

Ellen G. White Estate

KRISTOVE PODOBENSTVÁ

ELLEN G. WHITE

Kristove podobenství

Ellen G. White

**Copyright © 2021
Ellen G. White Estate, Inc.**

Information about this Book

Overview

This eBook is provided by the [Ellen G. White Estate](#). It is included in the larger free [Online Books](#) collection on the Ellen G. White Estate Web site.

About the Author

Ellen G. White (1827-1915) is considered the most widely translated American author, her works having been published in more than 160 languages. She wrote more than 100,000 pages on a wide variety of spiritual and practical topics. Guided by the Holy Spirit, she exalted Jesus and pointed to the Scriptures as the basis of one's faith.

Further Links

[A Brief Biography of Ellen G. White](#)
[About the Ellen G. White Estate](#)

End User License Agreement

The viewing, printing or downloading of this book grants you only a limited, nonexclusive and nontransferable license for use solely by you for your own personal use. This license does not permit republication, distribution, assignment, sublicense, sale, preparation of derivative works, or other use. Any unauthorized use of this book terminates the license granted hereby. (See [EGW Writings End User License Agreement](#).)

Further Information

For more information about the author, publishers, or how you can support this service, please contact the Ellen G. White Estate at

mail@whiteestate.org. We are thankful for your interest and feedback and wish you God's blessing as you read.

Obsah

Information about this Book	i
Predslov	vi
1. kapitola — Kristus učil v podobenstvách	vii
2. kapitola — „Rozsievateľ vyšiel siať“, ...	xiii
Rozsievateľ a semeno	xiii
Pôda na okraji cesty	xix
Na skalnatej pôde	xxi
Do trnia	xxiii
Príprava pôdy	xxvii
Na dobrú pôdu	xxix
3. kapitola — „Najprv bol, potom klas“, ...	xxxii
4. kapitola — „Kúkol“, ...	xxxvi
5. kapitola — „Ako horčičné zrnko“, ...	xl
6. kapitola — „Ďalšie poučenie z rozsievania semena“, ...	xliii
7. kapitola — „Ako kvas“, ...	xlix
8. kapitola — „Ukrytý poklad“, ...	liv
Ako je poklad ukrytý?	lv
Cena pokladu	lvi
Následky nezáujmu o poklad	lvii
Hľadanie pokladu	lviii
Odmena za hľadanie	lxi
9. kapitola — „Perla“, ...	lxiii
10. kapitola — „Sieť“, ...	lxvii
11. kapitola — „Nové a staré“, ...	lxix
12. kapitola — „Proste, aby ste mali čo dávať“, ...	lxxvi
13. kapitola — „Farizej a colník“, ...	lxxxiv
14. kapitola — „Či sa Boh nezastane svojich vyvolených?“, ...	xciii
15. kapitola — „Tento prijíma hriešnikov“, ...	civ
Stratená ovca	cv
Stratený peniaz	cix
16. kapitola — „Bol stratený, a našiel sa“, ...	cxiii
17. kapitola — „Nechaj ho ešte tento rok“, ...	cxxi
18. kapitola kapitola — „Vyjdi na poľné cesty a medzi ohrady!“, ...	cxxvi

---

19. kapitola — „Miera odpustenia,, ...	cxxxviii
20. kapitola — „Zisk, ktorý je stratou,, ...	cxliv
21. kapitola — „Veľká priepasť,, ...	cxlix
Podobenstvo a židovský národ	cliv
Posledné dni	clv
22. kapitola — Slová a skutky	clvii
23. kapitola — Božia vinica	clxv
Židovský národ	clxv
Cirkev dnes	clxxiii
24. kapitola — Bez svadobného rúcha	clxxxi
25. kapitola — Talenty	clxxxix
Dary Ducha Svätého	cxc
Iné duchovné dary	cxci
Duševné schopnosti	cxciv
Reč	cxcv
Vplyv	cxeviii
Čas	cc
Zdravie	cciii
Sila	cciv
Peniaze	ccvi
Ochota a srdečnosť	ccvii
Použité talenty	ccviii
Jeden talent	ccix
Vrátenie talentov	ccxii
„Vezmite mu teda talent,, ...	ccxiv
26. kapitola — Podobenstvo o nepoctivom správcovi	ccxvi
27. kapitola — „Kto je môj blížny,, ...	ccxxii
28. kapitola — „Odmena milosti,, ...	ccxxxi
29. kapitola — „V ústrety ženíchovi,, ...	ccxli

Predslov

Pred takmer dvetisíc rokmi žil na zemi Ježiš Kristul – Boží Syn. Pri svojich cestách palestínskymi údoliami a pahorkami v sprievode svojich učeníkov mal veľa príležitostí oboznamovať ľuď s radostným posolstvom. Najväčší Učiteľ ľudstva objasňoval zásady Božej pravdy názorným spôsobom – pomocou podobenstiev, ktoré odvodzoval z každodenného života pastierov, roľníkov, pútnikov či remeselníkov. Všedné veci a udalosti spájaj so vznešenými a ušľachtilými myšlienkami Božieho láskyplného záujmu o ľuď. Nám z toho dnes vyplýva povinnosť trvalej vd'ačnosti, úcty a lásky voči Bohu, ako aj starostlivého záujmu o našich bližných. Prostredníctvom podobenstiev sa Kristovo učenie o Božej múdrosti a praktických pravdách stávalo pôsobivejším a naliehavejším.

Pred viac ako storočím inšpirovali Spasiteľove podobenstvá autorku tejto knihy. Jej dielo bolo preložené do mnohých jazykov sveta a v nových vydaniach vychádza dodnes. Kniha pomohla státisícom čitateľov lepšie chápať Božie pravdy a objavovať vzácne drahokamy Božieho slova.

Úprimnou túžbou vydavateľov je, aby dielo Kristove podobenstvá plnilo ďalej svoje poslanie, priblížilo čitateľom učenie Ježiša Krista a primklo ich bližšie k Spasiteľovi.

1. kapitola — Kristus učil v podobenstvách

[6]

[7]

V Kristových podobenstvách možno pozorovať tú istú zásadu ako v jeho poslaní na svete. Kristus vzal na seba našu prirodzenosť a žil medzi nami, aby sme mohli poznať jeho nebeský život a dokonalú povahu. Božstvo sa zjavilo v ľudskej podobe, neviditeľná Sláva vo viditeľnom ľudskom tele. Ľudia sa mohli o dosiaľ nepoznanom poučiť prostredníctvom známych skutočností. Boh im objasňoval nebeské pravdy pomocou pozemských vecí a sám sa im zjavil v podobe človeka. Rovnako to bolo aj v Kristovom učení. Neznáme skutočnosti znázorňoval tým, čo ľudia poznali a Božie veci prispôboval chápaniu poslucháčov pomocou toho, čo im bolo dobre známe.

V Písme čítame: „*Toto všetko hovoril Ježiš zástupom v podobenstvách..., aby sa splnilo, čo bolo povedané ústami proroka: Otvorím svoje ústa v podobenstvách, vyrozprávam, čo bolo skryté od založenia sveta.*“, [Matúš 13,34.35](#). Ježiš pri objasňovaní duchovných skutočností poukazoval na prírodné javy. Dianie v prírode a životné skúsenosti svojich poslucháčov spájal s pravdami písaného Slova. Kristove podobenstvá vedú ľudí z ríše prírody do duchovného kráľovstva, sú teda článkami reťaze pravdy, ktorá spája človeka s Bohom a zem s nebom.

[8]

Keď Kristus poučal svojich poslucháčov o skutočnostiach v prírode, hovoril vlastne o tom, čo sám ako Boží Syn stvoril a obdaril rozmanitými vlastnosťami. Všetky stvorené veci vo svojej pôvodnej dokonalosti boli výrazom Božieho myslenia. Príroda v rajskom domove poskytovala Adamovi a Eve mnoho príležitostí, aby mohli poznať Boha, pretože bola bohatým zdrojom poučenia o ňom. Božia múdrosť im oslovovala zrak a prenikala do srdca, pretože sa s Tvorcom stretávali prostredníctvom stvorenia. Keď však prví ľudia prestúpili Boží zákon, stvorená príroda stratila lesk Božej prítomnosti. Odvtedy je zem poškvrnená hriechom. No v prírode aj napriek tomu zostalo mnoho krásy. Boh teda môže ďalej poučat ľudí po-

mocou príkladov a javov z prírody. Správne pochopená príroda nám neprestajne rozpráva o sláve svojho Stvoriteľ'a.

To všetko bolo však za čias Ježiša Krista takmer zabudnuté. Ľudia bežne prestali poznávať Boha z jeho diela. Ich hriechnosť akoby zastrela tvár stvorenia závojom smrti. Príroda prestala zjavovať Boha a dosiaľ ho skôr zakrýva. V Písme čítame, že ľudia „úctu a službu preukazovali stvorenstvu namiesto Stvoriteľ'ovi,“. Pohania „vo svojom uvažovaní upadli do márnosti a ich nerozumné srdce sa zatemnilo,“, [Rimanom 1,25.21](#). Aj v Izraeli bolo Božie učenie nahradené náukami ľudí. Zjavovať Boha mala nielen príroda, ale aj obetná služba a samo Písmo sväté. Ľudia však toto všetko tak znehodnotili, že to prestalo svedčiť o Bohu a stalo sa prostriedkom na jeho zahalenie.

- [9] Kristus chcel odstrániť všetko, čo zatemňovalo pravdu. Prišiel odhrnúť závoj hriechu a prírode vrátiť lesk Božej slávy, ktorú malo hlásať celé stvorenstvo. Spasiteľ'ove slová dávali naučeniam z prírody i posolstvu Písma nový zmysel, čím sa jedno i druhé stalo zdrojom nového zjavenia.

Kristus bral nádherné ľalie a podával ich deťom. Keď sa potom zahľadel do jeho prívetivej tváre žiariacej nebeským svetlom, poučil ich: „*Pozorujte pol'né ľalie, ako rastú: Nenamáhajú sa a nepradú. No hovorím vám: Ani Šalamún sa v celej svojej sláve neoblekal tak, ako hociktorá z nich.*“, Potom vyslovil jedinečné uistenie a významnú radu: „*Keď teda Boh takto oblieka trávu na poli, ktorá dnes je a zajtra ju hodia do pece, či neoblečie ovel'a skôr vás, vy maloverní?*“, [Matúš 6,28-30](#).

V Reči na vrchu to povedal nielen deťom a mládeži. Vyslovil to pred celým zástupom, v ktorom boli aj ľudia ustarostení, strápení, zarmútení a sklamaní. K povedanému dodal: „*Nevravte teda ustarostene: Čo budeme jesť? Čo budeme piť? Čo si oblečieme? Ved' toto všetko zháňajú pohania; a váš nebeský Otec predsa vie, že to všetko potrebujete. Hľadajte však najprv kráľ'ovstvo Božie a jeho spravodlivosť, a toto všetko vám bude pridané,*“, [Matúš 6,31-33](#).

Kristus objasňoval posolstvá, ktoré ako Stvoriteľ' pred svojím vtelením vložil do lúčnych kvetov a trávy. Chce, aby sme to pri pohľade na ľaliu či steblo trávy vnímali rovnako aj dnes. Jeho slová sú zasľúbenia, ktoré v nás majú posilniť dôveru v Boha.

Ježišovo chápanie pravdy bolo také rozsiahle a obsah jeho učenia taký obšírny, že na znázornenie tejto pravdy mohol poukázať na ktorýkoľvek jav v prírode. Z toho, čo ľudia poznali z každodenného života a z prírodných javov čerpal duchovné poučenia, a tak sa príroda dostala do jeho podobenstiev. [10]

Na začiatku svojho pozemského pôsobenia oslovoval Kristus svojich poslucháčov jednoduchou rečou. To preto, aby pravdy so spásonosnou múdrosťou mohli pochopiť všetci. V mnohých srdciach sa však spasiteľná pravda neujala a čoskoro sa z nich vytratila. Kristus povedal: „*V podobenstvách im hovorím preto, že pozerajú, ale nevidia, a počúvajú, ale nepočujú a ani nechápu... Ušami ťažko počujú a oči si zažmurili,* Matúš 13,13.15.

Ježiš chcel v ľudoch podnieť záujem, prebudiť ľahostajných a do srdca im vstúpiť pravdu. Ľudia boli vtedy zvyknutí na preslovy vo forme podobenstiev. Prebúdzať to pozornosť nielen Židov, ale aj poslucháčov z iných národov. Spasiteľ nemohol použiť účinnejší spôsob ako poučiť ľudí. Pri úprimnej snahe poslucháčov poznať Božiu múdrosť mohli prítomní rozumieť jeho slovám, pretože záujemcom bol vždy ochotný pravdu vysvetliť.

Kristus však musel zvestovať aj také pravdy, ktoré ľud nebol pripravený ani prijať, ani pochopiť. To bol ďalší dôvod, prečo hovoril v podobenstvách. Svoje poslanstvo spájal s každodennými skúsenosťami, príbehmi a javmi prírody, čím pútal pozornosť ľudí a získaval si ich srdce. Keď neskôr pozorovali veci a výjavy, ktorými Kristus znázorňoval svoje poslanstvo, pripomenuli si slová nebeského Učiteľa. Kto neodporoval vplyvu Ducha Svätého, stále jasnejšie chápal zmysel Spasiteľovho učenia. Tajomstvá sa mu vyjasnili a začal rozumieť všetkému, čo mu predtým bolo nezrozumiteľné.

Spasiteľ mal svoj spôsob prístupu ku každému človekovi. Mnohými prirovnaniami objasňoval pravdu z rozmanitých hľadísk preto, aby oslovil rôznych poslucháčov. Ich pozornosť upútal výjavmi z každodenného života. Nikto z prítomných nemohol mať dojem, že ho Spasiteľ prehliadol alebo naňho zabudol. Aj tí najbezvýznamnejší a najhriešnejší ľudia cítili z jeho slov súcitiť a lásku. [11]

Kristus učil v podobenstvách ešte z iného dôvodu. V zhromaždenom zástupe boli aj kňazi, učitelia, zákonníci, starší, herodiáni i ďalší príslušníci vládnucej triedy. Boli to milovníci sveta, fanatickí a ctibažní horlivci, ktorým šlo predovšetkým o to, aby mohli Krista z

niečoho obviníť. Ich vyzvedači sledovali každý jeho krok. Zdalo sa, že prit'ahuje k sebe všetok ľud, museli teda hl'adat' nejaký dôvod, aby ho mohli odsúdiť a navždy umlčať. Spasiteľ poznal ich zmýšľanie a zámery, a preto pravdu zvestoval tak, aby nenašli zámienku na obžalobu pred veľradou. Pokrytectvo a zločiny ľudí vo vysokom postavení karhal práve podobenstvami. Aj tvrdšie výčitky vyjadroval obraznou rečou. Keby obviňoval priamo, nepriatel'ia by ho prestali počúvať a ďalšie pôsobenie by mu bezodkladne znemožnili. Svoj zámer dosiahol tým, že v podobenstve odhalil všetky bludy, pričom špehom neposkytol ani najmenšiu zámienku. Úprimní ľudia mali však z jeho posolstva žiaduci úžitok. Božiu milosť a nekonečnú múdrosť objasňoval na základe stvorených vecí. O Bohu poučal ľudí pomocou príkladov z prírody a životných skúseností. „*Jeho neviditeľná skutočnosť, jeho večná moc a božskosť sa od stvorenia sveta uvažovaním poznáva zo stvorených vecí,*„ [Rimanom 1,20](#).

[12] Práve pomocou podobenstiev naznačoval Kristus podstatu „vyššieho vzdelania„. Takto mohol ľud'om oznámiť aj tie najhl'bsie pravdy a vysvetliť tajomstvá, čo by si vyžiadalo mnoho úporného štúdia a namáhavej práce. Mohol podať určité námety na dôkladný prieskum a uvažovanie do konca dejín. On to však neurobil. Nevyslovil nič, čo by uspokojovalo ľudskú zvedavosť alebo ctibažnosť a umožňovalo dosiahnuť svetskú slávu. Celým svojím učením viedol poslucháčov k poznaniu večnej múdrosti. Nenabádal ich zaoberať sa ľudskými teóriami o Bohu, jeho Slove a diele, učil ľudí poznávať Boha v jeho skutkoch a v jeho Slove. Neponúkal nijaké bezduché teórie, ale iba to, čo pomáha rozvíjať povahu, čo posilňuje schopnosť človeka pri poznávaní Boha a konaní dobra. S ľud' mi sa zhováral o pravdách týkajúcich sa spôsobu pozemského života a siahajúcich do večnosti.

Bol to vlastne Boží Syn, kto usmerňoval výchovu Izraela. O Božích prikázaniach a ustanoveniach povedal: „*Budeš ich vst'epovať svojim synom a budeš o nich hovoriť, či budeš sedieť vo svojom dome, či pôjdeš po ceste, či budeš líhať alebo stávať. Priviažeš si ich na ruku ako znamenie a budeš ich mať ako pripomienku na čele medzi očami. Napíšeš ich na dveraje svojho domu a na svoje brány,*„ [5. Mojžišova 6,7-9](#). Kristus dal svojim učením príklad, ako majú ľudia zachovávať Božie prikázania a ako môže vyniknúť krása a jedinečnosť zákonov a zásad Božieho kráľovstva. Boh chcel

Izraelcov vychovať tak, aby sa stali jeho zástupcami na zemi, a preto im radil usídlit' sa v údoliach a medzi pahorkami. Tak mohli byť v každodennom živote i pri bohoslužbách v trvalom styku s prírodou a s Božím slovom. Kristus učil svojich nasledovníkov podľa rovnakých zásad: na brehu jazera, na horskom úbočí, na poliach a v hájoch. Tam všade mohli sledovať prírodné javy, ktorými názorne predstavoval svoje učenie. Kristove poučenia mohli potom použiť pri spolupráci s ním v jeho diele.

Aj my máme možnosť poznávať Stvoriteľ a prostredníctvom stvorenstva. Kniha prírody je jedinečná učebnica; na ňu a na Písmo sa môžeme odvolať, kedykoľvek svedčíme o Božej povahe a hynúce ovce privádzame späť do Božieho stáda. Pri uvažovaní o Božích skutkoch sa naša myseľ dostáva pod vplyv Ducha Svätého. Získané presvedčenie je výsledkom nielen logického uvažovania. Ak myseľ človeka nie je príliš zatemnená, aby mohla poznať Boha, ak oko nie je príliš zakalené, aby mohlo vidieť a ucho nie je príliš hluché, aby mohlo počuť Boží hlas, človek začne chápať hlbší zmysel Písma a vznešené duchovné pravdy mu ovplyvnia srdce.

[13]

Tou najvyššou hodnotou poučení z prírody je ich jednoduchosť a rýdzosť. Každý človek potrebuje poučenie z tohto zdroja. Krása stvorenej prírody odvádza človeka od hriechu a svetských pokušení a vedie ho k čistote, pokoju a k Bohu. Ľudia sa príliš zaoberajú najrozmanitejšími teóriami a nápadmi, ktoré neprávom nazývajú vedou a filozofiou. Čím skôr by sa mali dostať do úzkeho styku s prírodou, aby pochopili, že stvorenie a kresťanstvo majú jedného a toho istého Boha a že duchovné a hmotné skutočnosti spolu úzko súvisia. Všetko viditeľné, hmatateľné im má pomôcť vzdelávať charakter, posilňovať duchovné schopnosti, rozvíjať povahu a zušľachťovať celý život.

[14]

Spôsob, akým Kristus učil ľudí pomocou podobenstiev, sledoval podobný cieľ, aký mal Boží Syn na zreteli pri ustanovení soboty. Boh dal ľuďom sobotu ako deň odpočinku na pamiatku svojej stvoriteľskej moci, aby ho mohli poznávať v diele jeho rúk. Sobota nás nabáda, aby sme v stvorení poznávali slávu Stvoriteľ a. Rovnaký zámer sledoval aj Kristus, keď svoje jedinečné učenie spájal s krásou prírody.

Každodenne, no najmä v sobotu by sme mali študovať Ježišove podobenstvá v podobnom prostredí, v akom sa nachádzal on, keď

ich rozprával. Či už to bolo na poli alebo v lese, pod šírým nebom či na rozkvitnutej lúke. Kedykoľvek sme v prírode, hlbšie si uvedomujeme Kristovu prítomnosť a počujeme jeho posolstvo pokoja a lásky.

[15] Kristus spájal svoje naučenia nielen s dňom odpočinku, ale aj s pracovnými dňami. Poučal oráčov a rozsievačov a učí aj nás, aby sme pri orbe a sejbe, pri obrábaní pôdy i pri zbere úrody videli podobné dielo milosti, ktoré koná v našom srdci. Chce, aby sme si z každej užitočnej práce alebo životnej situácie vzali poučenie o Božej pravde. Potom nás každodenné povinnosti nepohltia natoľko, aby sme zabudli na Boha, ale budú nám stále pripomínať nášho Stvoriteľa a Vykupiteľa. Myšlienka na Boha bude ako zlatá niť, ktorá popretkáva všetky naše každodenné starosti a práce. V prírode znova objavíme Božiu slávu. Stále dôkladnejšie budeme poznávať Božiu pravdu a čoraz viac sa budeme premieňať na Boží obraz. Takto budeme „*poučení Hospodinom*„ a každý z nás „*zostane pred Bohom v tom, v čom bol povoláný*„ [Izaiáš 54,13](#); [1. Korint'anom 7,24](#).

2. kapitola — „Rozsievateľ vyšiel siah“,

[16]

(Matúš 13,1-9; 13,8-23; Marek 4,1-20; Lukáš 8,4-15)

Rozsievateľ a semeno

V podobenstve o rozsievateľovi sú znázornené tajomstvá Božieho kráľovstva a dielo, ktoré nebeský Hospodár koná pre svoju cirkev. Ako šiel rozsievateľ na pole, tak prišiel Kristus na svet, aby rozsieval nebeské semeno pravdy. Samotné podobenstvá boli semenom, ktorým sa ľuďom do srdca zasievali tie najvzácnejšie pravdy Božej milosti. Podobenstvo o rozsievateľovi je jednoduché, a preto ľudia podcenili jeho význam. Príkladom semena zasievaného do zeme chce Kristus obrátiť našu pozornosť na semeno evanjelia. Len čo prenikne do mysle človeka, vedie ho späť k vernosti Bohu. Toto podobenstvo o útlom semene vyrozprával sám Vládca neba, a tie isté zákony, ktoré platia pre sejbú semena do pôdy, platia aj pre šírenie semena pravdy. [17]

Na brehu Galilejského jazera sa zišiel veľký zástup tých, čo chceli Ježiša vidieť a počuť. Boli tu chorí na lôžkach, ktorí čakali na príležitosť, aby mu mohli povedať, čo ich trápi. Kristus dostal od Otca právo liečiť choroby hriešneho ľudstva, a preto uzdravoval chorých, šíril okolo seba život a pokoj. Pretože sa okolo neho natolko tiesnili, že pre ďalších už nebolo miesta, Spasiteľ oslovil mužov na rybárskych člnoch a sám vystúpil na loďku, ktorá ho mala previezť na druhú stranu jazera. Dal pokyn svojim učeníkom, aby loďku odrazili od brehu a odtiaľ oslovil zhromaždený zástup na pobreží.

Okolo jazera sa rozprestierala nádherná Genezaretská rovina, ktorá sa v diaľke menila na pahorkatinu. Na rovine i na svahoch vídali ľudia pri svojej práci rozsievateľov siah semeno, aj žencov zberať úrodu. Pri pohľade na túto scénu Kristus povedal zástupu:

„Rozsievateľ vyšiel siah“. Keď siah, niektoré zrná padli na kraj cesty. Prileteli vtáky a pozobali ich. Iné padli na skalnatú pôdu,

kde nemali dostatok zeme. Tie vzišli rýchlo, lebo neboli hlboko v zemi, no keď potom vyšlo slnko, obilie zahorelo, a pretože nemalo koreňa, vyschlo. Iné zrná padli do trnia, ale trnie vyrástlo a udusilo ich. Niektoré zrná padli do dobrej pôdy a priniesli úrodu: jedny stonásobnú, druhé šesťdesiatnásobnú a ďalšie tridsaťnásobnú,, [Matúš 13,3-8](#).

[18] Vtedajší ľudia nechápali zmysel Kristovho poslania. Spôsob jeho príchodu nezodpovedal totiž ich predstavám. Kristus bol základom celého náboženského systému Židov, v ktorom veľkolepé bohoslužobné obrady ustanovil sám Boh. Tie mali ľudu pripomínať, že raz príde ten, ktorého všetky tieto obrady symbolicky znázorňovali. Židia sa úzkostlivo pridržali formy bohoslužobných obradov, no nechápali ich význam. Tradície a rôzne iné ľudské ustanovenia a zásady zastierali skutočný zmysel Božích poučení, nedovoľovali ľuďom pochopiť pravé náboženstvo a podľa neho žiť. Keď potom prišiel Kristus, nespoznali v ňom naplnenie všetkých symbolov a predobrazov. Zavrhli skutočnosť a ďalej lipli na tom, čo už vtedy stratilo svoj význam. Boží Syn prišiel, ale oni ešte stále žiadali znamenia. Keď počuli posolstvo: „*Kajajte sa, lebo sa priblížilo nebeské kráľovstvo*„ ([Matúš 3,2](#)), žiadali od Krista, aby urobil nejaký div. Kristovo evanjelium sa im stalo kameňom úrazu, pretože túžili po znameniach, a nie po Spasiteľovi. Čakali Mesiáša, ktorý svoje nároky presadí mocnými dobyvateľskými skutkami a svoju ríšu založí na rozvalinách pozemských kráľovstiev. Kristus na toto očakávanie odpovedal podobenstvom o rozsievачovi. Božie kráľovstvo sa neuskutočňuje vojenskou mocou či násilím, ale prítomnosťou nových zásad v ľudskom srdci.

„*Ten, kto seje dobré semeno, je Syn človeka*„ [Matúš 13,37](#). Kristus neprišiel na svet ako kráľ, ale ako rozsievач. Nechcel búrať pozemské ríše, ale šíriť Božie semeno. Nehodlal viesť svojich nasledovníkov k pozemským víťazstvám a národnej sláve, chcel ich pripraviť na žatvu, ktorá si vyžiada veľá trpezlivej práce, strát a sklamaní.

Zmysel Kristovho podobenstva farizeji pochopili, ale poučenie z neho sa im nepáčilo. Tvárili sa, že mu nerozumejú. Zástupom sa zámer nového Učiteľa javil ešte tajomnejším. Jeho slová sa síce zvláštnym spôsobom dotkli ich sŕdc, ale ich nádeje boli trpkoskla-

mané. Podobenstvo nepochopili ani sami učeníci, aj keď prebudilo ich záujem. Vyhládali Ježiša a žiadali ho o vysvetlenie.

Práve to mal Kristus na zreteli. Chcel v nich podnietiť taký záujem, aby ich mohol neskôr dôkladnejšie poučiť. Podobenstvo im objasnil rovnako zreteľne, ako dodnes vysvetľuje svoje slovo tým, ktorí po ňom úprimne túžia. Kto skúma Božie slovo a vníma pôsobenie Ducha Svätého, nezostane v tme. Kristus povedal: „*Ak niekto chce plniť jeho vôľu, spozná, či je toto učenie z Boha, alebo či hovorím sám od seba*“, [Ján 7,17](#). Ktokoľvek príde ku Kristovi s prianím hlbšie poznať pravdu, nebude sklamaný. Kristus mu odhalí tajomstvá nebeského kráľovstva, ktoré môže pochopiť každý, kto chce úprimne prijať pravdu. Nebeské svetlo ho osvieti a stane sa jasne svietiacou lampou na temnej ceste.

„*Rozsievateľ vyšiel siahť*“, V neurovnaných pomeroch východných krajín bola v dávnych časoch zločinnosť taká rozšírená, že ľudia bývali väčšinou v opevnených mestách a tí, čo žili z práce rúk na poliach, vychádzali z mesta každý deň. Podobne vyšiel rozsievateľ aj nebeský Rozsievateľ – Kristus. Odišiel zo svojho nebeského domova, kde bola istota a pokoj, opustil slávu, ktorú mal s Otcom ešte pred stvorením sveta, zriekol sa svojho postavenia Vládca vesmíru a na svet prišiel ako Muž bolesti, ako človek vystavený rôznemu pokušeniu. Prišiel, aby v slzách rozsieval semeno života v záujme hriešneho sveta a zavraždil ho svojou krvou. Podobne majú rozsievateľ aj jeho nasledovníci. Boh povolal Abraháma za rozsievateľa semena pravdy a prikázal mu: „*Odíď zo svojej krajiny, zo svojho príbuzenstva a z domu svojho otca do krajiny, ktorú ti ukážem*“, [1. Mojžišova 12,1](#). Abrahám „*odišiel, hoci nevedel, kam ide*“, [Židom 11,8](#). Podobný príkaz dostal aj apoštol Pavel, keď sa v jeruzalemskom chráme modlil a počul Boží hlas: „*Chod, pretože ja ťa vyšlem ďaleko medzi pohanov*“, [Skutky apoštolov 22,21](#). Ktokoľvek sa rozhodne nasledovať Krista, musí opustiť všetko, pretrhať staré zväzky, vzdať sa ctibažných plánov a pozemských zámerov. Semeno pravdy treba rozsievateľ s námahou, so slzami a s prinášaním obetí.

„*Rozsievateľ rozsieva slovo*“, [Marek 4,14](#). Kristus prišiel na svet rozsievateľ Božiu pravdu. Satan však už od pádu človeka rozsieva semeno bludu. Pôvodca hriechu už od začiatku ľstivo ovládol prvých ľudí a aj dnes sa rovnako snaží podvrátiť Božie kráľovstvo na zemi a zmocniť sa jej obyvateľov. Kristus však prišiel ako rozsievateľ semena

[19]

[20]

pravdy z nebeského prostredia. Ten, ktorý sa radil s Otcom a býval v nebeskom svätostánku, mohol teda ľuďom priniesť čistú pravdu. Boží Syn ju oznamoval svetu hneď po páde človeka do hriechu a s týmto nehynúcim „*neporušiteľným semenom slova živého a večne trvajúceho Boha*„ (1. Petra 1,23) oboznamuje ľudí dodnes. On zasial semeno evanjelia už vo svojom prvom prísl'ube, ktorý dal našim prarodičom po páde do hriechu. Podobenstvo o rozsievачovi však upozorňuje predovšetkým na Kristovu službu medzi ľuďmi.

Semeno je Božie slovo. Každé semeno má v sebe zárodok života, lebo je v ňom ukrytý život rastliny. Aj v Božom slove je skrytá životodarná moc. Kristus povedal: „*Slová, ktoré som vám povedal, sú Duch a život*„, Ján 6,63. „*Kto počúva moje slovo a verí tomu, ktorý ma poslal, má večný život*„, Ján 5,24. V každom prikázaní a v každom prísl'ube Písma svätého je Božia moc a Boží život. Túto moc dostáva človek, aby mohol splniť každé prikázanie a umožnil uskutočniť každý Boží prísl'ub. Kto nechvejne verí Božiemu slovu, prijíma skutočný život a črty Božej povahy.

Každé semeno prináša ovocie podľa svojho druhu. Za vhodných podmienok zasiat semeno vyklíči a vyrastie rastlina. Ak vierou prijmete do srdca nehynúce semeno pravdy, rozvinie sa z neho povaha a život do podoby Božieho charakteru a života.

[21] Židovskí učitelia nerozsievali semeno Božieho slova. Ježiš Kristus ako Učiteľ pravdy robil opak toho, čím sa v jeho dobe zamestnávali rabíni, ktorí namiesto Božej reči často zdôrazňovali tradície, ľudské ustanovenia a názory o Božom slove. Svojim poslucháčom citovali výroky ľudí, ktoré na nich nezapôsobili. Ježiš Kristus však hlásal Božie slovo a svojim odporcom odpovedal: „*Je napísané*„, Matúš 4,4. „*Čo hovorí Písmo? Ako čítaš?*„, Kristus rozsieval semeno Božieho slova pri každej príležitosti, čím prebúdzał záujem priateľov i nepriateľov. On je cesta, pravda a život – živé Slovo, ktoré odkazuje na Písmo, keď hovorí: „*Skúmate Písma...*, ony svedčia o mne„, Kristus „*počnúc Mojžišom cez všetkých prorokov, vykladal im, čo sa naňho v celom Písme vzťahovalo*„, Ján 5,39; Lukáš 24,27. Ako kedysi, tak aj dnes ľudia nahrádzajú jasné pravdy Božieho slova ľudskými názormi a výmyslami. Evanjelium hlásajú tak, že celé Písmo neprijímajú ako inšpirované Božie slovo. Jeden teológ zavrhuje jednu jeho časť, iný spochybňuje druhú. Vlastný úsudok povyšujú nad Božie slovo. Popierajú božský pôvod Písma a svoj

výklad stavajú na ľudskej autorite. Tým sa zasieva semeno nevery, čo ľudia myslia, pretože nevedia, čomu majú vlastne veriť. Prijímajú učenie bez biblického podkladu. Učitelia v Kristovej dobe vykladali mnohé výroky Písma tajuplne a prekrútené. Jednoznačné a jasné učenie Božieho slova karhalo ich život, a preto sa snažili mariť jeho moc. To sa deje aj dnes. Niektorí ľudia vykladajú Písmo ako nezrozumiteľnú knihu plnú záhad, čím vlastne ospravedlňujú prestupovanie Božieho zákona. Kristus karhal také počínanie. Podľa jeho učenia môže Božiemu slovu rozumieť každý. On sa odvolával na Písmo ako na nespochybniteľnú autoritu a máme to robiť aj my. Písmo sväté treba predstavovať ako slovo večného Boha, ako zvrchovaného rozhodcu vo všetkých sporných otázkach a ako základ každého vieroučného výroku.

Biblia bola olúpená o svoju moc a následky vidieť v úpadku duchovného života. Dnešným kázňam chýba práve tá moc, ktorá v ľuďoch prebúdzá svedomie a dáva im život. Dnes už poslucháči nepovedia: „Či nehořelo v nás naše srdce, keď sa s nami cestou rozprával a vysvetľoval nám Písma?“, [Lukáš 24,32](#). Mnohí túžia po živom Bohu a jeho prítomnosti. Srdce človeka nemôžu natrvalo uspokojiť ani tie najskvelejšie filozofické úvahy či literárne skvosty. Ľudské názory a špekulácie nijako neobohatia život viery, účinne môže oslovovať len Božie slovo. Tí, čo dosiaľ počúvali iba výroky tradície, ľudské názory a predpisy, mali by počuť hlas Krista. Jeho slovo pripraví človeka na večný život. [22]

Ježiš rád hovorieval o láske a veľkej milosti svojho nebeského Otca. Často zdôrazňoval svätosť Božej povahy a Božieho zákona. Ľuďom sa predstavoval ako cesta, pravda a život. To by malo byť témou kázni Kristových služobníkov. Hlásajte pravdu tak, ako nám ju zjavil Ježiš Kristus. Objasňujte požiadavky zákona a evanjelia. Rozprávajte ľuďom o živote Spasiteľa a plnom sebazaprení, o jeho obeti, ponížení, smrti, vzkriesení, nanebovstúpení, o jeho príhovornej službe pred Božím trónom a prísľube: „Zase prídem a vezmem vás k sebe“, [Ján 14,3](#).

Namiesto toho, aby ste sa s niekým preli o mylných názoroch alebo by ste chceli zvíťaziť nad protivníkmi evanjelia, nasledujte Kristov príklad. Vaše prejavy nech vychádzajú z čistého, životodarného zdroja Božej pravdy. „Zvestuj slovo, buď pohotový v priaznivý i nepriaznivý čas.“, „Blahoslavení, vy, ktorí sejete popri všetkých vo-

[23] *dách.*, „Kto má moje slovo, verne hovorí moje slovo. Čo má slama spoločného so zrnom? – znie výrok Hospodina., „Každá reč Božia je prečistená... Nepridávaj nič k jeho slovám, aby ťa nepotrestal a neoznačil za luhára., 2. Timoteovi 4,2; Izaiáš 32,20; Jeremiáš 23,28; Príslovia 30,5.6.

„Rozsievač rozsieva slovo., Tento výrok vystihuje významnú zásadu, podľa ktorej by sa mali správať najmä veriaci rodičia. „Semeno je Božie slovo., Dnešní ľudia zanedbávajú Božie slovo a nahrádzajú ho všeličím iným. Mnoho pozornosti venujú čítaniu toho, čo nezušľachtuje. Bibliu pokladajú za niečo neisté a nevierohodné. Sejú semeno pochybností, ktoré sa vyroja vo chvíli pokušenia. Bez viery v Božie slovo žijú bez nebeského sprievodcu a ochrancu. Postupne sa vzdávajú od Boha a zriekajú sa večného života.

Práve toto možno pokladať za jednu z najväznejších príčin dnešného mravného úpadku. Keď ľudia zanedbávajú Božie slovo, odmietajú jeho moc. Sejba, ktorá dáva voľný priechod telesným žiadostiam, dozrie v smrtonosnej žatve.

Tam treba hľadať aj korene našej duchovnej slabosti. Keď človek opúšťa Božie slovo a nahrádza ho ľudskými výmyslami, duchovne chradne. Prerušil spojenie s hlbokými životodarnými zásadami večnej pravdy. Rozum sa prispôsobuje tomu, čím sa človek zaoberá. Tento záujem o pominuteľné veci môže veľmi nepriaznivo ovplyvniť jeho zmysľovanie a oslabiť schopnosť ďalšieho rozvoja.

To je nesprávna výchova. Mladú myseľ treba zamerať na dôležité pravdy inšpirovaného Slova. Takáto výchova je veľmi dôležitá nielen pre časný, ale najmä pre večný život.

[24] To však nijako neznamená, že by sa mládež nemala venovať vedeckému štúdiu a starať sa o svoj kultúrny rozvoj. Poznávanie Boha siaha po nebesá a zahŕňa celý vesmír. Nič nás tak nepovznáša a nezušľachtuje ako záujem o otázky večného života. Mládež by sa mala snažiť pochopiť Bohom zjavené pravdy, čím posilní svoj duševný a duchovný rozvoj. To privedie každého študenta, ktorý sa snaží podľa Božieho slova aj žiť, na širšie pole poznávania, kde získa nehynúci poklad vedomostí.

Vzdelanie, ktoré treba nadobudnúť skúmaním Písma, je skúsenostné poznanie plánu spasenia. Takýmto vzdelávaním sa v človekovi obnovuje Boží obraz. To upevní myseľ a ochráni ju pred pokušením a žiaka usmerní tak, aby sa mohol stať spolupracovní-

kom Ježiša Krista v jeho spásnom poslaní na svete. Bude pripravený stať sa členom nebeskej rodiny a prijať dedičstvo svätých vo svetle.

Učiteľ Božej pravdy môže hlásať len to, čo poznal z vlastnej skúsenosti. Rozsievateľ sial semeno, ktoré sám dostal. Kristus zvestoval pravdu, pretože on sám je stelesnená pravda. V jeho učení poslucháči poznávali jeho zmýšľanie, povahu a životnú skúsenosť. Malo by sa to prejavovať aj u jeho služobníkov, aby osobne prežili to, čo majú zvestovať svetu. Musia vedieť, čo znamená mať Krista ako zdroj poznania, spravodlivosti, posvätenia a vykúpenia. Pri zvestovaní Božieho slova iným ľuďom nemôžu ho vykladať ako niečo pochybné či neisté. S apoštolom Petrom smú povedať: „*Ked' sme vás oboznamovali s mocou a príchodom Pána Ježiša Krista, nedržali sme sa nejakých vymyslených bájok, ale boli sme očitými svedkami jeho velebnosti.*“, [2. Petra 1,16](#). Každý Kristov služobník a každý kresťanský učiteľ by mal povedať s milovaným učeníkom Jánom: „*Ten život sa zjavil; my sme ho videli, dosvedčujeme a zvestujeme vám večný život, ktorý bol u Otca a zjavil sa nám.*“, [1. Jána 1,2](#).

Pôda na okraji cesty

[25]

V podobenstve o rozsievateľovi ide najmä o vplyv pôdy na rast semena. Týmto podobenstvom chcel Kristus svojim učeníkom vlastne povedať: Nebolo by správne, keby ste moje dielo kritizovali alebo podľa ahli sklamaniu, že nezodpovedá vašim predstavám. Rozhoduje predsa to, či moje poslanstvo prijmete, alebo zavrhnete. Od toho závisí vaša budúcnosť.

Pri objasňovaní významu semena, ktoré padlo na okraj cesty, Kristus povedal: „*Ku každému, kto počúva slovo o kráľovstve a nechápe ho, prichádza ten Zlý a uchytí to, čo mu bolo zasiate do srdca. U toho človeka bolo zrno zasiate na okraj cesty.*“, [Matúš 13,19](#).

Semeno, ktoré padlo na okraj cesty, predstavuje Božie slovo v srdci nepozorného poslucháča. Aká tvrdá býva cesta pošliapaná nohami ľudí a zvierat, také tvrdé môže byť srdce človeka na pohodlnej ceste svetských záujmov, radovánok a hriechov. Kto povoľuje sebecku a podlieha hriešnym sklonom, tomu „*mámenie hriechu.*“, ([Židom 3,13](#)) zatvrdilo srdce tak, že sú ochromené jeho duchovné schopnosti. Môže síce počuť Božie slovo, ale mu nerozumie; nechápe, že ide oňho samého, nevedomuje si, čo mu chýba a čo ho

ohrozuje. Necíti Kristovu lásku a posolstvo Božej milosti pokladá za niečo vedľ'ajšie.

[26] Ako vedia vtáky pohotovo vyzobat' zrno pohodené na ceste, tak striedne aj satan, aby z ľ'udského srdca uchytil semeno Božej pravdy. Obáva sa, že Božie slovo prebudí ľ'ahostajných a stvrdnuté srdcia zmäknú. Kdekoľ'vek sa hlása evanjelium, tam je aj satan so svojimi pomocníkmi. Kým nebeskí anjeli bdelo sledujú požehnaný vplyv na srdce človeka, nepriateľ sa všemožne usiluje marit' jeho účinok. Čím väčšia je jeho zloba, tým urputnejšie brojí proti pôsobeniu Ducha Svätého. Kým Kristus prit'ahuje človeka svojou láskou, satan ho chce tak opantat' pozemskými záujmami, aby na podnety Božej lásky vôbec nereagoval. Podnecuje v ňom neobjektívnu kritickosť, pochybnosti a neveru. Môže sa stat', že jazyková stránka prejavu kazateľ'a alebo niektoré pohyby upútajú pozornosť poslucháča na tieto jeho nedostatky. Takto ho pravda, ktorú potrebuje a ktorú mu Boh milostivo posielá, natrvalo neovplyvní.

[27] Satan má priveľ'a pomocníkov. Za kresťanov sa pokladajú aj mnohí z tých, čo pokušiteľ'ovi výdatne pomáhajú vytrhávat' z ľ'udských srdc semeno pravdy. Patria k nim aj tí, čo si zvest' Božieho slova síce vypočujú, ale doma ju kritizujú. Kázeň posudzujú tak, akoby šlo o prejav svetského lektora či politického rečníka. O posolstve, ktoré mali prijať ako Božie slovo, hovoria pohrdavo, ak nie priam posmešne. Neraz medzi sebou diskutujú o povahe kazateľ'a, o jeho pohnútkach a skutkoch, ako aj o správaní členov cirkvi. Tvrdo ich odsudzujú, ohovárajú a šíria neoverené správy. Často to robia pred neobrátеныmi ľ'ud' mi. Niekedy sa tak správajú aj rodičia pred svojimi deť' mi, čím podrývajú úctu k Božím poslom, k ich posolstvu, a tým dávajú príklad, aby aj iní zl'ahčovali Božie slovo.

V nejednej zdanlivo kresťanskej domácnosti vedú rodičia svoje deti priamo k nevere. Potom sa udivene pýtajú, prečo ich deti nemajú hlbší záujem o evanjelium a ľ'ahko pochybujú o pravdách Písma ako Božieho slova. Čudujú sa, že na nich nepôsobí ani morálny, ani náboženský vplyv. Nechápu, že im oni sami zatvrdili srdcia. Dobré semeno nemalo možnosť zapustiť korene a satan im ho z pôdy srdca pohotovo vytrhne.

Na skalnatej pôde

„Na skalnatú pôdu bolo zrno zasiate u toho, kto počúva slovo a hneď ho s radosťou prijíma, no nemá koreňa, a tak je len chvíľkový. Keď nastane súženie alebo prenasledovanie pre slovo, hneď odpadne, „ [Matúš 13,20.21](#).

Skalnaté miesta nedávajú zrnu dostatok pôdy. Síce tam čoskoro vyklíči, ale jeho korene nepreniknú do skaly, nemôžu teda čerpať výživu, a preto rastlina rýchlo hynie. Mnohí sa ku kresťanstvu síce hlásia, ale sú to iba poslucháči slova, u ktorých zrno padlo na skalnatú pôdu. Ako pod tenkou vrstvou zeme je skala, tak býva pod vrstvou dobrých prianí a predsavzatí sebecko. Tí, ktorých sa toto podobenstvo týka, nezvíťazili nad vlastným ja. Nepochopili skutočnú povahu hriechu a vedomie viny ich nevedlo k pokore. Možno ich ľahko presvedčiť. Zdá sa, že boli obrátení, ale ich náboženstvo je len povrchné.

Príčina odpadnutia týchto ľudí od viery nespočíva v tom, že Božie slovo prijali náhle a nadšene. Keď Matúš počul Spasiteľovu výzvu, hneď vstal, všetko opustil, aby mohol nasledovať Krista. Pán chce, aby sme Božie slovo prijali hneď a radosťne, len čo sa s ním zoznámime. „*V nebi bude väčšia radosť nad jedným hriešnikom, ktorý robí pokánie,* „ [Lukáš 15,7](#). Kto uverí v Krista, prežíva skutočnú radosť. Tí však, čo podľ a podobenstva prijímajú Božie slovo hneď, málokedy rátajú s následkami. Neuvažujú o tom, čo Božie slovo od nich žiada. Neporovnávajú ho so svojimi životnými zvyklosťami a nepodriadujú sa bezvýhradne požiadavkám Slova.

Korene často vnikajú hlboko do pôdy, a hoci ich nevidíme, od nich závisí život rastliny. Podobne aj duchovný život kresťana udržuje viera a neviditeľné spojenie s Kristom. Poslucháč, u ktorého zrno padlo na skalnaté miesto, sa spolieha na seba, nie na Krista. Verí vo vlastné dobré skutky a predsavzatia, a svoju silu vidí vo vlastnej spravodlivosti. Nemá v sebe moc, ktorá vychádza z Boha, lebo nie je spojený s Kristom. V takom kresťanovi nemôže zrno pravdy zapustiť svoje korene.

Blahodarné letné slnko, ktoré dobrému semenu pomáha vyklíčiť, rásť a dozrieť, môže zničiť všetko, čo nemohlo zapustiť hlboké korene. Aj ten, „*kto počúva slovo a hneď ho s radosťou prijíma, no nemá koreňa, a tak je len chvíľkový. Keď nastane súženie alebo*

prenasledovanie pre slovo, hned' odpadne.,. Mnohí ľudia prijímajú evanjelium nie preto, aby boli vyslobodení z hriechu, ale v snahe vyhnúť sa utrpeniu. Začas sa tešia, lebo sa nazdávajú, že s náboženstvom môžu žiť bez ťažkostí a skúšok. Kým sa im v živote darí, zdá sa, že sú dôslednými kresťanmi, ale v skúškach a pri pokušeniach ochabujú. Nevedia znášať pohanenie pre Krista. Len čo ich Božie slovo upozorní na niektorý z obľúbených hriechov, alebo žiada od nich určité sebazaprenie či obeť, hned' sa pohoršujú. Dôkladná zmena života by od nich vyžadovala príliš veľké úsilie. Vidia iba terajšie nevýhody a skúšky, no zabúdajú na večný život. Podobajú sa učeníkom, ktorí opustili Ježiša a pohotovo vravia: „*Tvrdá je táto reč. Kto ju môže počúvať?*“, [Ján 6,60](#).

Mnohí hovoria, že slúžia Bohu, ale z osobnej skúsenosti ho nepoznajú. Chcú plniť jeho vôľu podľa vlastných náklonností a predstáv, nie z hlbokého presvedčenia z podnetu Ducha Svätého. Nežijú podľa zásad Božieho zákona. Uznávajú síce Krista za svojho Spasiteľa, ale neveria, že im dá silu zvíťaziť nad vlastnými hriechmi. Nie sú spojení so živým Spasiteľom a v ich povahe sa prejavujú zdedené i vypestované nedostatky.

Jedna vec je všeobecne uznávať pôsobenie Ducha Svätého, no niečo celkom iné je prijímať jeho dielo ako varovnú výzvu kajateľ sa. Mnohí pocit'ujú, že sa vzdialili od Boha a uvedomujú si, že ich hriešne zotročuje vlastné ja. Usilujú sa o nápravu, ale ich sebecko nie je ukrižované. Neodovzdali sa bezvýhradne Kristovi a neprosia, aby im Boh pomohol žiť podľa jeho vôle. Nie sú ochotní dať sa pretvoriť na Boží obraz. Vnímajú svoju nedokonalosť, ale nechcú sa vzdať konkrétnych hriechov. Každým zlým skutkom posilňujú svoju starú sebeckú povahu.

Jedinou nádejou týchto ľudí je uvedomiť si pravdu Kristových slov Nikodémovi: „*Musíte sa znovu narodiť*“, „*Ak sa niekto nenarodí znovu, nemôže uzrieť Božie kráľovstvo*“, [Ján 3,7.3](#).

Pravá svätosť je úplná odovzdanosť do Božej služby. To je podmienka skutočného kresťanského života. Kristus žiada bezvýhradnú odovzdanosť, nerozdelenú službu. Chce, aby sme mu slúžili celým srdcom, celou mysl'ou, celou dušou a celou silou. Sebecké ja treba ovládnuť. Kto žije len pre seba, nie je kresťan.

[30] Pohnútkou každého konania musí byť láska. Láska je hlavná zásada Božej vlády v nebi i na zemi a musí sa stať základom kres-

ťanského charakteru. Len ona utvrdí kresťana v stálosti, pomôže mu obstáť v skúške a odolať pokušeniu.

Láska sa však prejavuje v obeti. Plán vykúpenia spočíva na obeti nevystihnuteľnej šírky, hĺbky a výšky. Kristus kvôli nám obetoval všetko a kto prijíma Krista, bude rovnako ochotný preňho všetko obetovať. Kresťan bude predovšetkým myslieť na to, aby oslávil a zvelebil Krista.

Ak Ježiša milujeme, radi budeme preňho žiť, prejavovať mu vd'ačnosť a ochotne aj preňho pracovať. Preňho nám bude aj tá najt'ažšia práca ľahká. Z lásky k nemu budeme ochotní znášať bolesť, námahu a prinášať obete. K hynúcim budeme pociťovať podobný súcit, aký mal s nimi on a budeme mať úprimnú túžbu zachrániť ich.

Také je Kristovo náboženstvo, všetko iné je len sebaklam. Teoretické poznanie pravdy či vyznanie viery nikoho nezachráni. Ak nepatríme Kristovi bezvýhradne, nepatríme mu vôbec. Polovičatosť v kresťanskom živote podlamuje predsavzatia a oslabuje túžby ľudí. Snaha slúžiť súčasne sebe i Kristovi robí z človeka poslucháča so srdcom podobným skalnatej pôde, na ktorú padlo zrno. Taký človek v skúške neobstojí.

Do trnia

„Do trnia bolo zrno zasiate u toho, kto slovo počúva, ale denné starosti a omámenie bohatstvom udusia slovo, takže ostane bez úrody, Matúš 13,22.

Zrno evanjelia často padne medzi trnie a plevel. Ak sa v ľudskom srdci neudiala zmena, ak človeka stále ovládajú staré návyky hriešneho života a ak zo srdca nie sú vykorenené satanské vlastnosti, dobré semeno sa zadusí v trní a v burine .

Božia milosť môže pôsobiť len v srdci, ktoré je starostlivo pripravené prijať vzácne semeno pravdy. Kým trnie hriechu rastie všade a nevyžaduje si nijakú opateru, milosť treba starostlivo pestovať. Trnie a bodľacie sa rýchlo rozrastajú a ich šírenie možno prekaziť len ustavičným opracovávaním pôdy. Ak srdce neovláda Boh a ak ustavične nepôsobí Duch Svätý, neočistí uje a nezušľachtí uje povahu človeka, stále znova sa v nej budú objavovať staré zvyklosti. Ľudia môžu vyznávať, že veria evanjeliu, ale ak ich srd-

[31]

cia nie sú posvätené, samo vyznanie viery nemá nijakú cenu. Ak nezvíťazia nad hriechom, hriech zvíťazí nad nimi. Nestačí trnie len vysekať, treba ho vykoreniť, inak bude rásť ďalej a človeka premôže.

Kristus upozornil na mnohé hroziace nebezpečenstvá. Marek uvádza Kristovu zmienku o „svetských starostiach, mámení bohatstva,, (Marek 4,19) a o „rozkošiach života,, Lukáš 8,14. To všetko udúša kľúčiacie semeno Božieho slova, prestávame prijímať výživu od Krista a duchovný život v srdci odumiera.

„Denné starosti,, Toto pokušenie ohrozuje každého človeka. Chudobných tiesni úmorná práca, núdza a strach z nedostatku. Bohatých desia obavy zo strát a úzkostlivá starostlivosť o to, čo majú. Mnohí nasledovníci Krista zabúdajú na jeho poučenie z lúčnych kvetov. Nevedia sa spoľahnúť na jeho stálu starostlivosť. Kristus nemôže niesť ich bremeno, pretože mu ho nezverili. Práve každodenné starosti o život, ktoré by ich mali viesť k Spasiteľovi, aby uňho hľadali i našli pomoc a útechu, ich však od Spasiteľa vzdávajú.

[32] Mnohí z tých, čo by mohli byť v Božej službe užitoční, dávajú prednosť honbe za majetkom. Všetko svoje úsilie venujú pozemským záujmom na úkor duchovného života, čím sa čoraz viac vzdávajú od Boha. Písmo sväté radí: „Nebud'te leniví v horlivosti,, Rimanom 12,11. Pracujme tak, aby sme mohli pomáhať ľuďom, ktorí potrebujú našu pomoc. Kresťania môžu pracovať i podnikat' bez toho, aby ich to zviedlo do hriechu. Niektorých vie práca natoľko zaujať, že im nezostáva čas na modlitbu a štúdium Písma, nemajú čas, aby hľadali Boha a slúžili mu. Občas síce zatúžia po svätosti a nebeskom príbytku, no nevedia prerušiť svetský zhon a počúvať majestátny a príkazný hlas Božieho Ducha. Časné záujmy majú prednosť pred vlastným spasením. V takom prípade semeno pravdy neprinesie svoje plody, pretože človeka udúša trnie pozemských záujmov.

Podobne sa mýlia aj tí, čo sledujú celkom odlišný zámer. Majú na zreteli blaho iných, tiesnia ich naliehavé povinnosti a mnohé zodpovednosti, takže na duchovný život im vôbec nezvýši čas. Zanedbávajú spoločnosť s Bohom, nemodlia sa, neskúmajú Písmo sväté. Zabúdajú na Kristove slová: „Bezo mňa nemôžete nič konať,, Ján 15,5. Žijú bez Krista, bez jeho milosti, čo sú zjavné príznaky

sebestva. Každú ich službu blíznym sprevádza panovačná túžba a tvrdé neláskavé črty neobráteného človeka. V tom spočíva jedna z hlavných príčin, neúspechu kresťanskej služby i dôvod jej slabých výsledkov.

„*Omámenie bohatstvom.*„, Láska k majetku má opojnú a zvodnú moc. Tí, čo majú dost’ pozemského majetku, príliš často zabúdajú, že sila a schopnosti na získanie majetku pochádzajú od Boha. Vra-
via: „*Moja sila a moc mojej ruky mi zadovážili toto bohatstvo.*„ 5. [Mojžišova 8,17](#). Namiesto toho, aby boli zaň vd’ ační Bohu, oslavujú seba. Zabúdajú, že vo všetkom závisia od Boha a strácajú zo zreteľ a povinnosti voči blíznym. Namiesto toho, aby svoj majetok [33]
pokladali za hrivnu, ktorú im zveril Boh nato, aby ňou pomáhali trpiacim ľuďom a šíрили Božiu slávu, dívajú sa na bohatstvo ako na prostriedok vlastného uspokojovania. Zneužitie bohatstvo nerozvíja v človekovi Božie vlastnosti, ale podporuje v ňom satanské sklony. Aj takto možno trnám udusiť semeno Božieho slova.

„*Rozkoše života.*„, [Lukáš 8,14](#). Zábavy na uspokojenie sebec-
kých záujmov človeka sú veľmi nebezpečné. Každá záľuba, ktorá oslabuje telesné sily, zatemňuje rozum alebo otupuje duchovnú vní-
mavosť, patrí medzi „*telesné žiadosti, ktoré bojujú proti duši.*„ 1. [Petra 2,11](#).

„*Žiadostivosť po ostatných veciach.*„, [Marek 4,19](#). Nemusia to byť nutne veci, ktoré sú same osebe hriešne, skôr je to všetko, čomu ľudia dávajú prednosť pred Božím kráľovstvom. Nepriateľom človeka sa stáva bez výnimky to, čo ho odvádza od Boha a otupuje v ňom lásku ku Kristovi.

Keď je myseľ človeka mladá, vnímavá a schopná rýchleho roz-
voja, hrozí jej veľké pokušenie, že bude sledovať vlastné záujmy a ctibažné ciele. Ak sa mladému človekovi daria uskutočniť jeho svet-
ské zámery, ocitá sa v nebezpečenstve, že bude v tom pokračovať aj ďalej, pričom ohluší svoje svedomie a prestane chápať, v čom spočíva skutočná krása povahy. Za priaznivých okolností začnú sa v ňom rozvíjať vlastnosti, ktoré Božie slovo zakazuje.

V období formovania povahy detí majú rodičia mimoriadne veľkú zodpovednosť. Všetmožne by sa mali usilovať o to, aby na ich deti pôsobili zdravé vplyvy, ktoré by im pomohli utvoriť si správne názory na život a pochopiť, v čom spočíva skutočný úspech. Namiesto toho ide rodičom predovšetkým o to, aby svojim deťom [34]

zabezpečili blahobytnú budúcnosť. Podľa toho im odporúčajú aj priateľov. Mnohí rodičia sú ochotní odstáť sa do veľkomesta, len aby svojim deťom pripravili tie najlepšie podmienky a mohli ich uviesť do spoločensky moderného prostredia, ktoré podporuje svetské záujmy a márnomyseľnosť. V takomto prostredí je ohrozený rozvoj ich povahy a zmysľania. Vznesené a ušľachtilé ciele sa strácajú zo zreteľa a pre vidinu svetského zisku sa mnohí zriekajú prednosťami Božích detí a dedičstva večného života.

Mnohí rodičia sa snažia prispieť k šťastiu svojich detí tým, že im nebránia v túžbe po rozmanitých zábavách. Dovoľujú im zúčastňovať sa na rôznych nebezpečných hrách a dávajú im peniaze, ktoré ich ratolesti vedia ľahkomyselne utrátiť. Ich hlad po uvoľnení vo svetských záľubách rastie tým viac, čím viac ho uspokojujú. Oddávajú sa pôžitkom v klamnej predstave, že práve tie sú zmyslom a cieľom života. Zvyknú si na záhaľku a uspokojuvanie sebeckých chutí, takže je takmer nemožné, aby sa niekedy stali skutočnými kresťanmi.

Stĺpom a oporou pravdy by mala byť cirkev, a predsa niekedy sama podporuje určité spoločenské podujatia, ku ktorým sa uchýľujú niektoré cirkevné spoločnosti, keď chcú získať prostriedky na náboženské účely. Pripravujú bazáre, tomboly, lotérie a podobné programy. Prostredie určené na bohoslužbu sa neraz stáva miestom hodovania, predávania, kupovania a iných podobných aktivít. To všetko môže znižovať úctu nielen k Božiemu prírbytku, ale aj k Bohu. V takejto nebezpečnej voľnosti sa vždy strácajú zábrany, podnecujú sa sebecké záľuby a neprimeraný prepych tým viac, čím viac sa to povoľuje.

[35] Záujem o zábavy a svetské programy sa sústreduje prevažne v mestách. Mnohí rodičia, ktorí sa rozhodli svojim deťom zabezpečiť domov v meste v nádeji, že tam budú mať viac príležitostí a výhod, zažijú sklamanie a neskôr budú tento svoj omyl ľutovať. Dnešné mestá sa začínajú podobat' Sodome a Gomore. Mnoho voľného času podnecuje mládež k lenivosti. Záľuba vo vzrušujúcich zážitkoch, aké poskytujú dostihy, hazardné hry, pitie alkoholu a nočné hýrenie mimoriadne podnecujú ľudské vášne. Tento prúd ľahko strháva mladých ľudí a otvára dvere záplave pokušení. Vznikajú nebezpečné priateľstvá. Mladý človek stráca chuť žiť užitočne. Náboženské cítenie sa otupuje a zatemňuje sa duchovný život. Všetky ušľachtilé

schopnosti, ako aj to, čo človeka spája s duchovným svetom sa znehodnocuje.

Stáva sa, že niektorí ľudia spoznajú svoje poblúdenie a rozhodnú sa ísť cestou pokánia. Aj keď im Boh ochotne odpustí, vnútorne sú preda len poznačení a stále sú v nebezpečenstve, že sa vrátia k starému spôsobu života. Ochabla ich schopnosť rozlišovať medzi dobrom a zlom, ktorá mala zostať citlivá a odolná. Nevedia bezpečne rozpoznať hlas Ducha Svätého, ktorý ich má viesť, a nevedomujú si ani nástrahy satana. Mnohí z nich v čase skúšok neobstoja a zrieknu sa Boha. Výsledkom takto premárnenej existencie býva nielen stroskotanie pozemského jestvovania, ale aj strata večného života.

Satan v snahe ovládnuť človeka používa bohatstvo, zábavy a ustarostenosť. Preto nás Písmo napomína: „*Nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska. Lebo nič z toho, čo je vo svete, – žiadostivosť tela, žiadostivosť očí a vystatovanie sa blahobytom – nie je z Otca, ale zo sveta.*“, [1. Jána 2,15.16](#). Pán Ježiš číta v ľudskom srdci ako v otvorenej knihe. Povedal: „*Dávajte si pozor, aby vaše srdcia neotázali obžerstvom, opilstvom a starosťami o tento život.*“, [Lukáš 21,34](#). Aj apoštol Pavel [36] z podnetu Ducha Svätého napísal: „*Tí, ktorí chcú zbohatnúť, upadajú do pokušenia a osídla, do mnohých nerozumných a škodlivých žiadostí, ktoré ponárajú ľudí do skazy a záhuby. Lebo koreňom všetkého zla je láska k peniazom, do čoho niektorí upadli a tak zblúdili od viery a spôsobili si mnoho bolesti.*“, [1. Timoteovi 6,9.10](#).

Príprava pôdy

Kristus v podobenstve o rozsievateľovi učí, že výsledok sejby závisí od pôdy, kam semeno padlo. Rozsievateľ a semeno sú v každom prípade tí istí. Ak teda Božie slovo nevykoná v našom srdci svoje dielo, príčina je len v nás a za výsledok sme zodpovední len my. Pravdou je, že sami sa nemôžeme zmeniť, ale napriek tomu máme možnosť voľby. Závisí od nás, aby sme sa rozhodli, čím chceme byť. Poslucháči prirovnání k ceste, skalnatej pôde a trníu popri ceste nemusia takými zostať. Boží Duch sa ustavične snaží pretrhať putá, ktoré ľudí viažu k pozemským záujmom, a prebúdza v nich túžbu po tom, čo je večné, nepominuteľné. Keď však ľudia odmietajú

pôsobenie Ducha Svätého, prestávajú vnímať a poslúchať Božie slovo. Sami sú teda zodpovední za to, že v ich tvrdých srdciach nemôže dobré semeno zapustiť korene a že sa v ňom rozrastajú výhonky zla, ktoré mu bránia klíčiť.

[37] Záhradu srdca treba obrobiť. Pôdu musíme zorať hlbokou ľútosťou nad hriechom a vykoreniť jedovatú satanskú burinu. Trnám zarastenú zem možno zúrodiť len usilovnou prácou. Podobne možno úprimným úsilím v mene a moci Ježiša Krista prekonať aj zlé sklony ľudského srdca. Prostredníctvom proroka nás Pán vyzýva: „*Preorte si úhor a nesejte do trnia*„, [Jeremiáš 4,3](#); [Hozeáš 10,12](#). Kristus chce toto dielo vykonať pre nás a my máme s ním spolupracovať.

Úlohou rozsieváčov semena je pripraviť srdcia ľudí na prijatie evanjelia. Priveľ a sa však káže a málo pracuje s jednotlivcami. Záchrana hynúcich si vyžaduje osobný záujem o blížnych. Príklad Kristovho prístupu k ľuďom by nás mal povzbudiť v úsilí napodobniť ho, aby sa v nich podnietil záujem o dôležité otázky večného života. Srdce človeka je niekedy tvrdé ako ušliapaná cesta a všetky snahy priviesť ho k Spasiteľovi sa môžu zdať zbytočné. Kde však sklamú rozumové dôvody a ľudí nepresvedčia ani dôkazy, tam Kristova láska prejavovaná osobnou službou môže obmäkčiť aj to najtvrdšie srdce, aby v ňom semeno pravdy mohlo zapustiť korene.

Rosievачi môžu veľa vykonať pre to, aby sa semeno nezadusilo v trní a nezahynulo pre nedostatok zeminy na kamenitej pôde. Každého veriaceho treba poučiť hneď na začiatku jeho kresťanského života o hlavných zásadách kresťanstva. Mal by pochopiť význam nielen Kristovej spásnej obete, ale aj hlboký zmysel toho, aby sa v jeho živote a charaktere prejavoval Kristov život a charakter. Učme ľudí znášať bremená života a bojovať proti zlým prirodzeným náklonnostiam. Všetci by mali pochopiť, že je požehnaním pracovať pre Krista, nasledovať ho v sebazaprení a protivenstvách, aké musia znášať dobrí bojovníci v jeho mene. Mali by sa naučiť dôverovať Kristovi a svoje starosti zveriť jeho láske. Z vlastnej skúsenosti by mali poznať radosť z misijnej práce. Vo svojej láske k hynúcim a v záujme o nich zabudnú na seba. Prestanú ich vábiť svetské záľuby a starosti ich nebudú znepokojovať. Pluh pravdy vykoná svoje dielo a zorie tvrdý úhor. Nielenže bodľáčie zbaví trňov, ale ho aj celkom vykorení.

Na dobrú pôdu

[38]

Rozsievateľ pri svojej práci nebýva vždy len sklamaný. O semene, ktoré padlo na dobrú pôdu, Spasiteľ povedal: „*Do dobrej pôdy bolo semeno zasiate u toho, kto slovo počúva a chápe. Ten potom prináša úrodu: jedno zrno dáva stonásobok, iné šesťdesiatnásobok a ďalšie tridsaťnásobok,*„ [Matúš 13,23](#). „*Zrno, čo padlo do dobrej pôdy, to sú tí, ktorí počúvajú slovo s dobrým a šľachetným srdcom. Zachovávajú ho a vytrvalo prinášajú ovocie,*„ [Lukáš 8,15](#).

Keď podobenstvo hovorí o „*dobrom a šľachetnom srdci,*„ nemyslí tým srdce bez hriechu. Veď evanjelium sa musí hlásať hynúcim. Kristus povedal: „*Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov,*„ [Marek 2,17](#). Čisté srdce má ten, kto sa dá presvedčiť Duchom Svätým, vyzná svoju vinu a uvedomuje si, že potrebuje Božiu milosť a lásku. Úprimne túži poznať pravdu, aby mohol podľa nej poslušne žiť. Dobré srdce je srdce veriace, ktoré dôveruje Božiemu slovu. Bez viery ho človek nevie prijať. Kto „*pristupuje k Bohu, musí veriť, že Boh je a že odpláca tým, čo ho hľadajú,*„ [Židom 11,6](#).

[39]

To je ten, „*kto slovo počúva a chápe,*„. Farizeji za čias Krista si zatvárali oči, aby nevideli, a zapchávali si uši, aby nepočuli. Pravda im nemohla preniknúť do srdca. Pre svoju tvrdošijnú neochotu počuť a vidieť museli znášať následky. Kristus však učil svojich učeníkov, aby mali otvorené mysle pre poučenie a aby ochotne uverili. Vyslovil nad nimi požehnanie, lebo uverili tomu, čo videli a počuli.

Poslucháč, ktorého podobenstvo prirovnáva k dobrej pôde, prijíma evanjelium „*nie ako slovo ľudské, ale ako slovo Božie, akým naozaj je,*„ [1. Tesaloničanom 2,13](#). Skutočný učeník prijíma Písmo sväté ako Boží hlas, ktorý ho oslovuje. Božie slovo mu je živou skutočnosťou, preto mu otvára myseľ i srdce a prijíma ho s bázňou. Medzi takýchto poslucháčov patrili Kornélius a jeho priatelia, ktorí apoštolovi Petrovi povedali: „*Teraz sme tu všetci pred Bohom, aby sme si vypočuli všetko, čo ti prikázal Pán,*„ [Skutky apoštolov 10,33](#).

Poznanie pravdy nezávisí ani tak od chápanosti človeka ako skôr od čistoty úmyslov, jednoduchosti úprimnej viery a od dôvery k Bohu. Tým, čo pokorne hľadajú Pána, pomáhajú Boží anjeli a Duch Svätý im odkrýva poklady večných právd.

Poslucháči pripodobnení dobrej pôde prijímajú slovo, ktoré počuli. Satan im ho nemôže vziať, aj keby na to použil všetky svoje prostriedky. Nestačí Božie slovo len vypočúť alebo ho čítať. Kto chce mať z čítania Písma úžitok, musí uvažovať o jeho pravdách. Ich zmysel pochopí len pri úprimnom, modlitebnom uvažovaní.

[40] Boh chce, aby sme sa zaoberali vznešenými a čistými myšlienkami, aby sme premýšľali o jeho láske, milosrdenstve a poznávali jeho obdivuhodné dielo v pláne vykúpenia. Len tak budeme môcť stále lepšie chápať pravdu. Naša túžba po čistote srdca a mysle bude stále väčšia. Spoločenstvo s Bohom prostredníctvom Písma zmení každého, kto zotráva v čistom ovzduší ušľachtilých a vznešených myšlienok.

„Prináša úrodu., Tí, čo počuli a prijali Božie slovo, prinášajú úrodu poslušnosti. Prijaté Božie slovo sa prejaví v dobrých skutkoch. Povaha a život týchto ľudí sa pod jeho vplyvom začnú podobať životu a povahe Ježiša Krista: „Rád plním tvoju vôľu, môj Bože, rád ju konám, tvoj zákon vo svojom vnútri nosím., [Žalm 40,9](#). „Nehľadáš svoju vôľu, ale vôľu toho, ktorý ma poslal., [Ján 5,30](#). V Písme čítame: „Kto hovorí, že zostáva v ňom, má aj sám žiť tak, ako žil on., [1. Jána 2,6](#).

Božie slovo neraz naráža na vrodené i získané povahové črty a životné návyky. Poslucháč s dobrou pôdou v srdci však prijíma všetky podmienky i požiadavky Božieho slova. Príkazy ľudí v porovnaní s Božím slovom strácajú význam. Celým srdcom a jednoznačným úsilím túži po večnom živote a poslušne ide za pravdou, aj keby utrpel stratu, bol prenasledovaný alebo mal zomrieť.

Bude „vytrvalo., prinášať úrodu. Skúšky a ťažkosti sa nevyhnú nikomu, kto prijal Božie slovo. Skutočný kresťan však ani v súžení nestratí Boží pokoj, neprestane veriť, neprepadne zúfalstvu. Aj keď nevieme, ako sa skončí naše trápenie a aké zámery má s nami Boh, nestrácajme dôveru. Pripomeňme si Božiu lásku a milosrdenstvo. Zverme mu svoje starosti a trpezlivo čakajme na jeho pomoc.

Duchovný život bojom silnie. Trpezlivým znášaním ťažkostí získame pevný charakter i vzácne duchovné cnosti. Dokonalé ovocie viery, krotkosť a láska, často najlepšie dozrieva v desivých búrkach.

[41] „Pozrite: Rolník vyčkáva vzácnu úrodu zeme a trpezlivo čaká, kým nedostane jesenný i jarný dážd., [Jakoba 5,7](#). Kresťan má vo svojom živote trpezlivo očakávať ovocie Božieho slova. Ak prosíme

o dar Ducha Svätého, neraz nás vypočuje tak, že nás zavedie do situácií, kde toto ovocie dozrieva. Niekedy však nechápeme jeho zámery, čudujeme sa a sme skl’účení. Pamätajme, že dary milosti sa musia rozvinúť a len vtedy prinesú svoje ovocie. Našou povinnosťou je prijať Božie slovo, neochvejne sa ho pridržať a dať sa ním viesť. Potom sa v našom živote splní jeho zámer.

Kristus povedal: *„Ak ma niekto miluje, bude zachovávať moje slovo, môj Otec ho bude milovať. Prídeme k nemu a urobíme si u neho prírbytok, „*[Ján 14,23](#)*.*

Ak naše spojenie so zdrojom životodarnej sily bude živé, dostaneme sa pod vplyv mocnejšej a dokonalejšej vôle. Náš život bude v zajatí Ježiša Krista. Prestaneme žiť sebecky, pretože v nás bude žiť Kristus. Jeho charakter zmení našu povahu na svoj obraz. Potom budeme prinášať ovocie Ducha Svätého – *„úžitok tridsaťnásobný, šesťdesiatnásobný, ba aj stonásobný, „*[Marek 4,20](#)*.*

[42]

3. kapitola — „Najprv byl, potom klas,,

(Marek 4,26-29)

Podobenstvo o rozsievачovi podnietilo veľa otázok. Niektorí poslucháči z neho usúdili, že Kristus nehodlá zriadiť pozemské kráľovstvo. V mnohých vyvolalo zvedavosť a v ostatných rozpaky. Keď Ježiš videl, že ich ovládla neistota, povedal im ďalšie podobenstvo v snahe odvieť ich myšlienky od predstavy pozemského kráľovstva a zamerať ich na pôsobenie Božej milosti v človekovi.

Kristus povedal: „*S kráľovstvom Božím je to tak, ako keď človek zaseje zrno do zeme. Či spí, alebo bdie, vo dne i v noci zrno klíči a rastie, ani sám nevie ako. Zem sama od seba prináša úrodu: najprv byl, potom klas a nakoniec plno zrn v klase. Keď potom úroda dozrie, hneď priloží kosák, lebo už nastala žatva,*„ [Marek 4,26-29](#).

[43]

Hospodár, ktorý „*priloží kosák, lebo už nastala žatva,*„, nemôže byť nikto iný ako sám Kristus. Ved' to bude práve on, kto v záverečný deň uskutoční žatvu sveta. Rozsievач semena predstavuje všetkých tých, čo pri rozsievaní zastupujú Krista. V podobenstve čítame, že semeno „*klíči a rastie,*„ tak, že rozsievач „*ani sám nevie ako,*„. To o Kristovi neplatí. On nespí ani nedrieme, vo dne i v noci bdie, lebo vie, ako zrno „*klíči a rastie,*„.

Podobenstvo o rozsievaní zrna pripomína, že dianie v prírode riadi Boh. Zrno má v sebe zárodok života, ktorý doň vložil Stvoriteľ. Samo od seba by nemalo silu vyklíčiť. Ak má obilné zrno zdarne rásť, aj človek musí pritom splniť svoju povinnosť: pripraviť pole, zorať a pohnojiť pôdu a do nej zasieť zrno. Pôsobenie človeka má však svoje medze, ktoré nemožno prekročiť. Ľudská sila ani vedomosti nevytvoria zo zrna životaschopnú rastlinu. Aj keby rozsievач vydal zo seba všetko, čo je v jeho silách, stále sa musí spoliehať na Tvorca, ktorý sejbu a žatvu spojil svojou zvrchovanou mocou.

Semeno má v sebe život a v pôde je sila. Bez stáleho pôsobenia Božej milosti by zrno neprinieslo plody. Vyschnuté polia musí zavlažiť dážď a slnko im musí dodať teplo. Na zasiate zrno mu-

sia pôsobit' prírodné zákony, ale život, ktorý doň vložil Stvoriteľ, môže prebudiť len on sám. Každé zrno klíči, každá rastlina sa vyvíja pôsobením Božej moci.

„Ako zem vyháňa svoje výhonky a ako záhrada dáva vyklíčiť svojmu osivu, tak Hospodin dá vyrásť spáse i chvále pred všetkými národmi,, [Izaiáš 61,11](#). Sejba v prírode sa podobá duchovnému rozsievaniu. Boží posol sa snaží pripraviť pôdu ľudských srdc tak, aby mohol do nej zasiat' semeno pravdy. Životodarnú silu dáva Boh. Ľudská snaha má však aj tu svoje medze, za ktorými je márne každé úsilie. Aj keď máme hlásať Božie slovo, nemôžeme šíriť moc, ktorá by prebudila ľudské srdce a viedla ho k spravodlivosti a oslave Boha. Pri hlásaní Božieho slova musí pôsobiť moc, ktorá prevyšuje sily človeka. Len pod vplyvom Ducha Svätého sa z Písma stane živé a mocné slovo a len ono môže človeka pripraviť na večný život. Toto chcel Ježiš naučiť svojich učeníkov. Mali pamätať, že sami nemajú nič, čo by mohlo ich úsiliu zaručiť úspech, ten ich posolstvu môže dať len Božia divotvorná moc.

[44]

Práca rozsievača je práca viery. Rozsievateľ nemôže chápať tajomstvo klíčenia a rastu. Spolieha sa však na Božiu moc, ktorá toto zaručuje. Roľník pri rozsievaní zrna zdanlivo mrhá drahocenným obilím, ktoré by jeho rodine mohlo poskytnúť chlieb. Ak chce získať oveľa viac, musí sa vzdať časti toho, čo má dnes. Rozsievateľ seje zrno do zeme a očakáva mnohonásobný zisk z bohatej žatvy. Podobne majú pracovať aj Kristovi služobníci. V nádeji smú očakávať, že zasiate zrno prinesie úrodu.

Dobré zrno môže nejaký čas zostať v chladnom, sebeckom srdci zdanlivo bez povšimnutia. No neskôr, keď sa Boží Duch dotkne človeka, skryté semeno začne klíčiť a nakoniec prinesie plody na Božiu slávu. Nemôžeme vedieť, či úžitok z našej námahy bude „to či ono,, túto otázku nerozriešime. Máme len svedomito pracovať a o výsledky sa postará Boh. „Zrána sej svoje semeno a večer nech ti ruka neodpočíva, lebo nevieš, ktorá vec sa vydarí, táto a či tamtá,, [Kazateľ 11,6](#). Boh vo svojej veľkej zmluve s ľudstvom oznamuje, že „sejba ani žatva... neprestanú,, [1. Mojžišova 8,22](#). Hospodár obrába pôdu, zasieva semeno a dôveruje tomuto zasľúbeniu. Duchovné semeno máme rosievať s rovnakou dôverou. Máme veriť Božiemu uisteniu: „Tak bude moje slovo, ktoré vychádza z mojich úst: nevráti sa ku mne prázdne, ale vykoná, čo sa mne páči, úspešne spraví, na

[45]

čo ho posielam., [Izaiáš 55,11](#). „S plačom vychádza ten, kto rozsieva semeno; s plesaním sa však vráti a donesie snopy., [Žalm 126,6](#).

Klíčenie semena predstavuje začiatok duchovného života a rast rastliny je nádherným znázornením kresťanského rastu. Pôsobenie Božej milosti sa podobá daniu v prírode. Bez rastu by zanikol aj život. Ak rastlina nerastie, zahynie. Rastie pomaly, nepozorovane, ale stále. Podobne sa rozvíja aj povaha kresťana a každý stupeň takéhoto vývoja má svoju dokonalosť. Rozvoj je zdarný vtedy, keď sa v našom živote uskutočňuje Boží zámer. Posvätenie je dielo celého života. S rozvojom možností sa rozšíria naše skúsenosti a obohatí sa aj naše poznanie. Budeme mať dost' síl, aby sme mohli znášať zodpovednosti. Dozrieme, aby sme vedeli zúročiť výsady, ktoré nám dáva Pán.

Ak rastlina prijíma všetko, čo jej Stvoriteľ pripravil na zachovanie života, rozvíja sa a zapúšťa svoje korene hlboko do zeme. Prijíma teplo slnečných lúčov, rosu a dážď a dôležité životné prvky zo vzduchu. Rovnako rastie a rozvíja sa aj kresťan, ak spolupracuje s Božími prostriedkami. Ak si uvedomujeme svoju nezrelosť, potom využijeme všetky možnosti, aby sme dosiahli vyššiu úroveň. Ako rastlina zapúšťa korene do zeme, tak aj my máme byť hlboko zakorenení v Kristovi. Rastlina prijíma slnečný svit, rosu a dážď, podobne máme aj my otvoriť srdce pôsobeniu Ducha Svätého. Kresťanský rast nie je daný „vojenskou mocou ani silou, ale mojím Duchom, hovorí Hospodin mocností., [Zachariáš 4,6](#). Ak budeme stále uvažovať o Kristovi, „príde k nám ako dážď, ako jarný dážď, čo zavlažuje zem., [Hozeáš 6,3](#). Kristus nad nami vzíde ako Slnko spravodlivosti „s uzdravením pod jeho krídlami., [Malachiáš 4,2](#) (ROH); [Malachiáš 3,20](#) (ECAV). Rozkvitneme „ako ľalia., Boh nás bude pestovať „ako záhradu., a porastieme „ako vinič., [Hozeáš 14,5.7](#) (ROH); [Hozeáš 14,6.8](#) (ECAV). Ak sa budeme stále spoliehať na Krista ako na nášho Spasiteľa, porastieme v každom ohľade podľa jeho vzoru, lebo on je našou Hlavou.(Pozri [Efezským 4,15](#).)

[46]

Pri pšenici sa vyvíja „najprv byl, potom klas a nakoniec plno zrn v klase., [Marek 4,28](#). Hospodár seje zrno a ošetruje rastúce obilie kvôli bohatej úrode. Tú potrebuje na chlieb pre hladných a určitú zásobu obilia na budúcu žatvu. Takto aj nebeský Hospodár očakáva žatvu ako odmenu za svoju obetavú prácu. Kristus chce obnoviť svoj obraz v srdci každého človeka a koná to prostredníctvom veriacich.

Cieľom kresťanstva je prinášať ovocie, ktorým je obnova našej povahy podľa charakteru Ježiša Krista, ako aj následná obnova v ďalších ľuďoch.

Rastlina klíči, rastie a prináša úrodu rozsievateľovi, nie sebe; jemu chce dať semeno i chlieb. (Pozri [Izaiáš 55,10](#).) Ani človek nemá žiť len pre seba. Kresťan ako Kristov predstaviteľ na zemi sa má usilovať o záchranu iných.

Kto sa stará len o seba, nerastie a neprináša ani plody. Ak si prijal Krista za svojho Spasiteľa, musíš zabúdať na seba a pomáhať iným. Rozprávaj im o Ježišovej láske a добрote. Splň každú nevyhnutnú povinnosť. Uvažuj o problémoch iných ľudí a všetkými dostupnými prostriedkami sa snaž zachraňovať hynúcich. Keď prijmeš Ducha Kristovej nesebeckej lásky a budeš pracovať pre iných, porastieš a prinesieš ovocie. V tvojej povahe dozrejú plody Ducha, tvoja viera sa posilní, prehĺbi sa tvoje presvedčenie a tvoja láska zvrúcnie. Čoraz viac sa budeš podobat' Kristovi v tom, čo je čisté, ušľachtilé a krásne.

„Ovocie Ducha je láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, láska-vosť, dobrotivosť, vernosť, miernosť, sebaovládanie,, [Galat'anom 5,22.23](#). Toto ovocie sa nikdy nestratí, ale prinesie podľa svojho druhu ďalšiu úrodu pre večný život.

„Keď potom úroda dozrie, hneď priloží kosák, lebo už nastala žatva,, [Marek 4,29](#). Kristus túžobne očakáva, že sa v cirkvi odzrkadlí jeho obraz, a keď Boží ľud prejaví všetky črty jeho povahy, príde, aby prijal tento ľud za svoje vlastníctvo. [47]

Každý kresťan má prednosť príchod svojho Pána nielen očakávať, ale aj urýchliť. Keby všetci vyznávači Ježiša Krista prinášali ovocie na jeho slávu, semeno evanjelia by bolo čoskoro rozosiata po celom svete. Posledné veľké klasy by rýchlo dozreli a Kristus by prišiel zožať vzácnu úrodu.

4. kapitola — „Kúkol’„

(Matúš 13,24-30; 37-43)

„Predložil im iné podobenstvo: Nebeské kráľovstvo je podobné človekovi, ktorý na svojom poli zasial dobré semeno. Kým však ľudia spali, prišiel jeho nepriateľ, nasial kúkol’ medzi pšenicu, a odišiel. Keď vyrástli steblá a vyklasili sa, ukázal sa aj kúkol’ „ [Matúš 13,24-26](#).

Ježiš povedal: „*Pole je svet.*„ Zo súvislosti je zrejmé, že tým mienil svoju pozemskú cirkev. Podobenstvo nám približuje Božie kráľovstvo – dielo, ktoré koná Boh pre spásu človeka, a to prostredníctvom cirkvi. Duch Svätý síce pôsobí na ľudí všade a oslovuje ich na celom svete, ale rásť a dozrievať na Božiu slávu máme v cirkvi.

„*Ten, kto seje dobré semeno, je Syn človeka... Dobré semeno sú synovia kráľovstva, kúkol’ sú synovia Zlého.*„ [Matúš 13,37-39](#).

[49] Dobré semeno znázorňuje ľudí zrodených z pravdy Božieho slova a kúkol’ predstavuje tých, čo blúdia alebo stelesňujú nesprávne zásady. „*Nepriateľ, čo ho nasial, je diabol.*„ [Matúš 13,39](#). Kúkol’ nezasial Boh ani jeho anjeli. Vždy ho rozsieva len satan, nepriateľ Boha i človeka.

Ľudia na Východe sa niekedy zvykli svojim nepriateľom pomstiť tak, že im na čerstvo posiate polia porozsýpali nejaký odporný plevel, ktorý sa počas rastu nedal rozoznať od pšenice. Rástol spolu s pšenicom, poškodzoval úrodu a spôsoboval majiteľovi poľ a starosti a straty. Tak aj satan z nenávisti voči Kristovi rozsieva burinu medzi dobrú sejbu Božieho kráľovstva a výsledok svojho zákerného konania prisudzuje Božiemu Synovi. Do cirkvi privádza takých, ktorí síce nosia Kristovo meno, ale svojím životom zapierajú jeho povahu. Tým zneuctievajú Boha, nesprávne predstavujú jeho spásonosné dielo a ohrozujú skutočných kresťanov.

Kristových služobníkov zarmucuje vedomie, že vedľa úprimných veriacich sú v cirkvi aj nepraví, a preto by radi niečo urobili pre jej očistu. Ako služobníci nebeského Hospodára by plevel najradšej

povytrhávali. Kristus im však hovorí: „*Nie, aby ste pri zbieraní kúkol’ a nevytrhali súčasne aj pšenicu. Nechajte oboje rásť spolu až do žatvy*„ [Matúš 13,29.30](#).

Podľa Kristovho jasného a zrozumiteľného učenia má byť z cirkvi vylúčený každý, kto zotráva v zjavnom hriechu, ale Spasiteľ nás nepoveril posudzovať povahu a pohnútky ľudí. On nás príliš dobre pozná, preto nám toto dielo nezveril. V horlivej snahe vylúčiť z cirkvi každého, koho pokladáme za nepravého kresťana, by sme sa určite dopustili závažných chýb. Často máme za beznádejné aj tie prípady, o ktoré sa začína zaujímať Kristus. Ak by sme o týchto ľuďoch rozhodovali podľa svojho nedokonalého úsudku, možno by sme ich pripravili o poslednú iskru nádeje na záchranu. Nejedného z tých, čo sa pokladajú za pravých kresťanov, Kristus nakoniec neprijme. V Božom kráľovstve budú však mnohí, o ktorých si ostatní myslia, že ta vôbec nepatria. „*Človek totiž hľadá na to, čo je pred očami, Hospodin však hľadá na srdce*„ [1. Samuelova 16,7](#). Kúkol’ a pšenica majú spolu rásť až do žatvy a žatva predstavuje koniec času milosti.

[50]

Z tohto Kristovho podobenstva plynie aj poučenie o úžasnej zhovievavosti a veľkej Božej láske. Ako sú v pôde vzájomne poprepletané korene kúkol’ a s koreňmi obilia, tak môžu byť falošní bratia v cirkvi úzko spätí s pravými nasledovníkmi Ježiša Krista. Skutočná povaha týchto formálnych veriacich zostáva skrytá. Keby však boli z cirkvi vylúčení, mohlo by to zapríčiniť pád ďalších, ktorí by inak zostali verní.

Z podobenstva je zrejmé aj to, ako Boh zaobchádza s ľuďmi i anjelmi.

Satan je podvodník. Vo svojej hriechnej vzbure proti Bohu v nebi anjeli zo začiatku nepostrehli jeho pravú povahu. Preto ho Boh hneď neodvrhol. Keby to bol urobil, anjeli by neboli chápali Božiu spravodlivosť a lásku. Pochybnosť o добрote nebeského Otca by bola ako zlé semeno priniesla strašné plody hriechu a biedy. Boh satana nezničil, ale dal mu príležitosť prejaviť jeho skutočnú povahu. Trvalo veky, čo Stvoriteľ bolestne pozoroval pustošivé pôsobenie zla. Radšej na Golgote priniesol nevýslovne veľkú obeť a nedovolil, aby satan niekoho oklamal svojimi lživými žalobami. Pri odstraňovaní kúkol’ a hrozí nebezpečenstvo, že sa vytrhnú aj obilné stebľa. Nemali

by sme prejavovať rovnakú trpezlivosť voči našim blíznym, akú preukázal Vládca neba i zeme voči satanovi?

[51] Svet nemá právo spochybňovať pravosť kresťanstva, ak sú v cirkvi aj neverní členovia. Kvôli nim by kresťania nemali strácať odvahu a istotu. Ved' aká bola situácia na začiatku cirkvi? K učeníkom sa pripojil aj Ananiáš so Zafírou. Pokrstiť sa dal aj Šimon Čarodejník. Démasa, ktorý opustil Pavla, pokladali ostatní kresťania za veriaceho. Za jedného z apoštolov považovali ľudia aj Judáša Iškariotského. Z toho je zrejmé, že Spasiteľ nechce stratiť ani jedného človeka. Kristus dal zaznamenať aj to, ako sa k nemu zachoval Judáš, čím chcel ukázať svoju veľkú trpezlivosť s prevrátenou ľudskou povahou. To je výzva aj nám, aby sme boli rovnako zhovievaví ako Spasiteľ. On sám povedal, že „*falošní bratia*„ budú v cirkvi až do konca času.

Ľudia sa však aj napriek Kristovmu varovaniu snažili vytrhávať a ničiť kúkol'. Cirkev používala svetskú moc, aby trestala tých, ktorých pokladala za priestupníkov. Predstavitelia mocenskej cirkvi tvrdili, že konali na Kristov príkaz, keď väznili, mučili a posielali na smrť tých, čo sa odchyľili od oficiálneho učenia cirkvi. K tomu ich však nevedol Kristov Duch, ale sám satan, ktorý si takto hodlá podmaniť celý svet. Prenasledovaním domnelých kacírov cirkev predstavila Boha v tom najhoršom svetle.

Toto Kristovo podobenstvo nás nevedie k hodnoteniu alebo k odsudzovaniu iných ľudí, ale k pokore a opatrnosti. Do pôdy sa dostáva nielen dobré semeno. Naše členstvo v cirkvi samo osebe nie je dôkazom, že sme kresťania.

[52] Kým bola byť zelená, kúkol' sa od pšenice nedal rozpoznať. Len čo obilie dozrelo a pšenica sa pod ťarchou plných zrelých klasov ohýbala k zemi, vtedy sa už nepodobala kúkol'u. Podobne sa medzi úprimných Kristových nasledovníkov na určitý čas pripojili aj neobrátení ľudia, ktorí zbožnosť len predstierali. Svojím povrchným kresťanstvom chcú mnohých oklamať. Pri žatve sveta bude neprehliadnuteľný rozdiel medzi dobrými a zlými. Vtedy sa ukáže, kto sa k cirkvi síce pripojil, no nepripojil sa ku Kristovi.

Kúkol' môže rásť medzi pšenicou a mať rovnaké možnosti ako ona. Aj naň svieti slnko a zvlažuje ho dážď. Počas žatvy však „*uvidíte rozdiel medzi spravodlivým a bezbožným, medzi tým, kto Bohu slúži, a tým, kto mu neslúži*„ [Malachiáš 3,18](#). O tom, kto je hoden žiť

v nebeskej rodine, rozhodne sám Kristus. Každého človeka posúdi podľa jeho slov a skutkov. Nezáleží na tom, čo kto ústami vyznával. O večnom živote rozhoduje povaha.

Spasiteľ nepovedal, že kúkol’ by sa v budúcnosti mohol stať pšenickou. Pšenica a kúkol’ porastú spolu do žatvy, teda do skonania sveta. Potom túto burinu zviažu na spálenie. Pšenica však príde do stodoly. *„Vtedy spravodliví zažiaria ako slnko v kráľ’ovstve svojho Otca., Vtedy „Syn človeka pošle svojich anjelov a tí vyzbierajú z jeho kráľ’ovstva všetky pohoršenia i tých, čo pášu nepravosť, a hodia ich do ohnivej pece. Tam bude plač a škrípanie zubami,“* [Matúš 13,43.41.42.](#)

[53]

5. kapitola — „Ako horčičné zrnko,,

(Matúš 13,31.32; Marek 4,30-32; Lukáš 13,18.19)

V zástupe počúvajúcim Ježišovu reč bolo mnoho farizejov, ktorí pohľadovo sledovali, ako málo poslucháčov uznáva Krista za Mesiáša. Nevedeli si predstaviť, ako by mohol tento krotký Učiteľ pomôcť Izraelcom dostať sa k svetovláde. Ako by mohol založiť kráľovstvo bez bohatstva, moci a slávy? Kristus poznal ich zmýšľanie, a preto im povedal:

[54] „K čomu prirovnáme kráľovstvo Božie, alebo akým podobenstvom ho znázorníme?,, Marek 4,30. Božie kráľovstvo sa naozaj nedalo prirovnať k žiadnemu z pozemských mocnárstiev. Nijaký spoločenský systém nemohol Spasiteľovi poskytnúť vhodný príklad. Preto povedal: „Je ako horčičné zrnko, ktoré je po zasiatí do zeme najmenšie zo všetkých zrn na zemi, ale zasiate vzíde a býva mohutnejšie ako iné rastliny a vyháňa také veľké konáre, že v jeho tieni môžu hniezdiť nebeské vtáky,, Marek 4,31.32.

Keď semeno vyklíči, rozvíja sa v ňom život, ktorý doň vložil Boh. Rozvoj rastliny nezávisí od ľudskej moci. Podobné zásady platia aj pre kráľovstvo Ježiša Krista. Ide o nové stvorenie. Zásady rozvoja Božieho kráľovstva sú pravým opakom toho, čím sa riadia svetské vlády. V nich sa uplatňuje násilie a pri moci sa udržiavajú silou zbraní. Zakladateľom nového kráľovstva je však Knieža pokoja. Duch Svätý predstavil biblickým pisateľom niektoré svetské kráľovstvá symbolmi dravých šeliem. Kristus je však v Písme svätom predstavený ako „Boží Baránok, ktorý sníma hriech sveta,, Ján 1,29. Jeho vláda neutláča svedomie. Židia očakávali, že Božie kráľovstvo bude spočívať na rovnakých zásadách, na akých sú založené pozemské ríše. Spravodlivosť si zabezpečovali len vonkajšími prostriedkami, a preto vymýšľali rôzne metódy a plány. Keď že Kristus zasieva do ľudských srdiec len pravdu a spravodlivosť, jeho zásady bojujú proti bludu a hriechu zvnútra.

Keď rozprával toto podobenstvo, mohli poslucháči všade okolo seba vidieť horčičné kry, ktoré prevyšovali trávu i obilie a zvol' na sa pohybovali vo vetre. V ich vetvách hniezdilo spevavé vtáctvo. Z drobného semienka sa vyvinul mohutný ker. Spočiatku to bol iba slabý klíček, ale s veľkou životodarnou silou. Rástol a rozvíjal sa až dosiahol prekvapujúco veľké rozmery. Aj kráľovstvo Ježiša Krista sa spočiatku javilo ako bezvýznamná skupinka ľudí, ktorá pri porovnaní s pozemskými kráľovstvami vyzerala ako najmenšia pospolitosť. Vládcovia sveta mali Krista ako kráľa vždy za terč posmechu. Pravdy jeho kráľovstva majú však v sebe Boží život. Ako rýchlo sa evanjelium rozšírilo a aký d'alekosiahly je jeho vplyv! Vtedy, keď Ježiš rozprával toto podobenstvo, jeho kráľovstvo tvorili iba niekoľkí galilejskí muži. Pre farizejov bola ich chudoba a nevel'ký počet dôvodom, prečo by sa ľudia nemali pripájať ku Kristovým nasledovníkom. Spasiteľovo horčičné zrnko sa však rozkonárilo do celého sveta. Keď sa pomínú všetky svetské mocnárstva, na ktorých ľudia lipnú, Kristovo kráľovstvo zostane živé a mocné.

[55]

Spočiatku býva účinok Božej milosti v ľudskom srdci slabý a zdanlivo bezvýznamný. Človek počuje Božie slovo, vnútro mu osvieti lúč svetla, začne v ňom pôsobiť a vzniká nový život. Kto môže povedať, ako sa rozvinie?

Podobenstvo o horčičnom zrne znázorňuje nielen celkový rozvoj Božieho kráľovstva, ale aj jeho vzostup v jednotlivých obdobiach. Boh v každej dobe poveril svoju cirkev zvláštnym poslaním a osobitným posolstvom. Skryl pravdu pred múdrymi a opatrnými ľuďmi a zveril ju pokorným a detinsky dôverujúcim. Božia pravda si vyžaduje sebaovládanie, pretože o víťazstvo musí bojovať. Spočiatku má len málo zástancov. Odporujú im a pohrdajú nimi nielen mocní tohto sveta, ale aj cirkev, ktorá prijala jeho spôsoby. Spomeňme na Ježišovho predchodcu Jána Krstiteľa, ktorý ako jediný začal karhať pýchu a formalizmus židovského národa. Myslime na prvých hlásateľov evanjelia v Európe. Keď Pavel a Sílás, výrobcovia stanov, nastúpili v Troáde so svojimi spoločníkmi na loď do Filipis, ich poslanie vyzeralo celkom beznádejne. Spomeňme starnúceho apoštola Pavla, ako svedčí o Kristovi na cisárskom dvore. Pripomeňme si skupinky otrokov a roľníkov vzdorujúce pohanstvu Rímskeho impéria. Myslime na Martina Luthera, ktorý sa vzoprel vrcholu vtedajšej svetskej múdrosti v podobe cirkevnej hierarchie a na obranu Božieho

[56] slova proti cisárovi i pápežovi neochvejne vyznal: „*Tu stojím, inak nemôžem. Boh mi pomáhaj!*„. Pripomeňme si Jána Wesleya, ktorému sa Kristus stal jedinou spravodlivosťou v prostredí náboženskej vlačnosti, zmyselnosti a nevery. Zamyslime sa nad jeho túžbou oznámiť pohanskému svetu posolstvo o láske Ježiša Krista, na čo dostal odpoveď od cirkevného hodnostára: „*Len pokojne sed' te, mladý muž. Ak Boh bude chcieť obrátiť pohanov, urobí to bez vašej alebo mojej pomoci.*„

Poprední náboženský vodcovia našej doby vychvaľujú tých, čo pred stáročiami rozsievali semeno Božej pravdy a stavajú im pomníky. Neodvracajú sa však mnohí z nich od ich diela a nepošliapávajú výhonky, ktoré stále vyrastajú zo semena zasiatého priekopníkmi? Aj dnes počuť dávnu výhovorku: „*My vieme, že k Mojžišovi hovoril Boh, ale o tomto nevieme, ani odkiaľ je.*„ [Ján 9,29](#). Ako predtým, tak ani teraz nevidíme, že by posolstvo pre dnešok hlásala cirkevná vrchnosť. Skôr ho zvestujú tí, čo si vieru v Božie slovo zachovali napriek všeobecne rozšírenému vzdelaniu a múdrosti sveta.

„*Ved' sa pozrite, akí ste boli povolaní, bratia! Nie mnohí múdri podl'a tela, nie mnohí mocní, a nie mnohí urodzení. Avšak bláznivé vo svete vyvolil si Boh, aby zahanbil múdrych, a slabé vo svete vyvolil si Boh, aby zahanbil mocných; neurodzené vo svete a opovrhované vyvolil si Boh; nejestvujúce vyvolil si, aby zmaril to, čo je.*„ [1. Korint'anom 1,26-28](#). „*Aby sa vaša viera nezakladala na múdrosti ľudskej, ale na moci Božej.*„ [1. Korint'anom 2,5](#).

Podobenstvo o horčičnom zrnku sa má nakoniec víťazne naplniť v poslednej generácii ľudstva. Z drobného semena vyrastie strom. Záverečné varovné posolstvo milosti zaznie „*obyvateľom zeme, každému národu, kmeňu, jazyku a ľudu.*„ ([Zjavenie Jána 14,6](#)), aby si Pán „*vybral z pohanov ľud pre svoje meno.*„ [Skutky apoštolov 15,14](#).

6. kapitola — „Ďalšie poučenie z rozsievania semena,„

[57]

Z rozsievania semena a z vývoja rastlín môže rodina i škola načerpať mnoho vzácneho poučenia. Najmä deti a mladých ľudí treba viesť k tomu, aby sa z prírody naučili poznávať Božie pôsobenie a aby vierou chápali Tvorcovu žehnajúcu moc. Keď pochopia, ako sa Stvoriteľ obdivuhodne stará o potreby svojej veľkej rodiny a ako by sme mali s ním spolupracovať, budú viac dôverovať Bohu a hlbšie si uvedomia jeho pôsobenie v ich každodennom živote.

Boh stvoril semená i celú zem svojím slovom. Jeho slovo dáva semenám silu rásť a množiť sa. On povedal: „*Nech zem vydá sviežu zeleň, plodonosné rastliny a ovocné stromy, ktoré na zemi rodia ovocie so semenom podľa svojho druhu. Tak sa aj stalo... Boh videl, že je to dobré,*„ [1. Mojžišova 1,11.12](#). Mocou Božieho slova klíčia semená dodnes. Každé, ktoré vyráža k slnku zelený výhonok, svedčí o divotvornej moci Stvoriteľovho slova. „*On povedal, a stalo sa, on rozkázal, a povstal svet,*„ [Žalm 33,9](#).

[58]

Kristus učil svojich nasledovníkov modliť sa: „*Chlieb náš každodenný daj nám dnes,*„ [Matúš 6,11](#). Poukázal na kvety a poslucháčov ubezpečil: „*Keď teda Boh takto oblieka trávu na poli..., či neoblečie ovel'a skôr vás?*„ [Matúš 6,30](#). Kristus dosiaľ odpovedá na túto modlitbu a uistí uje o tom aj nás. Neviditeľná moc ustavične pomáha človekovi získavať potravu i oblečenie. Pán sa neprestajne stará o to, aby zo zdanlivo zahodeného semena vyrástla živá rastlina. V potrebnej miere dáva všetko, aby osivo dozrelo do žatvy. Jedinečne to vyjadril žalmista:

*„Navštevuješ zem a zvlažuješ ju,
hojne ju zúrodňuješ.
Riečisko Božie je plné vody.
Pripravuješ im obilie.
Áno, takto sa staráš o zem:
zalievaš jej brázdy,*

zarovnávaš jej hrudy,
 dažďom ju kypríš
 a požehnávaš jej porast.
 Korunuješ rok svojou dobrotou,
 v šľapajach tvojich vyvíera tuk.,,

Žalm 65,10-12.

[59] Boh vládne nad celým vesmírom. Príroda podlieha Božím zákonom. Všetko sa podriadiť uje vôli Stvoriteľ'a. Boha poslúcha mrak, slnko, rosa, dažď, vietor i búrka. Klíčiace obilie sa rozvíja podľa prírodných zákonov tak, že zo zeme vyrastá „*najprv byl', potom klas a nakoniec plno zrn v klase.*“, [Marek 4,28](#). Nič nevzdoruje Božiemu pôsobeniu, a preto sa jednotlivé časti vyvíjajú v príslušných obdobiach. Má azda človek, stvorený na Boží obraz, obdarený myslením a rečou, jediný znevažovať Božie dary a protivit' sa Božej vôli? Má azda jediná rozumná bytosť na zemi pôsobiť chaos?

Vo všetkom, čo pomáha udržať život človeka, možno pozorovať Božie pôsobenie i ľudské úsilie. Človek nemôže žať tam, kde nerozsieval. No ak má semeno rásť, predovšetkým musí zasiahnuť Božia moc prostredníctvom slnečného svetla, mračien, dažďa a rosy. Táto zásada platí na každom stupni života, v každej študijnej oblasti a v každom vedeckom odvetví. To sa týka aj duchovnej sféry pri vytváraní našej povahy na každom úseku kresťanskej činnosti. Aj keď musíme splniť svoju povinnosť, nesmieme zabúdať, že bez pôsobenia Božej moci nikdy nedosiahneme správne výsledky.

Nech človek získa čokoľvek v duchovnej alebo hmotnej oblasti, mal by si uvedomiť, že úspech získal len vďaka Božiemu pôsobeniu. Uvedomme si, akí sme od Boha závislí. Príliš dôverujeme človekovi, príliš sa spoliehame na ľudské schopnosti a len málo veríme moci, ktorú nám chce poskytnúť Boh. „*Sme spolupracovníci Boží.*“, [1. Korint'anom 3,9](#). Ľudský podiel je neporovnateľne menší, no ak sa človek spojí s Kristom, môže v jeho sile splniť všetko.

[60] Postupný vývin rastliny zo semena je užitočným poučením pri výchove detí. „*Najprv byl', potom klas a nakoniec plno zrn v klase.*“, [Marek 4,28](#). Toto podobenstvo povedal ten, prostredníctvom koho bolo všetko stvorené. On, Darca sily a zákonov, podľa ktorých sa rozvíja život rastlín, obdaril životodarnou silou drobné semeno. Pravdy, s ktorými nás zoznamuje podobenstvo, prežil Kristus vo vlastnom

živote. V telesnej i v duchovnej oblasti sa podriadil Božiemu zákonu, ako to ukázal na príklade rastliny. Chce, aby podobne rástli a rozvíjali sa všetci mladí ľudia. Aj keď bol Vládcom neba, Kráľom slávy, v Betleheme sa narodil ako dieťa. Začas bol ako každé iné odkázaný na starostlivosť matky. V detskom veku bol poslušný, hovoril a konal ako dieťa, nie ako dospelý muž. Vážil si svojich rodičov a podľa daných schopností sa im snažil pomáhať. Na každom stupni svojho vývoja dosahoval dokonalosť, prejavoval jednoduchý, prirodzený pôvab nevinného dieťaťa. Písmo o jeho detstve zaznamenalo: „*Chlapček rástol a mocnel, plný múdrosti, a Božia milosť bola nad ním,*„ Lukáš 2,40. O jeho mladom veku čítame: „*Ježiš napredoval v múdrosti, veku a obľube u Boha, i u ľudí,*„ Lukáš 2,52.

Ježišove podobenstvá zdôrazňujú úlohu rodičov a vychovávateľov. Vlohy mladých ľudí treba rozvíjať, aby v každom období života vynikla prirodzená krása, ktorá zodpovedá veku, tak ako sa v záhrade prirodzene rozvíjajú rastliny.

Najpôvabnejšie sú deti vtedy, keď sa správajú prirodzene, nestrojene. Nie je múdre venovať im nadmernú pozornosť a často pripomínať ich rozumné výroky. Nemali by sme v nich podporovať márnomyseľnosť vychvalovaním ich vzhladu, slov alebo činov. Neobliekajme ich do drahých a výstredných šiat. To všetko v nich podporuje pýchu a vyvoláva závisť ich kamarátov.

Deti treba vychovávať jednoducho. Máme ich viesť k tomu, aby boli spokojné s malými, užitočnými povinnosťami, s radosťami a zážitkami zodpovedajúcimi ich veku. Detský vek možno prirovnať k stebľu z podobenstva, ktoré má tiež svoju neopakovateľnú krásu. Nevnučujme deťom predčasnú dospelosť. Nech si udržia sviežosť a pôvab ranných rokov čo možno najdlhšie.

Aj malé deti môžu prežívať kresťanstvo primerane svojmu veku. Viac od nich Boh neočakáva. Rodičia by ich mali viesť k duchovným skutočnostiam a poskytnúť im každú príležitosť, aby sa ich povaha utvárala podľa vzoru povahy Ježiša Krista.

Podľa Božích zákonov má v prírode každá príčina svoj následok. Žatva ukáže, či bola dobrá sejba. Lenivca odsúdi jeho vlastné dielo a žatva bude svedčiť proti nemu. Rovnako je to aj v duchovnej oblasti, kde vernosť každého jednotlivca možno hodnotiť podľa výsledkov jeho práce. Pri žatve sa ukáže, či bol usilovný alebo lenivý. Takto teda každý rozhoduje o svojom večnom určení.

Každé semeno prináša úrodu podľa svojho druhu a platí to aj v živote ľuďí. Všetci by sme mali rozsievať semená súcitu, priateľstva a lásky, pretože zožneme, čo zasejeme. Každý prejav sebeckta, samol'úbosti a nadradenosti, ako aj každý skutok, ktorým sledujeme len vlastné uspokojenie, prinesie primeranú žatvu. Kto žije len pre seba, rozsieva sebeckto a zožne záhubu.

[62] Boh nikoho nezatraca. Záhubu si človek pripravuje sám. Kto nedbá na varovný hlas svedomia, rozsieva semeno nevery a čaká ho žalostná žatva. Keď faraón za čias Mojžiša zavrhol prvé Božie varovanie, zasial zatvrdilosť, a tú aj zožal. Boh ho nenútil k nevere. Faraón zasial semeno nevery, ktoré mu prinieslo úrodu podľa svojho druhu. V odpore voči Bohu pokračoval dovtedy, kým jeho krajinu nezasiahol pustošiaci ortiel, takže musel hľadiť nielen na vychladnuté telo svojho prvorodeného syna, ale aj na mŕtvoly prvorodených vo svojej rodine i v celom Egypte. Musel byť svedkom toho, ako voda Červeného mora pochovala aj s koňmi a vozmi jeho bojovníkov. Tento príbeh odstrašujúco svedčí o pravdivosti slov: „*Čo človek rozsieva, to bude aj žat'*“, [Galat'anom 6,7](#). Keby si to ľudia uvedomovali, viac by si všímali, aké semeno rozsievajú.

Keď zasiate semeno prinesie úrodu a zožaté zrno znova zasejeme, úroda sa znemnohonásobí. Táto zákonitosť platí aj pre náš vzťah k iným ľuďom. Každý skutok i každé slovo je semenom, ktoré prinesie úrodu. Každý prejav ohľaduplnej lásky, poslušnosti alebo sebazaprenia vyvolá podobné konanie aj u iných a prostredníctvom nich u ďalších ľuďí. Semenom je aj každý prejav závidosti, hnevu či nepriateľstva. Vyrastie z neho „*koreň horkosti*“, ([Židom 12,15](#)), ktorý ovplyvní mnohých. A koľkých ďalších ovplyvnia títo „*mnohí*“,?! Tak pokračuje rozsievanie dobra i zla pre časnosť aj pre večnosť.

Podobenstvo o rozsievaní semena nás učí štedrosti v duchovnej i v hmotnej oblasti. Pán hovorí: „*Blažení ste, ktorí celkom pri vodách môžete siať*“, [Izaiáš 32,20](#). „*Kto skúpo seje, skúpo bude aj žat'*; *kto však seje štedro, štedro bude aj žat'*“, [2. Korint'anom 9,6](#).

[63] Slová „*celkom pri vodách môžete siať*“, znamenajú, že máme obetavo rozdávať Božie dary. Rozdávať ich máme všade tam, kde si Božie dielo alebo potreby ľuďí vyžadujú našu pomoc. Tak sa nikdy neocitneme v núdzi. „*Kto však seje štedro, štedro bude aj žat'*“, [2. Korint'anom 9,6](#). Rozsievač rozmnožuje obilie tým, že ho

rozsieva. Rovnakú skúsenosť zažijú tí, ktorí verne rozdávať Božie dary a štedrosťou ich znásobujú. Boh im sl'úbil dostatok všetkého, čo potrebujú, aby mohli stále rozdávať. „*Dávajte, a bude dané aj vám; mieru dobrú, natlačenú, natrasenú a vrchovatú vám dajú do lona,*„ [Lukáš 6,38](#).

V podobenstve o siatí a žatve je zahrnuté ešte niečo. Keď sa o Božie dary podelíme s inými, tento prejav lásky a súcitu vzbudí u obdarovaných vd'ačnosť voči Bohu. Tým sa pôda ich srdca pripraví na prijatie semena duchovnej pravdy. Kristus zveril rozsievačovi semeno a postará sa o to, aby zo zeme vyklíčilo a prinieslo úrodu pre večný život.

Podobenstvom o rozsievaní zrna znázornil Ježiš obeť svojho života, ktorú priniesol, aby nás vykúpil. Povedal: „*Ak pšeničné zrno, ktoré padne do zeme, neodumrie, zostane samo, ale ak odumrie, prinesie veľkú úrodu,*„ [Ján 12,24](#). Podobne aj Kristova smrť prinesie hojnú úrodu pre Božie kráľovstvo. Ako v rastlinnej ríši platí zákon, že zomierajúce semeno dáva nový život, tak bude aj večný život ovocím Spasiteľovej smrti.

Ak chce Kristov spolupracovník prinášať ovocie, musí najprv „*padnúť do zeme,*„ a zomrieť. Jeho život sa musí dostať do brázd potrieb tohto sveta. Sebecká láska a osobné záľuby musia ustúpiť. Zákon sebaobetovania je totiž zákonom sebazachovania. Obilie pochované do zeme prinesie úrodu a nové obilie sa opäť zaseje a zabezpečí bohatú žatvu. Hospodár zachová svoje obilie tým, že ho zaseje do pôdy. Podobná zásada platí aj v ľudskom živote. Dávať [64] znamená žiť. Tí, čo sa ochotne venujú službe Bohu i ľuďom, zachovávajú si život. Ak ho však pre Krista aj stratia, získajú ho pre večné kráľovstvo.

Semeno v zemi hynie, aby vyklíčil nový život. To je názorný obraz vzkriesenia. Každý, kto miluje Boha, bude žiť v Božom kráľovstve. O ľudskom tele, ktoré zanikne v hrobe čítame: „*Seje sa v stave porušiteľnosti, kriesené je v stave neporušiteľnosti; rozsieva sa v stave úbohosti, kriesené je v sláve; seje sa ako bezvládne, kriesené je v moci,*„ [1. Korint'anom 15,42.43](#).

To sú len niektoré z poučení, ktoré v podobenstve o rozsievačovi a semene použil Kristus z prírody. Rodičia a vychovávatelia by ich mali deťom vštepovať názorne. Dovoľte deťom, aby si samy pripravili pôdu a zasiali semeno. Pri práci v záhrade im môžete

vysvetliť, že aj naše srdce je takou pôdou, do ktorej padajú dobré i zlé semená. Ako treba pôdu pripraviť na sejbu, tak sa musí aj naše srdce pripraviť na prijatie semena pravdy. Pri rozsievaní rozličných semien môžeme deťom rozprávať o smrti Pána Ježiša. Keď vypučia prvé výhonky, vyrozprávajme im príbeh vzkriesenia. Každá fáza vývoja rastlín nám ponúka množstvo poučení z toho, čo sa deje v prírode.

[65] Podobne poučajme aj mladých ľudí. Kde majú na to podmienky, mali by sa dozvedieť, ako treba obrábať pôdu. Pri každej škole by mal byť kus ornice znázorňujúci Božiu učebňu. Prírodu vôbec možno pokladať za Božiu učebnicu. Deti z nej majú čerpať vedomosti, ktoré ich zušľachtia.

Z obrábania pôdy sa má človek stále čo učiť. Ak ju poctivo neobrobí, nemôže hneď očakávať úrodu. Predovšetkým musí vynaložiť mnoho úsilia, namáhavej a vytrvalej práce, aby pripravil pôdu na zasiatie semena. Podobné zásady platia aj pri rozsievaní duchovného semena do ľudského srdca. Tí, čo chcú úspešne šíriť semeno pravdy, musia mať v srdci Božie slovo. Zistia, že úhor srdca môže zúrodniť len podmaňujúci vplyv Ducha Svätého. Ak nebude pôda starostlivo pripravená, semeno neprinesie úrodu. To isté platí o pôde ľudského srdca. Duch Svätý ho musí očistiť a usmerniť skôr, než môže prinášať plody na Božiu slávu.

Pôda nevydá svoje bohatstvo, ak ju obrábame iba vtedy, keď sa nám zachce. Vyžaduje si každodenný záujem. Občas ju treba hlboko preorať a odstrániť burinu, ktorá dobrému semenu odčerpáva výživu. Žatvu pripravujú nielen oráči, ale aj rozsievači. Nikto nemusí na svojom poli beznádejne stáť ako stroskotanec.

Boh požehná ľudí, ktorí obrábajú pôdu a v prírode nachádzajú duchovné poučenie. Roľník pri obrábaní zeme nevie, aké poklady môže nájsť. Učiť sa síce môže aj sám, no nemal by pohrdáť radami skúsenejších a odmietat poučenia múdrych. To všetko patrí k jeho výchove. Obrábanie pôdy môže byť pre človeka prostriedkom výchovy a vzdelávania.

Náš Stvoriteľ, Kráľ neba, pôsobí, že semeno klíči, lebo sa oň stará vo dne i v noci a dáva mu silu rásť. Oveľa viac sa však zaujíma a dbá o svoje deti. Kým rozsievači sejú rôzne semená, aby zachovali náš pozemský život, nebeský Rozsievač zasieva do srdca semeno, ktoré prinesie úžitok pre večný život.

7. kapitola — „Ako kvas,,

[66]

(Matúš 13,33; Lukáš 13,20.21)

Proroka z Galiley si prišlo vypočúť aj mnoho vzdelaných a vplyvných ľudí. Niektorí z nich si zvedavo a s údivom obzerali zástup, ktorý sa zhromaždil okolo Ježiša, keď učil pri jazere. Vo veľkom dave boli ľudia zo všetkých vrstiev spoločnosti: chudobní, nevzdelaní, otrhaní žobráci i zlodeji s vypáleným znamením v tvári, ľudia telesne postihnutí, tuláci, kupci i poval'áci, ľudia vznešení i obyčajní, bohatí i chudobní – všetci sa tiesnili, aby mohli dobre počúť Ježišove slová. Pri pohľade na tento zvláštny zástup si niektorí vzdelaní účastníci kládli otázku: „*Môžu takí ľudia tvoriť Božie kráľovstvo?*“, Spasiteľ im opäť odpovedal podobenstvom:

„*Kráľovstvo nebeské je podobné kvasu, ktorý vzala žena a zamiesila do troch meríc múky, takže všetko nakyslo,*“, [Matúš 13,33](#).

[67]

Židia pokladali kvas za symbol hriechu. Na Veľkú noc mali zo svojich príbytkov odstrániť všetok kvas práve tak, ako mali zo svojich sŕdc vylúčiť hriechy. Ježiš varoval svojich učeníkov: „*Chráňte sa kvasu farizejov, čiže pokrytectva,*“, [Lukáš 12,1](#). Apoštol Pavel písal o „*kvase zla a nešľachetnosti,*“, [1. Korint'anom 5,8](#). Kvas v Kristovom podobenstve však predstavuje Božie kráľovstvo. Znázorňuje moc Božej milosti, ktorá človeka mení a oživuje.

Nikto nie je taký nešľachetný a do hriechu neupadol tak hlboko, aby ho Božia moc nemohla zmeniť. V každom človekovi, ktorý sa odovzdá Bohu, Duch Svätý prebudí nový život a obnoví zničený Boží obraz.

Človek sa nemôže pretvoriť vlastnou vôľou, lebo nemá v sebe silu, ktorá by ho zmenila. Tak ako do cesta musí prísť kvas – niečo zvonku – aby nastala žiaduca zmena, podobne aj hriešnika musí pretvoriť Božia milosť, aby mohol vojsť do kráľovstva slávy. Výchova ani vzdelanie, ktoré ponúka svet, neurobia z hriešneho človeka poslušné Božie dieťa. Potrebnú moc na to môže poskytnúť len Boh. Iba Duch Svätý môže v človekovi uskutočniť rozhodujúcu zmenu.

Kto chce byť spasený, musí sa podriadiť moci Ducha Svätého bez ohľadu na to, či je vysoko postavený alebo jednoduchý, bohatý či chudobný.

Kvas pridaný k múke pôsobí síce vo vnútri, no čoskoro sa to prejaví aj navonok. Podobne aj Božia milosť pôsobí obnovu srdca, a tým mení život. Nato, aby človek mohol žiť v súlade s Bohom, nestačí nijaká vonkajšia zmena. Mnohí ľudia sa snažia zmeniť alebo napraviť ten či onen zlozvyk v nádeji, že sa tak stanú kresťanmi, ale také úsilie býva márne. Zmena sa musí začať v srdci.

[68] Slovné vyznanie viery a prijatie pravdy do srdca sú dve rozdielne skutočnosti. Teoretická znalosť pravdy nestačí. Môžeme ju síce poznať, ale v spôsobe nášho zmýšľania sa nič nezmenilo. Obrátenie a posvätenie sa musí stať v srdci.

Radosť z poslušnosti nikdy neokúsi ten, kto chce Božie prikázania zachovávať preto, že si to pokladá za povinnosť alebo že sa to od neho vyžaduje. To nie je skutočná poslušnosť. Ak niekto pokladá Božie požiadavky za bremeno, ktoré prekáža jeho ľudským sklonom, možno s istotou povedať, že nežije kresťanským životom. Pravá poslušnosť je vonkajším prejavom vnútorných zásad. Vyviera z lásky k spravodlivosti, z lásky k Božiemu zákonu. Podstatou všetkej spravodlivosti je vernosť nášmu Vykupiteľovi. Správne budeme konať preto, lebo je to správne. To sa totiž páči Bohu.

Veľkú pravdu o zmene srdca pod vplyvom Ducha Svätého vyjadrujú Kristove slová Nikodémovi: *„Amen, amen, hovorím ti: Ak sa niekto nenarodí znovu, nemôže uzrieť Božie kráľovstvo... Čo sa narodilo z tela, je telo, a čo sa narodilo z Ducha, je duch. Nediv sa, že som ti povedal: Musíte sa znovu narodiť. Vietor veje, kam chce; počuješ jeho hlas, ale nevieš, odkiaľ prichádza a kam ide. Tak je to s každým, kto sa narodil z Ducha,„* [Ján 3,3-8](#).

Apoštol Pavel pod vplyvom Ducha Svätého napísal: *„Boh, bohatý na zmilovanie, zo svojej nesmiernej lásky, ktorou si nás zamiloval, keď sme boli mŕtvi pre priestupky, oživil nás s Kristom, milosťou ste spasení! Spolu s ním nás vzkriesil a spolu s ním nás posadil v nebesiach v Kristu Ježišovi, aby nám svojou dobrotou v Kristu Ježišovi ukázal v budúcich vekoch nesmierne bohatstvo svojej milosti. Lebo milosťou ste spasení skrze vieru. A to nie je z vás, je to Boží dar,„* [Efezským 2,4-9](#).

[69] Kvas skrytý v múke pôsobí neviditeľne a v celom ceste pre-

bieha kvasný proces. Podobne skryto, ticho a nebadane pôsobí aj kvas pravdy a premieňa celého človeka. Zušľachtí a ovládne jeho prirodzené sklony, podnieti v ňom nové myšlienky, nové pocity a nové pohnútky. Človekovi predstaví nový vzor povahy – život Ježiša Krista. Mení zmýšľanie, povzbudzuje schopnosti k inému spôsobu konania. Neobdarúva človeka ďalšími schopnosťami, ale posväcuje tie, ktoré mal už predtým. Prebúdzajú svedomie. Získavame také povahové vlastnosti, ktoré nám pomôžu slúžiť Bohu.

Často počuť otázku: Prečo sa pri toľkých ľuďoch, ktorí tvrdia, že veria Božiemu slovu, neprejavuje zmena v reči, zmýšľaní a v povahe? Prečo nevedia znieť, keď niekto odporuje ich zámerom a plánom, prečo je stále výrazná ich neposvätená povaha, prečo sa vyjadrujú tak hrubo, panovačne a podráždene? V ich živote môžeme pozorovať rovnakú sebeckú lásku, rovnaké sebecké záujmy, rovnako náladové a nerozvážne slová ako v živote neveriacich. Sú takí samolúbi, pyšní, podliehajú prirodzeným sklonom k zlému, majú zvrátené povahové črty, akoby pravdu vôbec nepoznali. Za príčinu všetkých nedostatkov treba pokladať neobrátenosť. Srdca týchto ľudí sa nedotkol kvas pravdy, lebo mu nikdy na to nedali príležitosť. Svoje zdedené i vypestované sklony k hriechu nepodriadili Božej obnovnej moci. Neprejavuje sa u nich prítomnosť Kristovej milosti ani viera v jeho moc, ktorá mení ľudskú povahu.

[70]

„Viera je z počutia, počutie však skrze slovo Kristovo,, [Rimanom 10,17](#). Písmo je dôležitý prostriedok na obnovu ľudskej povahy. Kristus sa modlil: „*Posväť ich v pravde; tvoje slovo je pravda*,, [Ján 17,17](#). Kto študuje a poslúcha Božie slovo, pocíti v srdci vplyv, ktorý ho zbavuje neposvätených vlastností. Duch Svätý prichádza usvedčiť človeka z hriechu a viera prejavovaná láskou ku Kristovi premieňa naše telo, dušu i ducha na jeho obraz. Potom nás Boh môže použiť, aby sme konali jeho vôľu. Takto získaná moc sa začne prejavovať znútra navonok, a my budeme ľuďom zvestovať pravdu, ktorú sme sami prijali.

Pravdy Božieho slova sú riešením veľkého ľudského problému, ktorým je obrátenie človeka prostredníctvom viery. Nedomnievajte sa, že sú príliš vznešené a sväté na to, aby sme ich mohli uvádzať do každodenného života. Pravdy Božieho slova sú síce nebotyčné a siahajú do večnosti, ale ich životodarné pôsobenie má patriť k

našej každodennej skúsenosti a ovplyvňovať všetky veľké i malé záležitosti nášho života.

Kvas pravdy v srdci usmerní naše túžby, očistí myšlienky a zušľachtí správanie. Osvieti duchovné schopnosti a duševné sily. Prehľbi súciti a lásku.

[71] Človek, ktorý prežíva tieto zásady, býva svetu záhadou. Sebecký a ziskuchtivý človek žije len kvôli majetku, poctám a pôžitkom. Na Božie kráľovstvo ani len nepomyslí. Záujem Kristovho nasledovníka má iné zameranie. Pracuje a zapiera sa pre Krista, aby mohol pomáhať pri záchrane tých, čo žijú bez Spasiteľa a bez nádeje. Svet nemôže pochopiť človeka, ktorý má na zreteli večné hodnoty. Srdce mu ovláda zachraňujúca moc Kristovej lásky. Ona usmerní všetky ostatné pohnútky a človeka povznesie nad zhubný vplyv sveta.

Božie slovo má pôsobiť posväcujúcim vplyvom na náš vzťah ku každému človekovi. Kvas pravdy udúša nevraživosť, ctibažnosť a túžbu po prvenstve. Skutočná láska nebeského pôvodu nie je sebecká a náladová, nezávisí od ľudskej chvály. Srdce človeka, ktorý prijal Božiu milosť, preteká láskou k Bohu a k tým, za ktorých Kristus zomrel. Taký človek nestojí o to, aby ho ľudia uznávali. Miluje ich nie preto, že mu aj oni preukazujú lásku, že sa mu páčia alebo uznávajú jeho zásluhy, ale preto, že patria Kristovi, ktorý ich vykúpil. Ak niekto nechápe jeho pohnútky, slová a skutky alebo si ich nesprávne vykladá, neuráža sa, ale ide ďalej svojou cestou. Je láskavý a ohľaduplný, nie je domýšľavý, ale vždy plný nádeje, lebo dôveruje Božej milosti a láske

[72] Apoštol Peter nás napomína: „*Rovnako ako je svätý ten, ktorý vás povolal, aj vy buďte svätí v celom svojom počínaní. Lebo je napísané: Buďte svätí, lebo i ja som svätý!*“, [1. Petra 1,15.16](#). Naše konanie i náš hlas má ovládať Kristova milosť. Jej pôsobenie sa prejaví v slušnom a zdvorilom správaní, vo vzájomnej ohľaduplnosti, v prívetivých a povzbudivých slovách. V takom prostredí bývajú aj anjeli. Život takého človeka šíri príjemnú vôňu, ktorá sa vznáša k Bohu ako kadidlová vôňa obete. Láska sa prejavuje v láskavosti, prívetivosti, zhovievavosti a trpezlivosti. Kristova láska mení aj vzhľad človeka. Prítomnosť Ježiša Krista v srdciach tých, čo ho milujú a zachovávajú jeho prikázania, vyžaruje aj z ich výzoru. O pravde svedčia aj ich tváre. Možno na nich pozorovať pravý nebeský pokoj. Vyjadrujú väčšiu lásku, než je iba obyčajná ľudská láskavosť.

Kvas pravdy znamená dokonalú premenu. Zo surovca sa stáva jemný človek a sebca mení na dobrodinca. Nečistého očist'uje, umýva ho v krvi Baránka. Svojou životodarnou mocou vedie celého človeka k tomu, aby žil podľa Božích zásad. Ten vo svojej ľudskej prirodzenosti má potom účasť na Božej prirodzenosti. Kvasom pravdy premenená a zdokonalená povaha začne oslavovať Krista. Pri každej takejto udalosti anjeli spievajú chválospevy a Boh-Otec sa teší z tých, ktorí sa dali zmeniť na Božiu podobu.

8. kapitola — „Ukrytý poklad,,

(Matúš 13,44)

„Nebeské kráľovstvo je podobné pokladu ukrytému na poli. Keď ho človek našiel, skryl ho, od radosti šiel a predal všetko, čo mal, a kúpil to pole,, [Matúš 13,44](#).

[74] V dávnych časoch nebývalo ničím zvláštnym, že ľudia ukrývali svoje poklady do zeme. O svoj majetok mohli totiž prísť rôznymi spôsobmi. Najčastejšie to bývali krádeže a lúpeže. Pri zmene vlády museli bohatí odvádzať vysoké dane. Okrem toho krajina žila v stáлом nebezpečenstve, že ju napadnú a spustošia nepriateľské vojská. Preto si ľudia chránili majetok tým, že ho ukryli. Za bezpečný úkryt pokladali zem. Stávalo sa však, že majitelia zabudli, kam poklad zakopali. Stalo sa aj to, že zomreli. Vlastníka mohlo od jeho pokladu odlúčiť aj väzenie či vyhnanstvo. Nadobudnuté bohatstvo čakalo v úkryte, kým ho niekto náhodne objaví. V Ježišovej dobe sa neraz stalo, že sa v neobrábanej pôde našli staré mince, zlaté či strieborné šperky.

Istý človek si prenajal kus poľa a pri orbe našiel zakopaný poklad. Keď videl, že má bohatstvo na dosah ruky, nechal zlato v úkryte, vrátil sa domov a predal všetko, čo mal, aby si mohol kúpiť pole aj s pokladom. Rodina i susedia si mohli mysliť, že koná nerozvážne, lebo v neobrábanej zemi nevideli nijakú hodnotu. On však vedel, čo robí. Keď pole kúpil, dôkladne ho preskúmal, aby vybral celý poklad, ktorý získal týmto obchodom.

Podobenstvo znázorňuje, akú cenu má nebeský poklad a aké úsilie treba vynaložiť, aby ho človek získal. Muž, ktorý na poli našiel poklad, bol ochotný rozlúčiť sa so všetkým, čo mal a urobiť všetko, len aby skrytý poklad zostal jemu. Rovnako ani tomu, kto našiel nebeský poklad, nebude príliš ťažká nijaká námaha a priveľká nijaká obeť, aby mohol vlastniť poklad pravdy.

Pole s pokladom z podobenstva predstavuje celú Bibliu a poklad je symbolom evanjelia. Božie slovo ponúka väčšie bohatstvo než všetky náleziská zlata a drahokamov tohto sveta.

Ako je poklad ukrytý?

Ľudia neraz hovoria, že poklady evanjelia sú skryté. Mnohí sa síce honosia svojou múdrosťou, ale pravda je iná. Pod vplyvom svet-skej filozofie natoľko vzrástlo ich sebavedomie, že stratili zmysel pre krásu, moc a tajomstvo plánu vykúpenia. Majú oči, no nevidia, majú uši, no nepočujú, majú aj rozum, ale skrytý poklad nevnímajú.

Človek niekedy chodí popri poklade bez toho, aby si to uvedomoval. Môže si sadnúť ku kmeňu stromu, aby si odpočinul, a vôbec nemusí tušiť, že pod jeho koreňmi sa skrýva bohatstvo. Tak to bolo aj so Židmi. Boh im zveril zlatý poklad pravdy. Židovskú bohoslužbu, ktorá mala pečať neba, ustanovil sám Boží Syn. Veľké pravdy o vykúpení zahalil do obrazov a symbolov. Keď však Kristus prišiel, Židia nepostrehli, že práve on bol zmyslom a naplnením týchto predobrazov. Učení predstaviteľa tohto národa mali síce v rukách knihy Starej zmluvy, ale tradícia odovzdávaná z pokolenia na pokolenie, ako aj ich čisto ľudský výklad Písma im zakrývali pravdu, ktorú stelesňoval Kristus. Unikali im duchovný význam biblických spisov. Boh im otvoril pokladnicu poznania, ale oni to nepochopili.

[75]

Pán svoju pravdu pred ľuďmi neskrýva, ale oni sami si ju svojím správaním zatemňujú. Ježiš Kristus podal židovskému národu dost dôkazov, že je Mesiáš. Jeho učenie však žiadalo od nich rozhodnú zmenu života. Poznali, že prijatím Krista by sa museli zriecť svojich obľúbených tradícií a zvyklostí, sebeckých a hriešnych návykov. Aby mohli prijať večnú, nezmeniteľnú pravdu, museli by priniesť obeť. Preto nechceli uznať ani najzávažnejší Boží dôkaz, aby uverili v Krista. Tvrdili, že veria starozmluvným spisom, ale odmietali uznať ich prorocké svedectvá o živote a povahe Ježiša Krista. Nedali sa presvedčiť z obavy, že by museli prežiť obrátenie a zrieknuť sa svojich predsudkov. Mali medzi sebou poklad evanjelia – Ježiša Krista – Cestu, Pravdu a Život, ale odmietli najväčší Dar, aký im mohlo nebo poslať.

„Predsa však aj mnohí z poprednejších mužov uverili v neho, ale nepriznali sa k tomu pre farizejov, aby ich nevylúčili zo synagogy„

[76] [Ján 12,42](#). Presvedčili sa teda a uverili, že Ježiš je Boží Syn, ale ich ctibažné záujmy im bránili verejne sa k nemu priznať. Nemali takú vieru, ktorá by im umožnila prijať nebeský poklad. Túžili po svetskom majetku.

Aj dnes sú ľudia, ktorí priam dychtia po pozemských hodnotách. Zmýšľajú sebecky a ctižiadostivo. Ide im o majetok, slávu alebo o moc, a preto kladú ľudské zvyky, tradície a požiadavky nad to, čo žiada Boh. Poklady Božieho slova im zostávajú skryté.

„Telesný človek neprijíma veci Božieho Ducha; sú mu totiž bláznovstvom a nemôže ich poznať, pretože sa posudzujú duchovne,„ [1. Korint'anom 2,14](#).

„Ak aj je naše evanjelium zahalené, je zahalené pre tých, ktorí hynú. V nich boh tohto veku zatemnil myseľ neveriacich, aby nevideli svetlo evanjelia o sláve Krista, ktorý je obrazom Boha,„ [2. Korint'anom 4,3.4](#).

Cena pokladu

Spasiteľ videl, že ľudia sa úplne oddali honbe za pozemským ziskom a zabudli na večné hodnoty. Chcel zmeniť tento stav a oslabiť omamné čaro, ktoré človeka ochromuje. Vyhlásil: *„Ved' čo osoží človekovi, ak získa hoci celý svet, ale utrpí škodu na duši? Alebo čo človek dá ako protihodnotu za svoju dušu?„* [Matúš 16,26](#). Kristus predstavoval ľuďom lepší svet, aby si znova uvedomili, že existujú aj nehynúce hodnoty. Uvádza ich na prah večnosti, ktorú osvecovala neopísateľná Božia sláva, a ukázal im nebeský poklad.

Hodnota tohto pokladu prevyšuje cenu zlata a striebra. Ani bohatstvo všetkých nálezísk zeme sa jej nevyrovná.

[77] *„Prahbina vraví: Vo mne jej niet,
a more hovorí: Nie je u mňa.
Nedostať ju za rýdze zlato,
ani striebrom nemožno zaplatiť jej cenu.
Nedá sa vyvážiť ófyrskym zlatom,
ani vzácnym onyxom a zafírom.
Nevyrovná sa jej zlato ani sklo,
nedá sa vymeniť za zlaté predmety.*

*Koraly a kryštál ani neprídu do úvahy;
vlastnit' múdrosť je nad perly.,,*

Job 28,14-18.

Tento poklad možno nájsť v Písme. Biblia je jedinečná Božia učebnica, Boží výchovný prostriedok, v ktorom sa nachádza základ skutočnej vedy. V Božom slove sa môžeme stretnúť s každým vedným odborom, no predovšetkým je v ňom tá najvyššia veda – veda o spasení. Biblia je náleziskom nevyčerpatel'ného bohatstva Ježiša Krista.

Skutočné vzdelanie získa človek len štúdiom a zachovávaním Božieho slova. No ak vymení Bibliu za iné knihy, ktoré nevedú k Bohu a k nebeskému kráľ'ovstvu, o dosiahnutí pravého vzdelania nemôže byť ani reči.

Príroda je bohatým zdrojom obdivuhodného poučenia. Božie pravdy môžeme pozorovať na zemi, v mori i na oblohe. Celá príroda nás učí o nebeskej múdrosti a večnej pravde. Hriešny človek jej však nerozumie. Hriech mu zatemnil duchovný rozhl'ad, prírodu si nevie vysvetliť bez toho, aby ju nepovyšoval nad jej Stvoriteľ'a. Pravé učenie nemôže ovplyvniť tých, ktorí zavrhnú Božie slovo. Naučenia z prírody prekrútili natoľ'ko, že ich úplne odvádzajú od Stvoriteľ'a.

Ľudia často povyšujú svetskú múdrosť nad múdrosť Ježiša Krista. Bibliu pokladajú za niečo staromódne, bezvýznamné a nezaujímavé. Ľudia prebudení Duchom Svätým to však vidia inak. Uvedomujú si nesmiernu cenu ukrytého bohatstva a radi sa zrieknu všetkého, len aby si mohli kúpiť pole s pokladom. Namiesto kníh, v ktorých sú názory veľkých a slávnych spisovateľ'ov, vybrali si slová toho najpovolanejšieho Učiteľ'a, aký kedy žil na zemi. On položil za nás svoj život, aby sme v ňom mohli získať život večný.

Následky nezáujmu o poklad

Satan svojím zhubným vplyvom vedie ľuďi k presvedčeniu, že bez Boha môžu získať úžasné poznanie. Klamnými dôkazmi podviedol Adama a Evu, aby začali pochybovať o Božom ustanovení a prijali jeho názory, ktoré ich zviadli k neposlušnosti. Dnes svojimi výmyslami zvádza ľuďi práve tak, ako kedysi v raji. Pokúša ich,

[78]

aby nedôverovali Bohu a prestupovali jeho zákon. Len málokto si uvedomuje následky takéhoto počínania.(78)

Mnohí ľudia úspešne absolvujú všetky stupne škôl a vynakladajú všemožné úsilie na získanie úplného vzdelania. No ak nevedia nič o Božej vôli a neriadia sa Božími zákonmi, znehodnocujú svoj život. Zlé návyky ich vedú k strate sebaúcty a sebaovládania, takže už nie sú schopní správne posúdiť podstatu života a jeho zmysel. Márnotratne zaobchádzajú so svojimi telesnými a duševnými silami. Ak sa nesnažia žiť podľa správnych zdravotných zásad, stávajú sa otrokmi zlozvykov a už nikdy nebudú môcť poznať pravé št'astie. Ani roky venované štúdiu nemusia človeka naučiť správne žiť. Kto zneužíva svoje telesné a duchovné sily, borí chrám svojho tela. Ak sa človek nenaučí správne žiť, ani vrcholným vzdelaním nezíska to, čo stratil, keď sa vzdal pokladu, ktorý je cennejší nad všetko ostatné.

Hľadanie pokladu

Študujme Božie slovo. Vstúpime do dom biblickej pravdy. Je to nevyčerpatel'ný poklad. Väčšina ľudí ho nenachádza, pretože po ňom dôkladne nepátra. Mnohí ho hľadajú len povrchno a uspokojia sa iba s domnienkami o pravde v presvedčení, že všetko podstatné už poznajú. Pritom za pravdu prijímajú výroky iných ľudí. Sú totiž príliš leniví nato, aby ju úprimne a usilovne hľadali sami, ako to Písmo vystihuje podobenstvom o vykopaní skrytého pokladu. Ľudské názory nielenže nebývajú spoľahlivé, ale môžu byť aj nebezpečné, pretože namiesto Bohu dávajú prednosť človekovi. Výroky ľudí často počuť tam, kde by malo znieť: „*Takto vraví Pán.*„

[80] Kristus je pravda. Jeho slová sú pravda a majú hlbší význam, než sa to na prvý pohľad zdá. Všetky Kristove výroky majú takú hodnotu, ktorá ďaleko presahuje ich jednoduchú výrazovú podobu. Ich cenu pochopí len ten, koho ovplyvní Duch Svätý. Spozná jedinečné, aj keď spočiatku možno hlboko ukryté drahokamy pravdy.

Názory a výmysly ľudí nikdy nevedú k tomu, aby človek lepšie chápal Božie slovo. Filozoficky vzdelaní ľudia sa častokrát nazdávajú, že odkryť poklad poznania a zabrániť prílivu falošných náuk do cirkvi môžu len ich špekulácie. Práve tie však príliš často zavadzajú medzi veriacich nesprávne názory a bludy. Niektorí ľudia vynakladajú veľké úsilie, aby objasnili tie texty Písma, ktoré po-

kladajú za nejasné a spletité. Neraz však svojou snahou ešte viac zatemnia, čo chceli objasniť.

Kňazi a farizeji si mysleli, že konajú veľké dielo, keď ako učiteľia hlásali vlastné výklady Božieho slova. Kristus sa ich však spýtal: „*Neblúdite preto, že nepoznáte Písmo, ani Božiu moc?*„ [Marek 12,24](#). Obvinil ich, že „*ľudské príkazy podávajú ako náuku*„ [Marek 7,7](#). Mali hlásať Božie slovo a ľud sa nazdával, že mu aj rozumejú. Pretože podľa neho nežili, satan ich tak zaslepil, že prestali chápať skutočný zmysel Písma.

Toto sa deje aj dnes v nejednom cirkevnom spoločenstve. Hrozí nebezpečenstvo, že chyby, akej sa dopustili židovskí učiteľia, sa dopustia tí, ktorých ľudia pokladajú za vzdelaných a múdrych. Nesprávnym výkladom Božieho slova a pomýleným chápaním pravdy vedú poslucháčov do zmätku a temnoty.

Bibliu nemusíme čítať pri blikavom svetielku tradície či ľudských dohadov. Vysvetľovať Písmo pomocou tradície a rôznych názorov je, akoby sme chceli slnku pridať svetlo malou sviečkou. Božie slovo nepotrebuje blikanie lúčov, aby vynikla jeho veľkoleposť. Svetlo, ktoré zjavuje Biblia, je totiž Božia sláva a v porovnaní s ňou každé iné svetlo zaniká.

Bibliu však musíme dôkladne čítať a pozorne skúmať. L'ahostajnosť nikdy nevedie k jasnému poznaniu pravdy. Ved' bez úprimného, trpezlivého a vytrvalého záujmu nemožno získať ani časné veci. Ak chce mať niekto úspech v práci, musí sa do nej pustiť rázne a s vierou, že dosiahne cieľ. Rovnako nemožno očakávať, že duchovné vzdelanie sa dá získať bez potrebného úsilia. Kto chce nájsť poklad pravdy, musí hľadať práve tak dôkladne, ako usilovne sa baník snaží vyt'aziť zo zeme skryté bohatstvo. Ten, kto pracuje len polovičato a bez záujmu, poškodzuje predovšetkým seba. Starí i mladí musia Božie slovo nielen čítať, ale ho aj hlbavo skúmať a pravdu hľadať ako ukrytý poklad. Takéto úsilie nezostane bez odmeny. Kristus im obdivuhodne rozšíri duchovný obzor.

Naše spasenie závisí od poznania pravdy obsiahnutej v Božom slove. Boh chce, aby sme poznali pravdu, študujme preto Písmo sväté s úprimným záujmom. Skúmajme Bibliu tak, ako baník hľadá v zemi žily vzácneho kovu. Neustávajme v štúdiu, kým nebudeme mať istotu, že náš vzťah k Bohu je správny a že vieme, čo Pán od nás očakáva. Ježiš Kristus sl'úbil: „*Vykonám všetko, o čo budete*

prosit' v mojom mene, aby Otec bol oslávený v Synovi. Keď ma budete o niečo prosit' v mojom mene, ja to vykonám., [Ján 14,13.14.](#)

Ľudia nadaní a rýdzeho charakteru občas postrehnú večné hodnoty, ale často nechápu ich význam, pretože im viditeľné veci zatemňujú slávu vecí neviditeľných. Kto chce úspešne hľadať ukrytý poklad, musí mať cieľ, ktorý prevyšuje prízemné záujmy, a preto by mu mal zasvätiť všetky sily a schopnosti.

[82] Mnohým ľuďom zavrela dvere poznania Božieho slova ich neposlušnosť. Pochopiť pravdy Písma znamená uviesť Božie príkazy do života. Bibliu nemožno prispôsobovať ľudským predsudkom a záujmom. Jej zvesť môžu pochopiť len tí, čo pokorne hľadajú pravdu, aby mohli podľa nej žiť.

Možno sa opýtaš: Čo mám robiť, aby som bol spasený? Skôr ako otvoríš Bibliu, zabudni na vlastné i cudzie predsudky a domnienky. Ak by si totiž chcel Písmo skúmať len preto, aby si v ňom našiel potvrdenie svojich názorov, biblická pravda ti zostane navždy skrytá. Čítaj Písmo, aby si poznal, čo hovorí Boh. Keď sa pri štúdiu Biblie presvedčíš, že tvoje názory sa s pravdou tejto knihy nezhodujú, nesaň sa pravdu vykladať tak, aby zodpovedala tvojmu presvedčeniu, ale prijmi svetlo, ktoré ti Pán ukázal. Buď pozorný a vnímavý, aby si mohol poznať úžasné bohatstvo Božieho slova.

Viera v Krista ako Vykupiteľa sveta si vyžaduje vnímavú myseľ usmernenú srdcom, ktoré vie rozoznať a oceniť nebeský poklad. Taká viera neoddeliteľne súvisí s pokáním a zmenou povahy. Veriť znamená nájsť a prijať poklad evanjelia so všetkými povinnosťami, na ktoré upozorňuje.

„Ak sa niekto nenarodí znovu, nemôže uzrieť Božie kráľovstvo., [Ján 3,3.](#) Rôzne domnienky a predstavy bez pohľadu viery nám poklad Slova nedovolia uvidieť. Kristus obetoval svoj život, aby nám zabezpečil poklad neporovnateľnej ceny. Bez znovuzrodenia z viery v jeho krv však nikto nedosiahne odpustenie hriechov a nezíska večný poklad.

Ak chceme poznať pravdy Božieho slova, musí nás osloviť Duch Svätý. Krásy prírody vyniknú práve vtedy, keď ich osvieti slnko svojím jasom a rozptýli tmu. Ani poklady Božieho slova nevieme oceniť, kým ich neosvietia lúče Slnka spravodlivosti.

[83] Láskyplný Boh poslal Ducha Svätého. On zjavuje Božie pravdy tým ľuďom, ktorí nechvejne veria Kristovi. Pravdy, od ktorých

závisí spása, zjavuje ľud'om len Duch Svätý. On osvecuje cestu života tak jasne, že na nej nikto nemusí zablúdiť. Kedykoľvek otvoríme Písmo, mali by sme prosiť Ducha Svätého, aby nám osvecoval čítané slová. Len tak sa dajú poklady Písma poznať a oceniť.

Odmena za hľadanie

Nikto by si nemal myslieť, že sa už nemá čo naučiť. Schopnosti ľudského rozumu možno zmerať a diela ľudských tvorcov sa dajú prekonať. Boha však rozumom nedostihne ani ten najsmelší rozlet našej predstavivosti. Za hranicami ľudského poznania sa začína nekonečno. Zahliadli sme len záblesk Božej slávy, nekonečného poznania a múdrosti. Dosiaľ sme pracovali akoby na povrchu bane, kým žily bohaté na zlato sa nachádzajú hlboko pod povrchom. Tieto poklady odmenia úsilie toho, kto ich bude hľadať. Ak ich chceme objaviť, musíme sa prekopávať stále hlbšie. Človek môže získať bohatstvo Božieho poznania len úprimnou vierou.

Odmena je sľúbená každému, kto skúma Písmo v duchu Ježiša Krista. Ak sa človek dá ochotne poučiť ako dieťa a úplne sa podriadi Bohu, potom v Božom slove nájde pravdu. Keby ľudia poslúchali Božie ustanovenia, pochopili by plán Božej vlády. Nebo by im na štúdium otvorilo slávne komnaty milosti. Ľudia by boli celkom iní, než sú dnes, pretože skúmanie biblických právd by ich zušľachtilo. Tajomstvo vykúpenia a vtelenia Ježiša Krista i jeho výkupná obeť by pre nich neboli len neurčité pojmy, ako je to teraz. Oveľ a lepšie by ich chápali a viac by si ich aj vážili.

Kristus pred ukrižovaním dal vo svojej modlitbe svetu naučenie, ktoré by malo vniknúť do mysle a srdca každého človeka. Povedal: *„Večný život spočíva v tom, aby poznali teba, jediného, pravého Boha i toho, ktorého si poslal, Ježiša Krista,„* [Ján 17,3](#). To je vrchol poznania, ktoré dáva človekovi silu. Skúsenosťou získané poznanie Otca a Ježiša Krista, ktorého poslal Otec, premieňa človeka na Boží obraz. Toto poznanie mu pomôže ovládať sa natoľko, aby vedel všetky svoje túžby a náklonnosti podriadiť rozumu. Týmto poznaním sa človek stáva skutočným Božím dieťaťom a dedičom nebeského kráľovstva a môže byť spojený s nekonečnou múdrosťou a obdivovať poklady celého vesmíru. Takéto poznanie možno získať len štúdiom

Písma svätého a poklad Božieho slova môže nájsť každý, kto je ochotný vynaložiť na to všetko potrebné úsilie.

„Ked' si na pomoc zavoláš rozumnosť, keď sa svojím hlasom dovolávať budeš rozvahy, ak ju budeš hľadať ako striebro a slediť po nej ako po skrytých pokladoch, vtedy pochopíš bázeň pred Hospodinom a nájdeš poznanie Boha,„ [Príslovia 2,3-5](#).

9. kapitola — „Perla,,

[85]

(Matúš 13,45.46)

Spasiteľ prirovnal hodnotu zachraňujúcej lásky k drahocennej perle. Výstižne to znázornil podobenstvom o obchodníkovi, ktorý hľadal perlu a keď „*natrafil na jednu drahocennú perlu, odišiel, predal všetko, čo mal, a kúpil ju,*“ [Matúš 13,45.46](#). Ježiš Kristus je „*perla,*“ nesmiernej ceny. V ňom prebýva sláva Otca, plnosť Božstva. On je odlesk Božej slávy a výraz Božej podstaty. Jeho povaha zjavuje velebnosť Božích vlastností, jeho svetlo žiari z každej stránky Písma svätého. On je dokonale bezúhonný ako čistá biela perla, nemá chyby ani slabosti. K tomuto veľkému a drahocennému Božiemu daru človek už nemôže nič pridať. V Kristovi „*sú ukryté všetky poklady múdrosti a poznania,*“ [Kološanom 2,3](#). On „*sa nám stal múdrosťou od Boha, spravodlivosťou a posvätením i vykúpením,*“ [1. Korint'anom 1,30](#). Možno v ňom nájsť odpoveď na všetky túžby ľudskeho srdca dnes i v Božom kráľovstve. Náš Vykupiteľ je perla taká drahocenná, že v porovnaní s ním všetko ostatné možno pokladať za stratu.

[86]

Kristus prišiel, „*do svojho vlastného... a jeho vlastní ho neprijali,*“ [Ján 1,11](#). Božie svetlo zažiarilo do temnoty sveta, „*ale tma ho nepohltila,*“ [Ján 1,5](#). Všetci ľudia nezostali ľahostajní k tomuto nebeskému Daru. Obchodník z podobenstva predstavuje tých, čo úprimne túžia po pravde. V rôznych národoch sa vyskytovali zdravo uvažujúci ľudia, ktorí hľadali v literatúre a v náboženstve pohanského sveta to, čo by mohli prijať za poklad svojho života. Aj niektorí Židia pátrali po tom, čo dosiaľ nemali. Neuspokojili sa s formálnym náboženstvom, túžili po niečom skutočne duchovnom a vznešenom. Medzi nich patrili aj tí, ktorých si Kristus vyvolil za svojich učeníkov. K nim sa radí aj zástupca pohanov Kornélius a etiópske knieža. Títo ľudia túžili po nebeskom svetle a prosili oň. Keď sa zoznámili s Ježišom Kristom, radostne ho vierou prijali.

V podobenstve sa perla neobjavuje ako dar. Obchodník ju kúpil za cenu všetkého, čo mal. Mnohí ľudia hľadajú zmysel tohto prirovnania, keďže Písmo jasne hovorí o Kristovi ako o dare. On je naozaj dar, ale iba pre tých, ktorí sa mu úplne a bezvýhradne odovzdajú. Kristovi sa máme odovzdať, akí sme, a vedome máme žiť podľa všetkých jeho požiadaviek. Jemu a jeho službe má patriť celé naše nadanie so všetkými schopnosťami. Ak sa mu takto odovzdáme, on sa odovzdá nám so všetkými nebeskými pokladmi a my získame drahocennú perlu.

[87] Spasenie je nezaslúžený dar, no napriek tomu sa v podobenstve hovorí o ponuke Božej milosti v podobe drahocennej perly, ktorú si možno kúpiť bez peňazí a bez platenia. Práve takto ponúka Božia milosť všetky nebeské poklady. Pokladnica s klenotmi pravdy je prístupná všetkým. Pán upozorňuje: „*Pozri, otvoril som pred tebou dvere, ktoré nikto nemôže zavrieť.*“, Nijaký meč nebráni ľuďom vojsť týmito dverami. Pred vstupom počuť znútra hlas: Pod! Úprimne a láskyplne nás pozýva náš Spasiteľ: „*Radím ti: Kúp si od mňa zlato prepálené ohňom, aby si zbohatol.*“, [Zjavenie Jána 3,8,18](#).

Bohatstvo Kristovho evanjelia môžu získať všetci. K spaseniu majú prístup najchudobnejší rovnako ako najbohatší, lebo ho nemožno vyvážiť nijakým pozemským bohatstvom. Získame ho vtedy, keď sa odovzdáme Kristovi, keď sa staneme jeho vlastníctvom a dobrovoľne ho budeme poslúchať. Ani najvyššie vzdelanie samo osebe nemôže človeka priviesť bližšie k Bohu. Farizeji mali všetky hmotné i duchovné prednosti. Každý z nich sa chvastal: „*Som bohatý, zbohatol som, nič nepotrebujem,*“, no napriek tomu bol každý „*biedny, úbohý, chudobný, slepý a nahý.*“, [Zjavenie Jána 3,17](#).

Hoci im Kristus ponúkal perlu nesmiernej ceny, oni ju pohrdavo odmietli. Preto im musel povedať: „*Colníci a neviestky vás predchádzajú do Božieho kráľovstva.*“, [Matúš 21,31](#).

Spasenie si nemôžeme zaslúžiť. Musíme sa však oň usilovať s takým záujmom a vytrvalosťou, akoby sme preň chceli zabudnúť na všetko ostatné, čo núka svet.

Perla nesmiernej hodnoty sa však nedá získať na svetských trhoch. Jej cenu nemožno zaplatiť striebrom ani zlatom, pretože to patrí Bohu. Zabudnime na to, že spásu nám zabezpečia nejaké hmotné či duchovné výsady. Boh od nás žiada poslušnosť z lásky. Chce, aby sme sa zriekli hriechov. Kristus slúbil: „*Kto zvíťazí, bude*

sedieť so mnou na mojom tróne, tak ako aj ja, keď som zvíťazil, zasadol som so svojím Otcom na jeho trón,, Zjavenie Jána 3,21.

Zdá sa, akoby niektorí ľudia tú nebeskú perlu stále hľadali. Nechcú sa však úplne vzdať svojich zlovykov. Ich ja nie je umŕtvené, aby v nich mohol žiť Kristus. Preto drahocennú perlu nenachádzajú. Nevítazili nad nepravosťou, ctibažnosťou a svetskými zábavami. Neberú na seba kríž a nejdú za Kristom cestou sebazapierania a sebaobetovania. Sú takmer kresťanmi, ale nie sú nimi úplne. Zdá sa, že sú blízko Božieho kráľovstva, no nemôžu doň vojsť. Byť takmer, no nie úplne zachráneným znamená byť nie takmer, ale úplne zatrateným.

[88]

Podobenstvo o obchodníkovi, ktorý hľadá drahocenné perly, možno chápať dvojako. Hovorí totiž nielen o ľuďoch, ktorí chceli nájsť nebeské kráľovstvo, ale aj o Kristovi, ktorý hľadá stratené dedičstvo. Kristus, nebeský obchodník, pri hľadaní vzácnych perál videl v hriešnom ľudskom pokolení perlu nesmiernej ceny. Vedel, že môže zachrániť hriechom skazeného a zotročeného človeka. Spasiteľovi sú vzácnejší tí, v srdciach ktorých sa odohral boj so satanom a on ich zachránil mocou svojej lásky, než tí, čo hriech nikdy nepoznali. Boh sa nedíva na ľudí ako na beznádejne skazených jedincov hodných zatratenia, ale hľadá na nich cez Krista a vidí, čo by z nich mohla urobiť zachraňujúca láska. Dal ten najväčší poklad vesmíru, aby kúpil perlu. Keď ju Kristus našiel, zasadil ju do svojej koruny. „Ako drahokamy v čelenke budú žiarit nad jeho zemou,, Zachariáš 9,16. „Budú mojím vlastníctvom, vraví Hospodin mocnosť, v deň, ktorý chystám,, Malachiáš 3,17.

Mali by sme vážne premýšľať o Kristovi, ktorý je tou drahocennou Perlou, a o svojich možnostiach vlastniť tento nebeský Poklad. Čas pôsobenia Ducha Svätého je v určitom zmysle aj časom, kedy môžeme hľadať a nájsť nebeský dar. V Kristovej dobe mnoho ľudí počulo evanjelium, no ich rozum zatemňovali falošné náuky, a preto v galilejskom Učiteľovi nespoznali nebeského posla od Boha. Keď Kristus po svojom nanebovstúpení zasadol v nebi na trón, na zemi sa to prejavilo pôsobením Ducha Svätého zoslaného na Turíce. Svedkovia Ježiša Krista hlásali moc zmŕtvychvstalého Spasiteľa. Nebeské svetlo preniklo zatemnené mysle ľudí, ktorí sa nechali oklamať nepriateľmi Ježiša Krista. Teraz pochopili, že Kristus bol povýšený „za Vodcu a Spasiteľa, aby daroval Izraelu pokánie a odpustenie

[89]

hriechov., [Skutky apoštolov 5,31](#). Videli ho obklopeného nebeskou slávou. V rukách mal drahocenné poklady, aby ich prepožičal všetkým, čo sa prestanú proti nemu búriť. Keď apoštoli zvestovali slávu jednorodeného Božieho Syna, pripojilo sa k cirkvi tritisíc ľudia. Poznali svoj skutočný stav, pochopili nečistotu a nepravosť svojho hriechu a v Kristovi spoznali svojho Priateľ'a a Vykupiteľ'a. Duch Svätý, ktorý v nich pôsobil, vyvyšoval a oslavoval Krista. Títo ľudia videli vierou v Kristovi záchrancu znášajúceho poníženie, utrpenie a smrť, aby oni nemuseli zahynúť, ale aby mali večný život. Duch Svätý im zjavoval Krista a oni si začali uvedomovať jeho moc a vznešenosť. Každý z nich vystrel ruku viery a zvolal: „*Verím*..“

[90] Radostná zvesť o zmŕtvychvstalom Spasiteľ'ovi sa začala šíriť do najvzdialenejších končín vtedy známeho sveta. Obrátení ľudia prichádzali do cirkvi zo všetkých strán. Pre veriacich to bol čas duchovného prebudenia. K cirkvi sa vtedy pripájali hriešnici a všetci spolu hľadali drahocennú perlu. Splnilo sa proroctvo, že aj slabý bude „*ako Dávid a dom Dávidov bude... ako Boží anjel*..“ [Zachariáš 12,8](#). Každý kresťan videl vo svojom bratovi prejav Božej dobroty a lásky. Na prvom mieste bol spoločný záujem, ktorý zatlačil do uzadia ostatné záujmy. Srdcia všetkých veriacich bili v rovnakom rytme. Každý kresťan sa chcel povahou podobat' Kristovi a pomáhať pri šírení jeho kráľ'ovstva. „*Množstvo veriacich bolo jedno srdce a jedna duša... Apoštoli vydávali mocné svedectvo o zmŕtvychvstaní Pána Ježiša a na nich všetkých spočívala veľká milosť*..“ [Skutky apoštolov 4,32.33](#). „*Pán pridával deň čo deň zachránených k tomuto spoločenstvu*..“ [Skutky apoštolov 2,47](#). Duch Ježiša Krista usmerňoval celú cirkev, pretože našla perlu nesmiernej ceny.

Tieto udalosti sa zopakujú oveľa výraznejšie. Zoslanie Ducha Svätého na Turíce bol včasný dážd', ale neskorý dážd' bude ešte hojnejší. Duch Svätý čaká, že o jeho prítomnosť budeme prosiť a že ho prijmemo. Keď príde, znova zjaví Krista v jeho plnosti. Ľudia opäť pochopia cenu vzácnej perly a s apoštolom Pavlom vyznajú: „*Čo mi bolo ziskom, pre Krista som uznal za stratu. A vôbec, všetko pokladám za stratu pre vznešenosť poznania Krista Ježiša, môjho Pána*..“ [Filipským 3,7.8](#).

10. kapitola — „Sieť“,

[91]

(Matúš 13,47-50)

„Nebeské kráľovstvo sa podobá aj sieti spustenej do mora, ktorá zachytila ryby každého druhu. Keď sa naplnila, vytiahli ju na breh, sadli si, dobré povyberali do nádob a zlé vyhodili von. Tak to bude aj na konci sveta: Vyjdú anjeli, oddelia zlých od spravodlivých a uvrhnú ich do ohnivej pece. Tam bude plač a škrípanie zubami,“
[Matúš 13,47-50](#).

Spustenie siete do mora predstavuje hlásanie evanjelia. Zvestovanie radostného posolstva privádza do cirkvi ľudí dobrých i zlých. Keď sa skončí šírenie evanjelia, bude súd a pri ňom triedenie. Kristus predvídal zhubné dielo falošných bratov v cirkvi, kvôli ktorým budú ľudia odmietat' Božiu pravdu. Videl, že svet bude hanobit' evanjelium pre nedôsledný život nepravých vyznávačov kresťanstva. Aj úprimní kresťania sa môžu pohoršiť, keď uvidia, že mnohých nositeľov Kristovho mena nevedie Boží Duch. Prítomnosť takých ľudí v cirkvi môže viesť k nebezpečnej predstave, že Boh ich hriechy prehliada. Preto Kristus poodhalil budúcnosť, aby verní videli, že o budúcom údele človeka rozhodne jeho povaha, nie príslušnosť k cirkvi.

[92]

Z obidvoch podobenstiev – o kúkole aj z toho o sieti jednoznačne vyplýva, že nikdy nebude tak, aby sa všetci neveriaci obrátili k Bohu. Pšenica a kúkol' rastú spolu do žatvy. Sieť vytiahne na breh dobré i zlé ryby, a potom bude triedenie.

Z týchto podobenstiev vyplýva aj to, že po súde už nebude nijaký čas milosti. Keď sa skončí pôsobenie evanjelia, dobrí budú oddelení od zlých. O budúcnosti každého človeka bude teda navždy rozhodnuté.

Boh nechce, aby ktokoľvek zahynul. „Ako že žijem – znie výrok Hospodina – Pána, nemám záľubu v smrti bezbožného, ale v tom, že sa bezbožný odvráti od svojho spôsobu života a bude žiť. Odvráťte sa, odvráťte sa od svojich zlých spôsobov života! Prečo máte

vymriet'?, [Ezechiel 33,11](#). Po celý čas milosti Boží Duch vyzýva ľudí, aby prijali dar života. Zahynú len tí, čo vzdorujú pôsobeniu Ducha Svätého. Boh oznámil, že hriech treba vykoreniť, lebo narúša život celého vesmíru. Ak sa niekto nechce rozlúčiť s hriechom, bude musieť s ním zahynúť.

11. kapitola — „Nové a staré,,

[93]

(Matúš 13,51.52)

Kristus učil zástupy a súčasne pripravoval učeníkov na ich budúce poslanie. V každom jeho verejnom prejave bolo poučenie aj pre nich. V podobenstve o sieti sa svojich dvanástich spýtal: „*Pochopili ste to všetko?*“, Odpovedali mu: „*Áno.*“, v ďalšom podobenstve ich upozornil na zodpovednosť za prijaté pravdy, keď povedal: „*Každý zákonník, ktorý sa stal učeníkom nebeského kráľovstva, je ako hospodár, ktorý vynáša zo svojho skladu veci nové i staré.*“, [Matúš 13,51.52](#).

Hospodár nehromadí získaný poklad, ale sa oň delí s inými, čím ho zhodnocuje. Sú to vzácne veci, nové i staré. Kristus chcel učeníkom ukázať, že zverenú pravdu majú šíriť ďalej. Hlásaním pravdy sa jej poznanie medzi ľuďmi rozhojňuje.

Kto uveril evanjeliu celým srdcom, chce ho oznámiť aj iným. Kristova láska v človekovi sa chce prejaviť. Ak teda niekto prijal Krista, rád sa o svoje skúsenosti podelí s blížnymi. Hovorí o tom, ako ho Duch Svätý postupne viedol, ako túžil poznať Otca i jeho Syna, Ježiša Krista, ako skúmal Písmo, ako sa modlil, aké duchovné boje prežíval a ako mu Kristus povedal: „*Odpúšťajú sa ti hriechy.*“, [Lukáš 5,20](#). Nebolo by prirodzené, keby si niekto nechal podobné zážitky len pre seba. Človek s Kristovou láskou v srdci sa nemôže takto správať. Keďže prijal od Pána pravdu, túži sa o ňu podeliť, aby z nej mali úžitok aj iní. Čím viac ľudí veriaci človek oboznámi s bohatstvom Božej dobroty, tým viac Kristovej milosti prijme sám. Jeho srdce sa bude svojou úprimnosťou a poslušnosťou podobat' srdcu dieťaťa. Túži po svätosti a Boh mu odhaluje stále viac z pokladov pravdy a milosti, aby s nimi mohol zoznamovať svet.

[94]

Veľkou zásobárňou pravdy je predovšetkým Božie slovo – Písmo sväté, no aj kniha prírody a kniha skúseností o tom, ako Boh zaobchádza s ľuďmi. Kristovi nasledovníci majú čerpať z tohto pokladu. Pri hľadani pravdy sa smú spoliehať na Boha, nie na ľudské schopnosti

alebo na názory slávnych, ktoré môže Boh pokladať za bláznovstvo. Nebeský Otec sa dá poznať tým, čo ho hl'adajú, a urobí to tak, ako sám uzná za potrebné.

[95] Ak Kristov nasledovník verí Božiemu slovu a žije podľa neho, môže úspešne študovať ktorékoľvek odvetvie prírodných vied. To mu poslúži, aby mohol ešte lepšie hlásať pravdu iným. Príroda je nekonečný zdroj poznania, z ktorého môže čerpať každý nasledovník Ježiša Krista. Pri obdivovaní jej krás alebo pri pozorovaní obrábania pôdy, z rastu a rozkvetu stromov i z ostatných divov na zemi, vo vode či na oblohe sa dostávame k úplnejšiemu pochopeniu pravdy. V bohatej zásobárni pokladov sú tajomstvá súvisiace s Božím zaobchádzaním s ľuďmi a hĺbky Božej múdrosti, ktorá sa prejavuje v našom živote.

Hriešny človek však môže najspol'ahlivejšie poznávať Boha z písaného Božieho slova. Ono je nevyčerpatel'nou klenotnicou Kristovho bohatstva.

Biblia obsahuje spisy Starej a Novej zmluvy. Jedna časť bez druhej nie je úplná. Kristus učí, že pravdy Starej zmluvy sú rovnako dôležité ako pravdy Novej zmluvy. Kristus bol Vykupiteľom človeka na počiatku sveta práve tak, ako je ním dnes. Skôr než sa Boží Syn narodil ako človek a prišiel na svet, poslanstvo evanjelia hlásal Adam, Sét, Enoch, Matuzalem a Nóach. Abrahám oznamoval Božie poslanstvo v Kanaáne a Lót v Sodome. V každom ďalšom pokolení hlásali Boží poslovia príchod Mesiáša. Obrady židovskej bohoslužby ustanovil vlastne Boží Syn – Kristus (Mesiáš). On zjavil obetný systém, ktorý bol podstatou židovského náboženstva. V krvi obetovaných zvierat bol symbol obete Božieho Baránka. Všetky predobrazné obete sa naplnili v Kristovi.

Boží Syn, Kristus, zjavený patriarchom, znázornený v obetnej službe, zvýraznený v zákone a vo výrokoch prorokov – to sú poklady Starej zmluvy. Kristov život, jeho smrť a zmŕtvychvstanie, Kristus predstavený Duchom Svätým – to sú poklady Novej zmluvy. Náš Spasiteľ, odblesk slávy Otca, je teda obsahom Starej i Novej zmluvy.

Proroci predpovedali život, smrť i príhovornú službu Ježiša Krista. Apoštoli mali byť svedkami, že sa to naplnilo. Mali kázať o jeho ponížení, čistote, svätosti a o nesmiernej láske Ježiša. Ak mali hlásať úplné evanjelium, museli zvestovať nielen život a

učenie Spasiteľa, ale aj všetko, čo o ňom predpovedali proroci Starej zmluvy a ako ho zobrazovala obetná služba.

Kristus vo svojich prejavoch vysvetľoval staré pravdy, ktoré kedysi sám oznamoval ľuďstvu ústami patriarchov a prorokov. (Pozri [1. Petra 1,10.11.](#)) Vo svojich rečiach ich však predstavil v novom svetle. Ako inak sa teraz javil ich význam! Staré pravdy v jeho výklade osvecovala záplava svetla a duchovného života. Kristus sľúbil, že Duch Svätý učeníkov osvieti, aby mohli stále lepšie chápať Božie slovo a jeho pravdy hlásať v novej kráse. [96]

Odvtedy, čo v raji prvýkrát zaznel Boží prísľub vykúpenia, mnohí ľudia premýšľali o živote, povahe a zástupnom diele Spasiteľa. Dodnes každý, v kom pôsobí Duch Svätý, hlása tieto pravdy vždy znova a jasnejšie a my do nich môžeme vnikáť hlbšie a dôkladnejšie. Aj keď ide o veľmi staré pravdy, stále sú to a budú pravdy nové. Tomu, kto hľadá pravdu, zjavujú stále väčšiu slávu a moc.

Pravda sa v každej dobe rozvíja novým spôsobom. Boh každému pokoleniu zveruje určité aktuálne poslanstvo svojej pravdy. Všetky staré pravdy sú podstatne dôležité a každá nová pravda závisí od pravdy starej, pretože je len jej rozvinutím. Nové pravdy pochopíme iba vtedy, keď porozumieme tým predošlým. Kristus, aby objasnil učeníkom pravdu o vzkriesení, začal „*Mojžišom cez všetkých prorokov, vykladal im, čo sa naňho v celom Písme vzťahovalo,*“, [Lukáš 24,27](#). Svetlo, ktoré pri vysvetľovaní pravdy zažiarilo novým spôsobom, vyvýšilo pravdu starú. Kto zavrhuje alebo znevažuje novú pravdu, dokazuje tým, že neprijal ani pravdu starú. Stratila preňho životodarnú silu a stala sa bezduchou formou.

Niektorí ľudia tvrdia, že veria pravdám Starej zmluvy a hlásajú ich, ale nie sú ochotní prijať Novú zmluvu. Odmietaním učenia Ježiša Krista dokazujú, že neveria ani tomu, čo hlásali patriarchovia a proroci. Kristus povedal: „*Keby ste verili Mojžišovi, verili by ste aj mne, ved' on písal o mne,*“, [Ján 5,46](#). Preto ich starozmluvnému učeniu chýba sila. [97]

Mýlia sa však aj tí, čo tvrdia, že veria a hlásajú evanjelium, no nevšímajú si spisy Starej zmluvy, o ktorých Kristus povedal: „*Práve ony svedčia o mne,*“, [Ján 5,39](#). Odmietnutím Starej zmluvy zavrhujú vlastne aj Novú, lebo obe patria neoddeliteľne k sebe. Nikto nemôže pravdivo vysvetľovať Boží zákon bez evanjelia ani evanjelium bez zákona. Zákon je stelesnené evanjelium a evanjelium je vysvetlením

zákona. Boží zákon je koreň, evanjelium je voňavý kvet a plod na ňom.

Stará i Nová zmluva sa navzájom vysvetľujú. Každá z nich zjavuje Božiu slávu v Kristovi. Obidve obsahujú pravdy, ktoré budú hľadájuúcemu stále odhaľovať nový a hlbší význam.

Pravda zjavená v Kristovi a prostredníctvom neho je všeobsiahla. Kto číta a skúma Písmo, akoby hľadel do studne, ktorej hĺbku a šírku si uvedomuje tým viac, čím dlhšie sa do nej díva. Tajomstvo Božej lásky, ktorá dala svojho jednorodeného Syna ako výkupné za naše hriechy, počas pozemského života nikdy úplne nepochopíme. Dielo nášho Vykupiteľa na tejto zemi je a vždy bude témou presahujúcou naše obmedzené chápanie. Človek nepochopí toto tajomstvo ani s najväčším vypätím svojich duševných síl. Podľa ňe únavy, skôr než dosiahne žiaduci cieľ. Aj ten najusilovnejší bádateľ uvidí pred sebou bezbrehý, nekonečný oceán poznania.

Pravdu Ježiša Krista možno skúsenostne zažiť, no nikdy nie vysvetliť. Jej výška, šírka a hĺbka sú nad naše chápanie. Hoci by sme svoju predstavivosť napínali do krajnosti, aj vtedy by sme zahliadli len nejasné obrysy nevysvetliteľnej lásky siahajúcej do nebies, ktorá sa však sklonila k zemi, aby celému ľuďstvu vtlačila Boží obraz.

[98] No aj tak sa smieme o Božej láske dozvedieť toľko, koľko vládžeme pochopiť. Takéto poznanie je odmenou pokorným a kajúcnyim ľuďom. Božiu lásku chápeme do takej miery, do akej si vážime obeť, ktorú Boh za nás priniesol. Pri pokornom skúmaní Božieho slova sa pred nami odhaľuje veľká téma vykúpenia. Čím dlhšie o nej uvažujeme, tým sa stáva veľkolepejšou. V snahe pochopiť ju zistíme, že sa pred nami stále viac roztvára do šírky a výšky.

Svoj život máme spojiť s Kristovým životom tak, aby sme boli od neho celkom závislí, pretože on je „živý chlieb, ktorý zostúpil z neba,“ (Ján 6,51) a čerstvá voda z prameňa, ktorý nikdy nevyschýna. Ak budeme o svojom Pánovi stále uvažovať a srdcom mu budeme vzdávať chválu a vďaku, náš kresťanský život bude ustavične svieži. Naša modlitba bude rozhovor s Bohom, ako keby sme sa rozprávali s priateľom. On sám nám oznámi aj skryté veci. Častejšie a radostnejšie si potom uvedomíme Kristovu prítomnosť. Srdce sa rozhorlí vedomím, že Kristus nás sprevádza životom, ako kedysi sprevádzal Enocha. Ak to kresťan skutočne prežíva, v jeho živote sa prejaví

jednoduchosť, pokora, miernosť a skromnosť. Celé okolie spozná, že spoločníkom mu je Kristus a že sa učí od neho.

Kristovo náboženstvo sa prejaví v živote každého, kto ho prijme ako oživujúcu a všetko prenikajúcu zásadu, ako životodarnú a účinnú duchovnú moc. V živote veriaceho bude zjavná sviežosť, sila, radosť a stála mladosť. Srdce, ktoré prijíma Božie slovo, nie je ako vyschýnajúci rybník či deravá nádrž. Je ako horská bystrina zásobená z nevyschýnajúcich prameňov. Ich studená, perlivá voda obtekajúca skalné zatarasy občerstvuje unavených, vysmädnutých a ľudí padajúcich pod bremenom.

Taký zážitok pomôže kazateľovi pravdy správne predstaviť Krista. Pod vplyvom Ducha Svätého budú jeho preslovy a modlitby zrozumiteľnejšie a účinnejšie. Jeho svedectvo o Kristovi nebude bezduchým rozprávaním a jeho kázne nebudú sériou jednotvárných, opakovaných prejavov. Stále bude vnímať pôsobenie a pokyny Ducha Svätého.

[99]

Ježiš Kristus povedal: „*Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život... Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem skrze Otca, aj ten, kto mňa je, bude žiť skrze mňa... Duch oživuje... Slová, ktoré som vám povedal, sú Duch a život.*„ [Ján 6,54-63](#).

Keď budeme jesť „*Kristovo telo*„ a piť „*jeho krv*„, potom sa v našej práci prejavia prvky večného života. Z našej služby sa vytratia stále opakované myšlienky, mdlé a bezduché kázne. Budeme hlásať staré pravdy v novom svetle. Ľudia si všimnú, že pravdu chápeme novým spôsobom a jasnejšie a že sa v nás prejavuje Božia moc. Ak budú mať možnosť vypočuť si takú kázeň a budú vnímať hlas Ducha Svätého, pocítia na sebe premieňajúcu moc nového života. Rozhorí sa v nich oheň Božej lásky. Ešte lepšie budú chápať krásu a veľkoleposť pravdy.

Verný hospodár znázorňuje, ako by si mal počínať každý učiteľ náboženstva. Ak sa mu Božie slovo stane pokladom, bude z neho ťažiť stále nové krásy a novú pravdu. Ak sa bude modliť a bezvýhradne sa spoliehať na Boha, bude ho sprevádzať Kristov Duch. Prostredníctvom takéhoto učiteľa Boh svojim Duchom ovplyvní zmýšľanie iných. Duch Svätý mu naplní srdce nádejou a odvahou, jeho myseľ bude zásobárňou biblických príkladov. Učiteľ to bude môcť odovzdávať študujúcej mládeži.

[100] Pôsobením inšpirovaného Božieho slova sa z jeho vnútra uvoľnia prúdy nebeského pokoja a radosti. Z nich sa potom stane veľtok blahodarného vplyvu na požehnanie všetkým, čo sa s ním stretávajú. Jeho žiaci nebudú Bibliu pokladať za nudnú knihu. Pod vplyvom múdreho učiteľa sa budú o Písmo sväté zaujímať stále viac. Božie slovo sa im stane chlebom života a nikdy sa im nezunuje. Sviežosť a krása Písma upútajú a nadchnú mladých ľudí. Biblia je ako slnko, ktoré stále osvecuje a ohrieva zem, no nevyčerpá sa.

V Biblii sa prejavuje Boží Duch a zároveň človeka vychováva. Z každej strany Písma svieti nové a drahocenné svetlo. Z tejto knihy hovorí Boží hlas, odhaľuje pravdu, objasňuje slová a vety a vyvozdzuje z nich poučenie pre danú situáciu.

Duch Svätý rád oslovuje mladých ľudí, odkrýva im bohatstvo a krásu Božieho slova. Prísľuby, ktoré vyslovil veľký Učiteľ, uchvátia a posilnia človeka Božou oživujúcou mocou. Rozvoj plodného myslenia a znalosť Božích vecí sa stanú ochranou pred pokušením.

Dôkladnejšie chápanie Božej pravdy nám pomôže uvedomiť si jej oveľa hlbší význam, než sme sa nazdávali. Krása a bohatstvo Písma premieňajú zmýšľanie a povahu človeka. Svetlo nebeskej lásky zapaluje ľuďom srdcia.

Čím viac poznávame Božie slovo, tým viac si ho vážime. Nech ho študujeme kedykoľvek a kedykoľvek, vždy v ňom nájdeme nekonečnú Božiu múdrosť a lásku.

[101] Ešte stále sme náležite nedocenili symboliku starozmluvných obradov. Rozmanité úkony a predobrazy skrývajú v sebe hlboké a ďalekosiahle pravdy. Tajomstvo starozmluvného ceremonálu možno otvoriť kľúčom evanjelia. Poznanie plánu vykúpenia odkrýva a vysvetľuje ich zmysel. Tieto hlboké pravdy smieme lepšie chápať než dosiaľ a Pán chce, aby sme ich aj pochopili. Boží anjeli tiež sledujú pravdy, ktoré Pán zjavuje tým, čo pokorne čítajú jeho Slovo a prosia o dôkladnejšie poznanie Božej pravdy.

Blíži sa záver dejín tohto sveta a proroctvá týkajúce sa posledných dní vyžadujú od nás zvláštnu pozornosť. Posledná novozmluvná kniha obsahuje posolstvo, ktorému by sme mali rozumieť. Satan tak zatemňuje myseľ mnohých ľudí, že im je dobrá každá výhovorka, len aby nemuseli čítať a skúmať knihu Zjavenie. Kristus v tejto knihe prostredníctvom svojho služobníka Jána ukázal, čo sa bude diať v posledných dňoch a oznámil: „*Blahoslavený, kto číta,*

aj tí, ktorí počúvajú slová proroctva a zachovávajú, čo je v ňom napísané,, [Zjavenie Jána 1,3](#).

Keď Spasiteľ povedal, že: „Večný život spočíva v tom, aby poznali teba, jediného, pravého Boha i toho, ktorého si poslal, Ježiša Krista,, ([Ján 17,3](#)), prečo si neuvedomujeme hlboký význam tohto poznania? Prečo slávne pravdy Božieho slova nenachádzajú ozvenu v našom srdci? Prečo o nich nehovoríme a prečo nenapĺňajú celý náš život?

Boh nám dal svoje Slovo a v ňom nám zveril každú pravdu potrebnú na spasenie. Tisíce ľudí čerpalo vodu z tohto životodarného prameňa a vody vôbec nebudlo. Tisíce ľudí hľadelo na Pána a ustavičný pohľad naňho ich zmenil podľa jeho vzoru. S úprimným vnútorným zaujatím rozprávali o povahe Ježiša Krista a o tom, čím sa im stal a čím sú oni jemu. Tým sa tieto veľké a ušľachtilé námety nevyčerpali. Tajomstvo spasenia môžu začať skúmať ďalšie tisíce ľudí, keď budú uvažovať o živote, povahe a poslaní Ježiša Krista. Pri každom pokuse o odhalenie pravdy ich osvietia stále jasnejšie lúče svetla. Každá ďalšia študijná sonda im odhalí niečo nové. Zdroj poznania je nevyčerpatelný. Štúdium vtelenia, zástupnej obete a Kristovho prostredníckeho diela bude zamestnávať myseľ úprimne veriaceho človeka po celý život. Pohľadom upretým k nebu a k večnosti zvolá: „Veľké je tajomstvo pravej nábožnosti,, [1. Timoteovi 3,16](#).

[102]

Len vo večnosti sa dozvieme, čo sme sa mohli naučiť už na zemi, keby sme boli prijali ponúknuté svetlo, ktoré nám osvecovalo cestu. Vykúpení budú po celú večnosť uvažovať a hovoriť o spasení. Pochopia pravdy, ktoré chcel Kristus objasniť už svojim učeníkom, ale na pochopenie im chýbala viera. Vykúpení budú objavovať nové prejavy dokonalosti a slávy Ježiša Krista. Po celú večnosť bude nebeský Hospodár vynášať zo svojho pokladu nové i staré veci.

[103]

12. kapitola — „Proste, aby ste mali čo dávať“,

(Lukáš 11,1-13)

Kristus ustavične prijímal od Otca, aby mohol dávať nám. „Slovo, ktoré počujete, nie je moje, ale Otcovo, ktorý ma poslal,“, [Ján 14,24](#). „Syn človeka neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť,“, [Matúš 20,28](#). Ježiš svojimi modlitbami, zmýšľaním a životom mal na zreteli iných. Ranné chvíle trávil v modlitebnom spoločenstve s Otcom, aby mohol ľuďom priniesť nebeské svetlo. Každodenne prijímal krst Ducha Svätého. Na úsvite každého dňa ho Otec prebúdza a milosťou mu naplňuje srdce i ústa, aby ňou obdarúval ľudí. Deň po dni novým poslanstvom, ktoré dostával z neba, mohol v príhodnej chvíli osloviť strápených a unavených. „*Hospodin, Pán, mi dal jazyk učeních, aby som slovom vedel občerstviť ustatého. Každého rána prebúdzá mi ucho, aby som počúval ako učeník,*“, [Izaiáš 50,4](#).

[104]

Modlitby Ježiša Krista a jeho stále spoločenstvo s Otcom hlboko zapôsobili na učeníkov. Keď sa raz po krátkom odlúčení vrátili k Ježišovi, našli ho modliť sa. Bez prerušenia nahlas pokračoval ďalej, akoby ich prítomnosť ani nevnímal. Tento hlboký zážitok viedol učeníkov k tomu, že mu po modlitbe povedali: „*Pane, nauč nás modliť sa,*“.

Kristus vo svojej odpovedi zopakoval modlitbu, ktorú predniesol vo svojej Reči na vrchu. Hneď nato im dal v podobenstve ďalšie naučenie.

Povedal: „*Niektor z vás má priateľa. Pôjde k nemu o polnoci a povie mu: Priateľ, požičaj mi tri chleby, lebo prišiel ku mne priateľ z cesty a nemám ho čím ponúknuť. On zvnútra odpovie: Neobťažuj ma! Dvere sú už zamknuté a deti sú už so mnou v posteli. Nemôžem vstať a dať ti. Hovorím vám: Aj keby nevstal a nedal mu, pre jeho neodbytnosť vstane a dá mu, čo potrebuje, pretože je jeho priateľom,*“, [Lukáš 11,5-8](#).

Kristus predstavil muža, ktorý prosí o niečo, čo chce dať ďalej. Musí dostať chlieb, pretože inak by nemohol pohostiť oneskoreného unaveného pútnika. Sused sa nechcel dať vyrušiť, no prosbe svojho priateľa nakoniec predsa len vyhovel a dal mu, o čo žiadal.

Podobne mali aj učeníci prosiť o Božie požehnanie. Kristus im ukázal dielo, v ktorom budú pokračovať po jeho odchode. Mali sa poučiť zo zázračného nasýtenia hladných zástupov i z kázne o nebeskom chlebe života. Keď ich povolával k tejto úlohe, dobre vedel o častých skúškach, ktorým bude ich viera vystavená. Neraz sa ocitnú v nepredvídanej situácii a uvedomia si svoju nedostatočnosť. Prídu k nim ľudia, ktorí túžia po chlebe života a oni pocítia, akí sú bezmocní a bezradní. Učeníci musia prijímať duchovný chlieb, inak nebudú mať čo ponúknuť. Nikto nemal od nich odísť hladný. Na zdroj pomoci, z ktorého mali čerpať, ich Kristus upozornil. Muž, ktorého pútnik v nevhodný polnočný čas požiadala o pohostinnosť, ho neposlal ďalej bez toho, aby mu nepomohol. Sám mu síce nemal čo dať, ale šiel k susedovi, o ktorom vedel, že chlieb má, a prosil ho dovedy, kým mu sused nevyhovel. Keď Boh posielala svojich služobníkov sýtiť hladných, nedá im azda potrebné prostriedky, aby mohli vykonať zverené dielo?

[105]

Sused z podobenstva však nevystihuje Božiu povahu. Poučenie v tomto prípade neplynie z prirovnania, ale z protikladu. Sebecký človek splnil naliehavú prosbu, len aby sa zbavil žiadateľa, ktorý mu rušil nočný odpočinok. Boh však dáva ochotne. On ako súcitný Otec chce splniť svoje dobrodenie, aby sme sa mu podobali tým, že budeme slúžiť iným.

Spasiteľ povedal: *„Proste, a dostanete! Hľadajte, a nájdete! Klopte, a bude vám otvorené! Lebo každý, kto prosí, dostane, kto hľadá, nájde a kto klope, tomu bude otvorené. Vari je medzi vami otec, ktorý by dal svojmu synovi kameň, keď ho žiada o chlieb? Alebo hada, keď ho prosí o rybu? Alebo mu podá škorpióna, keď si pýta vajce? Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dávať dobré dary svojim deťom, o čo skôr dá Otec z neba Ducha Svätého tým, čo ho prosia,„* [Lukáš 11,9-13](#).

Kristus nás učí oslovovať Boha menom, ktoré sa spája s najkrajšími príkladmi medzi ľudskými vzťahmi, čím chcel posilniť našu dôveru v Boha. Dal nám prednosť, aby sme večného Boha oslovovali Otče. Toto označenie a oslovenie je prejavom našej lásky a

[106] dôvery k nemu a je zárukou jeho otcovského vzťahu k nám. Boh rád počuje, keď ho oslovujeme týmto menom a žiadame ho o priazeň a požehnanie. Ježiš viackrát pripomenul, aby sme si nemysleli, že oslovovať Boha dôverným Otče je od nás trúfalosť. Chce, aby sme si na toto oslovenie zvykli.

Boh nás pokladá za svoje deti. Vykúpil nás zo sveta, ktorý je k nemu ľahostajný. Prijal nás za členov kráľovskej rodiny a my sme deťmi nebeského Kráľa. Chce, aby sme mu dôverovali viac, ako syn dôveruje svojmu otcovi či dcéra matke. Rodičia milujú svoje deti, ale Božia láska je oveľa hlbšia a obsiahlejšia, než môže byť najvrúcnejšia láska človeka. Nemožno ju s ničím porovnávať. Ak rodičia vedia svojim deťom dávať dobré dary, o čo skôr dá nebeský Otec Ducha Svätého všetkým, ktorí ho o tento Dar žiadajú?

Nad Ježišovým poučením o modlitbe by sme sa mali dôkladne zamyslieť. Modlitba má d'alekosiahly význam. Kristus nám chce svojím podobenstvom pripomenúť všetko, čo o nej máme vedieť. Ukázal nám, ako máme k modlitbe pristupovať. Zdôraznil modlitebnú vytrvalosť a ubezpečil nás, že Otec naše modlitby nielen rád počuje, ale na ne aj ochotne odpovie.

Modlitbu by sme nemali obmedziť iba na sebeckú žiadosť týkajúcu sa vlastného prospechu. Prosme, aby sme mali čo dávať. Kristus sa riadil zásadou, ktorá má ovládať aj náš život. O svojich učeníkoch povedal: „*Posväcujem sa pre nich, aby aj oni boli posvätení v pravde,*“ [Ján 17,19](#). Kristovi nasledovníci musia prejavovať tú istú oddanosť, rovnakú nezištnosť a podriadenosť nárokom Božieho slova, ako sa to prejavilo u Krista. Poslaním nášho pozemského života nie je len uspokojovanie vlastných záujmov či samol'úbosť. Boha oslávime tým, že budeme s ním spolupracovať v diele záchrany hriešnikov. Nebeského Otca máme žiadať o dary, ktoré potom budeme odovzdávať ďalej. Možnosť prijímať sa zväčšuje len dávaním. Nemôžeme prijímať bohatstvo nebeského pokladu bez toho, aby sme ho nerozdávali ľuďom okolo nás.

[107] Aj keď sused v podobenstve žiadateľ a niekoľkokrát odmietol, ten sa nevzdal. Kristus nás učí, aby sme sa neprestávali modliť, aj keď sa nám zdá, že Boh nás okamžite nevypočul. Modlitba nemá zmeniť Boha, ale viesť nás k tomu, aby sme sa stotožnili s jeho vôľou. Je možné, že keď ho o niečo prosíme, uzná za užitočné, aby sme si najprv dôkladne preskúmali srdce a kajali sa. Potom

nás vedie cez ťažkosti, skúšky, ba aj cestou pokory, aby sme si uvedomili, že sme boli prekážkou, ktorá bránila Duchu Svätému, aby mohol pôsobiť prostredníctvom nás.

Splnenie Božích zasl'úbení závisí od určitých podmienok. Modlitba nemôže byť náhradou za plnenie povinností. Kristus povedal: „*Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania.*“, „*Kto má moje prikázania a zachováva ich, ten ma miluje. A kto mňa miluje, toho bude milovať aj môj Otec; aj ja ho budem milovať a vyjavím mu seba samého.*“, [Ján 14,15.21](#). Boha teda urážajú tí, čo ho o niečo prosia a odvolávajú sa na jeho sl'uby, no nespĺňajú uvedené podmienky. Kristovo meno berú ako záruku splnenia Božích sl'ubov, ale svoju vieru a lásku ku Kristovi nemajú čím dokázať.

Mnohí ľudia zabúdajú na podmienky vypočutia modlitieb. Mali by sme sa dôkladne zamyslieť nad tým, čím sa prejavuje naša dôvera, s ktorou prichádzame k Bohu. Svojou neposlušnosťou dávame najavo, že chceme, aby nám preplatil šek, no pritom sme nesplnili podmienky na jeho preplatenie. Bohu pripomíname jeho sl'uby s prosbou, aby ich splnil. Keby to však urobil, zneuctil by svoje meno.

Prísľub znie: „*Ak zostávate vo mne a ak aj moje slová zostávajú vo vás, proste, čo len chcete, a stane sa vám.*“, [Ján 15,7](#). Na inom mieste Ján píše: „*Podľa toho vieme, že sme ho poznali, keď zachováваме jeho prikázania. Kto hovorí: Poznám ho, ale jeho prikázanie nezachováva, je klamár a niet v ňom pravdy. Ale kto zachováva jeho slovo, v tom sa Božia láska stala naozaj dokonalou.*“, [1. Jána 2,3-5](#).

[108]

Jeden z posledných Kristových príkazov učeníkom znel: „*Aby ste sa navzájom milovali; ako som ja miloval vás, aby ste sa aj vy navzájom milovali.*“, [Ján 13,34](#). Správame sa podľa tejto rady, alebo sa aj ďalej v našej povahe prejavujú zlé črty, ktoré Ježiš nemal? Ak sme ranili alebo zarmútili svojich blížnych, sme povinní chybu vyznať a usilovať sa o zmierenie. To je bezpodmienečná príprava, aby sme mohli s dôverou prísť k Bohu a žiadať o požehnanie.

Tí, čo sa modlia, často sa prehrešujú aj inak. Správame sa čestne voči Bohu? On ústami proroka povedal: „*Od čias svojich otcov ste sa odchyľovali od mojich ustanovení a nezachovávali ste ich. Navráťte sa ku mne a ja sa navrátim k vám, vraví Hospodin mocnosť. Vy sa však spytujete: Ako sa máme vrátiť? Či smie podvádzat' človek Boha, keď vy ma podvádzate? Vy sa však spytujete: Ako ťa*

podvádzame? Desiatkami a pozdvihovanými obet'ami., [Malachiáš 3,7.8.](#)

Boh, Darca každého požehnaní, žiada určitý diel zo všetkého, čo nám zveril. Týmto opatrením sa podporuje šírenie evanjelia. Keď uvedenú časť Bohu vraciame, prejavujeme vd'ačnosť za jeho dary. Ak si ju však sebecky ponecháme, ako môžeme žiadať ďalšie požehnaní? Ako môžeme očakávať, že Boh nám zverí nebeské poklady, keď neverne spravujeme pozemské hodnoty? Aj to môže byť príčinou nevypočutia modlitieb.

[109] Boh vo svojej nekonečnej milosti ochotne odpúšťa. Hovorí: „*Prinášajte celé desiatky do pokladnice a bude poživeň v mojom dome; a vyskúšajte ma týmto, vraví Hospodin mocnosť: Či vám neotvorím okná nebies a nevylejem na vás až nadbytok požehnaní? Pohrozím pre vás kobyľkám, takže vám neskazia plodiny zeme a vinič vám nebude neplodný na poli, vraví Hospodin mocnosť. Blahoslaviť vás budú všetky národy, lebo budete obľúbenou krajinou, vraví Hospodin mocnosť.*“, [Malachiáš 3,10-12.](#)

Rovnako je to aj so všetkými ostatnými Božími prikázaniami. Podmienkou naplnenia Božích sľubov je poslušnosť. Pán ponúka všetky nebeské požehnaní tým, ktorí s ním spolupracujú. Len poslušní ľudia sa môžu s dôverou odvolávať na jeho zaslúbenia.

Máme prejavovať neochvejnú dôveru v Boha. Boží odklad vypočutia prosieb býva často skúškou našej viery alebo sa v ňom má osvedčiť úprimnosť našich pohnútok. V modlitbe, ktorá je v súlade s jeho slovom, sa spoľahnime na jeho zaslúbenie v neochvejnej dôvere, že ho splní.

Boh nikde nesľúbil, že každú modlitbu okamžite vypočuje. Radí nám, aby sme žiadali vytrvalo. Vytrvalá modlitba prehľbuje vedomie zodpovednosti, vedie k opravdivosti a umocňuje naše priania. Marte pri hrobe Lazara Kristus odpovedal: „*Či som ti nepovedal, že ak uveríš, uvidíš Božiu slávu?*“, [Ján 11,40.](#)

Mnohí ľudia nemajú živú vieru, a preto im chýbajú skúsenosti s Božou mocou. Príčinou ich slabosti je nedôvera. Spoliehajú sa viac na svoje úsilie, než na to, čo pre nich môže vykonať Boh. Svoje záležitosti berú výhradne do vlastných rúk a pri plánovaní rátajú len s vlastnými silami. Málo dôverujú Bohu, a preto sa málo modlia. Svoje prosby nevedia vytrvalo predkladať Bohu, pretože si vôbec neuvedomujú vlastné potreby ani Božiu ochotu dávať.

Máme sa modliť tak vážne a vytrvalo, ako muž v podobenstve žiadal od svojho suseda v noci chlieb. Čím vrúcnejšie a naliehavejšie prosíme, tým pevnejšie sa duchovne spájame s Kristom. Prijímané dary budú úmerné nášmu napredovaniu vo viere.

[110]

Našu povinnosť vystihujú dve slová: modliť sa a veriť. Máme bdiieť, modliť sa a spolupracovať s Bohom, ktorý odpovedá na modlitby. Nezabúdajme, že sme „Božími spolupracovníkmi“, 1. Korint'anom 3,9. Naše slová a skutky majú byť v súlade s našimi modlitbami. Opravdivosť našej viery alebo formálnosť našich modlitieb preverí len skúška. Pomoc od ľudí vo chvíľach sklamania a problémov nebýva spoľahlivá. Spoliehajte sa teda len na Boha. Ak o svojich problémoch rozprávame iným ľuďom, sami slabneme a ich neposilníme. Svoju duchovnú slabosť prenášame na nich, ale oni ju nemôžu zmeniť. Posilu hľadáme u omylného a nedokonalého človeka, namiesto toho, aby sme sa obrátili na dokonalého a večného Boha.

Pravú múdrosť nemusíme hľadať na druhom konci sveta, pretože Boh je blízko. Úspech nám nezaručia naše terajšie či budúce schopnosti. Boh nám ho však ponúka. Mali by sme sa teda menej spoliehať na svoje schopnosti a oveľa viac dôverovať tomu, čo pre každého veriaceho môže vykonať Boh. On chce, aby sme sa ho pridržali vierou a len od neho očakávali veľké veci. Rovnako je nám pripravený pomôcť pochopiť nielen pozemské záležitosti, ale aj duchovné skutočnosti. Pán chce, aby sme boli stále rozumnejší, vnímavejší a zručnejší. Ak správne využívame svoje schopnosti a prosíme o múdrosť, on nám ju dá.

Kristovo slovo pokladajme za spoľahlivú istotu. Nepozval nás azda, aby sme prišli k nemu? Nech z našich úst nikdy nevyjdú slová sklamania a beznádeje. Strata by bola príliš veľká. Pozorovaním okolností a vzdychaním nad ťažkosťami dávame najavo, aká chorá a slabá je naša viera. Hovorme a konajme vo vedomí, že naša viera je nepremožiteľná. V Bohu je nevyčerpatel'ný zdroj pomoci. Jemu patrí celý svet. Hľad' me vierou k nebesám, k tomu, ktorý má svetlo, moc a múdrosť.

[111]

Skutočná viera je zdrojom životného optimizmu, stálosti v zásadách a vytrvalosti v predsavzatiach. Tie neoslabí čas a nezmenia ich ani tiesnivé okolnosti. „Mládenci ustávajú a umdlievajú, junáci sa potkávajú a klesajú. Ale tí, čo očakávajú na Hospodina, dostávajú

novú silu, vznášajú sa na krídlach ako orly, bežia a neumdlievajú, chodia a neustávajú., Izaiáš 40,30.31.

Mnohí ľudia by chceli pomáhať iným, ale uvedomujú si, že nemajú duchovnú silu ani posolstvo. Mali by sa so všetkým zveriť Božej milosti a prosiť o Ducha Svätého. Boh je verný v každom svojom sľube. Modlime sa teda s Písmom v ruke: Pane, vykonal som, čo si mi kázal vykonať, a teraz sa odvolávam na tvoj sľub: „*Proste, a dostanete! Hľadajte, a nájdete! Klopte, a otvorí sa vám!., Matúš 7,7.*

Modliť sa máme nielen v mene Ježiša Krista, ale aj pod vplyvom Ducha Svätého. Tak totiž máme chápať slová, že „*sám Duch sa prihovára za nás nevysloviteľnými vzdychmi., Rimanom 8,26.* Boh rád vypočuje také modlitby. Keď sa vrúcne a vytrvalo modlíme v mene Ježiša Krista, Boh nám dáva záruku, že „*môže urobiť mnoho viac, ako my prosíme alebo rozumieme., Efezským 3,20.*

[112] Ježiš povedal: „*Všetko, o čo v modlitbe prosíte a v čo veríte, že ste dostali, splní sa vám., Marek 11,24.* „*Vykonám všetko, o čo budete prosiť v mojom mene, aby Otec bol oslávený v Synovi., Ján 14,13.* Duch Svätý viedol apoštola Jána, aby napísal jasné a presvedčivé slová: „*Máme v ňom tú istotu, že nás počuje, kedykoľvek o niečo prosíme podľa jeho vôle. Keď vieme, že nás počuje, nech o čokoľvek prosíme, vieme aj to, že už máme, o čo sme ho žiadali., 1. Ján 5,14.15.* Prosme teda Boha v mene Ježiša Krista. Boh jeho meno oslávi.

Svedectvom o Božej vernosti je dúha okolo Božieho trónu, ktorá ukazuje na jeho nemennosť a stálosť. My sme proti nemu zhrešili, nezaslúžime si jeho priazeň, no aj tak si praje, aby sme vyslovovali takú úžasnú prosbu: „*Pre svoje meno nezavrhní, nezneuctí trón svojej slávy. Rozpomeň sa a nezruš svoju zmluvu s nami., Jeremiáš 14,21.* Ak vyznávame Bohu svoju nehodnosť a svoje hriechy, on splní, čo sľúbil a vypočuje nás. Zaručil to ct'ou svojho majestátu.

Podobne ako Áron, ktorý svojou službou symbolizoval Krista, aj náš Spasiteľ vnáša vo svojom srdci mená celého Božieho ľudu do najsvätejšieho miesta. Náš Veľkňaz vie o všetkých výrokoch, ktorými nás povzbudzoval k dôvere. Vždy verne plní záväzky uzavretej zmluvy.

Nájdu ho všetci, ktorí ho hľadajú. Dvere sa otvoria tým, čo klopú. Nebudú počuť výhovorku: „*Prečo ma obt'ážuješ? Už som*

zavrel dvere a nehodlám ich otvoriť.„ Nikto nikdy nebude počuť: „Nemôžem ti pomôcť.„ Tí, čo prosia, aj keby prišli žiadať o chlieb pre hladných hoci o polnoci, dostanú, o čo prosia.

Žiadateľ z podobenstva dostal všetko potrebné, aby mohol nasýtiť hladného pútnika. Koľko dá Boh nám, aby sme mohli dať iným? „Podľa miery Kristovho daru,„ **Efezským 4,7**. Anjeli pozorujú s nevšedným záujmom, ako sa kto správa voči svojim blíznym. Keď vidia súciteľného človeka ochotného pomôcť zblúdilým, ako to robil Kristus, prídu mu na pomoc a pripomenú mu slová, ktoré sa múdrym ľuďom stávajú chlebom života. „Boh vám dá všetko, čo potrebujete podľa svojho bohatstva v sláve skrze Krista Ježiša,„ **Filipským 4,19**. Pán nášmu úprimne mienenému svedectvu dá moc večného života. Božie slovo tlmočené našimi ústami bude naozaj zniet ako pravda a spravodlivosť.

[113]

Skôr ako vynaložíme snahu o záchranu hynúcich, mali by sme sa osamote vrúcne modliť. Ak totiž máme pochopiť, ako pôsobí spasenie v ľudskom živote, potrebujeme veľkú múdrosť. Na službu ľuďom sa máme pripraviť pri tróne Božej milosti.

Dovoľ me, aby naše srdce vyjadriло svoju veľkú túžbu po živom Bohu. Z Kristovho života je zrejmé, koľko je schopný vykonať človek spojený s Bohom. Od Boha môžeme dostať všetko, čo dostával aj Kristus. Žiadajme, a dostaneme. Všetko, čo Boh sľúbil, smieme žiadať neochvejnou vierou Jáкова a vytrvalosťou Eliáša.

Uvážme, aký úžasný je Boh. Bud' me hoci neviditeľne, ale pevne spojení s Kristovým životom. Stvoriteľ sveta nás chce osvietiť svojím svetlom, aby sme v tvári Ježiša Krista videli odlesk Božej slávy. Duch Svätý nám zjaví Božie pravdy a vstúpi nám ich do srdca ako životodarnú silu. Kristus nás povedie až na prah večnosti. Potom uzrieme slávu, ktorá je v pozadí, a to nám pomôže priblížiť ľuďom dokonalosť toho, ktorý stále žije a prihovára sa za nás u Otca.

13. kapitola — „Farizej a colník,,

(Lukáš 18,9-14)

Ľud'om, „*ktorí sa spoliehali na seba, že sú spravodliví a iných za nič nemali,*„ (Lukáš 18,9), Kristus povedal podobenstvo o farizejovi a colníkovi. Farizej sa nešiel do chrámu modliť v presvedčení, že je hriešnik a potrebuje odpustenie, ale šiel ta v istote, že ako spravodlivý človek bude pochválený. Svoju účasť na bohoslužbe chápal ako záslužný skutok pred Bohom. Navôkol dával súčasne najavo svoju zbožnosť. Bol rád, že si takto zabezpečí priazeň nielen u Boha, ale aj u ľudí. K modlitbe ho viedli len sebecké pohnútky.

Prekypoval samochválou. Prejavoval ju svojím vzhl'adom, chôdzou i modlitbou. Odstupoval od druhých, akoby im chcel povedať: „*Nepribližuj sa ku mne, lebo prenesiem svätosť na teba,*„ Izaiáš 65,5.

[115] Postavil sa bokom a modlil sa „*v duchu,*„. Bol spokojný so sebou a nazdával sa, že ho obdivujú ľudia i Boh.

Vravel: „*Bože, d'akujem ti, že nie som ako ostatní ľudia: vydierači, nespravodliví, cudzoložníci, alebo ako tento colník,*„ Lukáš 18,11. Svoju povahu neposudzoval podľa Božej povahy, ale podľa povahy „*ostatných,*„ ľudí. Odvrátil sa od Boha a priklonil sa k ľud'om. Odtiaľ pramenila jeho spokojnosť so sebou.

Potom vymenoval svoje chvályhodné skutky: „*Postím sa dva razy do týždňa, dávam desiatky zo všetkého, čo získam,*„ Lukáš 18,12. Farizej nemal svoje náboženstvo v srdci. Neusiloval sa mať povahu, akú vyžaduje Boh, nešlo mu o srdce plné lásky a súcitu. Uspokojil sa s formálnou zbožnosťou, ktorá sa týka len vonkajších prejavov. Žil z výsledku svojich skutkov, teda z vlastnej spravodlivosti podľa ľudských meradiel.

Kto sa pokladá za spravodlivého, pohŕda inými ľud'mi. Farizej sa posudzuje podľa iných a iných súdi podľa seba. Takto hodnotí aj svoju spravodlivosť a čím sú iní horší, tým spravodlivejším sa javí sám sebe. Jeho samospravodlivosť ho zvádza na obviňovanie iných. „*Ostatných ľudí,*„ pokladá za priestupníkov Božieho zákona.

Tým prejavuje satanovho ducha, ktorý je žalobcom bratov. Taký duch nemôže mať nijaké spojenie s Bohom. Odchádza domov bez Božieho požehnania.

Colník vošiel do chrámu s ďalšími ľuďmi, no čoskoro sa od nich vzdialil, lebo si uvedomoval, že nie je hoden, aby sa smel s nimi modliť. Stál bokom a „*neodvážil sa ani oči zdvihnúť k nebu, ale bil sa do prs,*„ [Lukáš 18,13](#). Cítil úzkosť a svoju nedokonalosť. Vedel, že sa previnil voči Bohu a že je hriešny a nečistý. Od okolostojacich nemohol očakávať ani súcit, lebo ním pohrdali. Bol si vedomý, že pred Bohom nemá nijakých zásluh, a preto v zúfalstve volal: „*Bože, bud' milostivý mne hriešnemu,*„ Nijako sa neporovnával s inými ľuďmi. Pocit viny ho natoľko tiesnil, akoby tam pred Bohom stál len sám. Túžil iba po odpustení a pokoji, prosil len o Božie zľutovanie. Odišiel však s Božím požehnaním. Ježiš povedal: „*Hovorím vám: Tento odišiel domov ospravedlnený, a tamten nie,*„ [Lukáš 18,14](#).

[116]

Farizej a colník predstavujú dve veľké triedy ľudí, do ktorých možno zaradiť všetkých veriacich. Za predstaviteľov týchto dvoch skupín možno podľa Písma pokladať prvé dve deti, ktoré sa narodili na zemi. Kain sa pokladal za spravodlivého, a preto priniesol Bohu len obeť vd' ačnosti. Nevyznával nijaký hriech, lebo bol presvedčený, že nepotrebuje nijakú milosť. Ábel však priniesol Bohu obetnú krv zvierat'a, ktoré predstavovalo Božieho Baránka. Prišiel k Bohu ako hriešnik, ktorý si uvedomuje, že je stratený a že jeho jedinou nádejou je Božia nezaslúžená láska. Boh prijal Ábelovu obeť, no obeť jeho brata Kaina odmietol. Prvou podmienkou prijatia u Boha je vedomie, že človek potrebuje pomoc, uzná vlastnú úbohosť a hriech. „*Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo,*„ [Matúš 5,3](#).

V skúsenosti apoštola Petra môžu nájsť poučenie obidve skupiny predstavené farizejom a colníkom. Na začiatku svojho povolania za učeníka sa Peter nazdával, že je dosť silný. Podobne ako farizej nebol ani Peter podľa vlastného úsudku „*ako ostatní ľudia,*„. Keď Ježiš krátko predtým, ako ho zajali, upozornil učeníkov slovami: „*Všetci sa pohoršíte,*„ Peter sebavedome vyhlásil: „*Aj keď sa všetci pohoršia, ja nie!*„, [Marek 14,27.29](#). Peter nepripúšťal nijaké nebezpečenstvo. Sebaistota ho však sklamala. Myslel si, že má dosť síl, aby odolal pokušeniu. O niekoľko hodín v skúške však zaklínaním a prísahou zapieral svojho Pána.

[117] Keď mu spev kohúta pripomenul Ježišove slová, prekvapený a zronený pochopil dosah svojho skutku. Obrátil sa a uvidel svojho Majstra. Práve vtedy sa aj Kristus poďíval na Petra. V Ježišovom bolestnom pohľade sa však spájal súcit s láskou. Peter si hlboko uvedomil svoj zradný čin, odišiel a trpkó plakal. Kristov pohľad zasiahol jeho srdce. V Petrovom živote nastal obrat a on svoj hriech úprimne oľutoval. Skľúčenosťou sa podobal kajúcnemu colníkovi a rovnako dostal aj milosť. V Kristovom pohľade čítal istotu o odpustení. Po jeho sebadôvere nebolo ani stopy. Odvtedy sa už nevystatoval svojou silou.

Kristus po svojom zmŕtvychvstaní Petra trikrát vyskúšal. Spýtal sa ho: „*Šimon, syn Jánov, miluješ ma väčšmi ako títo?*“, Peter sa však už nad ostatných nepovyšoval. Obrátil sa k Spasiteľovi, ktorý poznal jeho srdce, slovami: „*Pane, ty vieš všetko, ty dobre vieš, že ťa mám rád.*“, [Ján 21,15.17](#).

Potom prijal Kristovo poverenie. Pán mu zveril rozsiahlejšie a závažnejšie dielo, než aké konal dovtedy. Dostal príkaz pásť ovce a baránky. Tým, že mu Kristus dal na starosť tých, ktorých zachránil svojou krvou, poskytol mu najvyšší dôkaz, že uznal jeho zmenu. Predtým nespokojný, vystatovačný a príliš sebavedomý učeník sa stal pokorným a skromným človekom. Odvtedy nasledoval svojho Pána v sebazapieraní a obetavosti. Neskôr sa podieľal na Kristovom utrpení. Keď Kristus zasadne na trón slávy, Peter bude mať na Spasiteľovej sláve svoj podiel.

Aj dnes sužuje tisíce ľudí rovnaké zlo, aké spôsobilo Petrov pád a bránilo spojeniu farizeja s Bohom. Pýcha a pocit nadradenosti sú Bohu odporne a človeka ničia viac, než čokoľvek iné. Najt'ážšie, ak nie priamo nemožné, je zbaviť sa týchto hriechov.

[118] Peter nepadol naraz. Upadal krok za krokom stále nižšie, až nakoniec zaprel svojho Majstra. Sebadôvera ho doviedla k falošnej istote. Preto sa ani my nemôžeme sebavedome spoľahnúť na seba. Na svete nie sme nikdy celkom bezpeční pred pokušením. Ani tí, čo prijali Spasiteľa a prežili skutočné obrátenie, by sa nikdy nemali nazdávať alebo vravieť, že im už nehrozí nijaké nebezpečenstvo. To je veľký omyl. Každý by sa mal naučiť radovať z nádeje a viery. Aj keď sa úplne odovzdáme Kristovi a vieme, že nás prijal, nevyhneme sa pokušeniu. Božie slovo nám vraví: „*Mnohí prejdú triedením, očistou a skúškou.*“, [Daniel 12,10](#). „*Blahoslavený muž, ktorý odolá*

v pokušení; lebo keď sa osvedčí, prijme veniec života, ktorý Pán zasľúbil tým, čo ho milujú„, [Jakoba 1,12](#).

Ľuďom, ktorí prijali Krista a v prvom nadšení začnú vravieť, že sú už spasení, hrozí nebezpečenstvo, že sa budú spoliehať na seba. Pozabudnú, že sami osebe sú slabí a stále závislí od Božej moci. Nie sú pripravení odolať satanovým nástrahám a v podobnom pokušení, v akom sa ocitol Peter, padnú až na dno hriechu. Písmo nás varuje: „Ten, kto si myslí, že stojí, nech si dáva pozor, aby nepadol„, [1. Korint'anom 10,12](#). Bezpeční sme iba vtedy, keď sa spoliehame na Krista, nie na seba. [119]

Peter potreboval poznať nedostatky svojej povahy, ako aj nevyhnutnosť pôsobenia Kristovej moci a milosti. Pán ho nemohol zachrániť pred skúškou, ale pred porážkou áno. Keby bol Peter prijal Kristove varovné pokyny, bol by bdel a vytrvalo sa modlil, bol by šiel ďalej v úzkostlivej bázni, aby sa nepotkol. Prijal by pomoc od svojho Pána a satan by nad ním nebol zvíťazil.

Peter padol, lebo sa príliš spoliehal na seba. Keď sa pokoril a kajal, znova sa pevne postavil. Jeho skúsenosť môže byť povzbudením pre každého kajúceho hriešnika. Spasiteľ ho nezavrhol napriek závažnému hriechu. Do srdca sa mu vryli Kristove slová: „Ja som za teba prosil, aby tvoja viera nezanikla„, [Lukáš 22,32](#). Táto modlitba, súcit a láska Ježiša Krista mu v tiesnivej chvíli výčitiek svedomia dali novú nádej. Ježiš aj po svojom zmŕtvychvstaní pamätal na Petra, a preto poslal anjela, aby ženám oznámil: „Chod'te a povedzte jeho učeníkom, aj Petrovi, že vás predchádza do Galiley. Tam ho uvidíte, ako vám povedal„, [Marek 16,7](#). Kristus odpúšťa ľuďom hriechy. Prijal aj Petrovo pokánie.

Každému človekovi, ktorý neodolá pokušeniu, Kristus ponúka rovnakú pomoc, akú ponúkol Petrovi. Satan sa snaží človeka najprv strhnúť do hriechu a potom ho nechať v strachu a bez pomoci, aby sa bál žiadať o odpustenie. Prečo by sme sa však mali báť, keď Boh radí: „Nech sa chopí mojej ochrany, nech uzavrie so mnou mier, nech uzavrie so mnou mier!„, [Izaiáš 27,5](#). Boh urobil všetko, aby nás zbavil slabostí. Povzbudzuje nás, aby sme šli ku Kristovi.

Kristus obetoval svoj život, aby vykúpil Božie dedičstvo a aby ľuďom dal novú príležitosť. „Preto môže aj dokonale spasiť tých, ktorí skrze neho prichádzajú k Bohu, lebo žije neustále, aby sa za nich prihováral„, [Židom 7,25](#). Prihováral sa za stratené ľudstvo [120]

svojím bezhriešnym životom, dokonalou poslušnosťou i smrťou na golgotskom kríži. Spasiteľ ako náš Obhajca sa dnes za nás nielen prihovára, ale ako víťaz si aj robí na nás nárok. Priniesol dokonalú obeť a teraz ako náš Obhajca pokračuje v diele záchrany, ktoré začal. Dvíha pred Otcom kadidelnicu naplnenú svojimi dokonalými zásluhami, ako aj modlitbami, vyznaniami a vd'ačnosťou veriaceho ľudu. Tie potom prichádzajú k Božiemu trónu so spravodlivosťou Ježiša Krista ako príjemnou vôňou kadidla. Otec túto obeť prijíma a odpúšťa ľuďom všetky ich prestúpenia.

Kristus prijal úlohu, že nás bude zastupovať a že sa zaručí za nás. Nikoho neprehliada. Nemohol hľadiet' na to, ako je ľudské pokolenie vydané napospas večnej smrti, preto obetoval svoj život, aby ho zachránil. S láskou a súcitom hľadí na každého, kto si uvedomuje, že sa sám nezachráni. On pozdvihne každého, kto k nemu volá o pomoc. Celým svojím dielom otvoril nekonečný zdroj mravnej sily a dnes nám ju ochotne ponúka. Pretože nás miluje, smieme mu vyznať svoje previnenia a nedostatky. Každý jeho pohľad a každé jeho slovo upevňuje našu dôveru. Kristus stvárňuje a mení našu povahu podľa svojej vôle.

Akékoľvek úsilie satana nepremôže človeka, ktorý sa s dôverou odovzdal Kristovi. „Ustatému dáva silu a rozhojňuje moc bezvládneho,„ [Izaiáš 40,29](#).

[121] „Ak vyznávame svoje hriechy, on je verný a spravodlivý: Odpustí nám hriechy a očistí nás od všetkej nepravosti,„ [1. Jána 1,9](#). Pán hovorí: „Len poznaj svoju vinu, že si sa spreneverila Hospodinovi, svojmu Bohu,„ [Jeremiáš 3,13](#). „Potom vás pokropím čistou vodou a budete očistení od všetkých svojich poškvrn i od všetkých modiel vás očistím,„ [Ezechiel 36,25](#). Skôr ako dosiahneme odpustenie a prijímemo pokoj, musíme skúmať a spoznať sami seba. Toto poznanie nás privedie k pokore. Farizej z podobenstva si neuvedomoval nijaký hriech. Pôsobenie Ducha Svätého naňho bolo márne. Srdce si obrnil vlastnou spravodlivosťou, ktorou neprenikli ani ostré a cielené šípy Božej pravdy. Kristus môže zachrániť len toho, kto uznáva, že je hriešny. Kristus povedal o sebe: „Poslal ma oznámiť zajatým prepustenie, slepým vrátiť zrak, utláčaných prepustiť,„ [Lukáš 4,18](#). „Lekára nepotrebujú zdraví, ale chorí,„ [Lukáš 5,31](#). Musíme dôkladne poznať svoj skutočný stav, inak nepocítíme potrebu Kristovej pomoci. Ak nepochopíme, že sme ohrození, nebudeme hľadať

bezpečný úkryt. Kým neokúsime bolesť svojich rán, netúžime po uzdravení.

Ježiš prikázal Jánovi napísať: „*Hovoríš: Som bohatý, zbohatol som, nič nepotrebujem, a nevieš, že si biedny, úbohý, chudobný, slepý a nahý. Radím ti: Kúp si odo mňa zlato prepálené ohňom, aby si zbohatol i biele rúcho, aby si sa zaodel a aby sa neukazovala hanba tvojej nahoty; kúp si i masť na pomazanie očí, aby si videl.*„ [Zjavenie Jána 3,17.18](#). Zlato prepálené ohňom je viera, ktorá sa prejavuje láskou. Len ona nás povedie, aby sme žili podľa Božej vôle. Môžeme byť činní a v práci sa aj vysiliť, ale bez lásky, akú má v srdci Kristus, nebudeme nikdy uznaní za členov nebeskej rodiny.

Nikto nie je dost' spôsobilý na to, aby sám od seba poznal vlastné nedostatky. „*Srdce je klamné nadovšetko a zradné je, kto sa v ňom vyzná?*„ [Jeremiáš 17,9](#). Človek môže ústami prejavovať pokoru, o ktorej srdce nič nevie. Kým Bohu vyznávame svoju bezmocnosť, naše srdce môže klamne predstierať pokoru a spoliehať sa na vlastnú spravodlivosť. Správne sa poznať môžeme iba pri pohľade na Krista. Ľudia si veľa myslia o sebe, lebo ho nepoznajú. Svoju veľkú úbohosť a bezmocnosť si uvedomujú len pri uvažovaní o Kristovej čistote a dokonalosti. Vtedy chápeme, že v rúchu vlastnej spravodlivosti sme tak beznádejne stratení ako všetci ostatní hriešnici. Poznáme, že spasenie nám nezabezpečí naša dobrota, ale iba nekonečná Božia milosť.

[122]

Modlitba colníka bola vypočutá, pretože vyjadrovala mieru jeho závislosti od Všemohúceho. Okrem hanby nevidel na sebe nič dobré. Tak sa má na seba dívať každý, kto hľadá Boha. Kajúcny hriešnik sa má vierou zrieknuť falošnej sebadôvery a chopiť sa Božej moci.

Nijaké formálne náboženstvo nenahradí jednoduchú vieru a bezvýhradnú oddanosť Bohu. Sebeckta sa nikto nezbaví vlastnou silou. My môžeme len súhlasiť, aby toto dielo v nás vykonal Kristus. Potom budeme prosiť: Zachráň ma, Pane, aj napriek mojej slabosti a sebecktu. Vezmi si moje srdce, lebo sám ti ho neviem odovzdať. Patrí tebe. Očisť ho a udržuj ho v čistote, pretože ja to nedokážem. Stvárňuj ma, pretvor ma a povznes do čistého prostredia, aby mojím vnútrom mohol pretekať prúd tvojej lásky.

Čím bližšie prichádzame ku Kristovi a čím lepšie poznávame čistotu jeho povahy, tým lepšie chápeme závažnosť hriechu a tým menej sa budeme vyvyšovať. Ľudia, ktorých Boh považuje za svä-

tých, nedávajú na obdiv vlastnú dobrotu. Apoštol Peter sa stal verným služobníkom Ježiša Krista. Pán ho poctil veľkým poznaním pravdy a potrebnou duchovnou silou. Významne sa podieľal na budovaní kresťanskej cirkvi. Nikdy však nezabudol na tiesnivý zážitok svojho pokorenia. Aj keď mu Boh jeho hriech odpustil, Peter však [123] vedel, že povahový nedostatok, ktorý ho doviedol k pádu, odstránila len milosť Ježiša Krista. Nenachádzal v sebe nič, čím by sa mohol vychvaľovať.

Nikto z apoštolov a prorokov netvrdil, že nemá hriech. Tí, ktorí žili s Bohom v najužšom priateľstve, ktorí by radšej obetovali život, než aby vedome zhrešili, ľudia s veľkým poznaním Božej pravdy a obdarení potrebnou duchovnou mocou, ochotne vyznávali, že sú hriešni. Nedôverovali sebe, netvrdili, že sú spravodliví, ale bezvýhradne sa spoliehali na spravodlivosť Ježiša Krista. Tak je to s každým, kto prijal Spasiteľa.

Každým ďalším krokom v kresťanskom živote sa prehlbuje aj naše pokánie. Všetkým, ktorým Pán odpustil hriechy a ktorých prijal medzi svoj ľud, vraví: „*Rozpomeniete sa na zlé spôsoby svojho života a na svoje skutky, ktoré neboli dobré, a pocítite ošklivosť sami pred sebou pre svoje previnenia a pre svoje ohavnosti,*„ [Ezechiel 36,31](#). Pán ďalej hovorí: „*Ja ustanovím svoju zmluvu s tebou a poznáš, že ja som Hospodin, aby si sa rozpomenula a zahanbila, aby si už viac neotvárala ústa pre svoju potupu, keď ti odpustím všetko, čo si popáchala, znie výrok Hospodina, Pána,*„ [Ezechiel 16,62.63](#). Potom už nikdy nebudeme vychvaľovať seba, lebo pochopíme, že potrebnú povahovú úroveň môžeme dosiahnuť len v Kristovi. Vyznáme s apoštolom: „*Viem totiž, že vo mne, teda v mojom ľudskom tele, neprebýva dobré,*„ [Rimanom 7,18](#). „*Ale ja v žiadnom prípade sa nechcem chváliť ničím, iba krížom nášho Pána Ježiša Krista, prostredníctvom ktorého je svet pre mňa ukrižovaný, a ja pre svet,*„ [Galat'anom 6,14](#).

Táto skúsenosť zodpovedá príkazu Písma: „*S bázňou a chvením pracujte na svojej spáse. Ved' Boh pôsobí vo vás, aby ste aj chceli, aj konali podľa jeho dobrej vôle,*„ [Filipským 2,12.13](#). Boh nechce, [124] aby sme sa báli, že svoj prísľub nesplní, že mu dôjde trpezlivosť a že prestane mať s nami súcit. Obávať sa však máme len toho, aby sa naša vôľa neprestala podriaďovať Kristovi a aby náš život neovládli zdedené i získané sklony k zlému. „*Ved' Boh pôsobí vo vás, aby ste*

aj chceli, aj konali podľ a jeho dobrej vôle.., Dbajme o to, aby sa medzi nás a Ježiša Krista nepostavilo naše sebecké ja a aby naša vôľ a nezmarila dielo, ktoré prostredníctvom nás chce Boh vykonať. Bojme sa spoliehať na vlastnú silu, vymknúť sa z Kristovej ruky a snažiť sa žiť bez neho.

Vyhýbajme sa všetkému, čo by v nás podporovalo pýchu a pocit sebestačnosti. Preto nikomu nelichot' me a lichôt ky adresované nám odmietnime. Sú totiž satanovým vynálezom. On ľ ud' om buď lichotí, alebo ich odsudzuje. Jedným i druhým chce človeka zničiť a kto lichotí, stáva sa vlastne nástrojom satana. Kristovi služobníci by mali odmietnuť každý prejav oslavovania. Musíme zabúdať na seba a velebiť jedine Krista. Ľudia by mali oslavovať len toho, „*ktorý nás miluje, oslobodil nás svojou krvou od našich hriechov.*„ [Zjavenie Jána 1,5](#).

Mať v srdci Božiu bázeň však neznamena, že musíme byť smutní a plní obáv. Kristova neprítomnosť v srdci môže spôsobiť, že budeme vyzerat' zarmútene a že náš život sa stane úmorným putovaním. Sebavedomí a sebeckí ľudia necítia potrebu živého spojenia s Kristom. Srdce, ktoré neprijalo Krista a nepodriadilo sa mu, si zakladá na svojej domnelej dokonalosti. Mnohí ľudia hľadajú také náboženstvo, ktoré by lichotilo ich sebavedomiu. Chcú ísť pohodlnou cestou, aby sa v nich nemuselo nič zmeniť. Sebecká láska, túžba po sláve a ľudskej chvále im zo srdca vyháňa Spasiteľa. Ak v srdci nie je Kristus, vždy sú tam obavy a zármutok. Len on je zdroj skutočnej radosti. Božie slovo prináša radosť každému, kto prijal Ježiša.

„*Takto vraví Vyvýšený a Vznešený, obyvateľ večnosti, ktorého meno je Svätý: Prebývam na výšinách a vo svätosti aj pri tom, kto je skrúšený a pokorný duchom, aby som oživil ducha pokorných, a oživil ducha skrúšených.*„ [Izaiáš 57,15](#). [125]

Mojžiš zahliadol Božiu slávu, keď bol skrytý v skalnej dutine. Ak budeme skrytí v Skale vekov, v Kristovej prebodnutej dlani, aj my budeme počuť, čo Pán hovorí svojim služobníkom. Ako sa Boh zjavil Mojžišovi, tak sa zjaví aj nám ako „*milosrdný a ľútoslivý, zhovievavý a hojný v milosti a vernosti, zachovávajúci priazeň tisícom, odpúšťať ajúci vinu, priestupok a hriech.*„ [2. Mojžišova 34,6.7](#).

Len ť ažko chápeme spásny vplyv Božieho pôsobenia na záchranu človeka. „*Ani oko nevidelo ani ucho nepočulo a čo ani len do*

ľudského srdca nevstúpilo, to pripravil Boh tým, ktorí ho milujú,, 1. Korint'anom 2,9. Keď Kristova moc privádza hriešnika stále bližšie ku krížu a on v pokore kl'aká pred svojím Spasiteľom, deje sa v ňom div znovuzrodenia. Dostáva nové srdce. Stáva sa „novým stvorením v Kristovi,, 2. Korint'anom 5,17. Viac sa od neho nežiada. Boh sám „ospravedľňuje toho, kto verí v Ježiša,, Rimanom 3,26. „Ktorých ospravedľnil, tých aj oslávil,, Rimanom 8,30.

Hriechom spôsobenú hanbu a potupu navždy zatieni sláva a česť, ktorou hodlá človeka obdarit' zachraňujúca láska Ježiša Krista. Tým, čo sa chcú podobať Kristovi, dáva Boh z nebeských pokladov dary, ktoré im zabezpečia ešte vznešenejšie miesto, než aké zastávali nepadlí anjeli.

„Takto vraví Hospodin, Vykupiteľ Izraela, jeho Svätý, hlboko opovrhovanému, pohanmi zošklivenému otrokovi panovníkov: Králi to uvidia, kniežatá povstanú a klaňať sa budú kvôli Hospodinovi, ktorý je verný, kvôli Svätému Izraela, ktorý ťa vyvolil,, Izaiáš 49,7.

„Lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený,, Lukáš 18,14.

14. kapitola — „Či sa Boh nezastane svojich vyvolených?„

[126]

(Lukáš 18,1-8)

Kristus hovoril o príznakoch doby, ktorá bude predchádzať jeho druhý príchod a upozornil, aké nebezpečenstvá budú ohrozovať jeho nasledovníkov. So zvláštnym zameraním na toto obdobie povedal poslucháčom podobenstvo s poučením, „že sa treba stále modliť a neochabovať“, Lukáš 18,1.

„V jednom meste bol sudca, ktorý sa nebál Boha, ani človeka sa nehanbil. V tom meste bola aj vdova, ktorá k nemu chodila s prosbou: Zastaň sa ma proti môjmu protivníkovi! On síce dlho nechcel, no potom si povedal: Čo sa aj Boha nebojím a človeka sa nehanbím, zastanem sa tej vdovy, keď ma už toľko unúva. Nech ma napokon nedokaličí! a Pán dodal: Všimnite si, čo povedal ten nespravodlivý sudca! Či sa Boh nezastane svojich vyvolených, ktorí k nemu volajú dňom i nocou? Či bude meškať s pomocou pre nich? Hovorím vám: Hneď sa ich zastane. Ale či Syn človeka nájde vieru na zemi, keď príde?„ Lukáš 18,2-8.

[127]

Sudca nedbal na právo a necítil s trpiacimi. Odmietal riešiť záležitosť vdovy napriek tomu, že ho o to úpenlivo žiadala. Chodila k nemu stále znova, ale sudca ňou pohrdal a odháňal ju. Nechcel jej poskytnúť pomoc, hoci dobre vedel, že vdova je ukrivdená a on by jej mohol okamžite pomôcť. So záľubou hľadel, ako ponížene prosí, lebo vtedy mohol vychutnávať svoju neobmedzenú moc. Vdova sa však nenechala odradiť a sudcova neochota ju nezmalomysel'nela. Nedbala na jeho nezáujem a svoju záležitosť mu predkladala dotiaľ, kým sa jej neujal. Nakoniec povedal: „Čo sa aj Boha nebojím a človeka sa nehanbím, zastanem sa tej vdovy, keď ma už toľko unúva. Nech ma napokon nedokaličí!„ Jej záležitosť začal riešiť len preto, aby si zachoval dobré meno a aby sa nerozchýrilo, že je nespravodlivým a zaujatým sudcom.

„*Pán dodal: Všimnite si, čo povedal ten nespravodlivý sudca! Či sa Boh nezastane svojich vyvolených, ktorí k nemu volajú dňom i nocou? Či bude meškať s pomocou pre nich? Hovorím vám: Hned' sa ich zastane.*„

Kristus týmto podobenstvom poukázal na rozdiel medzi nespravodlivým sudcom a Bohom. Sudca nakoniec prosbe vdovy vyhovel len preto, aby ho už neobťažovala. Neľutoval ju, nemal s ňou súcit a jej problémy sa ho netýkali. Boh zaobchádza s ľuďmi celkom inak. V nevýslovnom súcite sa skláňa a vypočúva prosby zarmútených a trpiacich.

[128]

Ovdovelá prosiaca žena bez priateľov a prostriedkov nemala prakticky nijakú možnosť získať svoje vlastníctvo. Keď človek následkom hriechu stratil spojenie s Bohom, zostal sám a nemohol si pomôcť. Kristus nás však znova privádza k Otcovi, ktorý miluje svojich vyvolených. Povolal ich „*z temnoty do svojho predivného svetla*„, aby oslavovali Boha a žiarili ako svetlo v temnote tohto sveta. Nespravodlivý sudca veľmi málo dbal o vdovu, ktorá ho žiadala o pomoc. Nakoniec povolil a jej spor rozriešil iba preto, aby naňho už tak zúfalo nenaliehala. Boh však miluje svoje deti nekonečnou láskou. Cirkev mu je tým najdrahším, čo na tomto svete má.

„*Hospodinovým podielom je jeho národ, Jákob je jeho údelným vlastníctvom. Našiel ho v puste krajine, kde nevzhl'adná divočina vyje, ujal sa ho, staral sa oň, chránil si ho s' a zrenicu oka*„, [5. Mojžišova 32,9.10.](#) „*Takto vraví Hospodin mocností, ktorého sláva ma poslala k národom, čo vás vykorisťovali: Kto sa vás dotýka, dotýka sa zrenice môjho oka*„, [Zachariáš 2,8 \(ROH\); Zachariáš 2,12 \(ECAV\).](#)

Prosba vdovy: „*Zastaň sa ma proti môjmu protivníkovi*„, predstavuje modlitbu Božích detí. Ich úhlavným nepriateľom je satan. Je to „*žalobca proti našim bratom*„, [Zjavenie Jána 12,10.](#) Ustavične premýšľa, ako ich pred Bohom ohovoriť a obviniť, neprestajne zvädza a hubí Boží ľud. Kristus v uvedenom podobenstve učí svojich nasledovníkov, ako sa majú modliť, aby boli vyslobodení z moci nepriateľa a spásy.

Proroctvo Zachariáša ukazuje, ako satan ľuďmi ohovára, na rozdiel od toho, ako Kristus obhajuje svoj ľud. Prorok napísal: „*Potom mi ukázal veľ'kňaza Józua, stojaceho pred anjelom Hospodinovým,*

a satan stál po jeho pravici, aby ho obžaloval. Hospodin povedal satanovi: Satan, nech ťa pokarhá Hospodin! Nech ťa pokarhá Hospodin, ktorý si vyvolil Jeruzalem. Či tento nie je hlavňou vyrvanou z ohňa? Józua bol oblečený v špinavých šatách, keď stál pred anjelom.,, Zachariáš 3,1-3.

[129]

Boží ľud je pri tomto súdnom procese prirovnaný k previnilcovi. Veľkňaz Józua, najvyšší kňaz, prosí o požehnanie pre svoj ťažko skúšaný národ. Vo chvíli, keď prosí pred Bohom, napravo stojí jeho protivník satan. Obviňuje veriacich a snaží sa poukázať na ich beznádejný stav. Vyzdvihuje ich chyby a nedostatky. Pripomína ich omyly a poklesky v nádeji, že Kristus ich uzná za veľmi vážne a že im potom v trápení nepomôže. Józua, predstaviteľ Božieho ľudu, stojí odsúdený a má na sebe zašpinené rúcho. Veľkňaz si uvedomuje hriechy veriacich a prepadá malomyselnosti. Satan tak prenasleduje jeho vedomie pocitom viny, že Józua v beznádeji takmer padá. Stojí tu ako obžalovaný, ktorému odporuje pôvodca hriechu.

Satan bol žalobcom už v nebi a zostal ním aj na zemi hneď po páde človeka do hriechu. Čím viac sa blíži záver svetových dejín, tým viac sa tento nepriateľ sústreďuje na ľudí. Vie, že čas jeho pôsobenia sa kráti, a preto stupňuje svoje podvodné úsilie a vedie ľudí do záhuby. Hnevá sa, že veriaci napriek svojej slabosti a nedokonalosti ctia Boží zákon. Nechce, aby Boha poslúchali. Teší sa z ich žalostného stavu a každému z nich pripravuje osídlo, aby ho získal pre seba a navždy odlúčil od Boha. Obviňuje a odsudzuje aj Boha spolu so všetkými, ktorí na svete s láskou, súcitom a odpustením uskutočňujú zámery Božej milosti.

Každý prejav Božej moci voči veriacim podnecuje satanovo nepriateľstvo. Kedykoľvek Boh pomôže svojim verným, satan so svojimi služobníkmi znova na nich prudko zaútočí v snahe zničiť ich. Žiarli na všetkých, ktorých Kristus posilňuje. Navádza ľudí na zlo, a keď sa mu to podarí, všetku vinu zvaluje na nich. Poukazuje na ich zašpinené rúcho, na ich porušenú povahu. Upozorňuje na ich slabosti, nerozvážne správanie a nevďačnosť. Tvrdí, že sa vôbec nepodobajú Vykupiteľovi, čím ho len zneuctievajú. To všetko uvádza ako dôkaz, že má právo ich zahubiť. Desí ľudí predstavou, že ich prípad je beznádejný a že ich znečistené rúcha nemožno nijako vyčistiť. Dúfa, že tým ochromí a zničí ich vieru a potom ich záplavou pokušenia celkom odvráti od Boha. Boží ľud sa nemôže

[130]

proti satanovej žalobe obhájit sám. Keď sa veriaci na seba podívajú, naozaj im zostáva len zúfalstvo. Odvolávajú sa však na svojho nebeského Obhajcu. Pripomínajú zásluhy svojho Vykupiteľa. Vedia, že Boh „je spravodlivý a že ospravedlňuje toho, kto verí v Ježiša,, [Rimanom 3,26](#). Volajú k nemu s dôverou, aby umlčal satana, vyvrátil jeho žalobu a zmaril jeho úsilie. Prosia: „Zastaň sa nás proti nášmu protivníkovi., Trúfalého žalobcu Kristus umlčuje mocným dôkazom kríža.

„Satanovi Hospodin povedal: Satan, nech ťa potresce Hospodin! Nech ťa potresce Hospodin, ktorý si vyvolil Jeruzalem. Či tento nie je hlavňou vyrvanou z ohňa?, Proti satanovmu hanobeniu Božieho ľudu a snahe zničiť ho zasiahne Kristus. Veriaci síce zhrešili, ale Kristus vzal ich vinu na seba. Vytrhol človeka ako hlaveň z ohňa. Svojou ľudskou prirodzenosťou sa spojil s človekom, aj keď svojou božskou podstatou zostal jedno s večným Bohom. Tým hynúcemu ľudstvu ponúkol pomoc a protivníka pokarhal.

[131] „Józua bol oblečený v špinavých šatách, keď stál pred anjelom. A ten povedal tým, čo stáli pred ním: Vyzlečte ho z tých špinavých šiat! a jemu povedal: Pozri, sňal som z teba tvoju vinu a oblečiem ťa do slávnostného rúcha. A ja som povedal: Položte mu na hlavu čistý turban. Vtedy mu položili na hlavu čistý turban a obliekli mu šaty. A anjel Hospodinov stál pri tom. Anjel Hospodinov dosvedčil Józuovi a povedal: Takto vraví Hospodin mocností: Ak budeš chodiť po mojich cestách a budeš zachovávať moje nariadenia, aj ty budeš spravovať tento môj dom a starať sa o moje nádvorie. Umožním ti prístup medzi týchto, čo tu stoja., ([Zachariáš 3,3-7](#)) – teda aj medzi anjelov, ktorí stoja okolo Božieho trónu.

Kristus sa neodvracia od tých, o ktorých sa stará, aj keď nie sú dokonalí. Má moc zmeniť ich rúcha. Tých, čo veria a kajajú sa, zbavuje zašpinených šiat a oblieka im odev svojej spravodlivosti. K ich menu v nebeských záznamoch píše: „Odpustené,,. Pred celým vesmírom ich prijíma za svojich. Ich odporcu satana odhaľuje ako podvodníka a žalobcu. Boh je voči svojim vyvoleným spravodlivý.

Prosa: „Zastaň sa ma naproti môjmu protivníkovi,, nezahŕňa len satana, ale všetkých, prostredníctvom ktorých satan klame, pokúša a škodí Božiemu ľudu. Kto sa rozhodol poslúchať Božie prikázania, vie z vlastnej skúsenosti, že jeho nepriateľov ovláda moc temna. Takí ľudia prenasledovali Krista na každom kroku tak vytrvalo a

ciel'avedome, že to sotva vieme pochopiť. Ježišovi nasledovníci sú vystavení ustavičnému pokušeniu, ako bol aj ich Pán.

Písmo nám predstavuje stav sveta v období pred druhým príchodom Krista. Apoštol Jakub hovorí o chamtivosti a násilí ako o hlavných znameniach doby. Napísal: „*Vy, boháči, plačte a bedá-kajte nad svojimi biedami, ktoré prichádzajú na vás. Vaše bohatstvo zhnilo a vaše šatstvo zmol'avelo; vaše zlato a striebro zhrdzavelo, a ich hrdza bude svedectvom proti vám a ako oheň zožerie vám telá. V posledných dňoch ste si nahromadili bohatstvo. Hl'a, mzda, ktorú ste zadržali robotníkom, čo vám zožali polia, kričí. A krik žencov došiel k ušiam Pána mocností. Na zemi ste hodovali a hýrili. Vykrmili ste si srdcia ako v deň zabíjačky. Odsúdili ste a zabili ste spravodlivého – neodporuje vám!„, [Jakoba 5,1-6](#). To je výstižný obraz dnešného sveta. Mnohí ľudia dnes pomocou rôzneho násilia a vydierania hromadia neuveriteľné bohatstvo a k Bohu sa vznáša zúfale volanie miliónov hladujúcich.*

[132]

„*Tak je právo zatisnuté a spravodlivosť stojí d'aleko, lebo pravda klesá na námestí a poctivosť nemá prístupu. Pravda chýba; kto odstupuje od zlého, býva olúpený„, [Izaiáš 59,14.15](#). To sa splnilo aj v pozemskom živote Krista, ktorý sa nechvejne pridržal Božích príkazaní a nebral ohľad na ľudské ustanovenia a tradície, ktorými boli nahrádzané Božie požiadavky. Preto ho nenávideli a prenasledovali. Jeho skúsenosť sa opakuje aj dnes. Ľudia povýšili tradície a svoje ustanovenia nad Boží zákon. Vysmievajú a prenasledujú všetkých, čo sa verne pridržajú Božieho zákona. Ježiša Krista nazvali jeho súčasníci priestupníkom soboty a bohorúhačom len preto, že bol Bohu verný. Označovali ho za posadnutého diablom a nazvali ho Belzebubom. Podobne budú skresľovať a obviňovať Kristových nasledovníkov aj dnes. Satan v snahe potupiť Boha dúfa, že úprimných veriacych zvedie do hriechu.*

Povahu sudcu, ktorý sa nebál Boha a nebral ohľad na ľudí, uviedol Kristus preto, aby upozornil na vtedajšie súdy a oznámil, aký bude jeho súd. Chcel, aby si jeho ľud v každom čase uvedomoval, že v tiesnivých chvíľach života sa nemôže úplne spoliehať na pozemských vládcov. Veriaci ľudia musia svoju vieru často obhajovať aj pred mocnými tohto sveta, ktorí Božie slovo neuznávajú za radcu a sprievodcu života, ale konajú podľa vlastných nespravodlivých a zlomysel'ných sklonov.

[133]

Kristus nám týmto podobenstvom ukázal správny postup: „*Či sa Boh nezastane svojich vyvolených, ktorí k nemu volajú dňom i nocou?*“, Spasiteľ nám dal príklad, keď nepodnikal nič, aby sa vyslobodil a obhájl. Celý svoj prípad prenechal Bohu. Jeho nasledovníci by takisto nemali obviňovať, odsudzovať, či dokonca riešiť vlastné záležitosti pomocou násilia.

Ani v tých najt'ažších skúškach, ktoré prídu, by sme nemali pripustiť, aby nás pripravili o vnútorný pokoj. Aj keď budú ľudia voči nám nespravodliví, nesmieme dovoliť, aby nás ovládla nenávisť. Keby sme podľahli pokušeniu pomsty, uškodíme sami sebe. Ochabne naša dôvera v Boha a zarmútíme Ducha Svätého. Pri nás stojí Svedok, nebeský Posol, ktorý nás ochráni pred nepriateľom. Osvietia nás lúče Slnka spravodlivosti, proti ktorým je satan bezmocný.

Svet upadá stále viac do osídíel zla a nikto z nás by sa teda nemal spoliehať na to, že nebude musieť zápasit' s ťažkosťami a prekážkami. Práve ony nás vedú do prijímacej siene Najvyššieho. Tam smieme prosit' o radu neskonale múdreho Boha. On povedal: „*Vzývaj ma v deň súženia*“, [Žalm 50,15](#). Nabáda nás, aby sme so svojimi ťažkosťami a potrebami prichádzali k nemu, a tým prejavili svoju závislosť od Božej pomoci. Vyzýva nás na vytrvalé modlitby. Len čo sa ocitneme v tiesni, máme sa na neho obrátiť s úprimnou a vrúcnou modlitbou. Naliehavosť našich prosieb svedčí o neochvejnej dôvere v Boha. Vedomie o bezpodmienečnej potrebe pomoci nás vedie k modlitebnej vrúcnosti a náš nebeský Otec nás vypočuje.

[134]

Výsmech a prenasledovanie veriacich neraz vyvolávajú v ľuďoch predstavu, že ich Boh opustil. Svet v nich vidí iba bezvýznamnú menšinu. Môže sa zdať, že nepriatelia nad nimi víťazia. To však nie je nijaký dôvod na to, aby konali proti svojmu svedomiu. Kristus, ktorý ich utrpenie a bolesti zobral na seba, ich neopustí.

Veriaci sú vždy pod Božou ochranou. Všemohúci odpovie na ich modlitby. Ved' modlitbou „*podmaňovali kráľovstvá, vykonávali spravodlivosť a dosahovali zasl'úbenia, keď levom zapchávali tlamy, uhášali silu ohňa, unikali ostriu meča a zo slabých stávali sa mocnými, keď zmužneli v boji*“, Keď počujeme o mučeníkoch, ktorí pre vieru obetovali život, lepšie chápeme význam slov, že „*zahánali šíky cudzincov*“, [Židom 11,33.34](#).

Ak svoj život odovzdáme službe Bohu, nikdy sa neocitneme v situácii, ktorú by Boh nemohol vyriešiť. Nech by sa okolnosti vyvíjali akokoľvek, smieme sa spoľahnúť, že na ceste je s nami Sprievodca. Aj v najtiesnivejších chvíľach máme spoľahlivého Radcu. Vo všetkých bolestiach, stratách i v osamení je pri nás súcitný Priateľ. Neopustí nás, ani keď sa vo svojej ľudskej úbohosti potkneme. Jeho výrok je jasný: „*Ja som cesta, i pravda, i život*„, [Ján 14,6](#). „*On zachráni chudobného, ktorý volá o pomoc, biedneho i toho, komu niet pomoci*„, [Žalm 72,12](#).

Pán hovorí, že ho uctievať všetci, ktorí k nemu prichádzajú a verne mu slúžia. „*Toho, kto je pevnej mysle, zachovávaš v dokonalom pokoji, lebo v teba dúfa*„, [Izaiáš 26,3](#). Všemohúci vystiera svoju ruku, aby nás viedol. Nabáda nás, aby sme šli ďalej a sľubuje, že nám pomôže. Keď prosíme, dostávame, a to na slávu jeho mena. On sa oslávi pred všetkými, ktorí očakávajú náš pád. Uvidia, ako jeho slovo zvíťazí. Pripomína nám: „*Dostanete všetko, o čo budete v modlitbe s vierou prosiť*„, [Matúš 21,22](#).

Vy, ktorí cítite útlak a krivdu, volajte k Bohu. Odvráťte sa od tých, čo majú srdce tvrdé ako kameň, a svoje žiadosti predneste Stvoriteľovi. Neodmietne nikoho. Kto k nemu príde pokorne, toho vypočuje. Ani jediná úprimná modlitba nevyznie naprázdno. Boh okrem nebeských chválospevov počuje volanie aj toho najslabšieho človeka. Svoje priania mu oznamujeme v súkromí a modlíme sa aj pri chôdzi a naše slová prichádzajú k Vládcovi vesmíru. Aj keď ich nikto nemusí počuť, predsa nezaniknú v tichu ani nezmiznú v neustálom víre života okolo nás. Túžbu človeka nič neumlčí, nesie sa nad pouličný ruch, nad zmätené davy až do neba. Oslavujeme Boha a on našu modlitbu počuje.

Možno cítiš svoju porušenosť, no neobávaj sa zveriť svoje záležitosti Bohu. V Kristovi sa obetoval za hriechy sveta, a tým vzal na seba prípad každého človeka. „*Ako by nám ten, ktorý neušetril vlastného Syna, ale vydal ho za nás všetkých, nedaroval s ním všetko?*„, [Rimanom 8,32](#). Nesplní azda sľub, ktorý dal, aby nás povzbudil a posilnil?

Kristovým najväčším prianím je zbaviť ľudstvo nadvlády satana. Skôr však, ako nás vyslobodí z vonkajšej satanovej tyranie, musí zlomiť jeho moc v nás. Pán dopúšťa a na nás skúšky, aby nás očistil od svetského zmýšľania a sebeckva a aby našu povahu zbavil

všetkých nekrest' anských črt. Dopúšť'a, aby sme prechádzali tiesni-
vými údoliami súženia a v nich lepšie poznávali Otca a Ježiša Krista,
ktorého poslal, aby sme úprimne zatúžili po očistení od hriechu. Len
tak môžeme vyjsť zo skúšky čistí, dokonalejší a šťastnejší. Neraz
vstupujeme do pece súženia plní sebeckva. Keď trpezlivo prejdeme
skúškou, budeme vyžarovať Božiu povahu. Len čo utrpenie splní
tento cieľ, Boh dá „*tvojej spravodlivosti vyjsť ako svetlu, a tvojmu
právu ako jasnému poludniu*„, [Žalm 37,6](#).

[136] Pán neprehliada modlitby svojho ľudu, toto nebezpečenstvo
nehrozí. Hrozí však možnosť, že skúšky a pokušenia ochromia
odvahu veriacich a oni sa prestanú modliť.

Kristus prejavil fénickej žene Boží súcit. Jej bolesť sa dotkla
jeho srdca. Chcel ju okamžite ubezpečiť, že jej prosbu vypočuje, ale
hodlal poučiť aj svojich učeníkov, a preto sa zdalo, že nedbá na jej
úpenlivé volanie. Keď prejavila svoju vieru, pochválil ju a poslal
domov s uistením, že dostane, čo žiadala. Učeníci na toto poučenie
nikdy nezabudli. Zaznamenali ho, aby výsledky vytrvalej modlitby
boli zjavné.

Vytrvalosť, ktorá sa nedá ničím odradiť, vložil do materského
srdca sám Kristus. Aj vdove dal vytrvalú odvahu, ktorú prejavila pred
sudcom. Tou istou neuhasínajúcou vierou pred stáročiami obdaril
Jákoba v jeho tajuplnom zápase pri potoku Jábok. Boh nezabúda
odmeniť vieru, ktorú vložil do ľudského srdca.

Pán, ktorý prebýva v nebeskom svätostánku, súdi spravodlivo.
Svoj ľud, ktorý v hriešnom svete zápasí s pokušením, si cení viac
než zástupy anjelov okolo svojho trónu.

[137] Celé nebo s veľkým záujmom sleduje našu planétu, pretože
Kristus zaplatil nesmiernu cenu za jej obyvateľov. Vykupiteľ sveta
spojil zem s nebom putom porozumenia, pretože na nej žijú jeho
vykúpení. Aj dnes navštevujú nebeské bytosti zem, ako vtedy, keď
sprevádzali Abraháma a Mojžiša a zhovárali sa s nimi. Boh posielala
svojich strážcov a svätých do ruchu veľkomiest, medzi davy, ktoré
prúdia ulicami a navštevujú obchodné strediská, kde sa väčšina ľudí
správa, akoby nákupy, zábavy a šport boli jedinou náplňou života.
Málokto z nich sa však zamyslí nad neviditeľnými skutočnosťami.
Nebeské bytosti sledujú každé slovo a čin. Tam, kde sa ľudia zhromažďia
na bohoslužbu, i tam, kde pracujú alebo sa zabávajú, je viac poslucháčov,
než koľko ich možno vidieť. Občas Boží anjeli

poodhalia oponu, ktorá zakrýva neviditeľný svet, aby naša myseľ vzlietla ponad uponáhľaný a rušný život, aby sme si uvedomili, že neviditeľní svedkovia sledujú všetky naše slová i skutky.

Poslanie Božích anjelov by sme mali lepšie chápať. Veľmi by nám pomohlo, keby sme pochopili, že anjeli nám pomáhajú pri každej práci. Neviditeľné zástupy svetla a moci sprevádzajú tichých a pokorných ľudí, ktorí veria a spoliehajú sa na Božie zaslúbenie. Cherubi a Serafi i nespočetné zástupy mocných anjelov stoja pred Božím trónom a Pán ich „posiela slúžiť tým, čo majú zdediť spasenie„, [Židom 1,14](#).

Títo nebeskí poslovia pozorne zaznamenávajú slová i skutky všetkých ľudí. V nebi je zaznamenané každé bezcitné, nespravodlivé zaobchádzanie s veriacimi, teda všetko, čo musí Boží ľud vytrpieť.

„Či sa Boh nezastane svojich vyvolených, ktorí k nemu volajú dňom i nocou? Či bude meškať s pomocou pre nich? Hovorím vám: Hneď sa ich zastane„, [Lukáš 18,7.8](#).

„Preto nezavrhuje svoju dôveru, lebo tú čaká veľká odmena. Potrebujete vytrvať, aby ste plnením Božej vôle dosiahli zaslúbenie. Lebo už len krátko, iba chvíľočka a príde ten, ktorý má prísť a nebude meškať„, [Židom 10,35-37](#). „Bud'te teda trpezliví, bratia, až do príchodu Pána. Pozrite: Rolník vyčkáva vzácnu úrodu zeme a trpezlivo čaká, kým nedostane jesenný i jarný dážď. Aj vy bud'te trpezliví a posilnite si srdcia, lebo Pánov príchod sa priblížil„, [Jakoba 5,7.8](#).

[138]

Božia trpezlivosť je obdivuhodná. Spravodlivosť vyčkáva dlho, a pritom na hriešnika pôsobí Božia milosť. „Spravodlivosť a právo sú základom jeho trónu„, [Žalm 97,2](#). „Hospodin je zhovievavý a veľký v moci, ale nenecháva nikoho bez trestu„, [Náhum 1,3](#).

Svet prestupuje Boží zákon stále trúfalejšie a bezohľadnejšie. Keďže Boh je zhovievavý, ľudia pošliapávajú jeho autoritu. Vzájomne sa nabádajú, aby Božiemu ľudu spôsobili čo najväčšie príkorie. Vravajú: „Ako sa to dozvie Boh? Pozná to Najvyšší?„, [Žalm 73,11](#). Boh však určil neprekročiteľnú hranicu a blíži sa čas, keď ju ľudia dosiahnu. Už teraz sa pohybujú na hraničnej čiare Božej zhovievavosti, milosti a milosrdenstva. Potom Pán zasiahne, aby chránil svoju česť, vyslobodí svoj ľud a zastaví rozmach bezprávia.

V dobe Nóacha si ľudia nevážili Boží zákon a poznanie Boha spomedzi nich takmer vymizlo. Ich neprávosť bola taká rozsiahla, že

Pán zničil zem potopou, v ktorej zahynuli všetci bezbožní obyvatelia vtedajšieho sveta.

[139] Boh v priebehu dejín oznamoval dôvody a spôsoby svojho konania. V kritických chvíľach sa zjavoval ľuďom a zasahoval v snahe zmariť satanove zámery. Neraz dopustil, aby sa krízy v živote národov, rodín a jednotlivcov vystupňovali a aby sa v nich ozrejmil jeho zásah. Jasne dal najavo, že medzi veriacimi býva Boh, ktorý potvrdí svoj zákon a obháji svoj ľud.

Podľa rozmachu neprávostí vo svete poznávame, že sa blíži veľká kríza. Keď ľudia takmer úplne odmietnu Boží zákon a budú kruto prenasledovať Boží ľud, Boh zasiahne.

Blíži sa čas, keď Boh oznámi: „*Chod', ľud môj, vstúp do svojich izieb a zavri svoje dvere za sebou; schovaj sa na malú chvíľu, dokiaľ neprejde hnev. Lebo, hľa, Hospodin vychádza zo svojho miesta, aby potrestal nepravosť obyvateľov zeme; a zem odhalí krv vyliatu na ňu a nebude už zakrývať svojich zavraždených.*“, [Izaiáš 26,20.21](#). Kresťania, ktorí sa za toto meno len skrývajú, môžu ešte klamať, utláčať chudobných, okrádať vdovy a siroty, ba stupňovať aj satanskú nenávisť, keď sa im nedarí ovládať svedomie Božieho ľudu. Boh ich však za to privedie na súd. „*Nemilosrdný bude súd nad tým, kto nepreukázal milosrdenstvo.*“, [Jakoba 2,13](#). Onedlho sa postavia pred Sudcu celej zeme, aby sa zodpovedali za telesné utrpenie i za duševnú trýzeň spôsobenú veriacim. Zatiaľ ešte môžu bezdôvodne obviňovať a smú vysmievať tých, ktorých Boh povolal k svojmu dielu. Ešte stále môžu veriacich väzniť, spútať, vyháňať z vlasti a odsudzovať na smrť, ale za každú preliatu slzu a spôsobenú bolesť sa budú zodpovedať Bohu. Boh ich za spáchané hriechy potresce dvojnásobne. Svojim vykonávateľom rozsudku káže potrestať Babylon, symbol odpadlej cirkvi: „*Jeho hriechy sa nahromadili až po nebo a Boh si spomenul na jeho neprávosti. Odplat' te tej neviestke... podľa jej skutkov.*“, [Zjavenie Jána 18,5.6](#).

[140] Z Indie, Afriky, Číny, z ďalekých ostrovov i z „*kresťanských krajín.*“, sa nesie k Bohu nárek miliónov utláčaných. Ich volanie nezostane dlho bez odpovede. Boh očistí zem od mravnej skazenosti. Nebude to vodou ako za Noacha, ale ohňom, ktorý ľudia ničím neuhasia.

„*V tom čase povstane veľké knieža Michael, ktorý sa zastane synov tvojho ľudu. Nastane čas súženia, akého nebolo, odkedy jes-*

tvujú národy, až po tento čas. V tom čase bude zachránený tvoj ľud i každý, ktorého nájdú zapísaného v knihe„ [Daniel 12,1](#).

Kristus zhromaždí svojich verných z chudobných príbytkov, úkrytov, žalárov, hôr, pustatín a jaskýň. Títo ľudia žili v biede, znášali bolesti a hynuli v útrapách. Celé zástupy zomierali v potupe, pretože sa odmietli podriaadiť satanským požiadavkám. Súdy odsudzovali veriacich ako najväčších zločincov. Blíži sa však deň, keď „*sudcom bude sám Boh„*. (Pozri [Žalm 50,6](#).) On zruší pozemské rozsudky, „*odstráni potupu svojho ľudu„* [Izaiáš 25,8](#). „*Každý z nich dostane biele rúcho„* [Zjavenie Jána 6,11](#). „*Budú ich volať: Svätý ľud, Vykúpenci Hospodinovi„* [Izaiáš 62,12](#).

Nech bol kríž, ktorý znášali, akokoľvek ťažký, utrpené škody akokoľvek veľké, prenasledovanie akokoľvek kruté a prípadná strata pozemského života akokoľvek bolestná, Božie deti čaká hojná odmena. „*Budú vidieť jeho tvár a jeho meno bude na ich čelách„* [Zjavenie Jána 22,4](#).

[141]

15. kapitola — „Tento prijíma hriešnikov,„

(Lukáš 15,1-10)

Keď za Kristom chodili hriešnici, rabínom sa to zjavne nepáčilo. Vraveli: „*Tento prijíma hriešnikov a jedáva s nimi,*„ Lukáš 15,1.2.

[142] Touto výčitkou naznačovali, že Kristus si nevšíma hriechy ľudí, s ktorými sa stretáva. V tomto Ježiš rabínov sklamal. Prečo sa muž s takými vznešenými nárokmi nepripojí k nim a neprijme ich spôsob učenia? Prečo vystupuje tak skromne a venuje sa ľud'om všetkých spoločenských vrstiev? Zhodli sa v tom, že keby bol skutočným prorokom, spojil by sa s nimi a nezaujímal by sa o hriešnikov, lebo si to nezaslúžia. Títo strážcovia spoločnosti boli pobúrení, keď videli, ako ten, s ktorým sa stále preli a ktorý im bol svojím čistým životom stálou výčitkou, venuje toľko súciteľného záujmu tým najopovrhnutejším. Rabíni nesúhlasili s jeho metódami, pretože sa pokladali za vzdelaných, slušných a veľmi zbožných ľudí. Kristov príklad však odsudzoval ich sebecko.

Poburovalo ich, že medzi Ježišovými pozornými poslucháčmi bývali aj tí, čo rabínmi pohrdali a nechodievali do synagógy. Keď že v Ježišovej prítomnosti sa zákonníci a farizeji cítili byť odsúdení, ako je možné, že jeho prítomnosť priť ahovala colníkov a hriešnikov.

Nechápali, že odpoveď je práve vo výroku, ktorým Krista odsudzovali: „*Tento prijíma hriešnikov,*„ Tí, čo prichádzali k Ježišovi, cítili, že v jeho prítomnosti nachádzajú vyslobodenie z hriechov. Farizeji týchto ľudí povýšenecky prehliadali a odsudzovali, Kristus ich však prijímal ako deti nebeského Otca. Napriek tomu, že sa od cudzili Božej rodine, milujúci Otec na nich nezabudol. Tým viac s nimi súciteľ, čím boli úbohejší a hriešnejší. Čím boli od neho ďalej, tým viac po nich túžil a tým väčšiu obeť priniesol pre ich záchranu.

To všetko sa mohli učitelia Izraela dozvedieť z posvätných zvitkov, pretože sa honosne pokladali za ich jediných vykladačov a strážcov. Dávid, ktorý sa dopustil takého strašného hriechu, napísal: „*Blúdim ako stratená ovca. Hľadaj svojho služobníka,*„ Žalm

119,176. Micheáš vystihol veľkosť Božej lásky k hriešnikovi takto: *„Kto je Boh ako ty, ktorý odpúšťa viny, ktorý prehliada priestupky zvyšku svojho dedičstva? Netrvá navždy pri svojom hneve, lebo rád udeľuje milosť,, Micheáš 7,18.*

Stratená ovca

Kristus pri tejto príležitosti neodkázal poslucháčov na slová Písma. Pripomenul im ich vlastnú skúsenosť. Rozľahlé náhorné pláne na východ od Jordána poskytovali dostatok pastvy pre stáda oviec. Pastieri však museli často hľadať zablúdené ovce v roklinách či lesnatých pahorkoch a privádzať ich späť k stádu. Medzi Ježišovými poslucháčmi boli pastieri, majitelia čried, a tí jeho podobenstvu dobre rozumeli: *„Ak niekto z vás má sto oviec a jednu z nich stratí, či nenechá deväť desiatdeväť na púšti a nevydá sa za stratenou, kým ju nenájde?,, Lukáš 15,4.*

[143]

Kristus tým vlastne povedal: Ľudia, ktorými pohrdáte, sú Božím vlastníctvom. Patria Bohu ako stvoriteľovi a vykupiteľovi a on si ich nesmierne cení. Ak pastier stáda má rád svoje ovce a nedopraje si oddychu, keď mu niektorá chýba, Boh neskonale viac miluje každého zblúdivého človeka. Ľudia môžu síce odmietať Božiu lásku, odísť od Boha a zvoliť si iného pána, no napriek tomu stále patria Bohu a on sa snaží znova ich pritiahnúť k sebe. Vraví: *„Tak ako sa pastier stará o svoje stádo v deň, keď je uprostred svojho rozptýleného stáda, tak sa aj ja postarám o svoje ovce a vytrhnem ich zo všetkých miest, do ktorých boli zahnané za oblačného a tmavého dňa,, Ezechiel 34,12.*

Ako pastier v podobenstve ide hľadať jedinou ovcu, ten najmenší počet, tak bol aj Kristus ochotný zomrieť hoc aj za jediného zblúdivého človeka.

Ovca, ktorá sa vytratila zo stáda a zablúdila, je azda najúbohejším zo všetkých tvorov. Preto ju pastier musí nájsť, lebo sama by cestu späť nenašla. Človek odcudzený Bohu je ako zblúdivá ovca. Keby ho Božia láska nehľadala, cestu späť k Otcovi by nikdy nenašiel.

Keď pastier zistí, že mu jedna ovca chýba, nebude bezstarostne hľadiť na stádo, ktoré je v bezpečí, a nepovie: *„Mám deväť desiatdeväť oviec, hľadať tú jednu mi nestojí za námahu.,, Svedomitý pastier to neurobí. Len čo zistí, že sa mu ovca stratila, trápia ho*

[144]

obavy a tiesni úzkosť. Znova prepočítava ovce a keď sa presvedčí, že jedna ovca naozaj chýba, nezaspí. Deväť desiatdeväť oviec necháva v košari a ide hľadať stratenú. Čím temnejšia a búrlivejšia je noc, čím nebezpečnejšia je cesta, tým väčšie sú pastierove obavy a tým usilovnejšie hľadá zblúdlú ovcu. S vypätím všetkých síl ju chce nájsť.

Akú úľavu pocíti, keď z diaľky počuje jej slabý hlas. Ide za ním k najstrmším výšinám, ba až na okraj priepasti, hoci ho to môže stáť život. Hľadá ďalej, kým mu slabnúcí hlas nenaznačí, že jeho ovečke hrozí záhuba. Pastierovo úsilie však nebolo márne. Stratenú ovcu našiel. Nekarhá ju, že mu spôsobilá toľkú starosť a námahu. Neženie ju späť bičom, ani ju neťahá za sebou. Radostne berie rozochvenú ovečku na plecía. Ak sa poranila, vezme ju do náručia a pritíska si ju na hrud', aby teplom svojho srdca rozprúdil v nej život. Má radosť, že jeho hľadanie nebolo zbytočné. Prináša ju späť k stádu.

[145] Ďakujme Bohu, že nám tu Ježiš nepredstavil obraz zarmúteného pastiera, ktorý sa k stádu vrátil bez svojej ovce. Podobenstvo nehovorí o nezdare, ale o úspechu a radosti zo záchranu. Boh nás týmto príkladom ubezpečuje, že nenechá bez povšimnutia a pomoci ani jedínú ovcu, ktorá sa stratila z Božieho stáda. Kristus vyslobodí z nebezpečnej priepasti a z trnia hriechu každého, kto sa ním chce dať zachrániť.

Unavený priateľ, vzmuž sa napriek závažnosti svojho poblúdenia. Nemysli si, že Boh ti tvoje previnenia asi neodpustí a nedovolí ti prísť k nemu. Kým si mu ty odporoval, on už vtedy urobil prvý krok a šiel ťa hľadať. Svojím milujúcim srdcom ako pastier, ktorý opustil deväť desiatdeväť oviec, šiel v pustom kraji hľadať jednu stratenú. Do náručia svojej lásky berie ubitého človeka zraneného hriechom a radostne ho prináša do bezpečia.

Podľa učenia Židov sa hriešnik musí najprv kajať, aby mu Boh mohol prejavit' svoju lásku. Pokánie sa pokladalo za prostriedok na získanie priazne neba. Práve pre tento názor farizeji nahnevane i udivene zvolali: „*Tento prijíma hriešnikov.*“, Podľa ich mienky Kristus nemal k sebe pripustiť nikoho, kto sa nekajal. Kristovo podobenstvo o stratenej ovci však učí, že spasení sme nie preto, že hľadáme Boha, ale preto, že Boh hľadá nás. „*Niet rozumného, niet nikoho, kto by hľadal Boha. Všetci sa odklonili.*“, [Rimanom 3,11.12.](#)

Pokánie nerobíme preto, aby nás Boh miloval. Boh nám ukazuje svoju lásku, aby sme sa rozhodli kajať.

Pastier po návrate so stratenou ovcou vyjadril svoju radosť spevom. Pozýval susedov, priateľov a povedal: „*Radujte sa so mnou, lebo som našiel svoju stratenú ovcu,*„ [Lukáš 15,6](#). Podobnú radosť má nebeský Pastier, keď nájde jediného zblúdivého hriešnika. Nebo sa vtedy spája so zemou a znie v ňom radostný chválospev.

„*V nebi bude väčšia radosť nad jedným kajúcny m hriešnikom, ktorý činí pokánie, ako nad deväťdesiatimi deviatimi spravodlivými, ktorí pokánie nepotrebujú,*„ [Lukáš 15,7](#)). Kristus povedal farizejom vlastne toto: Nazdávate sa, že ste v nebi mimoriadne obľúbení. Spoliehate sa na svoju spravodlivosť. Pochopte, ak nepotrebujete pokánie, potom som neprišiel kvôli vám. Prišiel som zachrániť tých, čo si uvedomujú svoju nedostatočnosť a úbohosť. O tých, ktorými vy pohŕdajte, sa zaujímajú nebeskí anjeli. Keď niekto z nich prichádza ku mne, posmievate sa a repcete, ale uvedomte si, že nebešťania sa z toho radujú.

[146]

Podľa učenia rabínov vládne v nebi radosť vtedy, keď hriešnik zahynie. Kristus však učil, že Boh neničí svoje dielo. Názorne ukázal, že v celom nebi je radosť vtedy, keď Boh obnovuje svoj obraz v človekovi, ktorého stvoril.

Hriešnik sa pri návrate k Bohu stretáva s kritikou a nedôverou ľudí. Niektorí pochybujú o pravosti jeho pokánia alebo vravia: „*Je to človek nestály, určite nevydrží.*„ Títo ľudia nekonajú dielo Pána, ale satana, žalobcu bratov. Satan sa pomocou kritiky snaží takeho človeka zmalomysel'nieť, zbaviť nádeje a odvieť ho od Boha. Kajúcny hriešnik by však mal myslieť na radosť v nebi, keď sa jeden stratený človek vracia k Bohu. Mal by sa uspokojiť vedomím Božej lásky a v nijakom prípade by ho nedôvera a farizejské podozrievanie nemali znepokojiť.

Rabíni vedeli, že Kristovo podobenstvo sa vzťahuje na hriešnikov a colníkov, ale ono má oveľa širší význam. Stratenou ovcou predstavil Kristus nielen zblúdivého človeka, ale aj celú našu planétu, ktorá sa odvrátila od Boha a je zasiahnutá hriechom. Naša zem je len čiastočkou Božieho vesmíru. Boh sa však o náš malý hriešny svet – jednu stratenú ovcu – zaujíma viac než o deväťdesiatdeväť iných svetov, ktoré nezblúdili. Kristus, milovaný Vodca nebeských zástupov, odložil slávu, ktorú mal u Otca, zriekol sa svojho vzne-

[147]

šeného postavenia, len aby zachránil stratený svet. Preto opustil bezhriešne svety, tých deväť desiatdeväť, čo ho milovali a prišiel na našu zem, aby „bol ranený pre naše prestúpenia a zmučený pre naše neprávosti,„ [Izaiáš 53,5](#). Boh sám sa obetoval v osobe svojho Syna, aby bola v nebi radosť z návratu stratenej ovce.

„Pozrite, akú veľkú lásku nám daroval Otec, aby sme sa volali Božími dieťkami; a nimi sme,„ [1. Jána 3,1](#). Kristus povedal: „Ako si ty mňa poslal do sveta, tak som aj ja ich poslal do sveta,„ ([Ján 17,18](#)) na doplnenie toho, „čo chýba v Kristových utrpeniach pre jeho telo, ktorým je cirkev,„ [Kološanom 1,24](#). Každý človek, ktorého Kristus zachránil, je povolaný v jeho mene pomáhať pri záchrane ďalších hynúcich. Izraelci zanedbali toto dielo. Nezanedbávajú ho dnes aj Kristovi nasledovníci?

Koľkých stratených si už našiel a priviedol späť ku Kristovi? Ak sa odvraciaš od tých, čo sa ti javia ako nezaujímaví a málo nádejní, uvedom si, že zanedbávaš tých, ktorých Kristus hľadá. Možnože tvoj súcit potrebujú práve vtedy, keď sa im vyhýbaš. V každom bohoslužobnom zhromaždení sú ľudia, ktorí túžia po vnútornom odpočinku a pokoji. Zdá sa, že sú ľahostajní, a predsa sú voči vplyvu Ducha Svätého vnímaví a mnohých z nich možno získať pre Krista.

Ak niet toho, kto by stratenú ovцу priviedol späť k stádu, zviera blúdi, kým nezahynie. Podobne hynú mnohí, pretože im nikto nepodal pomocnú ruku. Keby títo zblúdili, na pohľad nevraživí a ľahostajní ľudia boli mali také príležitosti ako iní, mohli získať ušľachtilejšie povahové vlastnosti a viac ochoty konať dobro. Kým Boží anjeli majú s nimi súcit a žialia nad nimi, ľudské oko sa ani nezarusí a srdce nezachveje.

[148] Ľudia pokúšaní a chybní nachádzajú v spoločnosti len málo úprimného a hrejivého pochopenia. Preukazujme im teda viac Kristovho Ducha a oveľa menej sebecka!

Farizeji pochopili, že Kristus ich týmto podobenstvom karhá. Ježiš nereagoval na ich kritiku, ale vyčítal im ich ľahostajnosť voči hriešnikom a opovrhnutým jedincom. Neurobil to zjavne, aby voči sebe nevyvolal ich nevraživosť, ale týmto podobenstvom ich upozornil na dielo, ktoré Boh od nich požadoval a oni ho zanedbali. Keby boli títo izraelskí vodcovia skutočnými pastiermi, boli by si svedomito konali svoju pastiersku povinnosť. Mali by Kristovu súcitnú lásku a konali by jeho dielo. Svojou neochotou plniť túto úlohu po-

tvrdili, že ich zbožnosť je pokrytecká. Mnohí odmietli Spasiteľovu výčitku, no niektorých jeho slová presvedčili. Tí po Kristovom nanebovstúpení dostali dar Ducha Svätého, takže boli ochotní s učeníkmi konať to, k čomu Spasiteľ vyzýval podobenstvom o stratenej ovci.

Stratený peniaz

Po podobenstve o stratenej ovci Kristus uviedol ďalší príklad: *„Keď má nejaká žena desať drachiem a jednu drachmu stratí, či nezažne lampu, nevymetie a neprehľadá dôkladne dom, kým ju nenájde?,, Lukáš 15,8.*

V orientálnych domoch bývala obvykle iba jedna miestnosť, často bez okien, teda tmavá. Keď že ju obyvatelia domu len zriedkakedy zametali, spadnutá minca sa mohla v prachu a smetiach ľahko stratiť. Ak ju žena chcela nájsť, musela aj cez deň rozsvietiť lampu, miestnosť dôkladne zamiest' a prehľadať.

Ženy zvyčajne dostávali do vena strieborné mince, ktoré opatrovali ako najcennejší poklad, aby ho raz odovzdali svojim dcéram. Stratu jedinej z týchto mincí považovala každá žena za veľké nešťastie. Keď ju však našla, mala z nej takú radosť, že to musela vyrozprávať aj susedkám.

„Keď ju nájde, zvolá priateľky a susedky a povie: Radujte sa so mnou! Našla som stratenú drachmu. Hovorím vám: Taká radosť je aj medzi Božími anjelmi nad jedným hriešnikom, ktorý robí pokánie,, Lukáš 15,9.10.

Ako predošlé, tak aj toto podobenstvo hovorí o tom, čo sa stratilo a čo človek usilovným hľadáním na svoju veľkú radosť nájde. Každé podobenstvo však znázorňuje inú skupinu ľudí. Zblúdila ovca cíti, že sa stratila. Odišla od stáda i pastiera, ale sama sa nevie zachrániť. Táto ovca predstavuje tých, čo si uvedomujú, že sa Bohu odcudzili, ocitli sa v neistote, ponížení a v pokušení. Stratený peniaz predstavuje tých, čo sú stratení v hriechu, ale svoj skutočný stav si vôbec neuvedomujú. Odcudzili sa Bohu a nevedia o tom. Nevnímajú nebezpečenstvo, ktoré im hrozí. Ježiš v tomto podobenstve pripomína Božiu neskonalú lásku k tým, čo sú ľahostajní voči Božím požiadavkám. Tých musíme hľadať a privádzať k Bohu.

[149]

Kým zatúlaná ovca sa stratila v pustom alebo vrchovatom kraji, strieborný peniaz sa stratil v dome. Bol síce blízko, ale nájsť ho si vyžadovalo nemalé úsilie.

Podobenstvo o stratenom peniazi je predovšetkým poučením pre rodiny. V rodinnom prostredí sa často nikto nezaujíma o spásu jednotlivých členov. Aj keď sa niekto z nich Boha zriekne, ostatným to nepripadá príliš vážne, kým neopustí rodinu.

[150] Hoci peniaz padol do prachu medzi smeti, stále zostáva striebrom. Majiteľ ho hľadá pre jeho veľkú hodnotu. Boh si vysoko cení každého človeka aj po páde do hriechu. Na peniazoch býval obraz panovníka i nápis. Podobne bol človek na začiatku stvorený na Boží obraz. Aj keď hriech tento obraz do značnej miery poškodil, predsa je v ňom ešte stále rozpoznateľný. Boh chce zachrániť každého človeka a úplne v ňom obnoviť svoj obraz spravodlivosti a svätosti.

Žena v podobenstve úzkostlivo hľadala stratený peniaz. Zažala lampu a zamietla dom. Povynášala z neho všetko, čo jej bránilo pri hľadaní. Stratila síce len jeden peniaz, ale neprestala hľadať, kým ho nenašla. Podobne to má byť aj v rodine. Ak sa v nej jeden člen odcudzí Bohu, mali by sme vynaložiť všetko úsilie, aby sme ho priviedli späť. Ostatní členovia rodiny by sa mali vážne zamyslieť nad sebou a nad svojím spôsobom života. Mali by si položiť otázku, či si počínali správne, či sa nedopustili nejakej chyby, ktorá by zblúditého ešte viac zatvrdila.

Ak niektoré z detí zotráva v hriechu, no neuvedomuje si svoj stav, rodičia by to nemali prehliadať. Mali by „zažať lampu“, a usilovne hľadať. Mali by skúmať Božie slovo a v jeho svetle aj celý rodinný život v snahe zistiť príčinu, prečo sa dieťa odcudzilo. Každý by si mal skúmať srdce, zvyky a celý spôsob života. Podľa Písma sú deti dedičstvom od Hospodina a rodičia zodpovedajú za to, ako sa starajú o toto Božie vlastníctvo.

[151] Nejednen otec a matka by ochotne pracovali vo vzdialených misijných poliach a zapojili by sa do kresťanskej práce mimo domova, a pritom ich deti nepoznajú Spasiteľa a jeho lásku. Mnohí rodičia sa spoliehajú, že deti im ku Kristovi privedie kazateľ alebo učiteľ sobotnej školy. Tým však zanedbávajú povinnosť, ktorú im zveril Boh. Najväčšiu službu Bohu vykonávajú rodičia tým, že svoje deti vychovávajú a vedú ku kresťanstvu. Táto úloha si vyžaduje trepezlivosť, vytrvalosť a snahu po celý život. Zanedbávaním tejto

povinnosti dokazujeme, že sme neverní služobníci. Boh neprijme nijaké výhovorky.

Rodičia, ktorí sa v tomto ohľade previnili, si však nemusia zúfat'. Žena v podobenstve hľadala stratený peniaz dovtedy, kým ho nenašla. Podobne by mali rodičia prejavit' lásku, vieru a modlitebnú snahu v záujme záchrany členov svojej rodiny, aby mohli radostne predstúpiť pred Pána so slovami: „*Ajhl'a, ja i dietky, ktoré mi dal Hospodin*„, [Izaiáš 8,18](#).

To je skutočné misijné dielo v domove, ktoré pomáha nielen zachraňovaným, ale aj záchrancom. Trvalým záujmom o vlastnú rodinu sa pripravujeme na spoluprácu v kruhu Božej rodiny, v cirkvi. Ak zostaneme verní Kristovi, budeme môcť s touto rodinou žit' po celú večnosť'. O našich bratov a sestry v Kristovi by sme sa mali tak úprimne zaujímať, ako sa zaujíname o členov vlastnej rodiny.

Podľa Božieho zámeru sa máme doma pripravovať na spoluprácu pri záchrane ďalších rodín. Čím úprimnejší bude náš súcit a láska, tým širšia bude oblasť našej pôsobnosti. Do veľkej Božej rodiny na svete patrí každý človek, a preto by sme nemali nikoho zanedbávať.

Kdekoľvek sa nachádzame, všade je nejaký stratený peniaz, ktorý treba nájsť. Hľadáme ho? Deň čo deň sa stretávame a zhovárime s mnohými ľuďmi, ktorí o náboženstvo nejavia nijaký záujem. Máme však úprimný záujem o ich duchovný stav? Predstavujeme im Krista, Spasiteľa, ktorý odpúšťa hriechy? Rozohrieva nám Kristova láska srdce? Zhovárime sa s ľuďmi o tejto láske? Ak nie, ako sa budeme môcť raz za týchto zatratených zodpovedať pred Božím trónom?

Kto vystihne skutočnú hodnotu človeka? Ak to chcete vedieť, choďte do Getsemanskej záhrady a prežívajte s Ježišom hodiny úzkosti, keď „*vystúpil na neho pot ako kvapky krvi, ktoré stekali na zem*„, [Lukáš 22,44](#). Podívejte sa na Spasiteľa na kríži a počujte jeho zúfalý výkrik: „*Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?*„, [Marek 15,34](#). Hľad' me na skrvavenú hlavu, prebodnutý bok a prebodnuté nohy. Uvedomme si, že Kristovi šlo o všetko. Pre našu záchranu bolo ohrozené celé nebo. Keď si pod krížom pripomenieme, že Kristus by bol obetoval svoj život aj pre záchranu jediného hriešnika, len vtedy môžeme poznať hodnotu človeka.

Len v spojení s Kristom si budeme vážiť každého človeka, ako si ho váži on. Pocítíme k ľuďom podobnú lásku, akú Kristus preukazuje nám. Až potom budeme môcť zachraňovať, a nie odháňať, priťahovať, a nie odpudzovať ľudí, za ktorých on zomrel. Bez Kristovej pomoci nemožno nikoho priviesť k Bohu. Zachraňovať ľudí pre Božie kráľovstvo možno len osobnou snahou. Pri pohľade na tých, čo idú cestou záhuby, nemôžeme zostávať ľahostajne nečinní. Čím väčší je ich hriech a hlbšia bieda, tým viac by sme sa mali snažiť o ich záchranu. Začnime si všímať potreby trpiacich, ktorí zhrešili proti Bohu a idú životom stiesnení pod ťarchou svojich vín. Pocítíme k nim súcít a ponúkne im pomocnú ruku. Naša viera a láska im majú pomôcť prísť ku Kristovi. Budeme ich sprevádzať a povzbudzovať. Naš súcít a dôvera podopru ich vytrvalosť.

V tomto diele chcú spolupracovať aj nebeskí anjeli. Všetky nebeské zdroje pomoci sú pripravené tým, čo zachraňujú hynúcich. Nebeskí poslovia nám pomáhajú osloviť aj najľahostajnejších a najneoblomnejších hriešnikov. Keď sa niekto z nich vráti k Bohu, raduje sa celé nebo. Cherubi a serafi oslavujú Boha a Baránka za ich milosť a lásku, ktorú preukazujú ľuďom na zemi.

16. kapitola — „Bol stratený, a našiel sa,,

[153]

(Lukáš 15,11-32)

Podobenstvá o stratenej ovci, stratenom peniazi a márnratnom synovi hovoria o láske, ktorú Boh prejavuje všetkým, čo sa mu odcudzili. Aj keď ho opustili, on ich nenecháva v ich trápení. Preukazuje svoj súcit a úprimnú lásku všetkým, čo sú vystavení pokušeniam zákerného zvodcu.

Podobenstvo o márnratnom synovi názorne ukazuje Božie zaobchádzanie s ľuďmi, ktorí už okúsili Otcovu lásku, no napriek tomu dovolili nepriateľovi, aby ich ovládol a vnútil im svoju vôľu.

„Istý človek mal dvoch synov. Mladší z nich povedal otcovi: Otče, daj mi podiel z majetku, ktorý mi patrí. A otec im majetok rozdelil. Po nemnohých dňoch si mladší syn všetko zobral a odišiel do d'alekej krajiny,, Lukáš 15,11-13.

Mladšiemu synovi sa sprotivili životné zásady v otcovom dome. Nazdával sa, že obmedzujú jeho slobodu. Nepochopil otcovu lásku a starostlivosť, a preto sa rozhodol, že bude žiť, ako sám bude chcieť.

[154]

Tento syn nielenže necítil voči otcovi nijakú povinnosť a nebol mu vďačný, ale aj bezočivo žiadal od neho časť majetku. Dedičstvo, ktoré mal dostať až po otcovej smrti, chcel mať hneď. Myslel iba na svetské pôžitky v prítomnosti, o budúcnosť sa nestaral.

Keď dostal svoj podiel, odišiel z domova „do d'alekej krajiny,,. Nazdával sa, že je slobodný a má dosť peňazí, aby mohol uskutočniť svoj sen o šťastí. Nikto mu už nebude rozkazovať: Nerob to, uškodíš si, alebo: Rob toto, to je správne. Pod vplyvom zlých spoločníkov upadal stále hlbšie do bahna nerestí, takže „svoj majetok hýrivým životom premárnil,,.

V Písme čítame o ľuďoch, ktorí „tvrdili, že sú múdri, a stali sa bláznami,, Rimanom 1,22. Príkladom toho je aj príbeh mladého muža z podobenstva. Prostriedky, ktoré si bezohľadne vyžiadal od otca, utratil s neviestkami. Premárnil aj poklad svojej mladej mužnej sily. Najvzácnejšie roky svojho života, duševné schopnosti,

ušľachtilé predsavzatia a duchovné ciele – to všetko spálil oheň nespútaných vášní a roztopašných záľub.

[155] Keď v krajine nastal hlad a mládenec sa ocitol v núdzi, rozhodol sa slúžiť istému boháčovi, ktorý ho poslal pásť svine. Pre Žida to bolo najpodradnejšie a najpotupnejšie zamestnanie. Ešte nedávno sa mladík chvastal svojou slobodou, a zrazu poznal, že upadol do najhoršieho otroctva, lebo uviazol „v povrazoch svojich hriechov,,[Príslovia 5,22](#). Lesk falošného zlata, ktoré ho omámilo, sa rozplynul a zostala mu len ťarcha vlastných pút. Posadil sa na zem medzi ošípané, svojich jediných spoločníkov. Rád by sa nasýtil aspoň šupinami, ktoré dostávali tieto zvieratá. Z veselých spoločníkov, ktorí mu lichotili, kým sa mohli zabávať na jeho útraty, nezostal ani jediný. Kam sa podela bujarosť predošlých dní? Skôr si otupoval svedomie a chlácholil myseľ predstavou, že je šťastný. Teraz bola z neho úbohá ľudská troska – vyhladnutý človek bez prostriedkov, pokorený, mravne zubožený s podlomenou vôľou a bez ušľachtilých pohnútok.

Taký je obraz hriešnika. Kto je zotročený sebeckou túžbou po hriešnych pôžitkoch, najviac zo všetkého si praje únik z Božej blízkosti napriek tomu, že Boh ho zahrňa hojnými prejavmi svojej lásky. Jeho nevďačný syn si myslí, že mu právom patria všetky Božie dary. Pokladá ich za samozrejmosť a neodpláca sa za ne patričnou láskou. Ako opustil Boha Kain a šiel si hľadať domov, ako márnotravný syn odišiel do „*d'alekej krajiny*,,, podobne hľadajú hriešnici svoje šťastie v zabudnutí na Boha ([Rimanom 1,28](#)).

Nech sa to javí akokoľvek, každý sebecky strávený život je premárnený. Kto chce žiť bez Boha, stráca podstatu, z ktorej žije, ochromuje svoje duchovné i duševné schopnosti a pripravuje si večnú záhubu. Človek, ktorý opúšťa Boha a vidí len seba, stáva sa otrokom mamony. Myslel, ktorú dal ľudom Boh na spoločenstvo s anjelmí, sa zvrháva a človek nakoniec otročí hmote a prízemným záujmom. K takému koncu vedie sebecko.

Voľbou takéhoto spôsobu života vydávaš svoje prostriedky za niečo, čo nie je chlieb a chceš to, čo ťa nenasýti. Raz si určite uvedomíš svoj omyl. Osamotený „v cudzine,, pocítiš úbohosť a zúfalo zvoláš: „*Ja úbohý človek! Kto ma vytrhne z tohto tela smrti?*,, [Rimanom 7,24](#). Tieto apoštolove slová, ako aj výrok proroka vystihujú všeobecne platnú pravdu: „*Prekliaty je muž, ktorý dúfa v človeka a*

telo robí svojou oporou, ale jeho srdce sa odvracia od Hospodina. Bude sť a borievka na púšti, a neuzrie dobro, ktoré príde; bývať bude na spáleniskách púšte, v krajine sol' natej a neobývanej,, [Jeremiáš 17,5.6](#). Boh „dáva vychádzať slnku nad zlými aj dobrými a zosiela dážď na spravodlivých aj nespravodlivých,, [Matúš 5,45](#). Ľudia však môžu jeho požehnanie zavrhnúť. Podobne ho môžeme opustiť aj my a bývať „na spáleniskách púšte,, hoci Slnko spravodlivosti svieti a z neba prichádza dážď milosti.

Boh neprestal milovať človeka ani vtedy, keď ho človek svojvoľne opustil. Všetmožne sa snaží priviesť ho späť domov. Stratený syn na dne svojej biedy „vstúpil do seba,, a satan nad ním stratil svoju moc. Márnotratník pochopil, že si utrpenie spôsobil sám svojou rojčivou nerozvážnosťou. Povedal si: „*Koľko nádenníkov u môjho otca má chleba nazvyš, a ja tu hyniem od hladu. Vstanem, pôjdem k svojmu otcovi....*,, [Lukáš 15,17.18](#). Iskra nádeje mu v jeho biednom položení roznieťila presvedčenie, že ho otec stále miluje a táto láska ho prit'ahovala domov. Rovnako aj ubezpečenie o Božej láske nabáda hriešnika, aby sa vrátil k Bohu. „*Božia dobrota t'a vedie k pokániu*,, [Rimanom 2,4](#). Božie súcitné milosrdenstvo obopína všetkých zblúdilých. Boh hovorí: „*Miloval som t'a večnou láskou, preto som ti tak dlho zachoval milosť*,, [Jeremiáš 31,3](#).

Syn sa rozhodol, že sa vráti k otcovi a vyzná mu svoju vinu: „*Otče, zhrešil som proti nebu aj proti tebe. Nie som viac hoden volat' sa tvojím synom. Prijmi ma ako jedného zo svojich nádenníkov*,, Tým zjavne ukázal, ako málo chápe lásku svojho otca ([Lukáš 15,18.19](#)).

Márnotratný syn opustil stádo ošípaných a zoslabnutý hladom sa vratko uberal smerom k domovu. Nemal možnosť vymeniť svoj roztrhaný odev za iný. Bieda však premožila jeho pýchu. Ponáhl'al sa, aby čím skôr mohol poprosiť otca o miesto sluhu v dome, kde kedysi žil ako dedič.

Keď pred časom bezstarostne opúšť'al otcovský dom, nevedomoval si, akú bolesť a túžbu zanechal v srdci svojho otca. Keď sa potom veselil a hýril so svojimi márnотratnými spoločníkmi, nepomyslel, aký žiaľ doľahol na rodičovský dom. Ani keď sa vracal domov, netušil, že niekto môže túžobne očakávať jeho návrat. „*Ešte bol d'aleko*,, keď ho otec spoznal napriek zmenám, ktoré spôsobili roky hriešneho života. Láska totiž rozpoznáva rýchlo a spoľahlivo.

[156]

[157]

Otec sa „zľutoval nad ním, pribehol k nemu, hodil sa mu okolo krku a vybozkával ho,,. Potom ho dlho držal v objatí.

Otec nechcel, aby si zvedaví ľudia robili posmech z biedneho a roztrhaného oblečenia jeho zúboženého syna. Vzal svoj drahý, bohato riasený plášť a zahalil ním vychudnutého chlapca. Syn vzlykavo vyrážal zo seba slová kajúcneho vyznania: „*Otče, zhrešil som proti nebu i proti tebe. Nie som viac hoden volat' sa tvojím synom,*„ [Lukáš 15,21](#). Otec ho však zovrel ešte pevnejšie a uviedol ho do domu. Nedal mu ani príležitosť požiadať o miesto nádenníka. Svojho syna si uctí tým najlepším, čo v dome má a všetci služobníci mu budú opäť slúžiť a preukazovať úctu.

Otec rozkázal sluhom: „*Prineste rýchlo najlepšie šaty a oblečte ho. Dajte mu prsteň na ruku a obuv na nohy. Vezmite vykŕmené tel'a a zabite ho. Jedzme a radujme sa, lebo tento môj syn bol mŕtvy, a ožil. Bol stratený, a našiel sa. A všetci sa začali radovať,*„ [Lukáš 15,22-24](#).

[158] Keď syn dospieval, otec sa mu javil ako tvrdý a prísny vládca. Teraz ho videl celkom inak. Satanom oklamaní ľudia tiež pokladajú Boha za tvrdého a panovačného despotu. Nazdávajú sa, že ich sleduje, len aby ich mohol obviniť a odsúdiť. Myslia si, že hriešnika nechce prijať, kým má dôvod to niečím ospravedlniť. Boží zákon pokladajú za obmedzovanie ľudského št'astia, za ťažké jarmo, ktorého sa treba zbaviť. Komu však Kristova láska otvorila oči, poznáva súciteľného Boha. Už sa mu nejaví ako neúprosný, despotický vládca, ale ako otec, ktorý chce objat' svojho kajúcneho syna. Hriešnik potom so žalmistom vyzná: „*Ako sa otec zmilováva nad synmi, tak sa Hospodin zmilováva nad tými, čo sa ho boja,*„ [Žalm 103,13](#).

V podobenstve nikto nevyčíta a nepripomína márnوترatnému synovi jeho predošlý hriešny život. Syn si uvedomuje, že jeho minulosť je odpustená, zabudnutá a navždy vymazaná. Boh teda hovorí hriešnikovi: „*Zotriem tvoje priestupky sť'a oblak a tvoje hriechy ako mračno,*„ [Izaiáš 44,22](#). „*Odpustím im ich viny a na ich hriech si už nespomeniem,*„ [Jeremiáš 31,34](#). „*Nech bezbožný opustí svoju cestu a muž neprávosti svoje myšlienky a nech sa obráti k Hospodinovi, aby sa zmiloval nad ním, k nášmu Bohu, lebo on hojne odpúšťa,*„ [Izaiáš 55,7](#). „*Za oných dní a v tých časoch, znie výrok Hospodinov, vyhl'adávať budú vinu Izraela, ale jej nebude, i hriechy Júdu, ale ich nenájdu,*„ [Jeremiáš 50,20](#).

Tieto Božie slová nás ubezpečujú o ochote nebeského Otca prijať kajúcneho hriešnika. Rozhodol si sa ísť vlastnou cestou? Vzdialil si sa od Boha? Očakával si príjemnú chuť plodov svojho prestúpenia, a ona ti v ústach zhorkla? Premárnil si svoje príležitosti, stroskotali tvoje životné plány, prišiel si o nádej a teraz si sklamaný a osamelý? Hlas, ktorý ti predtým márne oslovoval srdce, teraz počuješ a jasne mu rozumieš: „*Vstaňte a chod'te! Tu niet miesta pre odpočinok. Pre vašu nečistotu vás stíha hrozná záhuba,*„ [Micheáš 2,10](#). Vráť sa do domu svojho nebeského Otca. On ťa volá: „*Navráť sa ku mne, lebo som ťa vykúpil!*„ [Izaiáš 44,22](#).

[159]

Neposlúchaj nepriateľ a, ktorý ti našepkáva, aby si nešiel ku Kristovi, kým sa nepolepíš a kým nebudeš dosť dobrý, aby si mohol ísť k Bohu. Ak budeš na to čakať, nikdy neprídeš k Spasiteľovi. Keď ti satan pripomenie tvoje „špinavé rúcho,, odvolaj sa na Ježišov sľub: „*Toho, kto príde ku mne, nevyhodím,*„ [Ján 6,37](#). Povedz nepriateľovi, že krv Ježiša Krista zmýva každý hriech. Modli sa ako Dávid: „*Zbav ma hriechu yzopom a budem čistý, umy ma a budem belší ako sneh!*„ [Žalm 51,9](#).

Vstaň a chod' k svojmu Otcovi, vyjde ti v ústrety a uvíta ťa, keď budeš ešte ďaleko od domova. Keď sa v pokání priblížiš k nemu o jediný krok, on príde k tebe a zahrnie ťa svojou nekonečnou láskou. Počuje volanie skrúšeného človeka, vie o prvom okamihu, keď po ňom hriešnik zatúži. Jeho pozornosti neunikne ani tá najskromnejšia modlitba a vie o každej v ústraní preliatej slze. Boží Duch odpovie aj na najskrytejšiu túžbu človeka po Bohu a vyjde mu v ústrety. Kristova milosť vychádza naproti skôr, než srdce prejaví túžbu a vysloví prosbu.

Nebeský Otec vezme z teba hriechom znečistený odev. V krásnom podobenstve proroka Zachariáša je veľkňaz Józua predstavený ako hriešnik, ktorý v prítomnosti Božieho anjela stojí v špinavom rúchu. Boh prikázal: „*Vyzlečte ho z tých špinavých šiat,*„ a Józuaovi povedal: „*Pozri, sňal som z teba tvoju vinu a oblečiem ťa do slávnostného rúcha... Položte mu na hlavu čistý turban. Vtedy mu položili na hlavu čistý turban a obliekli mu šaty,*„ [Zachariáš 3,4.5](#). Boh aj teba oblečie do „*rúcha spásy,*„ a prikryje ťa „*plášťom spravodlivosti,*„ [Izaiáš 61,10](#). „*Zostanete ležať medzi košiarimi? Postriebrené sú krídla holubice, jej perute sú zo žltkastého zlata,*„ [Žalm 68,14](#).

Potom ťa privedie do svojho domu na slávnosť a láska bude jeho

[160]

znamením nad tebou. (Pozri [Pieseň Šalamúnova 2,4.](#)) Hovorí: „*Ak budeš chodiť po mojich cestách... umožním ti prístup medzi týchto, čo tu stoja,* – ba medzi anjelov, ktorí obklopujú Boží trón ([Zachariáš 3,7](#)).

„*Ako sa ženích teší z nevesty, tešiť sa bude z teba tvoj Boh,*„ [Izaiáš 62,5](#). „*Boh... radostne zaplesá nad tebou, obnoví ťa vo svojej láske, bude s plesaním jasat' nad tebou,*„ [Sofoniáš 3,17](#). Celé nebesá i zem zaspievajú Otcovu pieseň radosti: „*Tento môj syn bol mŕtvy, a ožil. Bol stratený, a našiel sa,*„ [Lukáš 15,24](#).

Až dovtedy nezaznel v podobenstve Spasiteľ a nijaký rušivý tón, ktorý by maril radostnú náladu. Kristus však nečakane uviedol novú myšlienku. Keď sa márnokratný syn vrátil, bol jeho starší brat na poli. Blízko domova počul hudbu a tanec. Od jedného zo sluhov sa dozvedel, čo sa deje: „*Vrátil sa tvoj brat. Tvoj otec dal zabít' vykrmené tel'a, lebo sa vrátil zdravý. Starší syn sa však nahneval a nechcel vojsť,*„ [Lukáš 15,25-27](#). On sa netrápil nad odchodom svojho brata ako otec, ani ho nečakal. Preto sa na rozdiel od otca ani nevedel radovať z jeho návratu. Veselý spev nevyvolával v jeho srdci nijakú ozvenu radosti a šťastia. Keď mu služobník objasnil príčinu jasotu, začal žiarliť. Nechcel ísť privítať svojho brata. Prejaviť priazeň márnokratníkovi pokladal za niečo ponižujúce.

[161] Zloba a pýcha staršieho syna sa naplno prejavili vtedy, keď otec vyšiel a chcel sa s ním pohovárať. Pretože pokladal svoj doterajší život v otcovskom dome za nepretržitý rad neocenených zásluh, mal teraz pocit krivdy pri srdečnom vítaní zblúdilého brata. Poukázal na to, že sám pracoval skôr ako sluha než ako syn. Namiesto toho, aby sa tešil, že bol stále s otcom, myslel iba na majetok, ktorý svojím sporiadaným životom zveľad'oval. Z jeho slov bolo zrejmé, že sa hriešneho života zriekal len zo zisťných dôvodov. Začal sa obávať o svoj podiel, keď otec bude teraz živiť jeho mladšieho brata. Toľkú priazeň mu naozaj neprial. Jasne dal najavo, že na otcovom mieste by márnokratníka neprijal. V rozhovore ho už ani neuznával za brata, ale ho chladno pred otcom nazval „*tvoj syn,*„

Otec sa však aj napriek tomu správal k staršiemu synovi prívetivo. Povedal mu: „*Dieťa moje, ty si stále so mnou a všetko, čo mám, je tvoje,*„ [Lukáš 15,31](#). Nemal si po celé tie roky neprítomnosti svojho brata tú prednosť, že si žil so mnou?

Otec dal svojim synom ochotne všetko, aby mohli byť šťastní. Starší nemusel doma žiadať o dar či odmenu. „*Všetko čo mám, je tvoje.*“, Mal si viac dôverovať mojej láske a prijímať dary mojej štedrosti.

Jeden zo synov na určitý čas svojvoľne opustil otcovský dom, pretože nepochopil otcovu lásku. Keď sa však vrátil, príliv radosti mal zatlačiť všetky chmúrne myšlienky. „*Tento tvoj brat bol mŕtvy a ožil, bol stratený a našiel sa.*“, [Lukáš 15,32](#).

Uvedomil si starší syn svoju sebeckú a nevd'áčnú povahu? Pochopil, že jeho brat mu zostal bratom, aj keď sa zachoval bezbožne? Ľutoval starší syn svoju žiarlivosť a tvrdosť? o tom Kristus nehovoril a príbeh z podobenstva neukončil. Záver z neho si mali urobiť poslucháči sami.

Starší syn predstavoval tvrdošijných Židov v dobe Ježiša Krista, ako aj farizejov všetkých čias, ktorí hľadeli na hriešnikov s opovrhnutím. Keďže sami nepadli až na dno nerestí, pokladali sa za spravodlivých. Boli na výslní zvláštnych Božích výsad ako v podobenstve starší syn. Tvrdili, že sú Božími deťmi, no správali sa ako nájomníci. Nepracovali z lásky, ale kvôli odmene a Boha pokladali za prísneho pána. Boli svedkami toho, ako Kristus pozýval hriešnikov, aby ich zadarmo omilostil. To sa ich dotklo. Mysleli si, že človek môže získať Božiu milosť len tvrdou prácou a pokáním. Návrat márnokratného syna rozveselil otcovo srdce, ale v ich srdciach vyvolal iba žiarlivosť.

Otcovo napomenutie staršiemu synovi v podobenstve bolo vlastne Božou ohľaduplnou výzvou farizejom. „*Všetko, čo mám, je tvoje.*“, Nie je to mzda, je to dar. Tak ako márnokratný syn, môžeme aj my všetko prijať len ako nezaslúžený dar Otcovej lásky.

Samospravodlivosť nielenže ľuďom skresľuje Boha, ale vedie ich aj k tvrdosti a ku kritike voči bratom. Sebecký starší syn denne kriticky pozoroval svojho brata, tupil ho aj za malichernú chybu a zveličil každý jeho nedostatok. Tým sa snažil ospravedlniť svoju nechotu odpúšťať. Kol'ko dnešných kresťanov sa tiež takto správa! Napriek tomu, že hriešnik už robí prvé kroky v boji proti záplave pokušenia, stále ho podozrievajú, kritizujú a obviňujú. Napriek tomu, že sa pokladajú za Božie deti, v skutočnosti prejavujú satanovho ducha. Títo žalobcovia sa svojím nepriateľským postojom voči

bratom stavajú na miesto, kde ich už nemôže osvietiť svetlo Božej prítomnosti.

Mnohí sa stále spytujú slovami proroka: „*S čím mám predstúpiť pred Hospodina a skloniť sa pred Bohom výsosti? Mám predstúpiť pred neho so zápalmi a s jednoročnými tel'cami? Má Hospodin záľubu v tisícoch baranov a v desaťtisícoch potokov oleja?... Hospodin ti oznámil, človeče, čo je dobré a čo žiada od teba: Len zachovávať právo, milovať láskavosť a v pokore chodiť so svojím Bohom.*„ [Micheáš 6,6-8](#).

[163] Služba Bohu podľ a jeho vôle znamená: „*Rozviazať putá nepravosti, spretrhať povrazy jarma, prepustiť utláčaných na slobodu a polámať každé jarmo... a neskrývaj sa pred svojím príbuzným.*„ [Izaiáš 58,6.7](#). Keď si poznal, že si hriešnik, ktorého môže zachrániť len láska nebeského Otca, pocítiš súcit k tým, ktorých zotročuje hriech. Na ich úbohosť a pokánie nebudeš reagovať žiarlivosťou a podozrievaním. Len čo sa ti v srdci začne roztápať ľad sebeckta, budeš spolu s Bohom prežívať radosť zo záchrany zblúdilých.

Svoje presvedčenie, že si Božím diet'at'om, dokážeš len tým, že prijmeš zblúdilého človeka ako brata, ktorý „*bol mŕtvy a ožil, bol stratený a našiel sa.*„ Pútajú ho k tebe tie najužšie zväzky, pretože ho Boh prijal za svojho syna. Zapieraním svojho príbuzenského vzťahu s ním by si bol iba nájomník, nie člen Božej rodiny.

Radosť z návratu strateného brata bude pokračovať aj bez teba. Nájdený syn zaujme miesto po boku svojho Otca i v jeho diele. Komu bolo mnoho odpustené, mnoho miluje. Ty však zostaneš vonku v tme, lebo „*ten, kto nemiluje, nepozná Boha, pretože Boh je láska.*„ [1. Jána 4,8](#).

17. kapitola — „Nechaj ho ešte tento rok,,

[164]

(Lukáš 13,1-9)

Kristus vo svojom učení spojil varovanie pred súdom s Božím milosrdným pozvaním. Povedal: „*Syn človeka neprišiel ľuď zahubiť, ale zachrániť*„, Lukáš 9,56. „*Boh neposlal Syna na svet, aby svet odsúdil, ale aby ho spasil*„, Ján 3,17. Podobenstvo o neplodnom figovníku znázorňuje vzťah spásneho poslania Ježiša Krista k Božej spravodlivosti a súdu.

Kristus varovne upozorňoval ľuď na príchod Božieho kráľovstva. Smelo karhal ich nevedomosť a nezáujem. Oni totiž bedlivo sledovali prírodné javy a podľa nich predpovedali počasie, no nedbali na znamenia, ktoré jasne ukazovali na poslanie Ježiša Krista.

Vtedy sa ľudia tak ako aj dnes nazdávali, že nebo im je priaznivo naklonené a výčitky patria iným. Poslucháči upozornili Ježiša na udalosť, ktorá vtedy spôsobila veľký rozruch. Vtedajší správca Júdska Pontský Pilát zaviedol niektoré opatrenia, ktoré Židov pobúrili. V Jeruzaleme sa pokúsil násilne potlačiť demonštráciu. Jeho žoldieri raz vtrhli na chrámové nádvorie a zabili niekoľko galilejských pútnikov práve pri obetnom obrade. Podľa mienky Židov pútnici dostali trest za svoje hriechy. Hovorili o tom Ježišovi s pocitom uspokojenia. Svoj šťastnejší údel pokladali za dôkaz, že sami sú oveľa lepší a že ich Boh miluje viac než Galilejcov, ktorí zahynuli. Očakávali, že Kristus Galilejcov odsúdi. Nepochybovali, že si trest zaslúžili.

[165]

Kristovi učeníci sa neodvažovali prejavit' svoj úsudok, kým nepočuli názor Majstra. Ježiš ich už skôr poučil, aby nehodnotili povahu iných podľa svojho nedokonalého úsudku. Učeníci však tiež očakávali, že Kristus pobitých odsúdi ako najväčších hriešnikov. Jeho odpoveď ich však veľmi prekvapila.

Spasiteľ sa zástupu opýtal: „*Myslíte si, že spomínaní Galilejci, ktorí tak trpeli, boli väčší hriešnici ako ostatní Galilejci? Nie! Hovorím vám. Ale ak sa nebudete kajati, všetci podobne zahyniete*„, Lukáš

13,2.3. Správy o strašných pohromách mali poslucháčov viesť k pokore a ku kajúcej ľúlosti nad hriechmi. Blížila sa búrka hnevu a mala postihnúť všetkých, čo sa neutiekali ku Kristovi.

[166] Keď Ježiš hovoril učeníkom i zástupu, prorocky hl'adel d'aleko dopredu a videl vojskom obľ'ahnutý Jeruzalem. Počul zvuk krokov cudzích vojsk blížiacich sa k mestu a počul zúfalé hlasy tisícov hynúcich v obkl'účení. Mnohí Židia budú pobití na chrámovom nádvorí ako Galilejci práve pri obetnom obrade. Pohromou, ktorá postihla jednotlivcov, Boh varoval celý rovnako hriešny národ. Ježiš povedal: „*Ak sa nebudete kajat', všetci podobne zahyniete.*„ Skúška bola na určitý čas oddialená. Ľudia mali možnosť poznať, čo by im prinieslo pokoj.

Ježiš pokračoval: „*Istý človek mal vo vinici zasadený figovník. Keď prišiel hl'adat' na ňom ovocie, nič nenašiel. Preto povedal vinohradníkovi: Pozri, už tri roky chodím hl'adat' na tomto figovníku ovocie, a nič nenachádzam. Vytni ho! Načo zbytočne vyčerpáva zem?*„ [Lukáš 13,6.7.](#)

Ježišovi poslucháči museli chápať význam jeho slov. Dávid spieval o Izraeli ako o vínnom kmeni prenesenom z Egypta. Izaiáš napísal: „*Vinica Hospodina mocnosť je dom Izraela a mužovia júdski sú jeho pôvabnou výsadbou.*„ [Izaiáš 5,7.](#) Figovník v Hospodinovej vinici poctený mimoriadnou starostlivosťou a požehnaním predstavuje pokolenie, ku ktorému prišiel Spasiteľ.

Z krásnych slov proroka Izaiáša je zrejmé, aký úmysel mal Boh so svojím ľuďom a aké mu poskytol možnosti: „*Aby ich mohli nazvať dubmi spravodlivosti, ktoré vysadil Hospodin, aby sa oslávil.*„ [Izaiáš 61,3.](#) Zomierajúci Jákob povedal pod vplyvom Ducha Svätého o svojom synovi: „*Jozef je plodný strom, plodný strom nad prameňom, výhonky ktorého pnú sa ponad múr.*„ K tomu dodal: „*On ti pomáhaj! – pre Boha všemohúceho, – on ťa požehnaj! – požehnaním nebies zhora, požehnaním prahlbiny, ktorá leží dolu.*„ [1. Mojžišova 49,22.25.](#) Tak Boh pestoval Izrael ako vinič pri tekutej vode. Svoju vinicu založil „*na žírnom kopci. Prekopal ju, zbavil kamenia; vysadil ju uš'achtilým viničom.*„ [Izaiáš 5,1.2.](#)

„*Čakal, že donesie hrozno, ale doniesla trpké hrozno.*„ [Izaiáš 5,2.](#) Kristovi súčasníci sa honosili svojou zbožnosťou ešte viac než ich predkovia. Tým menej sa však v ich živote prejavovali dary Du-

cha Svätého. Židovskému národu chýbali ušľachtilé črty Jozefovej povahy, ktoré boli takou ozdobou a bohatstvom jeho života.

Keď Boh prostredníctvom Ježiša Krista hľadal ovocie, nijaké nenašiel. Izrael teda len znehodnocoval pôdu. Podľa Kristových slov bolo jeho zlorečenstvo v tom, že zaberal miesto úrodným stromom. Bol zábranou šírenia Božieho požehnania vo svete. Izraelci predstavovali Boha iným národom nesprávne. Misijne boli nielen neužitoční, ale boli priamo prekážkou. Ich náboženstvo viedlo na scestie, namiesto záchrany prinášalo záhubu.

Správca vinice z podobenstva nenamietal proti rozhodnutiu zoťat' neplodný strom. Pochopil a uznal záujem majiteľa o figovník, ktorému pohľad na zdravý a úrodný strom vždy pôsobil veľkú radosť. Vinár vystihol pranie majiteľa slovami: „*Pane, nechaj ho ešte tento rok. Okopem ho a pohnojím. Možno nabudúce prinesie ovocie. Ak nie, vytneš ho,*“, [Lukáš 13,8.9](#).

Správca neodmietol postarať sa o strom, ktorý nesľuboval úrodu. Bol ochotný pripraviť mu lepšie podmienky, priaznivejšie prostredie a venovať mu ešte väčšiu pozornosť.

Vinár i majiteľ prejavili o figovník spoločný záujem. Rovnako aj Otec so svojím Synom boli jednotní v láske k vyvolenému národu. Kristus prisľúbil poslucháčom ďalšie výsady. Božia láska sa vie všestranne postarať o to, aby sa veriaci ľudia mohli stať „*stromami spravodlivosti,*“ a prinášať ovocie, ktoré by obohatilo svet.

V podobenstve sa nespomína výsledok vinárovej námahy. Kristus na tomto mieste prerušil svoje rozprávanie. Záver malo dokončiť pokolenie jeho poslucháčov. Počuli aj dôrazné varovanie: „*Ak nie, vytneš ho,*“, Od nich záviselo, či zaznie neodvolateľný rozsudok. Deň hnevu sa blížil. Pohromy, ktoré postihli Izrael, boli milosrdným varovaním majiteľa vinice, že neplodný strom vytne.

Od čias Ježiša Krista znejú tieto varovné výzvy dodnes. Nie si azda aj ty takým neúrodným stromom v Božej záhrade? Nebude sa odsudzujúci výrok vzťahovať aj na teba? Odkedy už prijímaš Božie dary? Nečaká Boh už príliš dlho na ozvenu tvojej lásky? Rastieš v jeho záhrade pod starostlivou opaterou nebeského Vinára a máš veľké výsady! Ako často oslovila zvesť evanjelia tvoje srdce? Prijal si Kristovo meno, formálne si členom cirkvi, jeho tela, a predsa nie si spojený s jeho hlboko milujúcim srdcom. Nebadať v tebe tep jeho

[167]

[168]

života. V tvojom živote nevidieť obraz jeho povahy, „*ovocie Ducha Svätého*„.

Neplodný strom mal dostatok slnečného svetla, tepla, vlahy, vi- nárovej opatery a živiny čerpal z dobrej pôdy. Jeho neplodné vetvy však len vrhali tieň, takže ostatným úrodným rastlinám sa v jeho blízkosti nemohlo dariť. Ak ani dary, ktoré ti posielala Boh, neprinášajú svetu nijaké požehnanie, pripravuješ druhých o výsady, ktoré si si neprávom privlastnil ty.

Možno si uvedomuješ, že len kazíš pôdu. Napriek tomu ťa Boh vo svojej veľkej láske neodstránil a so záujmom sleduje tvoj život. Neodvracia sa od teba, nechce ťa zahubiť. Pozoruje ťa, ako kedysi pozoroval Izrael: „*Ako by som sa ťa mohol vzdat', Efrajim, ako by som ťa vydal napospas, Izrael?... Neuskutočním svoj pálcivý hnev, nezničím opäť Efrajim. Však som ja Boh, a nie človek.*„ [Hozeáš 11,8.9](#). Súcitný Spasiteľ sa za teba prihovára: „*Nechaj ho ešte tento rok. Okopem ho a pohnojím.*„

S akou trpezlivou láskou slúžil Kristus Izraelovi v predĺženom čase milosti! Na kríži prosil: „*Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia.*„ [Lukáš 23,34](#). Evanjelium sa po jeho zmŕtvychvstaní hlásalo najprv v Jeruzaleme, kam zostúpil aj Duch Svätý. V Jeruzaleme prvá kresťanská cirkev prejavovala moc zmŕtvychvstalého Krista. [169] Tam ľudia videli, že Štefanova tvár bola „*ako tvár anjela.*„ ([Skutky apoštolov 6,15](#)), keď vydal svedectvo a obetoval svoj život. Izraelci dostali všetko, čo im nebo mohlo dať. „*Čo ešte bolo treba spraviť na mojej vinici?*„ pýtal sa Majiteľ vinice ([Izaiáš 5,4](#)). Ani Kristus sa nestará menej, ba naopak, robí ešte viac. Dodnes hovorí o cirkvi: „*Ja, Hospodin, som jej strážcom, každú chvíľu ju zalievam, aby jej nechýbalo lístie; dňom i nocou ju strážim.*„ [Izaiáš 27,3](#).

„*Možno nabudúce prinesie ovocie. Ak nie, vytneš ho.*„ Srdce, ktoré neodpovedá na Božie pôsobenie, stvrdne nakoniec tak, že Duch Svätý už naň nebude mať nijaký vplyv. Tu platí už len výrok: „*Vytni ho! Načo zbytočne vyčerpáva zem?*„

Kristus volá dnes aj teba: „*Navráť sa, Izrael, k Hospodinovi, svojmu Bohu... Uzdravím ich odvrátenie, milovať ich budem dobrovoľne... Budem pre Izrael ako rosa; a on kvitnúť bude ako ľalia, zakorení sa ako linda... Vrátia sa a prebývať budú v mojej tône, budú ako záhrada, kvitnúť budú ako vinič, ktorý má povest' liba-*

---

*nonského vína... Tvoje ovocie pochádza odo mňa,, [Hozeáš 14,1-8](#)
(ROH); [Hozeáš 14,2-9](#) (ECAV).*

[170] **18. kapitola kapitola — „Vyjdi na poľné cesty a medzi ohrady!„**

(Lukáš 14,1.12-24)

[171] I stý farizej pozval Spasiteľa na slávnostnú hostinu. Kristus prijal pozvanie od bohatých i chudobných, lebo pri každej podobnej príležitosti mal možnosť hlásať pravdu. U Židov boli náboženské a národné slávnosti sprevádzané prejavmi radosti a veselien, čo sa pokladalo za predobraz požehnania večného života. Radi rozmýšľali a hovorili o veľkej hostine, ku ktorej zasadnú s Abrahámom, Izákom a Jákobom, kým pohanovia zostanú vonku a budú sa závistlivo prizerať. Podobenstvo o veľkej večeri povedal Kristus preto, lebo chcel svojich poslucháčov poučiť i varovať. Židia žili v predstave, že časné i večné Božie požehnanie patrí len im. Neverili, že by Boh mohol preukázať milosť aj pohanom. Kristus ich však svojím podobenstvom poučil, že práve teraz zavrhnú ponuku milosti a pozvanie do Božieho kráľovstva. Oznamoval im, že Boh pozve tých, ktorými opovrhujú a ktorých sa štítia, akoby to boli malomocní.

Farizej pri výbere hostí na slávnosť mal na zreteli svoje sebecké záujmy. Spasiteľ mu povedal: *„Ked' dávaš obed alebo večeru, nepozývaj svojich priateľov, bratov, príbuzných alebo bohatých susedov, aby sa nestalo, že ťa aj oni pozvú a mal by si odplatu. Ked' robíš hostinu, pozvi chudobných, mrzákov, chromých a slepých. Budeš blahoslavený, lebo oni sa ti nemajú čím odplatiť, a tak dostaneš odplatu pri vzkriesení spravodlivých,„* Lukáš 14,12-14.

Ježiš vlastne zopakoval ustanovenie týkajúce sa slávností, ktoré Izrael dostal prostredníctvom Mojžiša: *„Cudzinec, sirota a vdova, ktorí sú v твоjich bránach, nech jedia a nasýtia sa,„* 5. Mojžišova 14,29. Slávnostné zhromaždenia boli vždy pre Izraelcov názorným poučením. Pri nich prežívali radosť z pravej pohostinnosti, ktorú potom mali po celý rok preukazovať chudobným a trpiacim. Slávnostné chvíle mali pre nich ešte hlbší význam. Ani duchovné výsady

neboli určené výlučne Izraelcom. Boh ich obdarúval chlebom života, aby ním sýtili okolitý svet.

Pretože neplnili toto poslanie, Kristus karhal ich sebecko. Farizejom sa však jeho slová nepáčili. Jeden z nich v snahe obrátiť hovor iným smerom, pokrytecky zvolal: „*Blahoslavený, kto bude jesť chlieb v Božom kráľovstve*„, [Lukáš 14,15](#). Povedal to tak sebaisto, akoby už v ňom mal zaručené miesto. Jeho postoj pripomína správanie tých, čo sa tešia, že ich Kristus spasí, aj keď neplnia podmienky, za ktorých Ježiš spásu sľúbil. Pripomína to názor Baláma, ktorý sa modlil: „*Kiežby som zomrel smrťou spravodlivých, kiež je môj skon ako jeho!*„, [4. Mojžišova 23,10](#). Farizej neuvažoval o svojej nepripravenosti pre nebesá, ale iba o tom, čo tam bude prežívať. Svojou poznámkou odvádza pozornosť hostí od ich povinností v súčasnom živote a usmerňoval ju do vzdialenej budúcnosti pri vzkriesení spravodlivých.

[172]

Kristus poznal zmýšľanie tohto pokrytca, uprel naňho pohľad a zhromaždených upozornil na význam a hodnotu predností, ktoré majú. Objasnil im, ako sa majú v danej chvíli správať, aby mohli prežívať požehnania večného života.

Povedal im podobenstvo: „*Jeden človek pripravil veľkú večeru a mnohých pozval*„. Keď sa hostina mala začať, poslal za nimi svojho sluhu s výzvou: „*Pod' te, už je všetko pripravené*„. Všetci však prejavili podivnú ľahostajnosť a každý sa začal vyhovárať. „*Prvý mu povedal: Kúpil som pole a musím si ho ísť obzrieť. Prosím ťa, ospravedlň ma. Druhý povedal: Kúpil som päť párov volov a idem ich vyskúšať. Prosím ťa, ospravedlň ma. Ďalší zas povedal: Oženil som sa, a preto nemôžem prísť*„, [Lukáš 14,16-20](#).

Žiadna z týchto výhovoriek nezodpovedala pravde. Muž, ktorý si „*musel ísť obzrieť pole*„, ho už kúpil. Ponáhlal sa obzrieť si ho, lebo celú svoju pozornosť venoval obchodovaniu. Aj voly už boli kúpené a predstieraná skúška mala len uspokojiť záujem nového majiteľa. Ani tretia výhovorka nebola opodstatnená. Skutočnosť, že sa oženil, nemusela byť prekážkou účasti na hostine. Hostiteľ by určite rád privítal aj jeho manželku. Pozvaný, aj keď svoju účasť prisľúbil, sa však medzitým rozhodol pre niečo, čo pokladal za lákavejšie. Vedel, že inde sa bude môcť lepšie zabaviť. Pri odmietnutí pozvania nežiadal o ospravedlnenie, ba ani nepredstieral zdvorilosť. Jeho

slová „nemôžem prísť“, nemohli zakryť skutočný dôvod: „Nemám záujem, nezáleží mi na tom.“,

[173] Z uvedených výhovoriek bolo zrejmé, že pozvaní sledovali niečo iné. Naplno ich zamestnávali vlastné záujmy. Pri poslednej výzve prisľúbenú účasť odmietli a svojím nezaujmom urazili hostiteľ a. Podobenstvom o veľkej večeri Kristus predstavil požehnania evanjelia. Jeho ponuka nie je o nič menšia než on sám. On je „ten chlieb života, ktorý zostúpil z neba“, z neho pochádza spása. Boží poslovia dlho oznamovali Židom príchod Spasiteľa, ukazovali na Krista ako na „Baránka Božieho, ktorý sníma hriech sveta“, [Ján 1,29](#). Pripravenou slávnosťou im Boh ponúkol najväčší dar, ktorý nebo môže poskytnúť, dar presahujúci ľudské chápanie. Božia láska pripravila veľkolepú slávnosť a otvorila nevyčerpatelné zdroje. Ježiš Kristus povedal: „Ja som ten živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Ak niekto je z tohto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta“, [Ján 6,51](#).

Aby ľudia mohli prijať pozvanie evanjelia, musia všetky svoje prízemné záujmy podriadiť jedinému, a tým je prijatie Krista a jeho spravodlivosti. Boh dal človekovi všetko a žiada od neho, aby uprednostnil Božiu službu pred sebeckými záľubami. Boh nemôže prijať rozdelené srdce. Ak sa venujeme iba pozemským veciam, nemôžeme sa odovzdať Bohu.

Toto poučenie stále platí. Máme nasledovať „Baránka, kamkoľvek ide“, „Dovoľ me, aby nás viedol a spoločenstvo s ním si vážme nad každé pozemské priateľstvo. Kristus povedal: „Kto miluje otca alebo matku viac ako mňa, nie je ma hoden. A kto miluje syna alebo dcéru viac ako mňa, nie je ma hoden“, [Matúš 10,37](#).

[174] Mnohí ľudia v Kristovej dobe opakovali pri jedení chleba v rodinnom kruhu slová: „Blahoslavený, kto bude jesť chlieb v Božom kráľovstve“, Kristus im však ukázal, ako ľudia neradi prijímajú pozvanie na slávnosť, ktorú Boh pripravil za takú nesmiernu cenu. Jeho poslucháči si uvedomovali, že pohrdajú ponúkanou milosťou. Boli však celkom zaujatí pozemským majetkom, bohatstvom a zábavami. Ich výhovorky boli v podstate rovnaké.

Takto sa ľudia správajú aj dnes. Pri odmietaní ponuky evanjelia uvádzajú takmer rovnaké výhovorky ako hostia pozvaní na slávnosť. Vravajú, že prijatím evanjelia by ohrozili svoj pozemský prospech. Časné záujmy si cenia viac než večné hodnoty. Ba aj dary, ktoré

dostali od Boha, sa im stali prekážkou. Tým ich vlastne odcudzili Stvoriteľovi a Vykupiteľovi. Nechcú, aby ich niečo vyrušovalo v ich pozemských zámeroch, a preto poslom Božej milosti hovoria: „*Nateraz odíd', zavolám t'a, až budem mať čas.*„ [Skutky apoštolov 24,25](#). Iní sa vyhovávajú na možné problémy v spoločenských vzťahoch, keby prijali Božie pozvanie. Ako by sa mohli rozísť so svojimi príbuznými a priateľmi? Správajú sa rovnako ako ľudia z podobenstva. Hostiteľ ich priehl'adné výhovorky pokladá za pohrdnutie pozvaním.

Mnohí sú ako muž z podobenstva, ktorý povedal: „*Oženil som sa, a preto nemôžem prísť.*„ Sú to tí, čo dovoľia, aby im životný partner bránil poslúchnuť Božie pozvanie. Muž sa vyhovára: „*Nemôžem žiť podľ'a svojho presvedčenia, lebo moja manželka s tým nesúhlasí. Jej vplyv by mi to veľmi s' ažil.*„ Keď žena počuje Božie pozvanie: „*Pod'te, už je všetko pripravené.*„ odpovie: „*Prosím t'a, ospravedlň ma. Môj manžel pozvanie odmieta. Vraví, že mu v ňom bráni jeho zamestnanie. Ja musím stáť na strane svojho manžela, a preto tiež nemôžem prísť.*„ Evanjelium môže oslovit' aj deti, ktoré z lásky k rodičom cítia v predstave, že nikto nemôže očakávať, aby proti ich vôli pozvanie prijali, a preto tiež radšej povedia: „*Ospravedlň nás.*„

Spasiteľovu ponuku odmietajú aj tí, čo sa obávajú, že by sa tým narušil ich rodinný kruh. Nazdávajú sa, že odmietnutím Božích požiadaviek zabezpečia pokoj a prospech rodiny. To je však omyl. Ktokoľvek rozsiera sebecko, bude ho aj žať. Odmietnutím Kristovej lásky zavrhnú to jediné, čo môže ľudskú lásku očistiť a upevniť. Títo ľudia stratia nielen nebo, ale aj uspokojenie z toho, čomu dali prednosť.

V podobenstve sa hostiteľ dozvedel, ako sa pozvaní hostia zachovali. „*Vtedy sa pán domu rozhneval a povedal svojmu sluhovi: Vyjdi rýchlo na cesty a do ulíc mesta, a prived' sem chudobných a mrzákov, slepých a chromých.*„ [Lukáš 14,21](#).

Hostiteľ sa odvrátil od ľudí, ktorí odmietli jeho ponuku a pozval tých, čo nemali nič, ani domy, ani polia. Zavolať chudobných a hladných, ktorí ocenia jeho pozvanie. Ježiš povedal: „*Amen, hovorím vám, že colníci a neviestky vás predchádzajú do Božieho kráľovstva.*„ [Matúš 21,31](#). Aj keď sú veľmi chudobní a ostatní ľudia nimi pohŕdajú a odvracajú sa od nich, nikdy nie sú takí zlí a úbohí, aby Boh na nich zabudol a prestal ich mať rád. Kristus si želá, aby ľudia

spoločensky odvrhnutí, unavení a utláčaní prišli k nemu. Chce ich poučiť, dať im radosť a pokoj, ktorý nikde inde nenájdu. Najväčší hriešnici sú predmetom jeho najhlbšej lásky a súcitu. Posiela svojho Ducha, aby pod jeho vplyvom prišli k nemu.

Služobník, ktorý mal priviesť chudobných a slepých, svojmu pánovi oznámil: *„Pane, stalo sa, ako si rozkázal, ale ešte je miesto. Vtedy pán povedal sluhovi: Vyjdi na pol'né cesty a medzi ohrady. Koho stretneš, donúť ho vojsť, aby sa naplnil dom,„* [Lukáš 14,22.23](#). Ježiš tu hovoril o šírení evanjelia za bránami židovstva, na *„cestách a medzi ohradami,„* tohto sveta.

[176] Pavel a Barnabáš poslúchli Kristov príkaz a oznámili Židom: *„Najprv vy ste museli počuť Božie slovo; keďže ho však odmietate a sami sa pokladáte za nehodných večného života, obraciame sa k pohanom, lebo tak nám prikázal Pán: Ustanovil som t'a za svetlo pohanom, aby si bol spásou až do končín zeme. Keď to počuli pohania, radovali sa, oslavovali Pánovo slovo a verili všetci, ktorí boli určení pre večný život,„* [Skutky apoštolov 13,46-48](#).

Kristovi učeníci hlásali evanjelium – zvesť o prvom príchode Spasiteľa na svet. Bola to radostná správa o spasení z viery v Ježiša Krista. V nej bol zahrnutý aj jeho druhý príchod v sláve, keď vykúpi svoj ľud. Ponúkala ľudom nádej, že môžu vierou a poslušnosťou dosiahnuť dedičstvo svätých v nebeskej sláve. Túto zvesť počujú ľudia aj dnes, a to s dôrazným upozornením, že Kristov príchod je blízko. Predpovedané znamenia jeho príchodu sa zjavne naplňajú a Božie slovo nám pripomína, že príchod Spasiteľa nie je ďaleko.

Ján v Zjavení predpovedal, že pred druhým príchodom sa bude zvestovať evanjelium. Videl anjela *„letieť stredom neba: Mal večné evanjelium, aby ho zvestoval obyvateľom zeme, každému národu, kmeňu, jazyku a ľudu. Volal mohutným hlasom: Bojte sa Boha a vzdajte mu slávu, lebo prišla hodina jeho súdu. Klaňajte sa tomu, ktorý stvoril nebo i zem, more i pramene vôd,„* [Zjavenie Jána 14,6.7](#).

Podľa proroctva má po varovných upozorneniach týkajúcich sa súdu a s ním súvisiacich posolstvách nasledovať príchod Syna človeka na nebeských oblakoch. Posolstvo o súde oznamuje blízkosť druhého adventu Ježiša Krista. Celé toto posolstvo sa nazýva večným evanjeliom. Kázanie o druhom príchode Pána s dôrazom na jeho blízkosť patrí teda k podstate evanjelijnej zvesti.

[177] V Písme čítame, že ľudia budú v posledných dňoch takí zaujatí

svetskými záležitosťami, honbou za peniazmi a pôžitkami, že k večným pravdám budú ako slepí. Kristus povedal: „*Ako bolo za dní Nóacha, tak bude aj pri príchode Syna človeka. Ako totiž v dňoch pred potopou ľudia jedli a pili, ženili sa a vydávali až do toho dňa, keď Nóach vošiel do korábu, a nič nezbadali, až prišla potopa a zmietla všetkých, tak bude aj pri príchode Syna človeka.*„ [Matúš 24,37.39](#).

Tak je to aj dnes. Ľudia sa ženú za ziskom a sebeckými záujmami, akoby nebolo Boha, neba ani večného života. Za čias Nóacha varovné posolstvo o potope prebúdzalo ľudí z bezbožnosti a vyzývalo ich kajať sa. Podobne má posolstvo o blízkom príchode Krista vyslobodzovať ľudí zo zajatia svetského zmýšľania. Má ich viesť k pochopeniu závažných pravd, aby sa rozhodli prijať pozvanie na Božiu slávnosť.

Pozvanie evanjelia má zaznieť celému svetu – „*obyvateľom zeme, každému národu, kmeňu, jazyku a ľudu.*„ [Zjavenie Jána 14,6](#). Posledné varovné posolstvo Božej milosti má svojou slávou osvietiť celú zem, osloviť všetky triedy ľudí, bohatých, chudobných, významných i jednoduchých. Kristus povedal: „*Vyjdi na poľné cesty a medzi ohrady. Koho stretneš, donúť ho vojsť, aby sa naplnil dom.*„ [Lukáš 14,23](#).

Svet hynie, lebo nepozná záchrannú moc evanjelia. Ľudia majú hlad po Božom slove. Len málokto káže čisté Božie slovo, bez prídavkov zo studne tradícií. Napriek tomu, že ľudia majú v rukách Písmo, neprijímajú požehnanie, ktoré doň vložil Boh. Pán povoláva svojich služobníkov, aby oznamovali jeho posolstvo. Slovo o večnom živote treba hlásať aj tým, čo hynú vo svojich hriechoch.

Kristov príkaz vyjsť na cesty a medzi ohrady sa týka všetkých, ktorých Spasiteľ povoláva pracovať v jeho mene. Poľom pôsobnosti Kristových služobníkov je celý svet a Božie posolstvo má počuť celá ľudská rodina. Slovo milosti má zaznieť v každom dome a osloviť každého človeka.

Splnenie Kristovho príkazu si vyžaduje individuálny prístup, pretože takto pracoval aj Spasiteľ. Sústredenú pozornosť venoval rozhovorom s jednotlivcami, ktorí potom oznamovali jeho posolstvo ďalším a ďalším tisícom.

Nemôžeme čakať, kým ľudia prídu za nami, treba ich vyhľadať tam, kde sú. Slovom predneseným z kazateľnice sa práca len začala.

Celé zástupy by posolstvo evanjelia nikdy nepočuli, keby sme im ho nepriniesli.

Božie pozvanie na slávnostnú hostinu bolo určené predovšetkým židovskému národu, ktorý mal učiť a viesť iné národy. Židia boli vlastníkami prorociev predpovedajúcich Kristov príchod. Bola im zverená predobrazná služba znázorňujúca Kristovo poslanie. Keby boli kňazi a ľud prijali Kristových poslov, mohli spolu s nimi oznámiť pozvanie evanjelia celému svetu. Poznať pravdu smeli totiž preto, aby ju šíрили ďalej. Keď však Božiu ponuku odmietli, Boh pozval „*chudobných, mrzákov, slepých a chromých*„. Hriešnici v podobenstve pozvanie prijali a podobne sa má hlásať evanjelium aj pohanom. Predovšetkým treba osloviť ľud „*na námestí*„, teda tých, čo na scéne svetových dejín hrajú významnú úlohu – učiteľov a predstaviteľov národov.

[179] Boží poslovia by si to mali stále pripomínať. Toto dôležité posolstvo treba oznámiť pastierom ľudu a Bohom povolaným učiteľom. K významným ľuďom sa musí pristupovať s úprimným záujmom a s bratskou úctou. Ponuka Božej milosti by sa mala dostať najmä k podnikateľom, ľuďom na zodpovedných miestach, k osobnostiam nadaným a obdareným tvorivými schopnosťami, k vedcom, vynikajúcim jednotlivcom a k náboženským predstaviteľom, ktorí doteraz neboli upozornení na zvláštne posolstvá pre našu dobu. Aj ich treba oboznámiť s Božím pozvaním.

S rovnakým záujmom musíme pristupovať aj k zámožným ľuďom. Mali by sa dozvedieť, že Boh im zveril dary, za ktoré sa budú zodpovedať pred Sudcom živých i mŕtvych. V Božej bázni a s láskou sa musíme zaujímať aj o týchto ľudí. Príliš často sa spoliehajú na svoje bohatstvo a neuvedomujú si, aké nebezpečenstvo im hrozí. Ich myseľ treba usmerniť k večným hodnotám. Potrebujú uznať autoritu skutočnej dobroty, ktorá ich pozýva k sebe: „*Pod' te ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste pret'ažení; ja vám dám odpočinutie. Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom, a nájdete odpočinutie pre svoju dušu. Ved' moje jarmo je lahodné a bremeno ľahké*„, [Matúš 11,28-30](#).

Len výnimočne oslovujeme ľudí osobne a zhovárame sa s nimi o spasení. Mnohí z nich pre svoje vzdelanie, bohatstvo alebo povolanie zaujímajú vysoké postavenie. Nejednen evanjelista váha k nim pristúpiť, čo nie je správne. Keď sa niekto topí, máme sa zdráhať

pomôcť mu len preto, že je to predstaviteľ moci, významný obchodník alebo sudca? Keby sme videli človeka blízko priepasti, určite by sme ho zadržali bez ohľadu na jeho povolanie či postavenie. Tým odvážnejšie musíme ľuďi upozorňovať na nebezpečenstvo večnej smrti.

Nikoho by sme nemali obísť len preto, že je pohrúžený do svetských záujmov. Koľkých významných ľuďí neuspokojuje ich marnivý spôsob života! Hľadajú dosiaľ neznámy pokoj, a hoci to navonok nepriznajú, aj oni túžia po spasení. Mnohí by ochotne prijali pomoc, keby sa k nim osobne priblížil niektorý z Božích poslov so srdcom plným Kristovej lásky.

[180]

Úspech posolstva nespočíva na učených prednáškach, skvelých svedectvách či dôkladne pripravených dôkazoch. Skôr závisí od toho, či sa posolstvo hlása jednoducho a primerane tomu, kto túži po chlebe života. Ľudia totiž potrebujú jasnú odpoveď na otázku: „Čo mám robiť, aby som bol spasený?„

Tisíce ľuďí možno oslovit' tým najjednoduchším spôsobom. Práve tých, ktorých svet pokladá za najnadanejších a najučenejších, môžu povzbudiť slová prostého človeka, ktorý miluje Boha a o jeho láske rozpráva tak prirodzene, ako hovorievame o svojich záujmoch.

Účinok starostlivo pripravených a naučených slov býva často nepatrný, kým úprimný, jednoduchý a pravdivý prejav Božieho dieťaťa má moc otvoriť nejedno srdce, ktoré bolo Kristovi a jeho láske dovedy neprístupné.

Kto pracuje pre Krista, nesmie nikdy zabudnúť, že to nerobí vlastnou silou. Svoje plány musí prinášať pred Boží trón vo viere, že spásna moc pochádza od Boha. To však znamená vytrvalo sa modliť a využiť všetky schopnosti, ktoré dostal od Stvoriteľa. Zárukou jeho úspechu bude Duch Svätý a pod vplyvom nebeských anjelov sa bude otvárať srdce človeka.

Jeruzalem sa mohol nepochybne stať vplyvným misijným streiskom, keby boli jeho duchovní a politickí vodcovia prijali pravdu, ktorú im hlásal Kristus. Odbojný Izrael by sa bol kajúčne vrátil k Bohu a okolo Krista by sa bol zhromaždil mohutný zástup vyznávačov. Tak sa mohlo evanjelium veľmi rýchlo roznieť do všetkých končín sveta. Ani dnes to nie je inak. Keby sa pre Krista podarilo získať schopných a vplyvných ľuďí, mohli by vykonať veľké dielo. Dvíhali by tých, ktorých zotročil hriech, a privádzali by na správnu

[181]

cestu zablúdilých, čo sa ocitli na okraji spoločnosti, a mohli by šíriť zvest' o spasení. Pozvanie na slávnosť by sa rýchlo roznieslo a účastníci by sa čoskoro zhromaždili pri stole Hostiteľ'a.

Nesmieme však myslieť len na slávne či významné osobnosti a zabúdať na ľuď jednoduchých. Kristus nabáda svojich poslov, aby šli na cesty a medzi ohrady, k ľuďom chudobným a spoločensky takmer bezvýznamným. Vo veľkomestách a na dedinách žijú jednotlivci, ba celé rodiny, možno cudzinci, ktorí nepatria k nijakej cirkvi a vo svojom osamotení majú pocit, že na nich už aj Boh zabudol. Nevedia, čo majú urobiť, aby nezahynuli v biede a hriechu, ale boli zachránení. Tiesni ich chudoba, utrpenie, nevera, zúfalstvo a trápia ich telesné i duševné choroby. Pri hľadaní východiska z existenčných problémov satan ich zvádza, aby riešenie hľadali na ceste svetských rozkoší a zál'ub, ktoré končia v ponížení a záhube. Ponúka im sodomské jablko, ktoré sa im v ústach mení na popol. Svoje prostriedky utrácajú za to, čo ich nenasýti, a chcú dosiahnuť, čo ich neuspokojí.

Musíme si uvedomiť, že Kristus prišiel týchto ľuď spasit'. On ich pozýva: *„Všetci smädní, pod'te k vode! Pod'te i vy, ktorí nemáte peňazí! Kupujte zbožie, jedzte; pod'te, kupujte bez peňazí, bez plate-
nia víno a mlieko! Prečo dávate peniaze za to, čo nie je chlebom, a svoj zárobok za to, čo nesýti? Čujte ma pozorne a jedzte dobré a v
hojnosti sa bude kochať vaša duša. Nachýl'te uši a pod'te ku mne,
poslúchajte a budete žiť„*, [Izaiáš 55,1-3](#).

[182] Boh nám prikázal, aby sme najmä k cudzincom, k ľuďom spoločensky opovrhovaným a hriechom zotročeným pristupovali veľmi ohľaduplne. Mnohí z nich sa k náboženským otázkam stavajú zdanelivo ľahostajne, ale v srdci túžia po odpočinku a pokoji. Napriek hĺbke hriechu, v ktorej hynuli, existuje možnosť ich záchrany.

Kristovi služobníci majú nasledovať príklad svojho Pána. Ježiš chodil z miesta na miesto, potešoval zarmútených a uzdravoval chorých. Potom ich zoznamoval s významnými pravdami svojho kráľovstva. Takto majú konať aj jeho nasledovníci.

Kto ľuďom zmierňuje telesné utrpenie, nájde aj spôsob, ako im pomôcť v duševnom trápení. Treba im poukázať na ukrižovaného Spasiteľ'a a povedať im o láske veľkého Lekára, pretože len on má moc ich uzdraviť.

Povedzte všetkým zmalomysel'neným, ktorí sa odvrátili od Boha, že si nemusia zúfať. Napriek tomu, že v živote zblúdili a hriechom si poškvrnili charakter, Boh ich chce priviesť späť k sebe a spasit'. Napriek tomu, že slúžili satanovi, ochotne sa ich ujíma v zdanlivo beznádejnej situácii a udeľuje im milosť. Nepostihne ich hnev, ktorý zničí neposlušných. Povedzte im, že Boh chce každého človeka očistiť a uzdraviť. Pri Božom slávnostne prestretom stole je dost' miesta a Boh každého rád privíta.

Keď Boží služobníci vychádzajú „na poľné cesty a medzi ohrady„, stretávajú sa s rôznymi ľuďmi, ktorým treba pomôcť. Mnohí z nich žijú podľa toho, čo poznali a slúžia Bohu, ako najlepšie vedia. Uvedomujú si potrebu veľkej zmeny nielen v sebe, ale aj v blížnych. Túžia po dôkladnejšom poznaní Boha, ale dosiaľ zahliadli len záblesk vznešenejšieho zjavenia. V slzách prosia Pána o požehnanie, ktoré smeli pozorovať len zd'aleka. Väčšinou žijú v nepriaznivom prostredí veľkomiest alebo žijú v biednych pomeroch bez toho, aby si to ľudia všimli. O kol'kých z nich nevedia nič kresťanské zbory ani kazatelia. Sú to však Boží svedkovia v ohnisku biedy a hriechu. Poznali len málo svetla Božej pravdy a nemali možnosť kresťanského vzdelania, no aj tak sa snažia napriek [183] vlastnej chudobe slúžiť iným. Správcovia rozmanitej Božej milosti by mali týchto ľudí vyhl'adať a v moci Ducha Svätého im v ich tiesnivej situácii pomôcť. Študujte s nimi Písmo a modlite sa s nimi tak jednoducho, ako vás na to nabáda Duch Svätý. Kristus dá svojim služobníkom poslanstvo, ktoré bude týmto ľuďom životodarným chlebom z neba. Božie požehnanie sa bude šíriť od srdca k srdcu a z jednej rodiny do druhej.

Príkaz z podobenstva: „Donúť ho vojst'„, si mnohí často vykladali nesprávne. Nazdávali sa, že ľudia treba prinútiť, aby prijali evanjelium. Tento výrok však predovšetkým zdôrazňuje naliehavosť pozvania a hlboký význam uvedených dôvodov. Evanjelium nikdy neprivádza ľudí násilím ku Kristovi. Jeho poslanstvo pozýva: „Všetci smädní, pod'te k vode!„ [Izaiáš 55,1](#). „Duch i nevesta hovoria: Príd'!... Kto chce, nech si zadarmo naberie vody života„, [Zjavenie Jána 22,17](#). Moc Božej lásky a milosti nás vyzýva, aby sme prišli.

Spasiteľ hovorí: „Stojím pri dverách a klopem. Ak niekto počuje môj hlas a otvorí dvere, vojdem k nemu a budem stolovať s ním a on so mnou„, [Zjavenie Jána 3,20](#). Krista pri hľadaní hynúcich [184]

neodradí výsmech ani hrozba. Vraví: „*Ako by som sa t'a mohol vzdat'?*“, [Hozeáš 11,8](#). Aj keď človek tvrdohlavo odmieta jeho lásku, Spasiteľ prichádza znova a ešte naliehavejšie pripomína: „*Stojím pri dverách a klopem.*“, Podmaňujúca moc Kristovej lásky volá človeka, aby prišiel k Spasiteľovi a kajúcne so žalmistom vyznal: „*Tvoja blahosklonnosť ma zvel'adila.*“, [Žalm 18,36](#).

Kristus vstúpuje svojim poslom do srdca rovnakú lásku, s akou sám hľadá hynúcich. Nestačí povedať: „*Pod'!*“, Niektorí ľudia síce počujú pozvanie, ale jeho význam vôbec nechápu. Sú slepí a nevidia dobro, ktoré Boh pre nich pripravil. Iní si uvedomujú, ako hlboko padli. Vravia: Dajte mi pokoj, mne už nikto nepomôže. Kristových služobníkov však ani to nesmie odradiť. K bezmocným a zmalomyseľným musia pristupovať ohľaduplne, súcitne ich povzbudiť a dodať im potrebnú nádej. Láskyplne ich ved' te k tomu, aby prišli ku Kristovi. „*Majte súcitiť s pochybovačmi, zachráňte ich, vytrhnite ich z ohňa.*“, [Júdu 1,22.23](#).

Boh podporí posolstvo svojich služobníkov potrebnou mocou, ak ho budú vo viere nasledovať. Pripraví ich, aby mohli jeho lásku, ako aj odmietnutie Božej milosti vyložiť tak presvedčivo, že poslucháči budú nútení prijať evanjelium. Ak ľudia splnia Božie poslanie, Kristus vykoná veľké divy. Aj dnes sa môžu v ľudských srdciach udiť také zmeny, aké sa diali v minulosti. Ján Bunyan, ktorý sa zriekol bezbožného pôžitkárskeho života, a Ján Newton, bývalý obchodník s otrokmi, boli zachránení a obaja šírili zvesť o Spasiteľovi. Aj dnes môžu byť z hriechu vytrhnutí ľudia, ako bol Bunyan a Newton. Boh môže prostredníctvom veriacich zachrániť nejedného hriešnika a ten sa potom bude všemožne snažiť o obnovu Božieho obrazu v ďalších ľuďoch. Svetlo poznania osvieti cestu mnohým zblúdilým, ktorí predtým nepoznali lepší spôsob života a mali len málo príležitostí obrátiť sa. Ježišove slová Zacheovi, platia aj im: „*Dnes musím zostať v tvojom dome.*“, [Lukáš 19,5](#). Ukáže sa, že aj zdanlivo neoblomný hriešnik má detsky citlivé srdce, pretože mu Kristus blahosklonne venoval pozornosť. Mnohí sa vymania z najhrubších omylov a hriechov a zaujmú miesta tých, čo si nevážili ponúknuté možnosti a prednosti. Oni budú patriť medzi Boží vyvolení ľud. Keď Kristus príde v sláve svojho kráľovstva, budú stáť najbližšie pri jeho tróne.

„Dajte si pozor, aby ste neodmietli toho, ktorý hovorí,“ **Židom 12,25**. Kristus povedal: „Ani jeden z tých, čo boli pozvaní, neokúsi moju večeru.“, Boh už nebude pozývať tých, ktorí jeho pozvanie odmietli. Židia si zavrnutím Krista uzavreli aj srdcia a podľahli moci satana natoľko, že už neboli schopní prijať Božiu milosť. Tak je to aj dnes. Keď ľudia neocenia a neprijmú Božiu lásku ako trvalú zásadu, ktorá ich mení a podmaňuje si ich srdce, sú beznádejne stratení. Boh už totiž nemôže dať väčší dôkaz svojej lásky, než aký dal. Ak naše srdce neovplyvní Ježišova láska, nemá už naň vplyv nijaký iný prostriedok.

Kedykoľvek sa zdráhaš prijať posolstvo milosti, utvrdzuješ sa v nevere. Ak premeškáš príležitosť otvoriť Kristovi srdce, stávaš sa menej ochotným počúvať jeho hlas a zbavuješ sa možnosti prijať poslednú ponuku milosti. Nedopuť, aby sa o tebe muselo povedať to, čo o starom Izraeli: „*Efrajim je prívržencom modiel, nechaj ho,*“ **Hozeáš 4,17**. Nedovoľ, aby nad tebou musel Kristus zaplakať ako nad Jeruzalemom: „*Koľko rás som chcel zhromaždiť tvoje deti, ako sliedka svoje kuriatka pod krídla, a nechceli ste. Hľa, váš dom sa vám ponecháva pustý,*“ **Lukáš 13,34.35**.

Žijeme v čase poslednej výzvy milosti a ľudia ešte majú možnosť prijať Božie pozvanie. Príkaz: „*Vyjdi na poľné cesty a medzi ohrady,*“ je takmer splnený. Boží poslovia majú každému človekovi oznámiť Kristovo pozvanie: „*Pod' te, už je všetko pripravené.*“, Nebeskí anjeli stále spolupracujú s ľuďmi a Duch Svätý využíva všetky prostriedky, aby ti pomohol prísť. Kristus očakáva, že mu otvoríš dvere svojho srdca, aby mohol doň vstúpiť. Anjeli čakajú, aby mohli v nebi oznámiť radostnú správu, že sa našiel ďalší stratený hriešnik. Nebeské zástupy sú pripravené hrať a spievať radostné piesne, pretože ďalší človek prijal pozvanie na slávnosť evanjelia.

[186]

[187]

19. kapitola — „Miera odpustenia,

(Matúš 18,21-35)

Jedného dňa prišiel Peter k Ježišovi s otázkou: „*Pane, keď sa brat prehreší proti mne, koľkokrát mu mám odpustiť? Či až sedem ráz?*“, [Matúš 18,21](#). Rabíni obmedzili odpustenie na tri previnenia. Peter zvýšil tento počet na sedem, teda na číslo predstavujúce dokonalosť v domnení, že to bude v súlade s učením Spasiteľa. Kristus nás však učí, že v odpúšťaní nemáme určovať mieru. Povedal: „*Nehovorím ti, že sedem ráz, ale až sedemdesiatkrát sedem ráz*“, [Matúš 18,22](#).

[188]

Ježiš potom objasnil skutočný dôvod odpúšťania a pripomenul, aké nebezpečenstvo sa skrýva v neochote odpustiť. V jednom z podobenstiev povedal, ako kráľ naložil s úradníkmi, ktorých poveril správou nad svojím kráľovstvom. Niektorým z nich zveril značnú časť štátnych peňazí. Keď jedného dňa skúmal, ako jeho úradníci spravujú krajinu, priviedli k nemu muža, ktorý pri účtovaní zistil, že svojmu pánovi dlhuje veľký obnos – desaťtisíc talentov. Keď že úradník to nemal čím zaplatiť, kráľ ho prikázal podľa vtedajšieho zvyku predať so všetkým, čo mal a takto nahradiť dlžobu. Vylakaný dlžník sa však hodil pánovi k nohám a úpenlivo ho prosil: „*Pozhovej mi, a všetko ti vrátim. Pán sa nad sluhom zľutoval, prepustil ho a dlh mu odpustil. Len čo však ten sluha odišiel, stretol jedného so svojich spolusluhov, ktorý mu bol dlžný sto denárov. Chytil ho, škrtil a volal: Vráť, čo si dlžen! Spolusluha mu padol k nohám a prosil ho: Pozhovej mi a vrátim ti. Ten však nebol ochotný, ale odišiel a dal ho do väzenia, kým mu nesplatí dlžobu. Keď jeho spolusluhovia videli, čo sa stalo, veľmi sa zarmútili. Išli a oznámili svojmu pánovi všetko, čo sa stalo. Tu si ho pán predvolal a povedal mu: Ty zlý sluha, odpustil som ti celý dlh, pretože si ma prosil. Nemal si sa teda aj ty zľutovať nad svojím spolusluhom, ako som sa ja zľutoval nad tebou? Jeho pán sa rozhneval a odovzdal ho mučiteľom, dokiaľ nesplatí celú dlžobu*“, [Matúš 18,27-34](#).

[189]

V tomto podobenstve sú uvedené niektoré podrobnosti potrebné na dokreslenie obrazu, ale pri výklade jeho zmyslu sú zanedbateľné. Nevyžadujú si teda nijakú mimoriadnu pozornosť. V podobenstve sú významné pravdy, o ktorých máme sústredene uvažovať.

Odpustenie udelené kráľom znázorňuje Božie odpustenie všetkých hriechov. Súcitný pán, ktorý svojmu sluhovi veľkoryso odpustil dlh, predstavuje Krista. Keďže človek sa vlastnou silou nemohol nijako vyslobodiť spod zlorečenia prestúpeného zákona, prišiel na svet Kristus, vzal na seba ľudskú prirodzenosť a svoj život obetoval „spravodlivý za nespravodlivých,,. Sám zaplatil za naše hriechy a každému človekovi ponúka zadarmo odpustenie, ktoré vykúpil svojou krvou. „Od Hospodina je milosť a od neho je plné výkupné,, [Žalm 130,7](#).

To je dôvod na súcit s blížnymi, ktorí sú hriešni ako my. „Keď si nás Boh tak zamiloval, aj my sa máme navzájom milovať,, [1. Jána 4,11](#). Kristus povedal: „Zadarmo ste dostali, zadarmo dávajte,, [Matúš 10,8](#).

Pretože dlžník v podobenstve žiadal o zľutovanie s príslubom: „Pozhovej mi, a všetko ti vrátim,, pán zrušil svoje rozhodnutie a celý dlh mu odpustil. Čoskoro mal aj tento dlžník príležitosť nasledovať príklad svojho láskavého pána. Keď vyšiel von, stretol spolusluhu, ktorý mu dlhoval malú čiastku. Jemu kráľ odpustil desať tisíc talentov, priateľ mu však dlhoval len sto denárov. Kráľ sa k nemu zachoval veľkoryso, ale on voči svojmu spolusluhovi celkom inak. Dlžník ho prosil o odpustenie tak úpenlivo, ako on sám prosil kráľa, ale márne. Ten, ktorému bolo pred chvíľou odpustené, nepoznal súcit, nebol láskavý. Voči svojmu spolupracovníkovi neprejavil milosrdenstvo, aké sám dostal a nevyhovel prosbe o pozhovenie. Nevďačný sluha myslel len na malý dlh, ktorý mu mal priateľ vrátiť, žiadal všetko, čo pokladal za svoje a nad spolusluhom vyniesol rozsudok, akého bol sám tak milostivo ušetrený.

[190]

Koľko ľudí sa aj dnes takto správa! Keď dlžník žiadal svojho pána o pozhovenie, nechápal skutočnú veľkosť svojho dlhu. Vôbec si nevedomoval svoju bezmocnosť a z dlhu sa chcel vymaniť sám. Svojmu pánovi povedal: „Pozhovej mi, a všetko ti vrátim,,. Takto sa mnohí spoliehajú, že si vlastnými skutkami zaslúžia Božiu priazeň a nechápu svoju bezmocnosť. Božiu milosť neprijímajú ako dar, ale chcú ju dosiahnuť vlastnou spravodlivosťou. Ich srdce sa ne-

zachvelo a nepokorilo poznaním vlastných vín, a preto sú neúprosní a nezmieriteľní voči iným. Ich hriechy proti Bohu sú v porovnaní s previneniami ich bratov či sestier voči nim ako desať tisíc talentov proti stu denárov, teda asi milión k milióntine, a predsa nechcú odpustiť svojim blíznym.

V podobenstve dal pán nemilosrdného dlžníka predvolať a povedal mu: „*Ty zlý sluha, odpustil som ti celý dlh, pretože si ma prosil. Nemal si sa teda aj ty zľutovať nad svojím spolusluhom, ako som sa ja zľutoval nad tebou? Jeho pán sa rozhneval a odovzdal ho mučiteľom, dokiaľ nesplatí celú dlžobu.*„ [Matúš 18,32-34](#). Ježiš dodal: „*Tak aj môj nebeský Otec urobí vám, ak neodpustíte každý zo srdca svojmu bratovi.*„ [Matúš 18,35](#). Kto odmieta odpúšťať, pripravuje sa o nádej, že dosiahne odpustenie.

[191] Poučenie z tohto podobenstva však nesmieme uplatňovať nesprávne. Odpustenie, ktoré prijímame, nás nijako nezbavuje povinnosti poslúchať Boha. Práve tak ani svojou ochotou odpustiť nezbavujeme bližneho povinnosti plniť jeho záväzky. Kristus v modlitbe, ktorú učil svojich učeníkov, povedal: „*Odpust' nám naše viny, ako aj my odpúšť'ame svojim vinníkom.*„ [Matúš 6,12](#). Kristus nepovedal, že ak chceme získať odpustenie hriechov, nesmieme od dlžníkov vyžadovať, čo nám právom patrí. Ak nám svoj dlh splatiť nemôžu, hoci aj následkom ich nerozvážneho hospodárenia, nemajú za to byť uvrhnutí do väzenia, utláčaní alebo vystavení bezohľadnému zaobchádzaniu. Podobenstvo nás však nenabáda ani na to, aby sme podporovali lenivosť. Božie slovo hovorí jasne: „*Ak niekto nechce pracovať, nech ani nejde.*„ [2. Tesaloničanom 3,10](#). Pán nežiada, aby ťažko pracujúci ľudia podporovali iných v záhaľke. Mnohí sa ocitli v chudobe len preto, že sa nijako nesnažili správne využiť drahocenný čas. Ak sa títo ľudia nezbavia svojich nedostatkov, všetko úsilie pomôcť im bude zbieraním pokladu do deravého vreca. Mnohí však žijú v biede nie z vlastnej viny a takým máme účinne prejaviť lásku a súcitiť. K svojim blíznym sa máme vždy správať tak, ako by sme si sami priali, aby sa v podobných situáciách oni správali k nám.

Duch Svätý nám prostredníctvom apoštola Pavla odkazuje: „*Ak teda jestvuje nejaké napomenutie v Kristovi, ak jestvuje nejaká útecha z lásky, ak jestvuje nejaké spoločenstvo Ducha, ak jestvuje nejaký súcitiť a milosrdenstvo, dovŕšte moju radosť: Zmýšľajte rovnako, rovnako milujte, buďte jedna duša a jedna myseľ! Nič nerobte z*

hašterivosti ani pre márnú slávu, ale radšej v pokore pokladajte iných za vyšších od seba a nehl'adajte iba svoje záujmy, ale aj záujmy iných. Tak zmýšľajte medzi sebou ako Kristus Ježiš,„ [Filipským 2,1-5](#).

Hriech však nesmieme zľahčovať. Pán prikazuje, aby sme nemlčali, ak sa niekto z členov cirkvi správa nepatrične. „Ak sa tvoj brat prehreší, pokarhaj ho,„ [Lukáš 17,3](#). Hriech treba pomenovať a toho, kto ho spáchal, máme naň jasne upozorniť.

Vo svojom napomenutí Timotejovi apoštol Pavel z podnetu Du- [192]
cha Svätého napísal: „Zvestuj Slovo, bud' pohotový v priaznivý i nepriaznivý čas, presvedčaj, karhaj, povzbudzuj so všetkou trpezlivosťou a poučaním,„ [2. Timoteovi 4,2](#). Títovi napísal: „Je totiž mnoho neposlušných, táravých, zvodcov... Preto ich zavrcaj, aby ozdraveli vo viere,„ [Títovi 1,10-13](#).

Kristus povedal: „Keby sa prehrešil tvoj brat, chod' za ním a napomeň ho medzi štyrmi očami. Ak ťa poslúchne, získal si svojho brata. Ak ťa neposlúchne, vezmi so sebou ešte jedného alebo dvoch, aby každá výpoveď bola založená na svedectve dvoch alebo troch svedkov. Ak by ani ich neposlúchol, povedz to cirkvi. Ak by neposlúchol ani cirkev, nech ti je ako pohan alebo colník,„ [Matúš 18,15-17](#).

Náš Pán učí, že nedorozumenia medzi kresťanmi treba riešiť v rámci cirkvi, nie pred ľuďmi, ktorí sa Boha neboja. Ak sa proti kresťanovi prehreší jeho spolubrat, ukrivdený by nemal hľadať pomoc u neveriacich pri súde. Mal by postupovať podľa Kristovej rady: namiesto toho, aby sa dožadoval práva, mal by sa snažiť svojho brata zachrániť. Boh ochraňuje záujmy tých, čo ho milujú a boja sa ho, a preto sa smieme s dôverou so všetkým zveriť nášmu Pánovi, ktorý súdi spravodlivo.

Veľmi často sa stáva, že previnilec síce vyzná svoju chybu, ale urobí ju znova, takže postihnutý usúdi, že odpúšťania bolo už dosť. Spasiteľova rada, ako sa máme správať k blúdiacim, je však jasná: „Ak sa tvoj brat prehreší, pokarhaj ho. Ak učiní pokánie, odpusť mu,„ [Lukáš 17,3](#). Neodmietni ho bezcitne ako nehodného tvojej dôvery. „Daj si pozor, aby si aj ty nepadol do pokušenia,„ [Galat'anom 6,1](#).

Ak sa tvoji bratia alebo sestry mýlia, máš im odpustiť. Keď prídu k tebe a vyznajú svoje chyby, nepovedz: „Neverím, že sú [193]
dosť pokorní, aby som im mohol odpustiť; myslím si, že necítia hlbokú ľútosť,„ Akým právom ich súdiš, akoby si vedel čítať ich

myšlienky? Božie slovo hovorí: „*Ak urobí pokánie, odpust' mu. A čoby sa aj sedem ráz za deň proti tebe prehrešil a sedem ráz sa k tebe vrátil a povedal by: „Kajám sa – odpust' mu!„, Nie však len sedemkrát, ale sedemdesiatkrát sedemkrát.,* – práve toľkokrát, koľkokrát Boh odpúšťa a tebe.

Za všetko, čo máme, ďakujeme Božej milosti. Božími deťmi sa stávame na základe milosti podľa zmluvy medzi Bohom a človekom. Milosť nám prostredníctvom Spasiteľa priniesla vykúpenie, znovuzrodenie a umožnila nám stať sa spoludedičmi Ježiša Krista. Túto milosť sme povinní zvestovať svojim blíznym.

Dbajte o to, aby ste blúdiaceho nepripravili o odvahu. Neprejavte ani náznak farizejskej tvrdosti, ktorá by mohla vášho brata zraniť. Nedovoľte, aby vo vašom srdci alebo v mysli vyklíčil pocit opovrhnutia. Nech sa vo vašom hlase neprejaví ani náznak výsmechu. Človeka možno sotiť do záhuby slovom, ľahostajným postojom, prejavom nedôvery alebo podozrievaním. Naš blízny potrebuje niekoho so srdcom plným lásky nášho staršieho Brata, Ježiša Krista. Len tak sa možno dotknúť jeho srdca. Podaním ruky mu vyjadrite svoj súcit a povedzte: „*Pomodlime sa!*“, Boh vám obom dá prežiť požehnanú skúsenosť. Modlitba vás spojí s Bohom i medzi sebou navzájom. Keď sa modlíme, Kristus stojí pri nás a dáva nám slabým a chybným novú silu, aby sme mohli zvíťaziť nad svetom, žiadostami tela a nepriateľmi spasenia. Modlitba odvracia útoky satana.

[194] Kto hľadá na Krista, nie na ľudské nedokonalosti, toho povaha sa mení podľa Božieho vzoru. Kristov Duch stvára v ňom svoj obraz. Všetmožno sa snažte vyvýšiť Ježiša. Zahľadte sa zrakom viery na Baránka Božieho, „*ktorý sníma hriech sveta.,* **Ján 1,29**. Nezapadnite, že „*ten, kto vráti hriešnika z jeho bludnej cesty, zachráni jeho dušu od smrti a zakryje množstvo hriechov.,* **Jakoba 5,20**.

„*Ale ak vy neodpustíte ľuďom, ani vám váš nebeský Otec neodpustí vaše poklesky.,* **Matúš 6,15**. Neochotu zmieriť sa nemôže nič ospravedlniť. Kto nie je milosrdný k iným, dáva najavo, že neprijal Božiu odpúšťať ajúcu milosť. Božie odpustenie priťahuje srdce blúdiaceho k veľkému srdcu večnej Lásky. Boží súcit preniká hriešnika a prenáša sa na iných ľuďoch. Súcit a milosrdenstvo, ktoré prejavil Kristus vo svojom živote, budú zjavné aj v živote tých, čo prijali jeho milosť. No „*ak niekto nemá Ducha Kristovho, ten nie je jeho.,*

Rimanom 8,9. Taký človek sa odcudzil Bohu a navždy sa od neho odlúčil.

Boh mu kedysi skutočne odpustil, on však svojou nezmierlivosťou prezrádza, že teraz zavrhuje Božiu odpúšťajúcu lásku. Odlúčil sa od Boha a znova je taký, aký bol predtým. Zrušil svoje predošlé pokánie a má na sebe hriechy, ako keby sa nikdy nebol kajal.

Hlavné poučenie z tohto podobenstva spočíva v protiklade medzi Božím milosrdenstvom a tvrdosťou človeka. Meradlom nášho odpúšťania má byť Božia odpúšťajúca milosť. *„Nemal si sa teda aj ty zľutovať nad svojím spolusluhom, ako som sa ja zľutoval nad tebou?,,* **Matúš 18,33.**

Odpúšťa sa nám nie preto, že odpúšťame, ale preto, ako odpúšťame. Dôvod každého odpustenia je v nezaslúženej Božej láske. Zo spôsobu, akým zaobchádzame s inými, je zrejmé, či sme túto lásku prijali. Preto Ježiš hovorí: *„Akým súdom súdite, takým budete súdení. Akou mierou meriate, takou sa nameria vám,,* **Matúš 7,2.**

[195]

20. kapitola — „Zisk, ktorý je stratou,“

(Lukáš 12,13-21)

Kristus učil, a ako obvykle sa okolo neho a jeho učeníkov zhromažďovalo mnoho ľudí. Hovoril práve o tom, čo čaká jeho nasledovníkov v blízkej budúcnosti, keď budú hlásať pravdy, ktoré im zveril. Dostanú sa pre ne do sporu s vládcami tohto sveta a pre Krista sa budú zodpovedať pred súdmi, úradmi i kráľmi. Spasiteľ im sľúbil, že dostanú od neho potrebnú múdrosť, a tej nebude môcť nikto odolať. Ježišove slová zapôsobili na zástup a medzi protivníkmi vyvolali zmätok. Prejavila sa moc Ducha, ktorého Spasiteľ prisľúbil svojim nasledovníkom.

[196]

Mnohí spomedzi prítomných chceli získať Božiu milosť len pre svoje sebecké zámery. Uznávali, že Kristus má pri svojom jasnom výklade pravdy obdivuhodnú moc. Počuli jeho sľub, že svojich nasledovníkov obdarí múdrosťou, aby sa vedeli obhájiť pred vládcami a mocnými odporcami. Neudelil by aj im svoju moc, aby ju mohli využiť na získanie pozemských výhod?

Ktosi zo zástupu ho požiadal: „*Učiteľ, povedz môjmu bratovi, aby sa so mnou podelil o dedičstvo,*“ Lukáš 12,13. Boh oznámil prostredníctvom Mojžiša pokyny, ako sa má dedičstvo rozdeliť. Najstarší syn mal právo na dvojnásobný diel otcovho majetku (5. Mojžišova 21,17), a každý z mladších bratov mal dostať po jednom dieli. Opytujúci sa nazdával, že brat ho pri delení dedičstva oklamal. Márna bola jeho snaha právne uplatniť svoj nárok. Myslel si, že určite dostane svoj diel, keď do sporu zasiahne Ježiš. Počul Kristove výzvy a výstrahy určené zákonníkom a farizejom. Keby teda Spasiteľ rozkázal jeho bratovi, ten by sa neodvážil odoprieť postihnutému jeho diel.

Žiadateľ prejavil svoje sebecké zmýšľanie práve vtedy, keď Kristus vyslovil vážne napomenutia. Myslel len na to, čo by Pán mohol urobiť pre jeho pozemské záujmy a duchovné pravdy neovplyvnili jeho myseľ ani srdce. Okrem dedičského podielu ho nič

iné nezaujímalo. Pán Ježiš, Kráľ slávy, bol bohatý, kvôli nám však schudobnel a teraz tomuto poslucháčovi odkrýval poklady Božej lásky. Duch Svätý ho viedol k tomu, aby sa stal vlastníkom dedičstva „nepominuteľného, nepoškvrneného a nevädnuceho,, 1. Petra 1,4. Videl dôkazy Kristovej moci. Naskytl sa mu jedinečná príležitosť osloviť veľkého Učiteľa a predniesť mu svoje najvrúcnejšie želanie. Pretože sa zaujímal len o časné veci, nechápal, že môže získať korunu večného života. Aj on oceňoval Boží dar iba ako prostriedok na dosiahnutie pozemského zisku tak ako čarodejník Šimon.

Spasiteľovo poslanie na zemi sa rýchlo chýlilo ku koncu. Na zavŕšenie diela, ktoré prišiel na zem vykonať – založiť svoje kráľovstvo milosti – zostávalo už len niekoľko mesiacov. Ľudská ziskuchtivosť ho chcela odvrátiť od jeho poslania a zatahnúť ho do sporu o kus pol'a. Pán Ježiš sa však nedal odvieť od svojho zámeru. Odpovedal: „Človeče, kto ma ustanovil na to, aby som vynášal rozsudky alebo delil?,, Lukáš 12,14.

[197]

Ježiš mohol povedať žiadateľovi priamo, kto z oboch bratov toho druhého poškodil. Vedel, kto má v danom prípade pravdu. Chamtivosť zviadla oboch do sporu. Kristus vlastne povedal: Nie je mojím poslaním urovnávať spory tohto druhu. Spasiteľ prišiel hlásať evanjelium a ľuďí viesť k poznaniu večných hodnôt.

Kristova odpoveď je v tomto prípade poučná pre všetkých, ktorí pracujú v jeho mene. Keď posielal do sveta dvanástich učeníkov, povedal: „Chod'te a zvestujte: Priblížilo sa nebeské kráľovstvo. Chorých uzdravujte, mŕtvych krieste, malomocných očist'ujte, démonov vyhánajte. Zadarmo ste dostali, zadarmo dávajte,, Matúš 10,7.8. Učeníci nemali urovnávať časné záležitosti, ale viesť ľuďí k zmiereniu s Bohom. Len takto mohli ľuďstvu priniesť požehnanie. Jediným liekom proti hriechu a utrpeniu na svete je totiž Kristus a nič okrem evanjelia o Božej milosti nemôže odstrániť zo sveta zlo, ktoré je kliatbou ľudskej spoločnosti. Nespravodlivosť bohatých voči chudobným, ako aj nenávisť chudobných voči bohatým majú svoj pôvod v sebecke, ktoré môže odstrániť Kristova vláda. Len Kristus môže zmeniť sebecké, hriešne srdce na srdce plné lásky. Kristovi služobníci majú hlásať evanjelium v moci Ducha Svätého a pracovať pre blaho ľuďí, ako to robil Spasiteľ. Povedie to k takému požehnanu a povzneseniu ľuďstva, aké nedosiahne nijaká ľudská moc.

[198] Náš Pán sa dotkol uvedeného problému, a tým aj všetkých podobných sporov, keď povedal: *„Dajte pozor a vyvarujte sa akejkoľvek chamtivosti po nadbytku. Lebo život človeka nezávisí od jeho majetku a hojnosti,“* Lukáš 12,15.

„Potom im povedal toto podobenstvo: Istému boháčovi prinieslo pole hojnú úrodu. Rozmýšľal a hovoril si: Čo urobím? Veď nemám kam pozvážať úrodu. Potom si povedal: Urobím toto: Zrúcam svoje sýpky a postavím väčšie. Tam potom uložím všetko obilie i svoj majetok a poviem si: Duša, máš veľa majetku na mnoho rokov. Odpočívaj, jedz, pi a vesel sa! Ale Boh mu povedal: Blázon! Ešte tejto noci požiadajú o tvoj život a komu ostane to, čo si nahonobil? Tak bude s každým, kto zhrňa poklady pre seba a nie je bohatý v Bohu,“ Lukáš 12,16-21.

Kristus týmto podobenstvom ukázal nerozvážnosť tých, ktorým sa pozemský svet stal všetkým. Boháč mal celý svoj majetok od Boha. Veď Boh sa postaral, aby na jeho polia svietilo slnko, pretože lúče dopadajú na spravodlivých i nespravodlivých. Dážď prichádza z neba na zlých i dobrých. Z Božej moci sa rozzelenali polia a priniesli hojnú úrodu. Boháč nevedel, čo si má počítať s toľkým výnosom. Stodoly mal preplnené a zvyšok nebolo kam uložiť. Na Boha, od ktorého to dostal, ani nepomyslel. Neuvedomoval si, že správcom majetku ho urobil Boh, aby pomáhal chudobným. Mal jedinečnú príležitosť rozvážne hospodáriť s Božími darmi, on však myslel iba na vlastný prospech.

[199] Boháč vedel, ako žijú chudobní, siroty, vdovy a ľudia vysilení trápením. Svojím majetkom mohol zmierniť biedu na mnohých miestach. L'ahko sa mohol zbaviť časti svojho nadbytku a pritom uľahčiť bremeno utrpenia mnohých rodín. Mohol nasýtiť hladných, zaodiat' nahých a potešiť nejedno srdce. Mohlo sa tým splniť mnoho prosieb o chlieb a šatstvo, čím mohol byť Boh oslávený a zvelebený. Pán počul prosby trpiacich a vo svojej добрote sa postaral o chudobných. (Pozri Žalm 68,11.) Pre uspokojenie potrieb mnohých ľudí urobil dostatočné opatrenie v požehnaní, ktorým obdaril tohto boháča. On však uzavrel svoje srdce a zapchal si uši pred krikom chudobných. Svojim sluhom povedal: *„Urobím toto: Zrúcam svoje sýpky a postavím väčšie. Tam potom uložím všetko obilie i svoj majetok a poviem si: Duša, máš veľa majetku na mnoho rokov. Odpočívaj, jedz, pi a vesel sa,“*

Ciele tohto muža neboli o nič vyššie, než aké majú zvieratá. Žil, akoby Boha, neba a večného života vôbec nebolo, akoby všetko, čo mal, patrilo len jemu, akoby Bohu ani ľuďom nič nedlhoval. Takého človeka mal na mysli žalmista, keď napísal: „*Blázon si v srdci hovorí: Boha niet!*„, [Žalm 14,1](#).

Boháč žil a plánoval sebecky. Svoju budúcnosť videl dobre zabezpečenú, a preto myslel iba na to, ako si ochrániť a užívať svoj majetok. Pokladal sa za úspešnejšieho gazdu, než boli ostatní a pripisoval to svojmu rozvážnemu hospodáreniu. Spoluobčania si ho vážili ako múdreho človeka s bystrým úsudkom. „*Chvália ťa, že si si dobre počínal*„, [Žalm 49,19](#).

„*Múdrosť tohto sveta je pred Bohom bláznovstvom*„, [1. Korint'anom 3,19](#). Boháč sa tešil z výhľadu blahobytnej budúcnosti. „*Blázon! Ešte tejto noci požiadajú o tvoj život*„. Tu nepomôžu peniaze. Za bohatstvo si nemohol predĺžiť život. V jedinom okamihu stratilo preňho cenu všetko, čo dlhý čas hromadil. „*Komu ostane to, čo si nahonobil?*„. Prišiel o rozľahlé polia i preplnené sýpky. Človek sa „*vzrušuje pre zbytočnosti, hromadí, hoci nevie, kto to poberie*„, [Žalm 39,7](#).

Jediné, čo boháč teraz potreboval, si nestihol zabezpečiť. Svojím sebecky zameraným životom odmietol Božiu lásku. Tá sa mohla prejavit' milosrdenstvom voči iným ľuďom. Pohrdol životom, pretože Boh je láska a láska je život. Tento muž pred duchovnými hodnotami uprednostňoval pozemské veci a s nimi musel aj zahynúť. „*Človek v blahobyte to nechápe, je ako zviera, ktoré hynie*„, [Žalm 49,21](#).

„*Tak bude s každým, kto zhrňa poklady pre seba a nie je bohatý v Bohu*„, [Lukáš 12,21](#). Táto pravda má trvalú platnosť. Môžeš si robiť plány, ako uspokojíš svoje sebecké túžby, môžeš zhromažďovať bohatstvo, stavať domy veľké a vysoké ako stavitelia dávneho Babylona, no nemôžeš postaviť taký vysoký múr ani takú pevnú bránu, aby mohli zadržať posla súdu. Kráľ Bělšaccar usporiadal vo svojom paláci slávnostnú hostinu a so svojimi kniežatami pil víno a oslavoval „*zlatých, strieborných, bronzových, železných, drevených a kamenných bohov*„. Ruka Neviditeľného však písala na stenu slová rozsudku a v bránach paláca už bolo počuť pochod nepriateľských vojsk. „*Tej istej noci bol chaldejský kráľ Bělšaccar zabitý*„, a na trón zasadol cudzí panovník ([Daniel 5,23.30](#)).

[200]

Žit' len pre seba, znamená zahynúť. Chamtivosť a túžba po vlastnom prospechu oddeľujú človeka od zdroja života. Satan v ňom podnecuje chuť niečo získať a vlastniť. Naproti tomu Ježiš v nás prebúdza túžbu rozdávať a obetovať sa v záujme iných. *„To je svedectvo, že nám Boh dal večný život a tento život je v jeho Synovi. Kto má Syna, má život; kto nemá Božieho Syna, nemá život,„* [1. Jána 5,11.12.](#)

Preto Ježiš povedal: *„Dajte pozor a vyvarujte sa akejkol'vek chamtivosti po nadbytku, lebo život človeka nezávisí od jeho majetku a hojnosti,„* [Lukáš 12,15.](#)

21. kapitola — „Veľká priepasť“,

[201]

(Lukáš 16,19-31)

Podobenstvom o boháčovi a Lazarovi Kristus upozornil, že ľudia rozhodujú o svojom večnom určení počas pozemského života. V tomto skúšobnom čase Boh ponúka milosť každému človekovi. Kto však ponúknutú príležitosť sebecky premárni, sám sa zrieka večného života. Nijaký iný čas milosti nedostane. Vlastným rozhodnutím človeka vzniká medzi ním a Bohom nepreklenuteľná priepasť.

V tomto podobenstve vidieť rozdiel medzi bohatými, ktorí sa nespoliehajú na Boha a chudobnými, ktorí sa mu bezvýhradne oddali. Kristus upozorňuje, že príde čas, keď sa ich postavenie zmení. Tí, čo nemajú nijaké pozemské bohatstvo, ale dôverujú Bohu a trpezlivo znášajú svoje utrpenie, jedného dňa predstihnú tých, čo teraz síce vo svete zastávajú najvyššie miesta, ale svoj život nepodriadili Bohu.

[202]

Ježiš povedal: „*Bol bohatý človek. Obliekal sa do purpuru a kmentu, a deň čo deň skvostne hodoval. Pri jeho bráne líhaval akýsi chudák menom Lazar, plný vredov. Túžil nasýtiť sa odpadkami z boháčovho stola.*“, Lukáš 16,19-21.

Boháč nebol z tých, čo otvorene priznajú, že neveria v Boha a nedôverujú ľuďom. Pokladal sa za Abrahámovho syna. K chudákovi sa nesprával násilne, ani sa od neho s odporom neodvracal. Nič nemal proti tomu, keď pri jeho bráne ležal úbohý, odpudivo vyzerajúci žobrák a hľadel naňho, ako vchádza do svojho domu. Zostal však k potrebám svojho trpiaceho brata sebecky ľahostajný.

V dávnych časoch neboli nemocnice, kde by sa postarali o chorých. Trpiaci a chudobní boli odkázaní na súcit a pomoc tých, ktorým Boh zveril bohatstvo. Tak to bolo aj v prípade žobráka a boháča z podobenstva. Pretože Lazar nemal priateľov, domov, peniaze, ba ani čo jesť, naliehavo potreboval pomoc. Deň za dňom sa míňal a on bol stále v rovnakom položení, kým boháč mal všetko, na čo si pomyslel. Zo svojho nadbytku mohol zmierniť utrpenie chudáka, no bránilo mu v tom sebecko. Podobne sebecky žijú mnohí aj dnes.

Aj v našom najbližšom okolí žije mnoho ľudí trpiacich nedostatkom potravy a odevu alebo bez strechy nad hlavou. Ak si týchto ľudí nevšímame a ak im nepomáhame podľa svojich možností, previňujeme sa a so svojou vinou sa nebudeme chcieť raz stretnúť. Boh odsudzuje každú žiadostivosť ako modlárstvo a uráža ho každé uspokojovanie sebeckých záľub.

[203] Keďže boháč sa stal správcom majetku len z Božieho rozhodnutia, mal povinnosť starať sa práve o takých ľuďoch, ako bol Lazar z podobenstva. Príkaz znel: „*Milovať budeš Hospodina, svojho Boha, celým srdcom, celou dušou a celou silou,*“ (5. Mojžišova 6,5), a „*miluj svojho blížneho ako seba samého,*“ 3. Mojžišova 19,18. Boháč bol Žid, a teda poznal Boží príkaz. Zabudol však, že je zodpovedný za to, ako používa zverené prostriedky a schopnosti. Hospodin ho bohato požehnal, ale on Božie dary sebecky premárnil na vlastnú slávu, nie na oslavu svojho Tvorcu. Čím viac darov prijal, tým väčšia bola jeho zodpovednosť za to, že ich použije na prospech a požehnanie ľudí. Taký bol Boží zámer, no boháč ani len nepomyslel na svoju povinnosť voči Bohu. Požičiaval peniaze a hromadil zisk. Z toho však, čo mu požičal Boh, nijaký úrok Darcovi nevracal. Bol nadaný a získal potrebné vedomosti, ale zneužil ich. Zabudol na zodpovednosť voči Bohu a bezvýhradne sa oddal svojim záľubám.

Všetok nahromadený majetok sebecky premárnil v zábavách, oslavných príležitostiach, v prijímaní nezaslúženého obdivu a v pôžitkárskom užívaní života. Spoločnosť ho strhla natoľko, že stratil pocit zodpovednosti za povolanie k Božiemu dielu milosrdenstva. Mal možnosť poznávať a pochopiť Božie slovo a riadiť sa jeho učením. Kvôli priateľom, ktorými sa obklopil, na večného Boha celkom zabudol.

Po čase sa postavenie oboch mužov zmenilo. Úbožiak trpel deň čo deň, svoje trápenie však znášal bez reptania. Keď zomrel, pochovali ho, a hoci za ním nikto netrúchlil, svojou trpezlivosťou v trápení svedčil o Kristovi. V skúške viery totiž obstál a po smrti ho anjeli podľa podobenstva odniesli do Abrahámovho náručia.

[204] Lazar predstavuje trpiacich chudobných, ktorí uverili v Krista. Keď zaznie Božia poľnica a všetci, čo sú v hrobách, budú počuť Kristov hlas, vstanú a dostanú odmenu, pretože ich viera v Boha pre nich nebola len teóriou, ale skutočnosťou.

„Zomrel aj boháč a pochovali ho. Potom v pekle v mukách pozdvihol oči a zďaleka uzrel Abraháma a Lazara v jeho lone. I zvolal: Otec Abrahám, zľutuj sa nado mnou a pošli Lazara nech si namočí konček prsta vo vode a ovlaží mi jazyk, lebo sa hrozne trápim v tomto plameni.“, [Lukáš 16,23.24](#).

V tomto podobenstve sa Kristus dotkol vtedajšieho, medzi ľuďmi rozšíreného názoru. Mnohí z jeho poslucháčov sa totiž nadržovali, že medzi smrťou a vzkriesením človek žije ďalej vedomým životom. Spasiteľ vo svojom podobenstve použil ich vlastné predstavy, aby im mohol objasniť dôležité pravdy. Poslucháčom nastavil zrkadlo, v ktorom mohli poznať seba i svoj skutočný vzťah k Bohu. Použil teda bežný príklad, aby upozornil na to, čo chcel mimoriadne zdôrazniť, že totiž Boh neposudzuje nikoho podľa majetku, pretože všetko, čo človek má, mu len prepožičal. Každý, kto tieto dary zneužije, skončí horšie než ten najchudobnejší a najúbohejší človek, ktorý miluje Boha a verí v neho.

Kristovi poslucháči mali pochopiť, že človek nemôže od neho získať spasenie po smrti. Abrahám v podobenstve odpovedá boháčovi na prosbu: „Synu, rozpomeň sa, že ty si za svojho života dostával všetko dobré a Lazar zase zlé. Teraz on sa tu teší a ty sa trápiš. A okrem toho je medzi nami a vami veľká priepasť, aby tí, čo by chceli, nemohli prejsť odtiaľto k vám, ani odtiaľ prekročiť k nám.“, [Lukáš 16,25.26](#). Kristus teda ukázal, aké beznádejné je spoliehať sa na nejakú možnosť nápravy života po smrti. Tento život je jediný čas, ktorý Boh poskytol človekovi, aby sa pripravil na večný život.

Boháč v podobenstve sa však nevzdal predstavy, že je synom Abraháma a v súžení volal k nemu o pomoc. Prosil: „Otec Abrahám, zľutuj sa nado mnou.“, Nemodlil sa k Bohu, ale k Abrahámovi. Abraháma teda pokladal za viac než Boha a veril, že príbuzenstvo s ním ho zachráni. Lotor na kríži prosil Krista: „Ježiš, rozpomeň sa na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva.“, ([Lukáš 23,42](#)) a hneď dostal odpoveď: Hovorím ti dnes (teraz, keď v ponížení a útrapách visím na kríži), že budeš so mnou v raji. Boháč sa však modlil k Abrahámovi a jeho prosba nebola vypočutá. Len Kristus je vyvýšený ako „Vodca a Spasiteľ, aby daroval Izraelu pokánie a odpustenie hriechov.“, ([Skutky apoštolov 5,31](#)). „V nikom inom niet spásy“, [Skutky apoštolov 4,12](#).

Boháč strávil celý život uspokojovaním svojich sebeckých záľub a príliš neskoro si uvedomil svoju nerozvážnosť, pričom si spomenul na bratov, ktorí budú ďalej žiť roztopašne, ako žil aj on. Preto žiadal: *„Prosím ťa, otče, pošli ho (Lazara) do domu môjho otca. Mám totiž piatich bratov. Nech im vydá svedectvo, aby sa aj oni nedostali na toto miesto múk. A Abrahám mu odpovedal: Majú Mojžiša a prorokov, nech ich poslúchajú. Ale on vrazil: Nie, otec Abrahám, ale ak príde niekto z mŕtvych, budú sa kajati. Odpovedal mu: Ak neposlúchajú Mojžiša a prorokov, nedajú sa presvedčiť, ani keby niekto vstal z mŕtvych.,, Lukáš 16,27-37.*

Na boháčovu žiadosť, aby jeho bratia dostali ďalší dôkaz, prišla odpoveď, že aj keby ho dostali, ani ten by ich nepresvedčil. Nerozvážny boháč akoby vytýkal Bohu: Keby si ma bol upozornil, nemusel som teraz byť tu. Abrahám dal v podobenstve na túto prosbu odpoveď: Tvoji bratia boli dostatočne varovaní. Potrebné svetlo dostali, ale nechceli vidieť; pravda zaznela, ale oni ju nechceli počuť.

[206] *„Neposlúchajú Mojžiša a prorokov, nedajú sa presvedčiť, ani keby niekto vstal z mŕtvych.,, Dejiny židovského národa dokázali pravdivosť tohto výroku. Kristovým posledným a vrcholným divom bolo vzkriesenie Lazara z Betánie, ktorý bol štyri dni mŕtvy. Židia teda dostali obdivuhodný dôkaz Spasiteľovho božstva, ale odmietli ho. Lazar vstal z mŕtvych a priniesol im svedectvo, oni však zostali slepí a hluchí voči všetkým dôkazom, a dokonca ho chceli usmrtiť. (Pozri Ján 12,9-11.)*

V Písme nám Boh oznámil všetko, čo potrebujeme na spasenie. Kristus vlastne povedal: Nech sa pridíža týchto svedectiev. Keď neposlúchajú Boží hlas, ktorý hovorí z Písma, nedbali by ani na slová svedka vzkrieseného z mŕtvych.

Kto poslúcha Mojžiša a prorokov, nebude žiadať väčšie svetlo, než je to, ktoré Boh už dal. No ak ľudia toto svetlo zavrhnú a nevážia si poskytnuté príležitosti, neposlúchnu, ani keby k nim prišiel s posolstvom niekto z mŕtvych. Ani taký dôkaz by ich nepresvedčil. Tí, čo zavrhnú zákon a prorokov, zatvrdzujú si srdcia až tak, že zavrhnú všetko svetlo.

[207] Rozhovor medzi Abrahámom a bývalým boháčom je obrazný. Poučný je v tom, že Boh dopriava každému dostatok svetla, aby mohol plniť zverenú povinnosť. Zodpovednosť človeka je úmerná

prednosťami a príležitosťami, ktoré dostal. Každý má od Boha potrebné poznanie a milosť, aby mohol pracovať v Božom diele. Ak nerobí to, čo má vykonať pri malom svetle, väčšie svetlo zjaví už len jeho neveru a premárnené požehnanie. „*Kto je verný v malom, je verný aj vo veľkom, kto je nespravodlivý v malom, je nespravodlivý aj vo veľkom.*“, Lukáš 16,10. Ak niekto odmieta prijať Božie svetlo, ktoré prišlo prostredníctvom Mojžiša a prorokov, a žiada nejaký zázrak, ten sa nedá presvedčiť, ani keby mu Pán splnil jeho prianie.

Podobenstvo o boháčovi a Lazarovi ukazuje, ako Boh hodnotí ľudí, ktorých predstavujú títo dvaja muži. Byť bohatým nie je hriech, ak sa bohatstvo nezískalo nespravodlivo. Boháč nebude odsúdený preto, že mal majetok. Boží súd ho však neminie, ak zverené prostriedky sebecky premárni. Oveľa lepšie by urobil, keby si peniaze ukladal v nebi tak, že by ich používal na konanie dobra. Smrť nič nevezme tomu, kto takto získava večné bohatstvo. Kto však hromadí majetok len pre seba, ten si z neho nič nevezme do neba. Správal sa ako neverný hospodár. Počas života sa tešil z majetku a sebecky ho užíval, ale zabúdal na povinnosť voči Bohu, nezabezpečil si nebeský poklad.

Boháč s toľkými prednosťami mal zúročiť svoje dary tak, aby ho jeho dielo duchovne obohatilo a aby malo zmysel pre večnosť. Cieľom vykúpenia nie je len odstrániť hriech, ale aj vrátiť človekovi duchovné dary, o ktoré prišiel vplyvom ničivej moci hriechu. Peniaze si nemožno vziať do budúceho života, tam nie sú potrebné, ale dobré skutky vykonané na záchranu ľudí pre Krista nás predchádzajú do nebeských príbytkov. Tí, čo Božie dary len sebecky mŕňajú a nepomáhajú nimi svojim blížnym, ba nepodporujú ani rozmach Božieho diela vo svete, zneuctievajú svojho Stvoriteľa. Pri ich menách sú v nebeských knihách záznamy o tom, že okrádali Boha.

Boháč mal všetko, čo mohol získať za peniaze, nemal však bohatstvo, ktorým by mohol vyrovnat' svoj dlh u Boha. Žil tak, akoby všetko, čo vlastnil, patrilo len jemu. Nedbal na Božiu výzvu a prosby trpiacich. Nakoniec prišlo volanie, ktoré nemohol prepočúť. Nepopierateľná moc, a tej sa nedá odporovať, mu prikazuje opustiť statky a odoberá mu správu nad nimi. Niekdajší boháč sa stáva úbohým chudákom. V nebi pripravené rúcho Kristovej spravodlivosti nikdy neprikryje jeho nahotu. Ten, kto kedysi nosil najskvostnejší

šarlát a najjemnejšie plátno, je teraz nahý. Čas a možnosť nápravy sa skončili. Nič na svet nepriniesol a nič si z neho ani neodnesie.

Kristus odhrnul oponu, aby kňazom, vládcom, zákonníkom a farizejom predstavil tento obraz. Podívajcie sa naň vy, čo ste bohatí na svetské statky, ale nie ste bohatí v Bohu. Nechcete sa nad touto scénou zamyslieť? Čo si ľudia často veľmi cenia, to býva pred Bohom ohavnosť. Kristus sa pýta: „*Čo osoží človekovi, ak získa aj celý svet, ale svojej duši uškodí? Za čo vymení človek svoju dušu?*“, [Marek 8,36.37](#).

Podobenstvo a židovský národ

[209] V tých časoch, keď Kristus rozprával podobenstvo o boháčovi a Lazarovi, boli mnohí Židia veľmi bohatí. Ako poľutovaniahodnému statkárovi aj im sa Božie dary stali zdrojom bezohľadného pôžitkárstva, čím na seba privolali Boží súd. „*Bol si odvážený na váhe a nájdený si nedostatočným*“, [Daniel 5,27](#). Boháč dostal všetky hmotné i duchovné požehnania, ale odmietol spolupracou s Bohom zúročiť prijaté dary. Boh mu zveril poklad pravdy, a tým ho ustanovil za správcu svojej milosti. Poskytol mu duchovné i hmotné výsady s výzvou, aby sa o tieto požehnania rozdelil s ostatnými. Podobne to bolo aj so židovským národom. Židia dostali zvláštne pokyny, ako sa majú správať k svojim chudobným a trpiacim spoluobčanom, bratom i cudzincom, ktorí sú medzi nimi. Nehľadiac len na vlastný prospech mali pamätať na utrpenie biednych a na ich potreby. Boh sľúbil, že ich požehná podľa ich skutkov lásky a milosrdenstva. Ako boháč z podobenstva ani Židia nepomáhali trpiacim ľuďom a nezmierňovali ich hmotnú a duchovnú biedu. Pokladali sa za vyvolený a Bohom obľúbený národ, hoci Bohu neslúžili ani ho neuctievali. Spoliehali sa na to, že sú synmi Abraháma. Sebavedome vraveli: „*Sme potomstvo Abraháma*“, [Ján 8,33](#). V rozhodujúcej chvíli sa ukázalo, že sa od Boha odvrátili a spoliehali sa na Abraháma, akoby patriarcha bol Bohom.

Kristus sa snažil osvietiť zatemnenú myseľ príslušníkov tohto národa, a preto povedal: „*Ak ste Abrahámove deti, mali by ste robiť Abrahámove skutky. Teraz však chcete zabiť mňa – človeka, ktorý vám povedal pravdu, ktorú počul od Boha. Toto Abrahám neurobil*“, [Ján 8,39.40](#).

Kristus nepokladal rodovú príslušnosť za cnosť. Učil, že duchovné zväzky nahrádzajú všetky príbuzenské putá. Židia boli pyšní na svoj abrahámovský pôvod, ale pre svoje neabrahámovské skutky nemohli byť skutočným potomstvom patriarchu. Pán uznáva za pravých potomkov Abraháma len tých, čo svojou poslušnosťou voči Bohu dokazujú, že sú s praotcom duchovne spojení. Napriek tomu, že podľa názoru ľuďí patril Lazar k podradnej spoločenskej vrstve, Kristus v ňom videl človeka, ktorý patrí do najužšieho spoločenstva s Abrahámom. [210]

Boháč pri všetkom svojom prepychu bol predsa len duchovne zaslepený, keď Abraháma staval na Božie miesto. Keby si bol uvedomil, aké mal výsady a keby bol dovolil, aby mu Boží Duch pretvoril myseľ i srdce, všetko mohlo byť celkom inak. V podobnej situácii sa nachádzal aj národ, ktorého bol predstaviteľom. Keby boli Židia splnili Božie poslanie, ich budúcnosť mohla byť úplne iná. Duchovne by sa boli mohli správne rozhodovať. Mali by dostatok prostriedkov a Boh by im ich bol ešte rozmnožil, aby boli požehnaním a svetlom celému svetu. Následkom odklonu od Božích zámerov bol celý ich život zvrátený. Prijaté dary nezhodnocovali ako verní Boží hospodári v súlade s pravdou a spravodlivosťou. Vo svojich zámeroch prestali počítat s večnosťou a následkom tejto ich sprenevery bola záhuba celého národa.

Kristus vedel, že pri skaze Jeruzalema si Židia pripomenú jeho varovné slová. Tak aj bolo. Keď Jeruzalem postihla pohroma, ľud sa v období hladu a rôzneho príkoria rozpamätal na Kristove slová a pochopil význam podobenstva o boháčovi. Utrpenie si privolali sami tým, že zanedbali povinnosť priniest svetu svetlo, ktoré dostali od Boha.

Posledné dni

V poslednej časti Kristovho podobenstva sú znázornené záverečné udalosti dejín sveta. Boháč tvrdil, že je Abrahámovým synom, aj keď ho od Abraháma delila neprekonateľná priepasť – nesprávne utvorená povaha. Abrahám slúžil Bohu vierou a poslušne plnil Božie slovo. Boháč sa nestaral ani o Boha, ani o potreby trpiacich. Veľká priepasť medzi ním a Abrahámom bola vlastne priepasťou neposlušnosti. Takíto ľudia žijú aj dnes. Hoci sú členmi cirkvi, nie [211]

sú obrátení. Možno sa zúčastňujú na bohoslužbách a spievajú slová žalmu: „*Ako laň dychtí po vodných bystrinách, tak moja duša dychtí po Tebe, Bože,*“ (Žalm 42,2), ale ich vyznanie je neúprimné. Pred Bohom nie sú o nič spravodlivejší než najväčší hriešnik. Človek, ktorý túži po vzrušujúcom ovzduší svetských zábav a obľubuje prepych, nemôže slúžiť Bohu. Tak ako boháč v podobenstve ani on nechce bojovať proti hriešnym žiadostiam a vyhl'adáva také prostredie, kde ich môže ukájať. Keď ho zaskočí smrť, odchádza zo sveta s povahou, ktorú za života stvárnil v spoločnosti satanových pomocníkov. V hrobe sa už nemá možnosť rozhodnúť ani pre dobro, ani pre zlo, pretože okamihom smrti sa myslenie človeka končí. (Pozri Žalm 146,4; Kazateľ 9,5.6.)

Keď ho Boží hlas zobudí zo spánku smrti, vstane z hrobu s rovnakými sklonmi, vášňami, záujmami a predsudkami, aké ho ovládali počas jeho života. Boh už vtedy neurobí zázrak a nepretvorí takého človeka, ktorý nestál o zmenu, aj keď mu Pán poskytol na to príležitosti a urobil všetky potrebné opatrenia. Za svojho života nemiloval Boha a nenašiel záľubu v jeho službe. Pretože jeho povaha sa nezhoduje s povahou Božou, nemohol by byť šťastný v nebeskej rodine.

[212] Na svete žije mnoho samospravodlivých ľuďí. Nie sú to nenásytníci, pijani, smilníci, ale tí, čo chcú žiť len pre seba, nie pre Boha. Naňho ani nemyslia, preto sa zaraďujú medzi neveriacich. Keby smeli vstúpiť do brán Božieho mesta, nemali by právo na ovocie stromu života, pretože pri upozornení na Božie prikázania so všetkými záväznými požiadavkami povedali: Nie! Neslúžili Bohu na zemi, neslúžili by mu ani v nebi. Nemohli by žiť v Božej prítomnosti, necítili by sa tam totiž dobre a všade inde by im bolo lepšie než v nebi.

Učiť sa od Krista znamená prijímať jeho milosť, teda jeho povahu. Tí však, čo si nevážia a nezužitkujú jedinečné príležitosti a posväcujúci vplyv tu na zemi, nie sú pripravení slúžiť Bohu v nebi. Ich povaha sa neutvárala podľa nebeského vzoru. Svojou ľahostajnosťou a nevšímavosťou vytvorili medzeru, ktorú nemožno ničím preklenúť. Od skutočne spravodlivých ľuďí ich delí veľká priepasť.

22. kapitola — Slová a skutky

[213]

(Matúš 21,23-32)

„Istý človek mal dvoch synov. Prišiel k prvému a povedal: Syn môj, chod' dnes pracovať na vinicu. Ale ten mu odpovedal: Nechce sa mi. Neskôr to však ol'utoval a šiel. Prišiel teda k druhému a povedal to isté. Ten síce odpovedal: Idem, pane, ale nešiel. Kto z tých dvoch splnil otcovu vôľu? Povedali: Prvý., [Matúš 21,28-31](#).

Kristus v Reči na vrchu oznámil: „Nie každý, kto mi hovorí: Pane, Pane, vojde do nebeského kráľovstva, ale iba ten, čo plní vôľu môjho Otca, ktorý je v nebesiach., [Matúš 7,21](#). Úprimnosť nedosvedčujú slová, ale skutky. Kristus sa ľuďi nepýta: Čo zvláštne hovoríte? Jeho otázka znie: Čo zvláštne robíte? (Pozri [Matúš 5,47](#).) Spasiteľova pripomienka: „Ak to viete, ste blahoslavení, keď tak aj konáte., ([Ján 13,17](#)), má hlboký význam. Slová strácajú cenu, ak ich nesprevádzajú primerané skutky. To je naučenie z podobenstva o dvoch synoch. [214]

Uvedené podobenstvo povedal Kristus pri poslednej návšteve Jeruzalema pred svojou smrťou. Vtedy vyhnal z chrámu kupcov a predavačov a dotkol sa srdca každého z nich Božou mocou. Ohromení a vyľakaní bez výhovorky a bez odporu poslúchli jeho príkaz.

Keď sa kňazi a starší spamätali z úľaku, vrátili sa do chrámu a našli tam Ježiša uzdravovať chorých a zomierajúcich. Počuli prejavy radosti a chválospevy. Deti, ktoré vyľiečil, priamo v chráme mávali palmovými ratolesťami a spievali: „*Hosana, synovi Dávidovmu.*., Detské hlasy oslavovali mocného Lekára. Kňazom a starším však ani to nestačilo, aby prekonali svoje predsudky a žiarlivosť.

Keď Kristus nasledujúceho dňa učil v chráme, prišli k nemu veľkňazi a starší s otázkou: „*Akou mocou to robíš a kto ti dal túto moc?*., [Matúš 21,23](#).

Títo predstavitelia národa mali nepochybné dôkazy o Kristovej moci. Ved' pri očistení chrámu poznali, že mu z tváre vyžaruje nebeská autorita. Nemohli odolať moci jeho slov a Ježiš im na

otázku odpovedal zázračným uzdravením. Ukázal im jasné znamenia svojej autority, ktoré nemohli poprieť. Jeho odporcovia chceli niečo iné než dôkazy. Radi by totiž Ježiša prinútili, aby sa vyhlásil za Mesiáša, potom by mohli jeho slová zneužiť a podnieť proti nemu ľud. Chceli zmariť jeho vplyv a pripraviť ho o život.

Ježiš vedel, že v ňom nespoznali Boha a v jeho skutkoch nepostrehli dôkazy božskej povahy, a preto nechcú veriť ani jeho vlastnému svedectvu, že je Mesiáš. Nedostali teda odpoveď, ktorú chceli počuť, a ich slová obrátil proti nim.

[215] Povedal: *„Aj ja sa vás na niečo opýtam. Ak mi na to odpoviete, aj ja vám poviem, akou mocou to robím. Odkiaľ bol Jánov krst? Z neba, či od ľudí?„*, [Matúš 21,24.25](#).

Touto otázkou uviedol Kristus kňazov a starších do rozpakov. *„Oni uvažovali medzi sebou: Ak povieme, že z neba, povie nám: Prečo ste mu teda neuverili? Ale ak povieme, že od ľudí, musíme sa báť zástupu, lebo Jána všetci pokladajú za proroka. Odpovedali teda Ježišovi: Nevieme. Tu im riekol: Ani ja vám nepoviem, akou mocou toto robím,„* [Matúš 21,25-27](#).

Zjavne luhali, keď povedali: *„Nevieme,„* Tým sa však dostali do nepríjemnej situácie, v ktorej sa uchýlili ku lži. Ján Krstiteľ prišiel, aby vydal svedectvo o tom, koho autoritu predstaviteľa národa teraz spochybnili. Ján ukázal na Ježiša a povedal: *„Hľa, Baránok Boží, ktorý sníma hriech sveta,„* ([Ján 1,29](#)) a pokrstil ho. Keď sa Ježiš po krste modlil, otvorili sa nebesá a zostúpil naňho Duch Boží v podobe holubice, pričom sa z neba ozval hlas: *„Toto je môj milovaný Syn, v ktorom som našiel zaľúbenie,„* [Matúš 3,17](#).

Kňazi a starší sa neodvažovali priznať, že Jánov krst bol z neba, hoci nezabudli, ako Ján Krstiteľ upozorňoval na proroctvá o Mesiášovi. Rozpamätali sa, čo sa udialo pri Ježišovom krste. Keby Jána verejne uznali za proroka, a oni verili, že ním bol, nemohli by popierať jeho svedectvo, že Ježiš Nazaretský je Boží Syn. Neodvažovali sa tvrdiť, že Jánov krst pochádzal z ľudí, lebo ľudia verili, že Ján bol prorok, a preto povedali: *„Nevieme,„*

Ježiš potom povedal podobenstvo o otcovi a dvoch synoch. Keď otec prišiel k prvému z nich a oslovil ho: *„Chod' dnes pracovať na vinicu,„* syn odvetil: *„Nechce sa mi,„* Odmietol poslúchnuť a ďalej sa venoval svojim záľubám a zvodnej spoločnosti. Neskôr to však oľutoval a otcovej žiadosti vyhovel.

Otec pristúpil k druhému synovi a povedal to isté: „*Chod' dnes pracovať na vinicu!*“, Syn súhlasil: „*Áno, pane,*“, ale nešiel. [216]

V tomto podobenstve je otcom Boh a vinicou je cirkev. Synovia predstavujú dve rôzne skupiny ľudí. Syn, ktorý odmietol poslúchnuť príkaz a povedal: „*Nechce sa mi,*“, predstavoval hriešnikov, ktorí sa neoháňali zbožnosťou a zjavne odmietali obmedzujúce príkazy a poslušnosť vyžadovanú Božím zákonom. Mnohí z nich to však neskôr oľutovali a poslúchli Božie volanie. Keď počuli zvesť evanjelia v posolstve Jána Krstiteľ'a: „*Kajajte sa, lebo sa priblížilo Božie kráľovstvo,*“ (Matúš 3,2), kajali sa a vyznávali svoje hriechy.

Druhý syn, ktorý povedal: „*Áno, pane,*“, a nešiel, sa svojou povahou podobá farizejom. Predstavitelia Židov boli rovnako tvrdohlaví a domýšľaví ako tento syn. Zo zbožnosti židovského národa zostala iba jej tvárnosť. Keď Boh vyhlásil zo Sínaja svoj zákon, celý národ sľúbil, že ho bude naplňať skutkami. Prítomní sľúbili: „*Áno, Pane,*“, ale nešli. Keď Kristus prišiel osobne, aby svojím životom potvrdil zásady zákona, zavrhl ho. Vtedajším židovským vodcom dal dostatok dôkazov o svojej božskej autorite. Títo predstavitelia národa boli síce o nej presvedčení, ale jeho dôkazy nechceli prijať. Kristus im ukázal, že zostávajú v nevere, pretože celou svojou povahou odmietajú poslušnosť. Preto im povedal: „*Takto ste zbavili platnosti Božie slovo... Zbytočne ma však uctievať, lebo ako náuku podávajú ľudské príkazy,*“ Matúš 15,6.9.

Medzi tými, ktorí si prišli Majstra vypočúť, boli aj zákonníci a farizeji, kňazi a vysokí úradníci. Keď Kristus dokončil podobenstvo o dvoch synoch, spýtal sa poslucháčov: „*Kto z tých dvoch splnil otcovu vôľu?*“, Farizeji pohotovo odpovedali: „*Prvý,*“, Pritom si vôbec neuvedomili, že vyniesli rozsudok sami nad sebou. Z Ježišových úst im zazneli varovné slová: „*Amen, hovorím vám, že colníci a neviestky vás predchádzajú do Božieho kráľovstva. Lebo Ján k vám prišiel cestou spravodlivosti, no neuverili ste mu, ale colníci a neviestky mu uverili. Vy ste to videli, ale ani potom ste neprejavili ľútosť a neuverili ste mu,*“ Matúš 21,31.32. [217]

Ján Krstiteľ prišiel hlásať pravdu. Jeho kázne presvedčali páchatel'ov nepravostí o hriechu a viedli ich k obráteniu. Títo ľudia predbiehali na ceste do nebeského kráľovstva tých, čo vo svojej samospravodlivosti odmietali vážne varovné výzvy. Colníci a neviestky nepatrili k duchovne rozhl'adeným ľuďom, ale vzdelaní

muži poznali cestu pravdy, a napriek tomu po nej nešli, hoci vedie do Božieho kráľovstva. Pravda, ktorá ich mala priviesť k večnému životu, vyniesla nad nimi rozsudok smrti. (Pozri [2. Korint'anom 2,16.](#)) Hriešnici, ktorí sami seba kajúčne odsudzovali, prijali Jánov krst, ale učitelia národa sa správali pokrytecky, ich neoblomné srdcia sa bránili prijať pravdu. Odporovali presviedčajúcemu vplyvu Ducha Svätého, odmietali žiť podľa Božích prikázaní.

Kristus im nepovedal, že nemôžu vojsť do nebeského kráľovstva, len ich upozornil, že ich vlastné prekážky im bránia doň vojsť. Židovský vodcovia mali ešte stále otvorené dvere a pozvanie dosiaľ platilo. Kristus ich chcel presvedčiť, aby sa obrátili.

Život kňazov a starších v Izraeli vyplňali náboženské obrady, ktoré pokladali za príliš sväté, než aby ich spájali s každodennými záležitosťami. Ľudia boli presvedčení, že život ich náboženských vodcov je samá zbožnosť. Oni však predpísané obrady vykonávali len formálne, na obdiv, aby ich pokladali za zbožných. Ich predstieraná poslušnosť nemala nič spoločné s úprimnou poslušnosťou voči Bohu. Nežili podľa pravdy, ktorú hlásali.

[218] Kristus označil Jána Krstiteľa za jedného z najväčších prorokov. Svojim poslucháčom pripomenul, že dostali dosť dôkazov, aby Jána prijali ako Božieho posla. Zo slov tohto kazateľa púšte bolo cítiť moc. Zverené posolstvo hlásal smelo, karhal hriechy kňazov a vládcov a vyzýval ich, aby konali Božie dielo. Upozornil ich, že hrešia, keď opovrhujú autoritou svojho nebeského Otca a odmietajú konať dielo, ktoré im zveril. Nepripúšťal nijaký kompromis s hriechom a mnohí sa zriekli nepravosti.

Keby bolo vyznanie židovských predstaviteľov úprimné, boli by prijali Jánovo svedectvo a uznali by Ježiša za Mesiáša. V ich živote sa však neukázalo nijaké ovocie pokánia a spravodlivosti. Práve tí, ktorými pohrdali, ich predchádzali do Božieho kráľovstva.

Syn v podobenstve, ktorý povedal: „*Áno, pane,*“, chcel prejavíť vernosť a poslušnosť. No po čase sa ukázalo, že jeho vyznanie nebolo pravdivé. Svojho otca nemiloval úprimne. Aj farizeji sa vystatovali svojou svätosťou, ale v skúške sa ukázalo, že tá im chýba. Na prísnom dodržiavaní požiadaviek zákona lipli dovedy, kým to slúžilo ich záujmom. Len čo sa však od nich vyžadovala poslušnosť, všemožne sa snažili obchádzať Božie ustanovenia. Preto o nich Kristus povedal: „*Podľa ich skutkov nerobte, lebo oni len hovoria,*

ale nerobia., [Matúš 23,3](#). Nemilovali úprimne ani Boha, ani človeka. Boh ich povolal na spoluprácu v záujme blaha sveta. Vyhlásenie, že toto pozvanie prijali, svojím odmietnutím poslúchnuť vlastne popreli. Spoliehali sa len na seba a boli pyšní na svoju zdanlivú dobrotu. Proti Božím prikázaniám sa však búrili. Nechceli konať to, k čomu ich Božie povolanie zaväzovalo, a pre ich prestúpenie sa Pán hodlal odvrátiť od svojho neposlušného národa.

Samospravodlivosť nie je pravá spravodlivosť. Kto sa na ňu spolieha, bude musieť znášať následky tohto osudného omylu. Mnohí [219] aj dnes tvrdia, že zachovávajú Božie prikázania, ale vo svojich srdciach nemajú Božiu lásku, ktorá by sa prejavila láskou k blíznym. Kristus ich pozýva, aby sa s ním spojili v záujme záchrany sveta, ale oni sa uspokojia s odpoveďou: „Áno, Pane,, a nejdú. Nespolupracujú s tými, čo slúžia Bohu. Sú to vlastne leniví ľudia. Ako neverný syn aj oni dávajú Bohu lživé sľuby. Pri vstupe do cirkvi sa slávnostne zaviazali, že prijmú Božie slovo a podľa neho budú žiť a slúžiť Bohu, no nerobia to. Vyznávajú, že sú Božími deťmi, ale svojím konaním a povahou to popierajú. Svoju vôľu nepodriadujú Bohu. Ich život nezodpovedá ich vyznaniu.

Zdá sa, že sľub poslušnosti plnia len vtedy, keď sa od nich nevyžaduje nijaká obeť. Ak je však potrebné určité sebazaprenie alebo treba znášať kríž, cúvnu. Takto sa otupuje vedomie povinnosti a prestupovanie Božích prikázaní sa stáva zvykom. Ich uši ešte môžu počuť Božie slovo, ale človek už prestal duchovne vnímať. Srdce stvrdlo a svedomie sa otupilo.

Nenazdávajte sa, že slúžite Kristovi, keď sa voči nemu nesprávate otvorene nepriateľsky. To by bol sebaklam. Ak si to, čo nám na službu blíznym zveril Boh, nechávame pre seba, či už ide o čas, prostriedky alebo o ktorýkoľvek iný dar, pracujeme proti nemu.

Satan využíva ľahostajnosť, ospalosť a nevšímavosť formálnych kresťanov, aby upevnil svoju moc a ľudí zlákal na svoju stranu. Tí, čo si myslia, že pri všetkej svojej neochote konať Kristovo dielo predsa sú na jeho strane, pomáhajú nepriateľovi získať nové územia a ďalšie výhody. Tým, že vôbec nespôlpracujú s Majstrom a zanedbávajú svoje povinnosti i svedeckú službu, umožňujú satanovi ovládnuť ľudí, ktorí mohli byť získaní pre Krista.

Ak zostaneme leniví a nečinní, nebudeme nikdy spasení. Nie je [220] možné nechať sa do nebeského kráľovstva len pasívne unášať. Do

neba nevojde nijaký leňoch. Ak sa ta nesnažíme vojsť, ak nie sme ochotní poznávať jeho zákony, nie sme hodní ani v ňom žiť. Tí, čo nechcú pracovať s Bohom na zemi, nespolupracovali by s ním ani v nebi. Nebolo by preto bezpečné prijať ich do Božieho kráľovstva.

Viac nádeje majú colníci a hriešnici než tí, čo poznajú Božie slovo, ale nežijú podľa neho. Kto vie o vlastnej hriešnosti a nesnaží sa to skrývať, kto si uvedomuje, že pred Bohom je celý poškrvnený, ten sa chveje, aby nebol navždy vylúčený z nebeského kráľovstva. Uvedomuje si svoj stav a hľadá pomoc u najväčšieho Lekára, ktorý sľúbil: „*Toho, kto príde ku mne, nevyhodím,*“, [Ján 6,37](#). Týchto ľudí môže Pán použiť ako robotníkov vo svojej vinici.

Syna, ktorý spočiatku nechcel poslúchnuť otcov príkaz, Kristus síce neodsúdil, ale ho ani nepochválil. Tí, čo ako on odmietajú poslušnosť, si nezaslúžia uznanie. Ich otvorenosť nemožno pokladať za cnosť. Keby táto vlastnosť bola posvätená nebeskou pravdou, z týchto ľudí by boli odvážni svedkovia Ježiša Krista. U hriešnikov sa však vyzývavé správanie javí ako urážajúce. Nepokryté konanie ešte neznamená, že človek je menej hriešny. Keď naše srdce oslovuje Duch Svätý, vtedy je najlepšie bezodkladne poslúchnuť. Keď počuješ výzvu: „*Chod' dnes pracovať na vinicu,*“, neodmietni toto pozvanie. „*Dnes, keď počujete jeho hlas, nezatvrdzujte svoje srdcia!*“, [Židom 4,7](#). Odkladať poslušnosť je nebezpečné. Možnože pozvanie už nebudeš nikdy počuť.

[221] Nikto by sa nemal utešovať tým, že sa ľahko zbaví obľúbených hriechov. Nie je to tak. Každý taký hriech oslabuje charakter a upevňuje návyk. Výsledkom býva telesná, duševná a duchovná skazenosť. Spáchané zlo možno oľutovať, dokonca sa aj obrátiť a ísť správnou cestou, ale hriechom zasiahnutý rozum a dôverné poznanie zla ti otupí schopnosť rozlíšiť dobro od zla. Pomocou zlozvyku ťa bude satan pokúšať stále znova.

Príkaz: „*Chod' dnes pracovať na vinicu,*“, je skúškou úprimnosti. Budú sa skutky zhodovať so slovami? Zúžitkuje povoláný človek všetky svoje schopnosti na to, aby verne a nesebecky slúžil Majiteľovi vinice?

Apoštol Peter nám predstavuje plán, podľa ktorého máme pracovať: „*Milosť a pokoj nech sa rozhojňuje medzi vami v poznávaní Boha a Ježiša, nášho Pána. Jeho božská moc nám darovala všetko potrebné pre život a zbožnosť, keď sme poznali toho, ktorý nás po-*

volať vlastnou slávou a dokonalosťou. Tým nám daroval vzácne a veľmi veľké zaslúbenia, aby ste prostredníctvom nich mali účasť na Božej prirodzenosti a unikli záhube, ktorú vo svete spôsobuje žiadostivosť. Práve preto sa všemožne usilujte a pridávajte k viere cnosť, k cnosti poznávanie, k poznávaniu sebaovládanie, k sebaovládaniu vytrvalosť, k vytrvalosti zbožnosť, k zbožnosti bratskú oddanosť, k bratskej oddanosti lásku., 2. Petra 1,2-7.

Ak sa budeš verne starať o vinicu svojho života, Pán ťa prijme za spolupracovníka. Nebudeš pracovať len pre seba, ale aj pre iných. Kristus síce predstavuje cirkev ako vinicu, no neučí, že sa máme zaujímať len o členov cirkvi. Pánova vinica sa má rozrásť. Jej majiteľ chce, aby sa rozšírila do všetkých končín zeme. Podľa Božích pokynov a Božej milosti, ktorú sme prijali, máme byť príkladom, ako sa starať o vzácny vinič. Tak sa rozšíri Božia vinica. Boh očakáva prejavy našej viery, lásky a trpezlivosti. Pozoruje, či využijeme všetky duchovné dary, aby sme sa stali úspešnými robotníkmi v jeho pozemskej vinici a nakoniec mohli vojsť do Božieho kráľovstva, toho rajskeho domova, z ktorého Adam s Evou museli odísť pre svoj hriech.

[222]

Boh má k svojmu ľudu otcovský vzťah, a preto právom očakáva svedomitú a vernú službu. Zamyslime sa nad Kristovým životom. Svojou službou Otcovi stojí v čele ľudstva a je príkladom, aké môže a má byť každé dieťa. Boh dnes žiada od každého človeka poslušnosť, akú príkladne ukázal Ježiš, ktorý svojmu Otcovi slúžil s láskou, ochotne a dobrovoľne. Oznamil: „*Rád plním tvoju vôľu, môj Bože, rád ju konám, tvoj zákon vo svojom vnútri nosím.*“, [Žalm 40,9](#). Kristus v snahe splniť svoje poslanie nepokladal nijakú obeť za príliš veľkú a nijakú prácu za príliš ťažkú. Keď mal dvanásť rokov, povedal: „*Či ste nevedeli, že sa mám zaoberať tým, čo patrí môjmu Otcovi?*“, [Lukáš 2,49](#). Neodmietol, keď bol povolaný a chopil sa diela. „*Mojím pokrmom je plniť vôľu toho, ktorý ma poslal, a dokonat' jeho dielo.*“, [Ján 4,34](#).

Aj našou úlohou je slúžiť Bohu, no úprimne ju splňa len ten, kto ho bezvýhradne poslúcha. Kto chce byť Božím dieťaťom, musí sa osvedčiť ako spolupracovník Otca, Ježiša Krista a nebeských anjelov. Pred takouto skúškou stojí každý človek. O tých, čo verne slúžia Bohu, čítame: „*Budú mojím vlastníctvom, vraví Hospodin*

mocností, v deň, ktorý chystám. Ušetrím ich, ako ušetrí človek svojho syna, ktorý mu slúži., [Malachiáš 3,17](#).

[223] Boh prozreteľne vedie ľuďmi zložitými situáciami, čo sú pre nich zároveň aj príležitosti, aby mohli rozvíjať svoju povahu. Takto Pán skúša, či plnia jeho prikázania. Božiu lásku si nemožno kúpiť dobrými skutkami, tie sú iba dôkazom, že ju máme. Ak svoju vôľu podriadime Bohu, naše skutky nebudú prejavom snahy záslužnícky si získať Božiu lásku. Tú budeme prijímať bez akýchkoľvek zásluh ako dar a z lásky k Bohu budeme radostne zachovávať jeho prikázania.

Na svete sú dnes len dva druhy ľudí a o nich sa bude rozhodovať aj pred Božím súdom. Na jednej strane to budú tí, čo prestupujú Boží zákon a na druhej tí, čo ho poslúchajú. Kristom stanovená skúška ukáže, či sme boli verní alebo neverní: *„Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania... Kto má moje prikázania a zachováva ich, ten ma miluje. A kto mňa miluje, toho bude milovať aj môj Otec; aj ja ho budem milovať a vyjavím mu seba samého... Kto ma nemiluje, nezachováva moje slová. A slovo, ktoré počuje, nie je moje, ale Otcovo, ktorý ma poslal., „Ak budete zachovávať moje prikázania, zostanete v mojej láske, ako aj ja som zachoval prikázania svojho Otca a zostávam v jeho láske.,* [Ján 14,15-24; 15,10](#).

23. kapitola — Božia vinica

[224]

(Matúš 21,33-44)

Židovský národ

Kristus v podobenstve o dvoch synoch upozornil židovských učiteľov na dôležitosť poslušnosti. V podobenstve o vinici im pripomenul hojné požehnanie, ktorými Boh obdaril Izraelcov, čím zdôvodnil Boží nárok na ich poslušnosť. Predstavil im slávny Boží plán, ktorý mali a mohli poslušne splniť. Odhrnutím závoja zahal'ujúceho budúcnosť ukázal, že sa celý národ pripraví o nebeské požehnanie a skončí v záhube, lebo neplnil Boží zámer.

Ježiš povedal: „*Bol hospodár, ktorý vysadil vinicu, ohradil ju plotom, vykopal v nej lis a postavil vežu. Potom ju prenajal vinohradníkom a odcestoval,*„ [Matúš 21,33](#).

Vinicu už predtým opísal prorok Izaiáš: „*Zaspievam pieseň o svojom milom, pieseň môjho milého o jeho vinici. Vinicu mal môj milý na žírnom kopci. Prekopal ju, zbavil kamenia; vysadil ju ušľachtilým viničom; vystaval vežu uprostred nej, aj lis vytesal v nej; potom čakal, že donesie hrozno, ale doniesla trpké hrozno,*„ [Izaiáš 5,1.2](#).

[225]

Hospodár si na púšti vyberie kus pôdy, oplotí ho, vyčistí a obrobí, zasadí tam najlepšie vinič a teší sa na hojnú úrodu. Očakáva, že tento pozemok, ktorý si vybral z okolitej púšte, zveľadil ho svojou prácou a opaterou, mu svojím ovocím urobí meno. Takto si Boh vybral ľud spomedzi národov a Kristus ho mal vychovať a vzdelat'. Prorok hovorí: „*Vinica Hospodina mocností je dom Izraela a muži júdski sú jeho pôvabnou výsadbou,*„ [Izaiáš 5,7](#). Tento ľud Boh vo svojej nesmiernej добрote požehnával a dával mu veľké výsady. Právom teda očakával, že prinesie plody a urobí mu česť. Prostredníctvom tohoto ľudu sa mal svet dozvedieť o zásadách Božieho kráľovstva. Uprostred hriechneho a bezbožného sveta mal predstavovať Boží charakter.

Tak ako Božia vinica mal aj Izrael prinášať plody celkom odlišné od ovocia okolitých modloslužobných národov, ktoré zotrvali v pazúroch zla. Bez zábran páchali násilie a zločiny, šíрили útlak a najohavnejšie neresti. Zlý strom prinášal úrodu biedy a skazy. Plody vínnej révy, ktoré vypestoval Boh, mali byť celkom odlišné.

[226] Židovský národ smel prednostne predstavovať Božiu povahu, ako ju Pán zjavil Mojžišovi. Na prosbu tohto Božieho muža: „Ukáž mi svoju slávu,, Hospodin odpovedal: „Celú svoju slávu predvediem pred tebou a vyslovím pred tebou svoje meno: Hospodin,, 2. Mojžišova 33,18.19. „Hospodin, Hospodin, Boh milosrdný a ľútostivý, zhovievavý a hojný v milosti a vernosti, zachovávajúci priazeň tisíc- com, odpúšťajúci vinu, priestupok a hriech,, 2. Mojžišova 34,6.7. Také ovocie očakáva Boh od svojho ľudu. Čistotou povahy, svätosťou života, milosrdenstvom, láskou a súcitom mal byť Boží ľud svedkom, že „Hospodinov zákon je dokonalý, občerstvuje dušu,, Žalm 19,8.

Boh chcel prostredníctvom židovského národa hojne požehnať všetky národy. Izrael mal urobiť prípravy, aby sa Božie svetlo rozšírilo do celého sveta. Ostatným národom sa poznanie Boha zatemnilo, pretože prepadli zhubným návykom. Boh ich však vo svojej milosti predsa len nevyhubil. Chcel im dať príležitosť, aby ho poznali prostredníctvom jeho cirkvi. Prial si, aby jeho ľud zosobnil zásady, pomocou ktorých by sa v ľuďoch uskutočnila obnova Božích povahových vlastností.

Kvôli tomuto cieľu povolal Boh Abraháma z modlárskeho prostredia a kázal mu usadiť sa v Kanaáne. Povedal: „Urobím ťa veľkým národom, požehnám ťa a tvoje meno zvelebím, tak sa staneš požehnaním,, 1. Mojžišova 12,2.

[227] Boh viedol Abrahámových potomkov, Jákoba a jeho synov do Egypta, aby v bezbožnom prostredí upozorňovali obyvateľov tohto veľkého národa na zásady Božieho kráľovstva. Jozefova poctivosť a jeho obdivuhodné opatrenia, ktorými zachránil egyptský ľud, priam prorocky znázorňovali život Ježiša Krista. Mojžiš a mnohí ďalší sem priniesli svedectvo o Bohu.

Boh pred odchodom Izraelcov z Egypta znova osvedčil svoju moc a milosť. Úžasnými divmi, ktorými vyslobodil svoj ľud z otroctva a starostlivosťou, ktorú mu prejavoval počas putovania púšťou, nemal na zreteli len ich záujem a blaho. Zázračné Božie skutky mali

byť názorným poučením aj okolitým národom. Hospodin sa zjavil ako zvrchovaný Boh presahujúci ľudskú moc. Znamenia a divy vykonané v záujme vyvoleného ľudu ukázali Božiu moc nad prírodou i nad najmocnejšími uctievačmi prírody. Pán prešiel pyšným Egyptom tak, ako prejde po zemi v jej posledných dňoch. Ten, ktorý sa svojmu služobníkovi Mojžišovi predstavil ako slávny a mocný „SOM,, vy-slobodil svoj ľud v sprievode ohňa a búrky, zemetrasenia a smrti. Boh vyslobodil Izraelcov z krajiny otroctva. Viedol ich „vel'kou a strašnou púšťou, kde sú ohnivé hady a škorpióny, vyprahnutým krajom, v ktorom nieta vody,, 5. Mojžišova 8,15. Postaral sa o to, aby im skala vydala vodu a dával im „nebeské obilie,, Žalm 78,24. Mojžiš povedal: „Hospodinovým podielom je jeho národ. Jákob je jeho údelným vlastníctvom. Našiel ho v puste krajine, kde nevzhl'adná divočina vyje, ujal sa ho, staral sa oňho, chránil si ho ako zrenicu oka. Ako orol bdie nad svojím hniezdom a krúži nad svojimi orlíčatami, tak rozostiera si krídla a berie ho, nesie ho na svojej peruti; Hospodin sám ho vodil, nebolo pri ňom cudzieho boha,, 5. Mojžišova 32,9-12. Tak ich Boh priviedol k sebe, aby mohli žiť ako v tieni Najvyššieho.

Sám Boží Syn viedol Izraelcov počas ich putovania púšťou. Viedol ich skrytý v oblačnom stĺpe vo dne a v ohnivom stĺpe v noci. Chránil ich pred nebezpečenstvami púšte, doviedol ich do zasľúbenej krajiny a pred všetkými národmi, ktoré Boha neuznávali, ustanovil Izrael za svoje vlastníctvo ako Božiu vinicu.

[228]

Boh zveril tomuto ľudu svoje Slovo. Ako plotom ho ohradil predpismi svojho zákona, večnými zásadami pravdy, spravodlivosti a čistoty. Tieto mali Izraelcov chrániť pred hriechnymi návykmi, ktoré by ich priviedli do záhuby. Ako strážnu baštu vo vinici postavil Boh uprostred Kanaánu svoj svätý chrám.

Ich učiteľom bol sám Boží Syn. Tak ako na púšti chcel im byť aj ďalej učiteľom a vodcom. Jeho sláva prebývala najprv vo svätostánku a neskôr v chráme vo svätyni svätých nad zľutovnicou. Neustále im prejavoval nesmiernu lásku a trpezlivosť.

Boh chcel, aby Izraelci boli jeho predivným a chvályhodným ľuďom. Dostali totiž všetky duchovné výsady a ich Darca im neodoprel nič z toho, čo by im pomohlo získať takú povahu, akou by predstavovali jeho samého.

Poslušnosť Božiemu zákonu im mala priniesť prospech, ktorý by ostatné národy sveta pokladali za zázrak. Boh ich mohol obdarit' múdrosťou a zručnosťou potrebnou pri každej umeleckej práci a chcel aj ďalej zostať ich učiteľom. Poslušnosť podľa zásad Božieho zákona ich mala zúšľachtiť, povzniesť, Boh by ich bol chránil pred chorobami ostatných národov a obdaril by ich mimoriadnou duševnou silou. Mali byť v každom ohľade na patričnej výške. To malo svedčiť o sláve, majestáte a moci ich Boha. Mali sa stať kráľovstvom kňazov a svätým ľudom. Boh ich obdaril všetkým potrebným, aby mohli byť najslávnejším národom na zemi.

[229] Ústami Mojžiša im Boží Syn navýsost' jasne vyložil Boží plán a objasnil podmienky ich blahobytu: *„Ty si Hospodinovi, svojmu Bohu, svätým ľudom. Teba si vyvolil Hospodin, tvoj Boh, aby si mu bol vlastným ľudom medzi všetkými národmi, ktoré sú na zemi... Vez teda, že len Hospodin, tvoj Boh, je Bohom; verný to Boh, ktorý do tisíceho pokolenia zachováva zmluvu a priazeň k tým, čo ho milujú a jeho príkazy zachovávajú... Zachovávaj prikázania, ustanovenia a právne predpisy, ktoré som ti dnes prikázal plniť. Zato, že budete tieto právne predpisy poslúchať, zachovávať a plniť, zachovávať bude Hospodin, tvoj Boh, zmluvu s tebou a priazeň, ktorú prísahou zaslúbil tvojim otcom; bude ťa milovať, požehnávať a rozmnoží ťa; požehná plod tvojho života i plod tvojej pôdy, tvoje obilie, tvoj mušt i tvoj olej, prírastky tvojho dobytku a mlád'atá oviec na pôde, ktorú prísahou tvojim otcom zaslúbil dať tebe. Budeš požehnaný nad všetky národy... Hospodin odvráti od teba každú chorobu a nijaký zo zlých neduhov egyptských, ktoré poznáš, nedopustí na teba., 5. Mojžišova 7,6.9.11-15.*

Boh im pod podmienkou zachovávanía jeho prikázaní sľúbil najlepšiu pšenicu, najlepší med, ako aj dar dlhého života a zjavenie svojej spásy.

Adam a Eva stratili svojou neposlušnosťou raj a následkom ich hriechu bola zlorečená celá zem. Keby sa však Izraelci boli pridržali pokynov svojho Pána, pôda mohla byť znova úrodná a krásna. Boh sám im dal pokyny, ako ju majú obrábať, pričom chcel s nimi spolupracovať na obnove celej zeme. Tak by sa bola ich krajina pod Božím vedením stala názorným príkladom pravdivosti Božích ustanovení. Ako zem poslúcha prírodné zákony a vydáva svoje bohatstvo, tak majú ľudia poslúchať Boží mravný zákon a prejavovať

vlastnosti Božej povahy. Aj pohania by boli uznali úspechy tých, čo uctievať živého Boha a slúžia mu.

Mojžiš povedal ľudu: „*Pozrite, učím vás ustanoveniam a právnym predpisom, ako mi prikázal Hospodin, môj Boh, aby ste ich plnili v krajine, do ktorej vchádzate, aby ste ju zaujali. Zachovávajte ich a plňte, lebo to bude vašou múdrosťou a rozumnosťou v očiach národov, ktoré počujú všetky tieto ustanovenia a povedia: Naozaj múdry a rozumný ľud je tento veľký národ! Lebo ktorému veľkému národu by boli bohovia takí blízki, ako je Hospodin, náš Boh, kedykoľvek ho vzývame? a ktorý veľký národ by mal také správne ustanovenia a právne predpisy, ako je celý tento zákon, ktorý vám dnes predkladám?.*“, [5. Mojžišova 4,5-8](#).

[230]

Izraelci mali obsadiť celé územie, ktoré im určil Boh. Národy, ktoré nechceli uctievať pravého Boha ani mu slúžiť, sa mali z Kanaánu vystáhnúť. Boh však chcel, aby Izraelci prejavovali jeho povahu a privádzali k nemu aj ostatných. Celému svetu mali oznámiť pozvanie evanjelia. Predobraznou obetnou službou mali vyvýšiť Krista pred všetkými národmi a každý, kto by ho prijal, mal žiť. Tí, čo sa ako kanaánska Raáb a moabská Rut odvrátili od modlárstva a uctievali živého Boha, sa mali pripojiť k vyvolenému ľudu. Čím viac by sa ich pridalo, tým viac malo pribudnúť aj územia, kým by Božiemu ľudu nepatrila celá zem.

Boh chcel byť milosrdným Pánom všetkým národom. Celá zem mala žiť v radosi a mieri. Človeka stvoril pre šťastný život a v jeho srdci mal byť nebeský pokoj. Pozemské rodiny sa mali stať obrazom veľkej rodiny v nebesiach.

Tento Boží zámer však Izrael nespĺnil. Pán vyhlásil: „*Zasadil som ťa sťa šľachetnú révu, samé pravé semä, ako si sa však zvrhla na cudzí divý vinič!.*“, [Jeremiáš 2,21](#). „*Izrael je bujný vinič, nasadil ovocie.*“, [Hozeáš 10,1](#). „*Teraz, obyvatelia Jeruzalema a mužovia júdski, rozsúd'te, prosím, medzi mnou a mojou vinicou. Čo ešte bolo treba spraviť na mojej vinici, čo by som nebol na nej urobil? Prečo doniesla trpčiaky, keď som čakal, že donesie hrozno? Teraz však chcem vám oznámiť, čo urobím svojej vinici: Odstránim jej ohradu a spasú ju; zborím jej múr a pošliapu ju. Pripravím jej rýchly koniec; nebude zrezaná ani okopaná, prerastie bodľacím a trnám. Oblakom však prikážem, aby ju neskrápali dažďom... On čakal na právo, a tu,*

[231]

hl'a, prelievanie krvi, na spravodlivosť, a tu, hl'a, volanie o pomoc,, Izaiáš 5,3-7.

Boh prostredníctvom Mojžiša ukázal svojmu ľudu následky nevery. Keď odmietnu zachovávať jeho zmluvu, sami sa odlúčia od Božieho života a pripravia sa o požehnanie. Mojžiš ich varoval: *„Dbaj, aby si nezabudol na Hospodina, svojho Boha a tak nezanedbával jeho príkazy, právne predpisy a ustanovenia, ktoré ti dnes dávam. Keď sa naješ a nasýtiš, postavíš si krásne domy a budeš bývať v nich. Keď sa ti dobytok i ovce rozmnožia, rozhojní sa tvoje striebro a zlato i všetko, čo máš, – nech potom nespyšnie tvoje srdce, nezabudni na Hospodina, svojho Boha... Nehovor vo svojom srdci: Moja sila a moc mojej ruky mi zadovážila toto bohatstvo... Ale ak naozaj zabudneš na Hospodina, svojho Boha, a budeš chodiť za inými bohmi, slúžiť im a klaňať sa im – dnes sa osvedčujem proti vám, že určite zahyniete. Zahyniete ako národy, ktoré Hospodin vyhubí pred vami, pretože ste nepočúvali na hlas Hospodina, svojho Boha,, 5. Mojžišova 8,11-14.17.19.20.*

Izraelci však nedbali na toto varovanie. Zabudli na Boha a stratili zo zreteľa tú slávnu prednosť, že na svete mali byť Božími zástupcami. Požehnanie, ktoré dostali, sa nestalo aj požehnaním pre svet. Všetky výhody využívali len na vlastné oslávenie. Neslúžili Bohu tak, ako to od nich žiadal. Tento ľud neukázal svojim blížnym cestu živej viery, ani sa im nestal príkladom svätosti.

[232] Izraelci šli za hlasom svojho porušeného srdca, ako kedysi obyvatelia predpotopného sveta, čo malo za následok, že ľudom sa z posvätných vecí vytratil ich spásonosný význam. Židia síce vraveli: *„Chrám Hospodinov, chrám Hospodinov, chrám Hospodinov je toto!,, (Jeremiáš 7,4),* ale pritom skresľovali povahu Boha, zneuctievali jeho meno a zhanobovali jeho svätyňu.

Vinohradníci, ktorým Hospodin zveril vinicu, sa spreneverili svojmu poslaniu. Kňazi a učitelia zbožnosti neboli vernými učiteľmi ľudu ani príkladom Božej láskavosti či milosrdenstva a nepredstavili ľudom Boží nárok na ich lásku a službu. Šlo im najmä o vlastnú slávu. Chceli si privlastniť plody vinice. Starali sa len o to, aby upútali pozornosť na seba a získali čo najväčšie počty.

Otcovia Izraela sa neprevinili len ako obyčajní hriešnici. Boli to predsa ľudia, ktorí sa Bohu slávnostne zaviazali, že budú nielen učiť: *„Takto hovorí Hospodin,,* ale že budú podľa toho aj žiť. Jasné Božie

slovo však nahrádzali výkladmi podľa vlastných tradícií, takže ľudia museli znášať ťažké bremená obradníckej zbožnosti, ktorá zasahovala do každej oblasti. Ľudia žili v stálom napätí, lebo nemohli splniť to, čo sa od nich žiadalo. Poznanie, že nevedia zachovať tieto rabínske ustanovenia, viedlo k zanedbávaniu aj Božích prikázaní.

Boh ich poučil, že majiteľom vinice je on sám a že všetko, čo majú, im len zveril, aby to preňho zúročili. Kňazi a učitelia však nezastávali svoj svätý úrad ako správcovia Božieho vlastníctva. Sústavne olupovali Pána o hmotné i duchovné dary, ktoré im mali pomôcť rozvíjať jeho dielo. Pre ich chamtivosť a sebeckosť nimi pohrdali ešte aj pohanovia. Tento žalostný príklad ich zvädzal k nesprávnej predstave o Božej povahe a zákonoch jeho kráľovstva.

Boh znášal svoj ľud otcovsky trezivo. Oslovoval ho nielen novými prejavmi svojej milosti, ale aj jej odmietnutím. Znova a znovu upozorňoval na jeho hriechy a zhovievavo čakal, že ich uzná. Posielal prorokov a poslov, aby vinohradníkom pripomínali Božie požiadavky. Namiesto toho, aby ich títo radostne privítali, zaobchádzali s nimi ako s nepriateľmi. Prenasledovali ich a zabíjali. Boh poslal ďalších poslov, no aj tých stihol rovnaký údol ako prvých s tým rozdielom, že vinohradníci sa k nim správali ešte zlomyseľnejšie a zákernejšie.

[233]

Boh nakoniec poslal na vinicu svojho Syna. Povedal: „*Iste budú mať rešpekt pred mojím synom.*“, Odpor sa však v nich zmenil na závisť, a preto si medzi sebou povedali: „*Toto je dedič! Pod'ťe, zabime ho a jeho dedičstvo bude naše.*“, [Matúš 21,37.38](#). Plody vinice budeme môcť užívať sami, ako budeme chcieť.

Židovskí vládcovia nemilovali Boha, preto sa od neho odvrátili a odmietli každý jeho návrh na zmierenie. Kristus, milovaný Boží Syn, prišiel potvrdiť práva Vlastníka vinice, ale vinári sa k nemu správali pohrdavo a vraveli: Nechceme, aby nám vládol tento muž. Závideli Kristovi jeho vznešenú povahu. Spôsob, akým učil, prevyšoval ich prístup k ľuďom, a preto sa obávali jeho úspechov. Odhaľoval a karhal ich pokrytectvo, poukazoval na následky ich správania. Ich hnev sa vystupňoval do zúrivosti. Trápili ich výčitky, ktorých oprávnenosť nemohli poprieť. Nenávideli Kristom stelesnený ideál spravodlivosti. Poznali, že ich nielen učením, ale aj celým svojím životom usvedčuje zo sebeckosti, preto sa ho rozhodli zabiť. Nenávideli jeho príkladnú spoľahlivosť, zbožnosť a vznešenú duchovnosť,

[234]

ktoré sa prejavovali v každom jeho skutku. Celým svojím správaním karhal ich sebecko. A v konečnej skúške, v ktorej išlo o rozhodnutie medzi poslušnosťou vedúcou k večnému životu a neposlušnosťou smerujúcou k večnej smrti, zavrhli „*Svätého Izraelského*„. Keď si mali vybrať medzi Kristom a Barabášom, volali: „*Nám prepust' Barabáša*„, [Lukáš 23,18](#). Na Pilátovu otázku: „*Čo teda mám urobiť s Ježišom, ktorý sa volá Kristus?*„, fanaticky vykrikovali: „*Ukrižovať ho!*„, [Matúš 27,22](#). Pilát sa ďalej opýtal: „*Vášho kráľ a mám ukrižovať?*„, Kňazi a poprední z ľudu mu odvetili: „*Nemáme kráľ a, iba cisára!*„, [Ján 19,15](#). Keď si Pilát umýval ruky a povedal: „*Ja nenesiem vinu na tejto krvi*„, k nevedomému davu sa pridali kňazi a zúrivo volali: „*Jeho krv na nás a na naše deti!*„, [Matúš 27,24.25](#).

Taká bola voľba židovských vodcov. Ich rozhodnutie bolo znamenajúce v knihe, ktorú Ján videl v ruke Sediaceho na tróne. Túto knihu nikto z ľudí nemôže otvoriť. Keď ju odpečatí „*Lev z Júdovho kmeňa*„, predstavitelia vyvoleného národa sa znova stretnú so svojím rozhodnutím, ale v podobe rozsudku.

Židia sa radi utešovali predstavou, že nebo im je mimoriadne priaznivo naklonené a že budú stále pokladaní za Božiu cirkev. Ako potomkovia Abraháma verili, že základ ich blahobytu je taký pevný, že ich ani zem, ani nebo nemôžu zbaviť ich práv. Svojou nevernosťou však pripravovali súd nad sebou, a tým aj odlúčenie od Boha.

Kristus v podobenstve o vinici upozornil duchovných vodcov národa na vrcholný prejav ich bezbožnosti a spýtal sa ich: „*Keď potom príde majiteľ vinice, čo urobí tým vinohradníkom?*„, Kňazi si pri sledovaní podobenstva ani neuvedomili, že jeho zmysel sa týka priamo ich, preto pohotovo s ľudom odpovedali: „*Zlých bez milosti zahubí a vinicu prenajme iným vinohradníkom, ktorí mu budú načas odovzdávať úrodu*„, [Matúš 21,40.41](#).

[235]

Nechtiac tým nad sebou vyniesli rozsudok. Poznali, že Ježiš svojím prenikavým pohľadom číta tajomstvo srdca každého z nich. Zasiahla ich neodolateľná moc Kristovho božstva. Vo vinohradníkoch spoznali seba a mimovoľne zvolali: „*Ešteže čo!*„, [Lukáš 20,16](#).

Slávnostne a s ľútosťou sa ich Kristus opýtal: „*Nikdy ste nečítali v Písmach: Kameň, ktorý zavrhli stavitelia, stal sa uholným kameňom? Pán to urobil; je to divné v našich očiach? Preto vám vravím, že vám bude odňaté Božie kráľovstvo a bude dané národu*„

ktorý bude prinášať jeho úrodu. Kto padne na ten kameň, doláme sa, a na koho on padne, toho rozmliaždi., **Matúš 21,42-44.**

Kristus mohol odvrátiť ortieľ, ktorý si tento národ sám zvolil, keby ho ľudia boli prijali. Závist' a žiarlivosť ich však natoľko ovládli, že sa stali nezmieriteľnými. Rozhodli sa nepriať Ježiša Nazaretského ako Mesiáša. Odmietli Svetlo sveta a odvtedy ich život zahal'ovala tá najhustejšia temnota. Na židovský národ dol'ahol predpovedaný súd. Nespútané vášne vohnali Židov do záhuby, takže sa v slepej zúrivosti navzájom zabíjali. Svojou vzdorovitosťou, tvrdošijnosťou a pýchou privolávali na seba hnev rímskych dobyvateľov. Rimania zničili Jeruzalem, zborili chrám a pozemok pod ním zorali na pole. Potomkovia Júdska zomierali najstrašnejšími spôsobmi. Milióny Židov sa v pohanských krajinách dostalo do otroctva.

Židia ako národ nespĺnili Boží plán a vinica im bola odňatá. Výsady, ktoré zneužili a dielo, ktoré zanedbali, Pán zveril iným.

Cirkev dnes

V podobenstve o vinici nemožno vidieť len obraz židovského národa. Je v ňom aktuálne poučenie aj pre nás. Dnešná cirkev tiež dostala od Boha výsady a požehnanie a jej Pán má právo na bohatú úrodu. Bolo za nás zaplatené vysoké výkupné. Ak poznáme jeho hodnotu, ľahko si môžeme predstaviť očakávané výsledky. Na našej planéte, ktorej pôdu zvlažili slzy a krv Božieho Syna, máme prinášať vzácne nebeské ovocie a prejaviť slávu a vznešenosť právd Božieho slova. Boží ľud má ukázať svetu Kristovu povahu a zásady jeho kráľovstva.

[236]

Satan sa snaží mariť Božie dielo a všemožne ovplyvňuje ľudí, aby prijali jeho zásady. Pôvodca zla predstavuje Božiu cirkev ako zvedený a oklamáný ľud. Je „žalobcom bratov“, a jeho obvinenia sú namierené proti tým, čo sa usilujú žiť spravodlivo. Pán odpovedá na satanove žaloby prostredníctvom svojho ľudu a poukazuje na výsledky, ktoré prináša život podľa nebeských zásad.

Tieto zásady sa majú prejavovať v živote každého kresťana, či už v rodine, v zbore alebo na ktoromkoľvek pracovnom úseku v Božom diele. Musí byť totiž zjavné, čo môžu vykonať pri zá-

chrane hynúcich. Majú byť svedkami spásnej moci právd evanjelia a pomocníkmi pri plnení rozsiahleho Božieho plánu s ľudstvom.

Vodcovia židovského národa boli hrdí na svoj veľkolepý chrám a dojímavé obrady, no chýbala im pritom spravodlivosť, milosrdenstvo a Božia láska. Velebnosť chrámu a honosná bohoslužba im nemohli zabezpečiť Božiu priazeň, pretože Bohu neslúžili tak, aby sa ich spôsob zbožnosti zhodoval s jeho vôľou. Neprinášali mu totiž obeť kajúcneho a pokorného srdca. Kde sa ľuďom strácajú zo zreteľa a životodarné zásady Božieho kráľovstva, tam nastupuje oslnivá obradnosť uchvacujúca svojou nádherou. Kde sa zanedbáva žiaduce vzdelávanie vlastnej povahy, tá najvnuťtornejšia ozdoba človeka, a do úzadia sa dostáva aj prostota zbožnosti, tam sa rozpína pýcha, pompéznosť, budujú sa veľkolepé chrámy a to si vyžaduje drahú výzdobu a pôsobivé obrady. Tým však Boha neoslávime a on by ani neprijal náboženstvo podľa módy honosiace sa len vonkajším leskom. Taká bohoslužba nenájde v nebi ozvenu.

Boh si cirkev nesmierne váži, no nie pre jej skvelý zovňajšok, ale pre úprimnú zbožnosť, ktorá ju odlišuje od sveta. Cení si ju podľa toho, ako jej členovia rastú v poznávaní Krista a ako napredujú v praktickom kresťanskom živote.

Kristus túži, aby jeho vinica prinášala ovocie svätosti a nezištnosti. Očakáva prejavy lásky a dobroty. Nádheru umenia nemožno porovnávať s krásou povahy, aká má byť ozdobou Ježišových nasledovníkov. Boh zahŕňa veriaceho človeka svojou milosťou. Duch Svätý mu osvecuje myseľ i srdce tak, že vplyv tohto človeka sa stáva príjemnou „*vôňou vedúcou k životu*“, a Boh môže požehnať jeho dielo.

Určitý zbor môže byť najchudobnejší v celej krajine, nemusí na ňom byť nič pozoruhodné, ale ak si jeho členovia osvoja zásady Kristovej povahy, každý z nich má srdce plné Kristovej radosti. K ich bohoslužbe sa pripoja aj anjeli a k Bohu sa bude vznášať chvála a vďaka ako kadidlová vôňa.

Sme povolaní svedčiť ľuďom o Božej добрote a moci. Chvály a vďaka oslavujú Boha. Pán dal napísať: „*Kto obetuje vďaku, ten ma ctí*“, [Žalm 50,23](#). Izraelci na púšti velebili Boha posvätnými chválospevmi. Umelci zhudobnili Božie príkazy i zasľúbenia a ľuď ich spieval počas svojho putovania. Neskôr si nimi pri slávnostných zhromaždeniach v Kanaáne pripomínali úžasné Božie skutky a

vd' ačne chválili Božie meno. Celý ich život mal byť podľa Božej vôle poznamenaný vd' ačnosťou. Tak sa mali obyvatelia vtedajšieho sveta dozvedieť o Božích spásnych skutkoch. (Pozri [Žalm 67,2.](#))

Ani dnes by to nemalo byť inak. Väčšina ľudí však slúži falošným bohom. Od ich klamnej bohoslužby by sme ich nemali odvracať odsudzovaním ich modiel, ale tým, že ich upozorníme na niečo lepšie. Máme im svedčiť o Božej добрote a láske. „*Vy ste moji svedkovia, znie výrok Hospodinov, a ja som Boh!*„ [Izaiáš 43,12.](#)

[238]

Pán chce, aby sme ocenili slávny plán vykúpenia a uvedomili si, aké prednosti dáva svojim deťom. Podľa jeho vôle máme žiť poslušne a vd' ačne ho oslavovať. Chce, aby sme mu každý deň slúžili plní nového života a novej radosti. Chce vidieť, ako naše srdcia prekypujú vd' ačnosťou, pretože môžeme všetky svoje starosti zveriť tomu, ktorý sa o nás stará. Chce, aby sme sa tešili z toho, že sme jeho synmi a dcérami, že nám dal biele rúcho Kristovej spravodlivosti a že máme nádej na skorý príchod nášho Spasiteľa.

Úprimne chváliť Boha je práve také dôležité ako sa modliť. Ľuďom i nebešťanom máme vyznať, ako si vážime obdivuhodnú Božiu lásku k hriešnemu človečenstvu a že z Božej nekonečnej hojnosti očakávame stále väčšie požehnania. Oveľa viac by sme mali hovoriť o svojich radostných skúsenostiach. Po zvláštnom vyliatí Ducha Svätého sa naša radosť v Pánovi, ako aj ochota slúžiť mu výrazne rozhojnia, ak budeme rozprávať o Božej добрote a o jeho úžasných skutkoch, ktoré vykonal pre svoj ľud.

Takéto prejavy maria satanov vplyv a odstraňujú reptanie a nespokojnosť. Pokušiteľova snaha je zbytočná. Zároveň sa zušľachtujú tie povahové vlastnosti, ktoré pripravujú pozemšťanov na pobyt v ich nebeských príbytkoch.

Také svedectvo ovplyvní aj iných. Sotva by sme našli účinnejší spôsob, ako získať ľudí pre Krista.

Pána najlepšie oslávim tým, že na zvelebenie jeho mena urobíme všetko, čo je v našich silách. Boh nám dáva svoje dary, aby sme aj my mali čo dať iným a mohli svedčiť svetu o jeho povahe. V židovskom náboženskom systéme patrili dary a obeť k podstate bohoslužby. Boh vyzval Izraelcov, aby desatinu zo všetkých príjmov venovali na účely súvisiace so službou vo svätyni. Okrem toho mali prinášať obeť za hriech, dobrovoľné dary a obeť vd' ačnosti. Z týchto prostriedkov žili aj hlásatelia Božej zvesti. Boh neočakáva od

[239]

nás menej, než od svojho ľudu v dávnej minulosti. Rozsiahle dielo záchrany hynúcich musí ďalej úspešne pokračovať. Príkazom o desiatkoch, daroch a obetiach urobil Boh opatrenie na rozmach svojho diela. Takto máme podporovať hlásanie evanjelia. Desiatky patria Bohu. Máme ich vždy pokladať za posvätný diel svojho príjmu a máme ho odovzdať do pokladnice na podporu Božieho diela. Boh žiada od nás aj dobrovoľné dary a obeť vd'ačnosti. To všetko máme ochotne priniesť v záujme hlásania evanjelia aj v tých najodľahlejších končinách sveta.

K službe Bohu patrí aj osobná spolupráca s Pánom pri záchrane hynúceho sveta. Kristov príkaz: „*Chod'te do celého sveta a zvestujte evanjelium všetkému stvoreniu,*“ ([Marek 16,15](#)) platí pre každého z jeho nasledovníkov. Tí, čo sú povolání, aby žili s Kristom, súčasne sú povolání konať aj dielo záchrany svojich blížnych. Stotožňujú sa s Kristom. Majú totiž rovnakú túžbu zachraňovať hynúcich, akú mal Kristus. Nie všetci môžu v Božom diele robiť to isté, ale práca je v ňom pre každého.

[240] Abrahám, Izák, Jákob a Mojžiš slúžili Bohu v danej dobe svojou pokorou a múdrosťou, Józua svojimi schopnosťami, Mária hudobným nadaním, Debora odvahou a zbožnosťou, Rut oddanosťou, Samuel poslušnosťou a vernosťou, Eliáš prísnu svedomitosťou a Elizeus zmierujúcim vplyvom. Každý z nich našiel uplatnenie. Aj dnes majú Bohom obdarení jednotlivci možnosť zapojiť sa do Božej služby. Každý dar treba zúročiť v záujme rozmachu nebeského kráľovstva a na oslavu Božieho mena.

Všetci, čo prijali Krista za svojho Spasiteľa, majú hlásať pravdu evanjelia a svojím životom dosvedčiť jeho spásnu moc. Boh od nás nechce nič, čo by nám neumožnil splniť. Kristova milosť nám pomôže vykonať všetko, čo Boh od nás žiada. Veriaci majú oboznamovať ľudí so vzácnymi pokladmi neba. Kristus povedal: „*Môj Otec je oslávený tým, že prinášate veľa ovocia a že sa stávate mojimi učeníkmi,*“ ([Ján 15,8](#)).

Boh pokladá celú zem za svoju vinicu. Tá je teraz síce v rukách uchvatiteľa, ale patrí Bohu. Je Božia, pretože Boh ju stvoril a vykúpil. Kristus priniesol obeť za celý svet. „*Tak Boh miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna,*“ ([Ján 3,16](#)). V tomto jedinom dare ľudia dostali všetky ostatné dary. Celý svet každodenne prijíma od Boha rôzne požehnania. Každá kvapka dažďa či lúč svetla, ktoré dopadnú

na naše nevďačné pokolenie, každý lístok, kvet alebo plod svedčí o zhovievavosti a veľkej láske nášho Stvoriteľa.

Ako sa ľudia odvd'áčujú svojmu Darcovi? Aký majú postoj k Božím otázkam? Komu slúži ľudstvo všeobecne? Predovšetkým mamone. Bohatstvo, postavenie alebo svetské pôžitky považujú mnohí za zmysel života. K bohatstvu sa dostávajú okrádaním ľudí i Boha. Božie dary používajú na dosiahnutie svojich sebeckých zámerov. Všetko má slúžiť ich chamtivosti a uspokojeniu nízkych vášní.

Dnešný svet sa dopúšťa rovnakých neprávostí, aké strhli do záhuby Izrael. Nevďačnosť voči Bohu, zanedbávanie poskytnutých príležitostí a možností a zneužívanie Božích darov na sebecké ciele – to boli hriechy Izraelcov, ktoré vyvolali Boží hnev. Rovnaké hriechy vedú do skazy aj dnešný svet. [241]

Slzy, ktoré Kristus prelieval na Olivovom vrchu, keď hľadel na vyvolené mesto, neboli prejavom ľútoty len nad Jeruzalemom. V jeho údele Kristus videl obraz záhuby celého sveta.

„*Kiežby si aj ty, aspoň v tento deň spoznalo, čo ti slúži na pokoj! Teraz je to však skryté pred tvojimi očami,*„ [Lukáš 19,42](#).

„*V tento deň.*„, Kristom predpovedaný deň sa blíži. Čas Božej milosti a ponúknutých predností je už takmer vyčerpaný. Sťahujú sa temné mraky. Tých, čo odmietajú Božiu milosť, stihne spravodlivý trest.

Väčšina ľudí však duchovne spí. Nepoznávajú čas svojho navštívenia.

Aký je v tejto rozhodujúcej chvíli stav cirkvi? Plnia jej členovia Božie požiadavky? Zachovávajú prikázania? Zjavujú svetu Božiu povahu? Upozorňujú blížnych na posledné milostivé a varovné posolstvá?

Ľudia sú ohrození a celé zástupy „*hynú,*„ [2. Korint'anom 4,3](#). Ako málo z tých, čo sa pokladajú za Kristových nasledovníkov, pocíti uje zodpovednosť za hynúcich. Hoci sa rozhoduje o večnom určení sveta, sotva sa nad tým vážne zamyslia aj tí, čo tvrdia, že veria najvznešenejšej pravde, akú kedy smrteľníci dostali. Chýba láska, ktorá viedla Krista, že opustil svoj nebeský domov a vzal na seba ľudskú prirodzenosť, aby sa ako človek mohol stotožniť s ľuďmi a priviesť ich k Bohu. Božie deti postihla meravosť, zvláštne ochromenie, ktoré im bráni poznať, čo majú robiť v tejto situácii.

[242] Izraelci po príchode do Kanaánu nespĺnili Boží zámer a neoslobodili celú krajinu. Obsadili ju len čiastočne a zostali tam, aby užívali plody víťazstva. Z malovernosti a pohodlnosti sa zhromažd'ovali v získaných oblastiach namiesto toho, aby postupovali ďalej a obsadzovali nové územia. Tým sa začali vzd'ávať od Boha. Pretože nespĺnili Boží zámer, neumožnili Bohu splniť prísľub a dať im svoje požehnanie. Nerobí dnešná cirkev to isté? Celý svet potrebuje evanjelium, ale kresťania sa schádzajú tam, kde sa z jeho predností tešia len sami. Neuvedomujú si potrebu šíriť spásonosný vplyv a hlásať posolstvo záchrany aj do ďalších oblastí. Odmietajú plniť Kristov príkaz: „*Chod'te do celého sveta a zvestujte evanjelium všetkému stvoreniu,*“, [Marek 16,15](#). Je ich vina azda menšia, než bolo previnenie v starozmluvnej cirkvi?

Vyznávači Krista prechádzajú skúškou pred celým vesmírom. Nedostatok horlivosti a chabé úsilie v Božom diele prezrádajú, že ide o neverných služobníkov. Keby to, čo robia, bolo to najlepšie, čoho sú schopní, neboli by odsúdení. Keby však pracovali s väčším elánom, mohli by vykonať oveľa viac. Vedia to sami a vie to o nich aj svet, že takmer nie sú ochotní zapierať sa a niesť kríž. Pri mnohých menách je v nebeských knihách napísané: Prijíma, ale nedáva. Formálni nositelia Kristovho mena len zatemňujú Kristovu slávu, zastierajú jeho krásu a nevzdávajú mu náležitú česť.

V cirkevných matrikách sú aj mená ľudí, ktorí neslúžia Kristovi. Nezaujímajú sa o jeho učenie a nekonajú jeho dielo. Ovláda ich nepriateľ. Svojou neochotou slúžiť dobru spôsobujú nenapraviteľnú škodu. Ich vplyv nie je životodarnou vôňou, ale smrtonosným pachom.

Pán sa pýta: „*Či by som toto nemal potrestat'?*“, [Jeremiáš 5,9](#). Izraelci nespĺnili Boží zámer, Boh ich preto obišiel a svoje pozvanie oznámil iným národom. Ak sa ukáže, že nie sú verné, či nebudú rovnako zavrhnuté?

[243] V podobenstve o vinici Kristus označil vinohradníkov za viníkov. Svojmu pánovi odmietli odvádzať plody jeho vinice. V židovskom národe to boli kňazi a učelia náboženstva, rabíni, ktorí zavádzali ľudí, a tým okrádali Boha o službu, ktorá mu patrila. Oni teda odvrátili národ od Krista.

Spasiteľ predstavil Boží zákon zbavený ľudských tradícií ako spoľahlivé kritérium poslušnosti. To podnietilo odpor rabínov. Tí

totiž viac zdôrazňovali názory ľudí než Božie slovo, čím odvracali poslucháčov od Božích ustanovení. Nechceli sa zrieknuť príkazov, ktoré vymysleli ľudia a odmietli zachovávať prikázania Božieho slova. Neboli ochotní obetovať svoju pýchu a vzdať sa chvály od ľudí, lebo nemali v úmysle prijať pravdu. Keď prišiel Kristus a oznámil Božie požiadavky, kňazi a starší mu upreli právo stavať sa medzi nich a ľud. Boli rozhodnutí neprijať jeho pokarhanie a výstrahu, preto podnecovali proti nemu a snažili sa ho pripraviť o život.

Sú zodpovední za to, že ľud zavrhol Krista aj za to, čo bezprostredne nasledovalo. Náboženský vodcovia nesú zodpovednosť za hriechy a záhubu celého národa.

Či aj dnes nepôsobia takéto vplyvy? Nejdú mnohí vinohradníci Božej vinice po stopách vodcov vyvoleného národa? Neodvracajú učitelia náboženstva ľudí od jasných požiadaviek Božieho slova? Nevychováajú ich skôr k hriechu než k poslušnosti Božieho zákona? z mnohých kazateľníc počuť, že Boží zákon už nie je záväzný. Kazatelia neraz uprednostňujú ľudské tradície, príkazy a zvyky. Šíri sa pýcha, sebecké zneužívanie Božích darov a čoraz viac sa zabúda na Božie požiadavky.

Ľudia si neuvedomujú, čo robia, keď neberú do úvahy Boží zákon. Desatoro je výrazom Božej povahy a zásad Božieho kráľovstva. Kto ich odmieta, pripravuje sa o Božie požehnanie.

Rozsiahle možnosti ponúknuté Izraelcom boli podmienené poslušnosťou Božím prikázaniam. Aj my môžeme len poslušnosťou získať ušľachtilú povahu a úplné požehnanie – požehnanie ducha, duše i tela, požehnanie v domácnosti i na poli, požehnanie pre časný i večný život.

V duchovnej i v prírodnej oblasti možno prinášať plody len pod podmienkou zachovávanía Božích zákonov. Ak niekto učí ľudí nebrať ohľad na Božie prikázania, bráni im zároveň prinášať plody na Božiu slávu a prevíňuje sa tým, že Pán nedostane ovocie zo svojej vinice.

Z príkazu Majstra k nám prichádzajú Boží poslovia. Vyzývajú nás k poslušnosti Božieho slova, tak ako to učil Kristus. Pripomínajú Božie právo na plody vinice – na plody lásky, pokory a obetavej služby. Nevyvoláva to u vinohradníkov hnev ako kedysi u židovských náboženských vodcov? Nezneužívajú títo učitelia svoj vplyv a

nezvádzajú ľudí, aby zavrhli požiadavky Božieho zákona? Takýchto učiteľov Boh nazýva nevernými služobníkmi.

Božie posolstvá určené starému Izraelu obsahujú vážne a slávnostné varovanie i pre dnešnú cirkev a jej predstaviteľov. Pán o Izraelovi povedal: „*Ak im predpíšem množstvo príkazov, za cudzie ich len pokladajú,*„ [Hozeáš 8,12](#). Kňazom a učiteľom Pán povedal: „*Môj národ zhynie pre nevedomosť, keďže ty si zavrhol poznanie, zavrhnem aj ja teba... Zabudol si na učenie svojho Boha, i ja zabudnem na tvojich synov,*„ [Hozeáš 4,6](#).

Smieme prehliadať Božie varovanie? Smieme zanedbávať príležitosti na službu? Má posmech sveta, pýcha z vedomostí a prispôbovanie sa ľudským zvykom zavrhnúť Božie slovo, ako židovskí vodcovia zavrhli Krista? Následky hriechu Izraela poznáme. Poučí sa z nich dnešná cirkev?

[245] „*Ak však niektoré vetvy boli vylomené, a ty, divá oliva, bol si zaštepovaný medzi tie ostatné a stal si sa účastníkom koreňa olivy, ktorý dáva miazgu, nevychval'uj sa nad vetvy... Vetvy boli vylomené... pre neveru..., ale ty stojíš vierou. Nenamýšľ'aj si, ale sa boj! Lebo ak Boh neušetril prirodzené vetvy, neušetrí ani teba!,*„ [Rimanom 11,17-21](#).

24. kapitola — Bez svadobného rúcha

[246]

(Matúš 22,1-14)

Podobenstvo o svadobnom rúchu obsahuje dôležité poučenie. Svadba je tu znázornením spojenia ľuďí s Bohom a svadobné rúcho predstavuje povahu, akú majú mať tí, čo sa chcú na nej zúčastniť.

Kristus podobenstvami o svadobnom rúchu i o veľkej večeri znázornil nielen pozvanie evanjelia a jeho neprijatie zo strany Židov, ale aj ponuku milosti pohanom. Ľudia odmietaním pozvania urážajú hostiteľ'a, za čo ich stihne jeho trest. Na svadbu pozýva kráľ, ktorý má moc prikazovať. Pozvaným preukázal veľkú poctu, ale oni si ju nevážili, čím zneuctili jeho autoritu. Pozvanie prijali s nezaujmom a odpovedali naň urážlivým správaním. Kráľových služobníkov vysmiali, hrubo s nimi zaobchádzali, ba niektorých aj zabili.

Keď sa vládca dozvedel, že pozvaní jeho ponuku odmietli, oznámil, že nikto z nich nebude s ním večerať. Tých, čo kráľ'a urazili, stihol ešte väčší trest než len to, že neboli pri slávnostnom stole. Kráľ *„poslal svoje vojská, zničil tých vrahov a ich mesto vypálil,„* Matúš 22,7.

[247]

V oboch podobenstvách sa hovorí, že na slávnosti boli hostia. V druhom je však zdôraznená osobná príprava každého pozvaného na hostinu. Kto ju zanedbal, bol zo slávnosti vylúčený. *„Keď kráľ vošiel pozrieť sa na hodovníkov, uvidel tam človeka, ktorý nebol oblečený do svadobného rúcha. Povedal mu: Priateľ'u, ako si sem vošiel, veď nemáš svadobné rúcho? On zanel. Vtedy kráľ povedal sluhom: Zviažte mu nohy a ruky a vyhod'te ho von do tmy. Tam bude plač a škrípanie zubami,„* Matúš 22,11-13.

Pozvanie na slávnosť oznamovali Kristovi učeníci. Náš Pán vyslal najprv svojich dvanástich a neskôr sedemdesiatich poslov. Mali hlásať, že kráľovstvo Božie je blízko a vyzývať ľuďí, aby sa kajali a uverili evanjeliu. Poslucháči ich však nebrali vážne a pozvanie odmietli. Kráľ poslal znova svojich sluhov s odkazom: *„Hostinu som prichystal, voly a krmny dobytok som pozabíjal, a všetko je*

hotové. *Pod'te na svadbu!*, [Matúš 22,4](#). Po ukrižovaní Krista oznamovali toto posolstvo Kristovi nasledovníci Židom. Národ, ktorý o sebe tvrdil, že je zvláštnym Božím ľuďom, však odmietol evanjelium zvestované v moci Ducha Svätého. Mnohí Židia to urobili tým najurážlivejším spôsobom. Iných veľmi popudila ponuka spásy a odpustenia toho, že zavrhli Pána slávy. Obrátili sa proti hlásateľom posolstva. Nastalo „*veľké prenasledovanie*“, [Skutky apoštolov 8,1](#). Nepriatelia evanjelia uväznili množstvo mužov i žien a niektorých z Božích poslov, ako Štefana a Jakuba, popravili.

[248] Vyvolený národ tým úplne zavrhol Božiu milosť. Kristus v tomto podobenstve predpovedal následky ich rozhodnutia. Kráľ „*poslal svoje vojská, zničil tých vrahov a ich mesto vypálil*“, [Matúš 22,7](#). Rozsudok nad židovským národom sa čoskoro stal strašnou skutočnosťou. Nepriatelia zničili Jeruzalem a Židia sa rozutekali do celého sveta.

Tretie pozvanie na slávnosť predstavuje hlásanie evanjelia pohanom. Kráľ povedal: „*Svadba je pripravená, ale pozvaní jej neboli hodní. Chod'te teda na rázcestia, a koho len nájdete, pozvite na svadbu*“, [Matúš 22,8.9](#).

Kráľovi „*sluhovia vyšli na cesty a zhromaždili všetkých, ktorých našli, zlých aj dobrých*“, [Matúš 22,10](#). Boli to rozmanití ľudia. Niektorí z nich nemali k hostiteľovi o nič viac úcty než tí, čo pozvanie odmietli. Pozvaní z prvej skupiny sa nazdávali, že svoje svetské záujmy nemôžu predsa obetovať kvôli nejakej kráľovskej hostine. Aj mnohí z tých, čo prijali pozvanie, mali na zreteli len vlastný prospech. Uctiť si hostiteľa im bolo vedľaajšie, na svadbe chceli len hodovať.

Kráľ však pri prehliadke hostí spoznal pravé pohnútky každého z nich. Každému dal zhotoviť svadobné rúcho, bol to jeho dar. Úctu k hostiteľovi prejavili tí, čo si odev obliekli. Jeden z hostí však zostal vo svojich šatoch. Nepripravil sa tak, ako požadoval kráľ. Nechcel vziať na seba drahocenné rúcho, ktoré mu kráľ dal zhotoviť, a tým hostiteľa urazil. Na kráľovu otázku: „*Ako si sem vošiel, ved' nemáš svadobné rúcho?*“, nemal odpoveď a sám sa odsúdil. Pán povedal: „*Zviažte mu nohy a ruky a vyhod'te ho von do tmy*“, [Matúš 22,12.13](#).

Kráľ svojich hostí dôkladne preveril. Kristus tým znázornil Boží súd. Hostia na slávnosti predstavujú tých, čo sa pokladajú za Božích služobníkov v presvedčení, že ich mená sú zapísané v knihe života.

No pravými učeníkmi nie sú všetci vyznávači kresťanstva. Boh pred udelením konečnej odmeny rozhodne, kto bude mať podiel na dedičstve spravodlivých. Toto rozhodnutie padne pred slávnym druhým príchodom Ježiša Krista. Spasiteľ príde, „*aby odplatil každému podľa jeho skutkov*„ [Zjavenie Jána 22,12](#). Boh pred príchodom svojho Syna posúdil pohnútky ľudí a každý Kristov nasledovník dostane odmenu podľa toho, čo robil.

Kým ľudia žijú na zemi, v nebi sa koná prieskum záznamov o každom človekovi. Boh skúma život všetkých, čo o sebe tvrdia, že mu slúžia. Každý je posudzovaný podľa záznamov v nebeských knihách a jeho údel je navždy určený na základe toho, ako žil.

Svadobné rúcho z podobenstva znázorňuje čistú, nepoškvrnenú povahu, ktorú budú mať skutoční nasledovníci Ježiša Krista. Cirkvi je „*dané obliecť sa do čistého skvúceho kmentu*„ ([Zjavenie Jána 19,8](#)), aby bola „*slávna, na ktorej niet poškrvny ani vrásky, ani nič podobné*„ [Efezským 5,27](#). Písmo vysvetľuje, že „*tým kmentom sú spravodlivé skutky svätých*„ [Zjavenie Jána 19,8](#). Je to Kristova spravodlivosť, jeho dokonalá povaha, ktorú vierou získavajú všetci, čo ho prijímajú za svojho osobného Spasiteľa.

Naši prví rodičia nosili biele rúcho nevinnosti hneď, ako ich Boh v Edene stvoril. Žili v dokonalom súlade s Božou vôľou. Celou svojou bytosťou sa upínali k nebeskému Otcovi. Bezhríšnu dvojicu zahal'ovalo Božie svetlo, ktoré znázorňovalo ich nevinnosť. Keby boli zostali Bohu verní, toto svetlo ich mohlo zahal'ovať stále. Keď hriech prerušil ich spojenie s Bohom, sláva jeho svetla ich opustila. Nahí a zahanbení prarodičia sa snažili nahradiť nebeský odev figovým lístím.

Od pádu Adama a Evy sa niečoho podobného dopúšťajú všetci priestupníci Božieho zákona. Splietajú si „*figové listy*„, aby zahalili hriechom spôsobenú nahotu. Nosia na sebe „*rúcho*„, ktoré si zhotovili sami. Vlastnými skutkami sa snažia prikryť hriechy a zaľúbiť sa Bohu.

To však nikdy nedosiahnu. Človek nemôže vlastným úsilím získať náhradu za stratené rúcho nevinnosti. Odev z figových listov alebo hriechom ušpinené šaty nemôžu nosiť tí, čo s Kristom a nebeskými anjelmi zasadnú k Baránkovej večeri.

V Božej prítomnosti obstojíme len v rúchu, ktoré nám pripravil Kristus. Každého kajúceho a veriaceho človeka oblečie Kristus do

rúcha svojej spravodlivosti. Hovorí: *„Radím ti: Kúp si odo mňa... biele rúcho, aby si sa zaodel a aby sa neukazovala hanba tvojej nahoty,„* [Zjavenie Jána 3,18](#).

V tomto rúchu, utkanom na nebeských krosnách, nieto jediného ľuďmi vyrobeného vlákna. Kristus ako človek prejavil dokonalú povahu a tú ponúka nám. *„Všetka naša spravodlivosť bola ako poškvrené rúcho,„* [Izaiáš 64,6](#) (ROH); [Izaiáš 64,5](#) (ECAV). Všetko, čo my ľudia môžeme urobiť, je poškvrené hriechom. Boží Syn sa však *„zjavil, aby sňal hriechy, ale v ňom nieto hriechu,„* *„Hriech je nepravosť,„* [1. Jána 3,5.4](#). Kristus poslúchol všetky požiadavky zákona. Povedal o sebe: *„Rád plním tvoju vôľu, môj Bože, rád ju konám, tvoj zákon vo svojom vnútri nosím,„* [Žalm 40,9](#). Keď bol Kristus na zemi, povedal svojim učeníkom: *„Ja som zachoval prikázania svojho Otca,„* [Ján 15,10](#). Svojou dokonalou poslušnosťou umožnil každému zachovávať tieto prikázania. Ak sa odovzdáme Kristovi, naše srdce sa spojí s jeho srdcom, naša vôľa splynie s jeho vôľou, naša myseľ sa zjednotí s jeho myseľou a naše myšlienky sa mu podriadia. Žijeme teda jeho životom. Tým si vlastne obliekame rúcho Kristovej spravodlivosti. Keď sa potom Hospodin na nás poďíva, neuvidí šaty z figového lístia ani nahotu a ošklivosť hriechu, ale rúcho Kristovej spravodlivosti, ktorým je dokonalá poslušnosť Božieho zákona.

[251] Prehliadku na svadobnej hostine robil sám kráľ a prijal iba tých, čo splnili jeho požiadavku a obliekli si svadobné rúcho. Tak je to aj s prítomnými na hostine evanjelia. Nebeský kráľ preskúma všetkých a zostanú len tí, čo si obliekli rúcho Kristovej spravodlivosti.

Konať spravodlivosť znamená robiť to, čo je správne. Ľudia budú teda súdení podľa svojich skutkov, lebo v nich sa prejavuje naša povaha a rovnako sa dá poznať aj pravá viera.

Nestačí veriť, že Ježiš Kristus nie je podvodník a že biblické náboženstvo nie je šikovne vymyslená rozprávka. Môžeme veriť, že Ježišovo meno je jediným menom pod nebom, ktoré nám sprostredkuje spásu, no napriek tomu ho ešte nemusíme vierou prijať za svojho Spasiteľa. Pravdu nestačí prijať len teoreticky, Krista nestačí vyznávať len slovne a svoje meno mať v zozname členov cirkvi. *„Kto zachováva jeho prikázania, zostáva v Bohu a Boh v ňom. A podľa toho, podľa Ducha, ktorého nám dal, poznávame, že zostáva v nás,„* *„Podľa toho vieme, že sme ho poznali, keď zachovávame*

jeho prikázania,, 1. Jána 3,24; 2,3. To je dôkaz skutočného obrátenia. Nijaké vyznanie nám nepomôže, ak sa Kristus neprejavuje v našich skutkoch spravodlivosti.

Pravda má byť zakorenená v srdci, má ovládať myseľ a usmerňovať sklony. Božie zásady majú preniknúť celú povahu a do svojho každodenného života máme uvádzať aj tie zdanlivo nepodstatné pokyny Božieho slova.

V kom sa obnovuje obraz Božej povahy, ten žije v súlade s Božím meradlom spravodlivosti – s Božím svätým zákonom. Podľa neho Boh posudzuje ľudské skutky. Tento zákon bude aj na súde skúšobným kameňom povahy.

Mnohí tvrdia, že Kristus svojou smrťou zákon zrušil. Protirečia však jeho slovám: „*Nemyslite si, že som prišiel zrušiť zákon alebo prorokov... Pokiaľ nepominie nebo a zem, nepominie ani jediné písmenko, ani jediná čiarka zo zákona,*„ Matúš 5,17.18. Kristus položil svoj život, aby zachránil človeka, ktorý prestúpil Boží zákon. Keby bolo možné zákon zmeniť alebo zrušiť, potom Kristus nemusel zomrieť. On však za svojho pozemského života Boží zákon vyvýšil a potvrdil jeho platnosť svojou smrťou. Svoj život neobetoval preto, aby Boží zákon zrušil alebo oslabil jeho význam, ale aby urobil zadosť spravodlivosti a tým vynikla nemennosť a večná platnosť Božieho zákona.

[252]

Satan tvrdil, že človek nie je schopný zachovávať Božie prikázania. Samozrejme, že na to nestačia vlastné sily. Kristus však prišiel ako človek a dokázal, že pre toho, kto sa spojí s Bohom, je radosť oúžiť podľa jeho prikázaní.

„*Tým však, čo ho prijali, dal moc stať sa Božími deťmi. Tým, čo veria v jeho meno,*„ Ján 1,12. Nejde o ľudskú, ale o Božiu moc. Ak prijmeme Krista, prijmeme aj silu žiť, ako žil on.

Boh požaduje od svojich detí dokonalosť. Zákon je prejavom Božieho charakteru a meradlom ľudskej povahy. S týmto večným zákonom Boh zoznamuje všetkých, aby pochopili, akých ľudí chce mať vo svojom kráľovstve. Pozemský život Ježiša Krista bol dokonalým výrazom Božieho zákona a keď si jeho nasledovníci osvoja črty Spasiteľovej povahy, tiež budú zachovávať Božie prikázania. Pán ich prijme do nebeskej rodiny. Obliekli si skvostné rúcho Kristovej spravodlivosti a smú sa zúčastniť na kráľovskej hostine. Majú

právo pripojiť sa k zástupu tých, ktorých Kristus očistil svojou krvou.

[253] Muž, ktorý prišiel na hostinu bez svadobného rúcha, predstavuje stav mnohých ľudí v dnešnom svete. Pokladajú sa za kresťanov, ktorí si robia nárok na požehnanie a prednosti evanjelia, ale vôbec si neuvedomujú, že ich povaha sa musí zmeniť. Nikdy neprežili skutočné pokánie. Nechápu, ako veľmi potrebujú Krista a neveria v neho. Nezvitázili nad zdedenou či vypestovanou náklonnosťou k zlu. Predsa si však myslia, že sú dosť dobrí a namiesto bezvýhradnej dôvery v Krista sa spoliehajú na vlastné zásluhy. Sú to len poslucháči slova, ktorí prichádzajú na slávnosť bez rúcha Kristovej spravodlivosti.

Mnohí z tých, čo sa pokladajú za kresťanov, sú iba obyčajní moralisti. Odmietli prijať dar Kristovej spravodlivosti, hoci práve pomocou tohto daru by mohli mnohým iným ľuďom vo svojom okolí, predstaviť Spasiteľa, a tým ho vyvýšiť. Pôsobenie Ducha Svätého je im cudzie. Nekonajú podľa Božieho slova. Kým skutočných nasledovníkov Pána poznať podľa nebeských zásad, jeho zdanlivých stúpencov spojených so svetom takmer nemožno rozoznať od neveriacej časti populácie. Formálni vyznávači Krista už nie sú tým zvláštnym od sveta oddeleným ľuďom. Deliaci čiara sa stráca. Napodobňovaním spôsobov sveta, jeho správania, zvyklostí, sebeckva a prestupovaním Božieho zákona sa cirkev nebezpečne priblížila k svetu. Namiesto toho, aby sa svet priblížil k cirkvi zachovávaním Božieho zákona, kresťania sa stále viac prikláňajú k svetu.

Domnelí kresťania očakávajú, že budú spasení Kristovou smrťou, ale odmietajú žiť Kristovým obetavým životom. Zdôrazňujú veľkosť daru milosti a pokúšajú sa svoje povahové kazy prikryť plášťom zdanlivej spravodlivosti. Deň Božieho súdu vyjaví márnosť ich úsilia.

[254] Kristova spravodlivosť neprikryje ani jediný pestovaný hriech. Nejednen človek prestupuje Boží zákon tajne a kým sa nedopustí nijakého zjavného priestupku, svet ho pokladá za bezúhonného. Boh posudzuje každý čin podľa pohnútok. Na súde obstojí len to, čo je v súlade so zásadami Božieho zákona.

Boh je láska a prejavil ju tým, že svetu daroval Krista. Darom „svojho jednorodeného Syna, aby nik nezahynul, ale aby večný život mal každý, kto verí v neho,, (Ján 3,16), dal svojim vykúpeným všetko. V Kristovi nám dal celé nebo a z neho môžeme čerpať silu a schopnosti, aby nás nepremohol a nezničil nepriateľ spasenia. Boh však pri všetkej svojej láske nemôže prehliadať hriech. Neospravedlnil ho satanovi, Adamovi, Kainovi a neospravedlní ho ani komukoľvek inému. Naše hriechy a povahové nedostatky nenecháva bez povšimnutia. Očakáva, že v jeho mene nad nimi zvíťazíme.

Kto nestojí o dar Kristovej spravodlivosti, zanedbáva tie povahové vlastnosti, ktorými sa má vyznačovať Boží ľud. Odmietá to jediné, čo človeka môže pripraviť, aby smel zasadnúť k svadobnej hostine.

Keď sa kráľ v podobenstve spýtal: „Ako si sem vošiel, ved' nemáš svadobné rúcho?,, muž zanemel. Podobne to bude aj v deň Božieho súdu. Dnes ešte ľudia môžu ospravedlňovať svoje povahové nedostatky, ale v deň posledného súdu zostanú bez jedinej výhovorky.

Dnešní kresťania majú mnoho predností. Pán sa nám zjavuje v stále jasnejšom svetle. Naše možnosti sú nepomerne väčšie, než mal Boží ľud v dávnych dobách. Máme nielen veľké svetlo poznania, ktoré dostal Izrael, ale aj mocný dôkaz o spáse, ktorú priniesol Kristus. Čo bolo pre Židov len predobrazom či symbolom, je pre nás už skutočnosťou. Oni mali Starú zmluvu, my máme okrem nej aj Novú zmluvu. Máme istotu, že Spasiteľ prišiel, zomrel na kríži, vstal z mŕtvych a zmyslom otvoreného hrobu sú jeho slová: „*Ja som vzkriesenie i život.*,, Poznávaním Krista a jeho lásky sa medzi nami uskutočňuje Božie kráľovstvo. So Spasiteľom sa zoznamujeme v kázňach a počujeme o ňom aj v piesňach. Máme hojnosť duchovného pokrmu. Svadobné rúcho, pripravené za vysokú cenu, ponúka Pán každému zdarma. Prostredníctvom kazateľov evanjelia poznávame Kristovu spravodlivosť, ospravedlnenie z viery, veľké a vzácne zaslúbenia Božieho slova, voľný prístup k Otcovi prostredníctvom Krista, útechu Ducha Svätého a neochvejnú istotu večného života v Božom kráľovstve. Mohol Boh urobiť pre nás ešte viac, keď prichystal veľkú večeru – nebeský banket?

Anjeli v nebi hovoria: My sme vykonali všetko, čo sme mali vykonať. Odrážali sme zástupy zlých anjelov, ľudom sme priná-

šali svetlo poznania, pripomínali sme im Božiu lásku prejavenu v Ježišovi. Usmerňovali sme ich pohľad na Kristov kríž. Bolestne si uvedomovali hriech, ktorý ukrižoval Božieho Syna, a to ich presvedčilo. Pochopili, ktoré kroky vedú k obráteniu. Pocítili moc evanjelia a poznanie veľkej Božej lásky im obmäkčilo srdcia. Uvedomili si vznešenú krásu Kristovej povahy. Mnohých to však nijako neoslovilo. Nechceli sa vzdať svojich návykov a zmeniť svoju povahu. Nechceli odložiť rúcho vlastných snáh o spravodlivosť a obliecť si rúcho Kristovej spravodlivosti. Podľa hli lakomstvu a svoje záujmy milovali viac ako Boha.

Deň konečného rozhodnutia bude veľkolepý. Ján ho opisuje slovami: *„Videl som veľký biely trón i toho, ktorý na ňom sedel. Pred ním utiekla zem i nebo a už nebolo pre ne miesta. Videl som mŕtvych, veľkých i malých; stáli pred trónom. A otvorili sa knihy. Aj iná kniha sa otvorila, kniha života.*

A mŕtvi boli súdení na základe zápisov v knihách podľa svojich skutkov, [Zjavenie Jána 20,11.12.](#)

[256] Smutný bude deň Kristovho druhého príchodu pre tých, čo Spasiteľ a neprijali. Vtedy uvidia celý svoj život v pravom svetle. Svetské radosti, bohatstvo či pocty stratia pre nich zmysel. Pochopia, že hodnotu má jedine Kristova spravodlivosť, ktorou pohrdli. Poznajú, že pri stvárňovaní svojej povahy podliehali vplyvu satanových klamstiev. Rúcho, ktoré nosia, svedčí o ich spojení s veľkým odpadlíkom. Vtedy pochopia následky svojej voľby. Uvedomia si, kam ich zaviedlo prestupovanie Božích prikázaní.

Nikomu nebude poskytnutý nijaký ďalší čas milosti, aby sa mohol pripraviť na večný život. Rúcho Kristovej spravodlivosti musíme prijať v tomto živote. To je jediná možná príprava na domov, ktorý Kristus chystá tým, čo ho milujú a zachovávajú jeho prikázania.

Náš čas milosti čoskoro uplynie. Jeho koniec je blízko. Kristov varovný odkaz znie: *„Dávajte si pozor, aby vaše srdcia neotázali obžerstvom, opilstvom a starosťami o tento život, aby vás ten deň neprekvapil,* [Lukáš 21,34.](#) Snažme sa, aby sme boli pripravení. Dbajme o to, aby nás nebeský Kráľ nezastihol na slávnosti bez svadobného rúcha.

„Syn človeka príde v hodinu, o ktorej sa nenazdáte.,, „Blahoslavený, kto bdie a chráni si odev, aby nechodil nahý a aby nevideli jeho hanbu.,, [Matúš 24,44; Zjavenie Jána 16,15.](#)

25. kapitola — Talenty

[257]

(Matúš 25,13-30)

Kristus na Vrchu olív hovoril učeníkom o svojom druhom príchode. Upozornil ich, že jeho príchod budú predchádzať zvláštne znamenia. Svojim najbližším povedal, aby bdeli a pripravili sa. Zopakoval im výzvu: „*Bdejte teda, lebo neznáte ani dňa ani hodiny!*“, [Matúš 25,13](#). Potom im pripomenul, čo znamená očakávať jeho príchod. Čas čakania majú vyplniť usilovnou prácou, nie zaháľaním. Toto naučenie vyplýva z Kristovho podobenstva o talentoch.

„*Bude to tak, ako keď ktosi odchádzal na cestu, zavolať si sluhov a zveril im svoj majetok; jednému dal päť talentov, druhému dva a ďalšiemu jeden – každému podľa jeho schopností – a odcestoval,*“, [Matúš 25,14.15](#).

Muž, ktorý odišiel do ďalekej krajiny, predstavuje Krista. Krátko nato, čo Spasiteľ povedal toto podobenstvo, odišiel do neba. Sluhovia z podobenstva znázorňujú Kristových nasledovníkov. Nepatríme sebe. Boli sme „*draho vykúpení,*“ ([1. Korint'anom 6,20](#)), „*nie porušiteľnými vecami, striebrom alebo zlatom, ale drahou krvou Krista,*“ ([1. Petra 1,18.19](#)), „*aby tí, čo žijú, nežili už viac sebe, ale tomu, ktorý za nich zomrel a bol vzkriesený,*“ [2. Korint'anom 5,15](#).

[258]

Ľudstvo bolo vykúpené za nevyčísliteľnú cenu. Boh dal v Kristovi celé nebo a v ňom vydal všetky nebeské poklady. Vykúpil vôľu, cit, rozum i srdce každého človeka. Veriaci i neveriaci ľudia sú Božím vlastníctvom, a preto Pán volá všetkých do svojej služby. V deň súdu budú musieť všetci vydať počet z toho, ako splnili jeho príkazy.

Nie všetci ľudia uznávajú Božie požiadavky. Sluhovia z podobenstva predstavujú tých, čo o sebe tvrdia, že slúžia Kristovi.

Kristus vykúpil svojich nasledovníkov, aby slúžili. Učí, že zmyslom života je služba. On sám slúžil a žiada to od všetkých svojich nasledovníkov; majú slúžiť Bohu a svojim blížnym. V podobenstve zobrazil svetu vyšší zmysel života, než aký ľudia vôbec poznali. Ži-

vot zasvätený službe bližným uvádza človeka do spojenia s Kristom. Zákon služby nás spája s Bohom i s ľuďmi.

Kristus zveruje sluhom „*svoj majetok*“, ktorý majú zúročiť. Každému dáva určitú úlohu, pretože každý má v Božom pláne svoje miesto. Všetci máme spolupracovať s Kristom pri záchrane hynúcich. Ako je isté, že v nebi máme pripravené miesto, rovnako je isté aj to, že na zemi nám Pán určil pole pôsobnosti.

[259]

Dary Ducha Svätého

Hrivny, ktoré Kristus zveril svojej cirkvi, predstavujú najmä dary a požehnania, ktoré udeľuje Duch Svätý. „*Jednému sa totiž dostáva skrze Ducha slovo múdrosti, inému však podľa toho istého Ducha slovo poznania, inému zas viera v tom istom Duchu a inému dary uzdravovania v jednom a tom istom Duchu, inému schopnosť konať divy, druhému prorokovať, inému dar rozlišovať duchov, inému zas rôzne druhy jazykov a inému schopnosť vykladať ich. No toto všetko spôsobuje jeden a ten istý Duch, ktorý každému udeľuje dar, ako chce*“, [1. Korint'anom 12,8-11](#). Nie všetci dostávajú rovnaké dary, ale Kristus sľúbil dať každému svojmu služobníkovi nejaký dar Ducha.

Skôr ako sa Kristus rozlúčil so svojimi učeníkmi, dýchol na nich a povedal im „*Prijmite Ducha Svätého!*“, ([Ján 20,22](#)) a dodal: „*Ja vám posielam zasl'úbenie svojho Otca*“, ([Lukáš 24,49](#)). Duch Svätý sa však vo svojej úplnosti prejavil až po nanebovstúpení Krista a tento dar dostali učeníci vtedy, keď sa bezvýhradnou vierou a modlitbou odovzdali Bohu. Kristus udelil svojim nasledovníkom nebeské dary vo zvláštnej miere. Keď „*vystúpil na výšiny, zajaľ zajatcov a dal ľuďom dary*“, ([Efezským 4,8](#)). „*Každému z nás bola daná milosť podľa miery Kristovho daru*“, Duch Svätý „*každému udeľuje dar, ako chce*“, ([Efezským 4,7](#); [1. Korint'anom 12,11](#)). Vďaka Kristovi nám tieto dary patria už teraz. No ak ich skutočne chceme mať, musíme prijať Božieho Ducha.

Pretože prísl'ub Ducha Svätého si ľudia nevedia správne ce-
niť, nespĺňa sa tak zjavne, ako by sa mohol splňať. Následkom neprítomnosti Ducha Svätého sa oslabuje služba evanjelia. Hlásateľ radostnej zvesti môže byť vzdelaný, nadaný, výrečný, môže mať všetky vrodené a získané schopnosti, ale bez prítomnosti Ducha Svä-

[260]

tého neovplyvní ani jediné srdce a nezíska pre Krista ani jediného hriešnika. Ak sú však Kristovi učeníci spojení so svojím Pánom a ak majú dary Ducha, tak aj tí najjednoduchší a najmenej vzdelaní z nich môžu mocne ovplyvniť ľuď. Stanú sa Božími nástrojmi a prostredníctvom nich sa budú na svete šíriť tie najušľachtilejšie vplyvy.

Iné duchovné dary

V podobenstve sa nehovorí len o zvláštnych daroch Ducha Svätého. V ňom sú zahrnuté všetky dary a schopnosti, či už vrodené alebo získané, telesné alebo duchovné. Uplatniť sa môže každý z nich, lebo keď sa človek stáva Kristovým učeníkom, odovzdáva sa svojmu Spasiteľovi so všetkým, čo má a čím je. Tieto dary nám Kristus vráti očistené a zušľachtené, aby sa vynaložili na jeho slávu a na požehnanie našim blíznym.

Boh rozdeľuje dary rozvážne *„každému podľa jeho schopností,“* [Matúš 25,15](#). Kto vie zúročiť päť talentov, dostane ich päť, kto je schopný zužitkovať iba dva, dostane len dva, kto vie rozvážne použiť jeden, dostane jeden. Nikto sa nemusí znepokojovať, že nedostal viac. Pán, ktorý ich rozdáva, poctí zúročenie každého daru, veľkého či malého. Človek s piatimi talentami má rozhodnúť všetkých päť, kto dostal len jeden, musí uvážlivo zveľadiť ten jeden. Boh očakáva výsledky *„podľa toho, čo kto má, a nie podľa toho, čo nemá,“* [2. Korint'anom 8,12](#).

V podobenstve sa hovorí: *„Ten, čo dostal päť talentov, šiel, obchodoval s nimi a získal ďalších päť. Podobne aj ten s dvoma získal ďalšie dva,“* [Matúš 25,16.17](#).

Nech by bolo talentov akokoľvek málo, treba ich úspešne používať. Otázka, ktorá nás najviac zaujíma, neznie: Koľko som dostal? Musíme sa spýtať: Čo urobím s tým, čo som dostal? Našou prvotnou povinnosťou voči Bohu i ľuďom je rozvíjať svoje schopnosti. Kto ich denne nezdokonaluje a nestáva sa užitočnejším, nenaplnia zmysel života. Vyznaním viery v Krista sa zaväzujeme, že sa všemožne vynasnažíme byť užitočnými pracovníkmi v diele Pánovom. Preto by sme mali všestranne zveľadovať svoje schopnosti, aby sme mohli vykonať čo najviac dobra.

Sme povolaní pracovať na veľkom Božom diele a najväčšiu odmenu na novej zemi dostanú tí, čo mu v tomto živote verne a ochotne slúžili. Pán si vyberá svojich sluhov a každodenne im za rôznych okolností dáva príležitosť vykonať niečo pre jeho dielo. Vyberá si tých, čo sa snažia uskutočňovať jeho zámery, no nie preto, že by boli dokonalí, ale že v spojení s ním môžu dospieť k dokonalosti.

Boh prijíma len tých, čo sú rozhodnutí dosiahnuť vysoký cieľ. Každý človek je povinný vykonať to najlepšie, čo môže. Boh od každého vyžaduje mravnú dokonalosť. Nikdy by sme nemali znižovať meradlo spravodlivosti a prispôbovať sa svojim zdedeným či vypestovaným sklonom k zlému. Stále pamätajme, že nedokonalosť povahy je hriech. Všetky cnosti sa nachádzajú v Bohu, ktorý je absolútnou dokonalosťou charakteru. Kto prijíma Krista ako osobného Spasiteľa, má jedinečnú možnosť získať tieto vlastnosti.

Tí, čo chcú spolupracovať s Bohom, musia sa snažiť zdokonaľiť všetky svoje schopnosti. Skutočná výchova spočíva v príprave telesných, duševných i duchovných darov na splňanie všetkých povinností. Je to rozvoj celej výbavy človeka, aby mohol slúžiť Bohu. To je jediná výchova, ktorej výsledky siahajú do večnosti.

[262] Pán žiada od každého veriaceho stály duchovný rast a všestranný rozvoj. Kristus svojou krvou a utrpením zaplatil za nás výkupné, aby sme mu ochotne slúžili. Prišiel nám na zem ukázať, ako a v akom Duchu treba pracovať. Chce, aby sme premýšľali o tom, ako zabezpečiť čo najväčší rozmach Božieho diela a osláviť na svete jeho meno, ako svojou láskou a oddanosťou poctiť Otca, ktorý tak *„miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nik nezahynul, ale aby večný život mal každý, kto verí v neho,,* **Ján 3,16.**

Kristus však nikdy nepovedal, že dokonalý charakter možno ľahko získať. Nikto totiž nedostal ušľachtilú a vyrovnanú povahu. Správny charakter nie je vecou náhody. Nadobudnúť ušľachtilú povahu si vyžaduje osobné úsilie na základe zásluh Kristovej milosti. Boh nám dáva schopnosti, talent, my sme povolaní stvárniť povahu. Tá sa formuje tvrdým a rozhodným zápasom s vlastným ja. Proti dedičným sklonom treba vytrvalo bojovať. Musíme sa neúprosne kriticky skúmať a neprehliadnuť ani jedinou škodlivú črtu povahy.

Nikto by nemal tvrdiť, že sa nemôže zbaviť svojich povahových chýb. Ak dôjdeme k takému presvedčeniu, určite sa pripravíme o

večný život. Možnosť zmeny závisí od našej vôle. Ak nechcete zvíťaziť, nezvíťazíte. Skutočným problémom je neposvätené srdce a neochota podriaadiť sa Božej vôli.

Mnohí, ktorých Boh povolal vykonať skvelé dielo, konajú len veľmi málo, pretože sa málo snažia. Tisíce idú týmto životom, ako keby nemali nijaký určitý cieľ, pre ktorý treba žiť a o čo sa usilovať. Ich odmena bude úmerná ich skutkom.

Pamätajte, že nikdy nedosiahnete vyššiu úroveň, než akú ste si sami určili. Vytýčte si teda čo najvyšší cieľ a krok za krokom namáhavým výstupom, sebazapieraním obetavo smerujte k nemu. Nedajte sa ničím zdržať. Okolnosti nespriadli svoje siete okolo nikoho tak pevne, aby musel zostávať v bezmocnej neistote. Nepriaznivé situácie nás majú viesť k rozhodnutiu, aby sme ich prekonalí. Víťazstvo nad jednou prekážkou posilní odvahu pokračovať. Smelo kráčajte správnym smerom a okolnosti sa stanú vašimi pomocníkmi, nie prekážkami.

[263]

Majte nezdolnú túžbu vypestovať v sebe ušľachtilé povahové vlastnosti, ktorými uctíte svojho Pána. Na každom stupni rozvoja svojej povahy sa máte ľúbiť Bohu a môžete to dosiahnuť. Ved' aj Enoch sa páčil Bohu napriek tomu, že žil v skazenej dobe. Enochovia žijú aj dnes.

Buďte neochvejní ako Daniel, verný štátnik, ktorý zvíťazil nad pokušením. Nesklamte toho, ktorý vás tak miloval, že dal svoj život, aby vás očistil od každého hriechu. Kristus hovorí: „*Bezo mňa nemôžete nič konať*“, [Ján 15,5](#). Pamätajte na to! Napriek tomu, že ste sa dopustili chýb, môžete zvíťaziť, ak si uvedomíte svoje chyby a ak sa vám stanú varovnými signálmi. Tak zmeníte porážku na víťazstvo, sklamete nepriateľa a poctíte svojho Vykupiteľa.

Povaha stvárnena podľa Božieho vzoru je jediným pokladom, ktorý si z tohto sveta môžeme odniesť do Božieho kráľovstva. Tí, čo sa na zemi učia od Krista, vezmú si to všetko do nebeských príbytkov. Aj v Božom kráľovstve sa budeme stále zdokonaľovať. Aké je teda dôležité, aby sme sa už tu starali o rozvoj svojej povahy! Boží služobníci sú nápomocní každému, kto sa neochvejnou vierou snaží dosiahnuť taký charakter, ktorý sa prejaví v dokonalom správaní. Každému, kto to chce dosiahnuť, Kristus hovorí: Som s tebou a pomôžem ti.

[264] Keď sa vôľa človeka zjednotí s Božou vôľou, už ju nič nepremôže. Všetko, čo treba vykonať na Boží príkaz, možno v Božej sile aj uskutočniť. Každý Boží príkaz dáva človekovi aj silu splniť ho.

Duševné schopnosti

Podľa Božej vôle má človek usilovne rozvíjať svoje rozumové schopnosti. Tí, čo slúžia v Božom diele, by mali byť chápavejší a vnímavejší než neveriaci. Boh nechce, aby ľudia duševne zaostávali len preto, že sú leniví a v záujme svojho vzdelávania nechcú vynaložiť potrebné úsilie. On nám priam prikazuje, aby sme ho milovali „*celým svojím srdcom, celou dušou, celou mysl'ou a celou silou,*“ [Marek 12,30](#). Z toho jasne vyplýva povinnosť tak dôkladne rozvíjať duševné schopnosti, aby sme mohli lepšie poznať a milovať svojho Stvoriteľa.

Čím viac sa pod vplyvom Božieho Ducha rozvíjajú duševné schopnosti, tým lepšie ich možno použiť v Pánovej službe. Boh síce môže prijať do svojho diela aj toho, kto sa mu bezvýhradne odovzdal aj bez potrebného vzdelania, ale tí, čo sú mu rovnako oddaní a dosiahli vyššiu vzdelanostnú úroveň, môžu pre Krista vykonať oveľa viac. Majú určité prednosti.

[265] Podľa Božej vôle máme získať čo možno najucelenejšie vzdelanie, aby sme ním mohli užitočne slúžiť iným. Nikto nemôže predvídať, kedy a ako ho Pán povolá za svojho posla alebo svedka, len náš nebeský Otec vie, ako to najlepšie uskutočniť. Otvárajú sa nám možnosti, ktoré pre slabosť svojej viery nevieme rozpoznať. Mali by sme si tak cvičiť myseľ, aby sme v prípade potreby mohli pravdivosť Božieho slova predstaviť aj najvyšším svetským autoritám, a tým osláviť Božie meno. Zužitkujme každú príležitosť na rozvoj svojich duševných schopností v záujme lepšej služby v Božom diele.

Každý mladý človek by mal študovať tak cieľavedome, aby dosiahol potrebné vzdelanie. Nevyčkáajte, kým sa vám brány možností doširoka roztvorí, otvorte ich sami. Nepohrdajte skromnými začiatkami. Buďte sporiví, neutráčajte prostriedky na uspokojovanie sebeckých záujmov a záľub. Rozhodnite sa byť takí užitoční a pripravení, akých vás Boh chce mať. Dôkladne a verne vykonajte všetko, čo začnete. Zužitkujte každú príležitosť, ktorá sa vám naskytne na získanie širšieho duševného obzoru. Štúdium kníh spá-

jajte s nejakou prospešnou telesnou prácou a svedomitým úsilím, obozretnosťou a modlitbou získavajte nebeskú múdrosť. Len takto môžete dosiahnuť všeobecné vzdelanie, čím sa rozvinú aj vaše povahové vlastnosti a získate taký vplyv, aby ste mohli viesť na cestu spravodlivosti a svätosti aj iných.

Pre svoj duševný a morálny rozvoj by sme mohli urobiť oveľa viac, keby sme vedeli správne využiť všetky možnosti a prednosti, ktoré sa nám ponúkajú. Skutočné vzdelanie je viac než to, čo môže poskytnúť škola. Nemali by sme zabúdať na vedecké štúdium, ale predovšetkým treba pamätať, že existuje vyššie vzdelanie, a to sa získava len živým spoločenstvom s Bohom. Každý študent by sa mal prostredníctvom Písma spojiť s nebeským Učiteľom. Mal by cvičiť a vzdelávať myseľ tak, aby vedel riešiť dôležité problémy, ktoré sa môžu vyskytnúť pri skúmaní Božej pravdy.

Pánovo požehnanie bude sprevádzať každého, kto túži po vzdelaní, aby mohol slúžiť ľuďom. Štúdium Božieho slova významne podnieti duchovné sily do väčšej činnosti. Rozšírením vedomostí a rozvojom schopností sa myseľ posilní a môže spoľahlivejšie a úspešnejšie pracovať.

Kto chce byť Božím spolupracovníkom, musí mať pod kontrolou všetky svoje schopnosti. To je dôležitejšie než pohotová výrečnosť a skvelé nadanie. Ten, kto ovláda svoju myseľ, môže aj s priemerným vzdelaním vykonať oveľa viac a lepšie než nadaný a vysoko vzdelaný človek bez sebadisciplíny.

[266]

Reč

Dar reči by sme si mali veľmi starostlivo pestovať. Žiaden z Božích darov nemôže byť takým požehnaním ako práve tento. Rečou sa môžeme dorozumieť, modliť sa, chváliť Boha a svedčiť o Spasiteľovej láske. Aké naliehavé je teda pestovať tento dar tak, aby sme ním vykonali čo najviac dobra!

Veľmi zanedbávame kultúru hlasu a jeho správne používanie. Robia to aj vzdelaní ľudia, no nemali by na to zabúdať najmä tí, čo pracujú v cirkvi. Mnohí čítajú a hovoria tak ticho alebo rýchlo, že sa im sotva dá rozumieť. Niektorí vyslovujú svoje myšlienky nesprávne a nezreteľne, iní hovoria vysokým piskľavým hlasom, ktorý pôsobí odpudivo. Čítané texty, piesne a oznamy bývajú neraz

prednesené tak, že ich len málokto rozumie. Taký prejav stráca účinok.

Tento nesprávny spôsob vyslovovania sa dá napraviť. Písmo nám dáva radu. Záznam o levítoch, ktorí za čias Ezdráša čítali Písmo sväté, znie: „Čítali z knihy Božieho zákona stat' za stat'ou, vysvetl'ujúc zmysel; tak pochopili, čo sa čítalo,„ [Nehemiáš 8,8](#).

Každý sa môže vlastným úsilím naučiť zrozumiteľne čítať a jasne, zreteľne a pôsobivo hovoriť. Cvičením hlasu môžeme značne prispieť k úspechu Kristovho diela.

[267]

Každý kresťan bol povolaný na to, aby iných ľudí oboznamoval s nevyčerpateľnými pokladmi Ježiša Krista, a preto by sa mal všemožne snažiť o zúšľachtenie svojho jazykového prejavu. Mal by prednášať tak, aby ľudia z jeho úst radi počúvali posolstvo Božieho slova. Boh nechce mať vo svojej službe takých, čo nezvel'ad'ujú svoje schopnosti. Nechce, aby znižovali a znehodnocovali nebeský vplyv, ktorý má prostredníctvom nich pôsobiť na iných ľudí.

Majme na zreteli dokonalý vzor Ježiša Krista. Prosme o prítomnosť Ducha Svätého a s Božou pomocou sa snažme každý orgán vycvičiť tak, aby dokonale slúžil svojmu účelu.

To platí najmä o tých, čo sú povolani verejne slúžiť. Každý kazateľ a učiteľ by mal pamätať na to, že ľudom oznamuje posolstvo o večných pravdách. V deň konečného účtovania budú súdení. Pravda, ktorú hlásajú a spôsob prednesu ovplyvnia mnohých, či zvest' prijmú alebo zavrhnú. Zverené posolstvo by sme mali predniesť tak, aby mu všetci rozumeli a aby oslovilo každé srdce. Zvestujme ho výrazne, zrozumiteľne, s vážnosťou zodpovedajúcou jeho významu.

Kultúra a správne používanie reči sú dôležité vo všetkých odvetviach kresťanskej činnosti. To platí v rodine i v každej oblasti medzil'udských vzťahov. Mali by sme si zvyknúť hovoriť prívetivo, vyjadrovať sa zrozumiteľne a správne, láskavo a zdvorilo. Vľúdne slová sú ako rosa či tichý dážď a majú ľudí ovlažiť. Písmo hovorí, že Kristus mal taký dar jazyka, že vždy „slovom vedel občerstviť ustatého,„ [Izaiáš 50,4](#). Pán nás vyzýva: „Vaše slovo nech je vždy milé,„ [Kološanom 4,6](#)), „aby počúvajúcim prinášalo požehnanie,„ [Efezským 4,29](#).

[268]

Mimoriadnu pozornosť máme venovať výberu slov, keď treba niekoho napomenúť. Bud' sa staneme „vôňou smrti na smrť,„ alebo „vôňou života na život,„ [2. Korint'anom 2,16](#). Mnohí pri napomínaní

a udeľovaní rád používajú ostré, tvrdé výrazy. Ranené vnútro sa však takto nelieči. Nesprávne volené slová môžu byť u chybujúceho človeka príčinou odporu. Kto chce obhajovať zásady pravdy, musí mať nebeský olej lásky. Len vtedy jeho slová povedú k náprave a nevyvolajú zatrpknutosť. Kristus im prepožičia svoju moc. To je jeho dielo.

Nemali by sme hovoriť unáhlene a nerozvážne. Z úst Kristovho nasledovníka nikdy nemá vyjsť neslušné, ľahkovážne, mrzuté slovo či vulgárny výraz. Apoštol Pavel pod vplyvom Ducha Svätého napísal: „*Nech z vašich úst nevyjde nijaké zlé slovo*„ [Efezským 4,29](#). Zlým slovom nie sú mienené len hrubé výrazy, ale všetky, ktoré nezodpovedajú zásadám zbožnosti. Medzi zlé slová patria aj dvojznačné a zlomyseľné narážky. Ak na to nedbáme, môže to viesť k závažnému hriechu.

Rodičia i každý kresťan by sa mali ohradiť proti neslušným rečiam. V spoločnosti tých, čo radi hovoria nerozvážne, sme priam povinní zmeniť obsah rozhovoru. S Božou pomocou by sme ho mali pokojne prerušiť a prejsť na užitočnú tému.

Úlohou rodičov je rozvíjať u detí správne návyky vyjadrovania a najlepšou školou rečovej kultúry je rodinný život. Učme deti zhovárať sa s rodičmi i medzi sebou úctivo a láskavo od najútlejšieho veku. Ved' me ich k tomu, aby sa vyjadrovali zdvorilo, pravdivo a čisto. Aj sami rodičia by sa mali denne učiť v Kristovej škole a slovom i príkladom vzdelávať svoje deti tak, aby hovorili „*zdravé slová, ktoré nemožno podvrátiť*„ [Títovi 2,8](#). To patrí k ich najdôležitejším a najzodpovednejším povinnostiam.

Ako Kristovi nasledovníci by sme mali používať také výrazy, ktoré by iným ľuďom pomáhali a povzbudzovali ich v kresťanskom živote. Oveľa viac by sme mali hovoriť o svojich skúsenostiach s Pánom, o Božom milosrdenstve a добрote, o nesmiernej hĺbke Spasiteľovej lásky. Naše slová majú vyjadrovať chválu a vd'aku Bohu. Ak uvažujeme o Božej láske, nebude nám ťažko hovoriť o tom, čo je zdrojom nášho duchovného života. Významné myšlienky, ušľachtilé snahy, jasné chápanie pravdy, úprimné úmysly, túžba po zbožnosti a svätosti sa prejavujú v slovách, ktoré svedčia o tom, čo máme v srdci. Keď sa v našej reči, prejaví Kristus, slová budú mať moc privádzať ľuďí k nemu.

Rozprávajme o Ježišovi každému, kto ho nepozná a robme to ako on. Či bol v synagóge, na ceste, v člne, na hostine u farizeja alebo pri stole colníka, všade poslucháčom hovoril o večných hodnotách. Námety z prírody a udalosti každodenného života spájaj so slovami večnej pravdy. Kristus pútal pozornosť svojich poslucháčov, pretože liečil chorých, potešoval zarmútených, bral ich deti do náručia a požehnával ich. Keď začal hovoriť, uprela sa naňho ich pozornosť a každé jeho slovo malo na nich požehnaný vplyv.

Ušľachtilosť by sa mala prejavovať aj v našom správaní. Nech sme kdekoľvek, vyhľadajme príležitosť, aby sme ľuďom hovorili o Spasiteľovi. Ak budeme šíriť dobro, ako ho šíril Ježiš, aj nám sa budú otvárať srdcia, ako sa otvárali jemu. Nevyjadrujme sa stroho, ale s jemnocitom, ktorý pochádza z Božej lásky, lebo takto môžeme hovoriť o Pánovi, ktorý „ *vyniká medzi desaťtisícami,*“ a „*všetko na ňom je vábne,*“ [Pieseň Šalamúnova 5,10.16](#). To je najvyššie, najušľachtilejšie dielo, v ktorom môžeme využiť dar reči. Boh nám prepožičal tento dar, aby sme hovorili o Kristovi ako o Spasiteľovi, ktorý odpúšťa hriechy.

[270]

Vplyv

Kristov život mal ďalekosiahly vplyv, ktorý spájaj celú ľudskú rodinu s Bohom. Prostredníctvom Krista nás Boh tak ovplyvnil, že už nemôžeme žiť len pre seba. Patríme do veľkej Božej rodiny a viažu nás vzájomné povinnosti. Nikto nemôže žiť nezávisle od svojich blížnych, lebo sa navzájom ovplyvňujeme. Podľa Božieho zámeru by si mal každý uvedomiť, že je povinný podieľať sa na blahu iných a má sa usilovať o ich šťastie.

Každý človek šíri okolo seba svojský vplyv. Bud' je to životodarný vplyv viery, odvahy, nádeje a lásky, alebo vplyv studenej a pochmúrnej nespokojnosti a sebeckta, otrávený smrteľnou nákazou nevyznaných hriechov. Ovzdušie, v ktorom žijeme, pôsobí na každého, s kým prichádzame do styku, či si to uvedomujeme, alebo nie.

Tejto zodpovednosti sa nemôžeme zbaviť. Naše slová, činy, oblečenie, správanie, ba aj výraz tváre šíria určitý vplyv. Od neho závisia dobré či zlé výsledky a jeho dosah nemôže nikto zmerať. Každý podnet nášho vplyvu sa podobá zasiatemu semenu, ktoré prinesie

svoju úrodu. Je článkom dlhej reťaze udalostí s nepredvídateľnými dôsledkami. Ak svojím príkladom pomôžeme iným rozvíjať správne zásady, povzbudíme ich, aby konali dobro a oni budú tým, čo takto získali, pôsobiť na ďalších jednotlivcov. Vplyv, ktorý nevedomky šírimo, sa môže stať požehnaním pre tisíce ľudí.

Keď hodíme okrúhly kameň do vody, utvorí sa kruh, v ňom druhý a potom ďalšie. Kruhov pribúda, zväčšujú sa, kým sa nedotknú brehu. Podobne je to aj s naším vplyvom. Pôsobí na iných ako požehnanie alebo ako kliatba bez toho, aby sme si to uvedomovali a mohli tomu zabrániť.

V našej povahe je určitá moc. Tiché svedectvo, rýdži, nesebecký, zbožný život pôsobí pokojným, takmer neodolateľným vplyvom. Ak svojím životom zjavujeme povahu Ježiša Krista, spolupracujeme s ním na záchrane ľudí. Čím väčší je dosah nášho vplyvu, tým viac dobra môžeme vykonať. Ak budú Kristovi nasledovníci žiť podľa príkladu svojho Pána, čoskoro zásady jeho zákona preniknú ich každodenné správanie a oni tak svojimi skutkami osvedčia, že nadovšetko milujú Boha a svojich blížnych ako samých seba. Vtedy cirkev bude mať moc ovplyvniť svet.

[271]

Nemali by sme však zabúdať, že náš vplyv môže rovnako nabádať aj k zlému. Pomyslenie na stratu vlastného života ľaká, no oveľa horšie je mať na svedomí život niekoho iného. Desí nás predstava, že by náš vplyv mal byť „smrtonosnou vôňou“. Aj to je však možné. Mnohí, čo tvrdia, že nasledujú Krista, odvádzajú iných od neho, preto je cirkev taká slabá. Veľa je totiž tých, čo radi kritizujú a obviňujú. Šírením podozrenia, žiarlivosti a nespokojnosti sa stávajú pomocníkmi satana. Skôr než si uvedomili svoje správanie, nepriateľ spásy dosiahol svoj zámer. Šírili otravný vplyv a satanove šípy zasiahli svoj cieľ. Ľudí, ktorí mohli prijať Krista, sa zmocní nedôvera a zachvátia ich pochybnosti. Satanovi spolupracovníci hľadajú s uspokojením na tých, ktorých dohnali k nevere a ktorí sa už zatvrdili voči akémukoľvek pozvaniu a napomenutiu. Utešujú sa, že v porovnaní s takými ľuďmi sú cnostní a spravodliví. Zabúdajú, že sklamanie a znechutenie týchto ľudí spôsobili ich neskrotené jazyky a hriechne srdcia. Ich vplyv viedol mnohých k tomu, že odpadli od Krista.

Nerozvážnosť, sebeckosť, nezodpovednosť a nezájem domnelých kresťanov – to všetko odvádza ľudí z cesty života. Pri Božom

[272]

súde s hrôzou spoznajú, že sa musia stretnúť s následkami svojho vplyvu.

Len Božia milosť nám môže pomôcť, aby sme správne uplatnili svoj vplyv. Sami nemáme nič, čím by sme mohli zapôsobiť na iných, aby konali dobro. Ak si uvedomíme svoju bezmocnosť a potrebu Božej pomoci, nebudeme sa spoliehať na seba. Nevieme, ani čo prinesie d'alší deň, hodina či nasledujúca minúta. Preto by sme nikdy nemali začínať deň bez toho, aby sme sa neodovzdali nebeskému Otcovi. Boží anjeli nás majú chrániť. Keď prijmeme ich ochranu, budú s nami aj počas pokušenia. Pri nebezpečenstve šírenia negatívneho vplyvu nám anjeli pomôžu voliť správne slová a usmernia naše konanie. Tak sa môže náš vplyv stať tichou, nepozorovanou mocou, ktorá povedie iných ku Kristovi a do Božieho kráľovstva.

Čas

Náš čas patrí Bohu. Máme teda použiť každý okamih na Božiu slávu. Za žiaden Boží dar sa nebudeme pred Bohom tak zodpovedať, ako za dar hospodárenia s časom.

Hodnota času sa nedá vyčíslit'. Kristovi bol drahý každý okamih, a preto by sme si mali čas veľmi cenit' aj my. Život je príliš krátky, než aby sme ho nerozvážne premárnili. Výmer života a príležitosť prípravy na večný život rýchlo plynú, neplytvajme nimi na sebecké zábavy či hriešne skutky. Prítomnosť je jediná príležitosť pripraviť sa na budúci život na obnovenej zemi. Teraz je čas prichystať sa na Boží súd.

[273] Len čo ľudská rodina začala žiť, pomaly začala aj zomierať. Ustavičná práca sa skončí v ničote, ak ľudia nezískajú potrebné poznanie o večnom živote. Kto chápe čas ako príležitosť na užitočnú prácu, pripravuje sa na večný život v nebeských príbytkoch. Taký človek sa nenarodil zbytočne.

Boh nás nabáda, aby sme s časom dobre hospodárili. Premrhaný čas je navždy stratený, lebo ani jediný okamih nemožno vrátiť späť. Zostávajúci čas najlepšie zúročíme, keď budeme spolupracovať s Bohom pri uskutočňovaní plánu vykúpenia.

Tým sa formuje povaha. Stávame sa Božími synmi a dcérami, členmi kráľovskej rodiny, deťmi nebeského Kráľa a spoločníkmi anjelov.

Teraz je príležitosť pracovať na záchrane blížnych. Niektorí ľudia venujú na Božie dielo určitý peňažný obnos v predstave, že tým splnili svoju povinnosť. Zle hospodária s darom drahocenného času, ktorý by mohli venovať Kristovej službe. Všetci zdraví a zdatní ľudia majú prednosť a zároveň povinnosť zapojiť sa do Božieho diela. Majú sa snažiť získať svojich blížnych pre Krista. Peňažné dary to nenahradia.

Každý okamih siaha svojimi následkami do večnosti. Musíme byť preto pripravení pomôcť, kedykoľvek to situácia vyžaduje. Príležitosť zvestovať spasne evanjelium, ktorú máme dnes, sa nám už nemusí nikdy naskytnúť. Boh môže aj dnes niekomu povedať: „*Ešte tejto noci požiadajú o tvoj život.*“, (Lukáš 12,20) a on nebude pripravený, pretože my sme nevyužili príležitosť pomôcť mu. Ako obstojíme pred Bohom v deň posledného súdu?

Život má príliš veľkú hodnotu, než aby sme ho vyplnili len pozemskými záujmami a prežívali ho v obavách a starostiach o to, čo nemá takmer nijakú cenu v porovnaní s večnými hodnotami. Bohu však máme slúžiť aj v časných záležitostiach života. Usilovnosť v práci a zbožnosť patria k pravému náboženstvu. Biblia odsudzuje lenivosť ako najväčšiu kliatbu, ktorá postihuje svet. Každý úprimne obrátený človek je usilovný vo svojom povolaní.

Naše znalosti a duchovné vzdelanie závisia od správneho využitia času. Nedostatok finančných prostriedkov, nízky pôvod či nepriaznivé okolnosti nemusia byť brzdou rozvoja duchovných schopností. Treba však využiť každú chvíľu, pretože aj keď si to neuvedomujeme, premárnené chvíle môžu znamenať premárnené mesiace a roky. Ide o čas strávený prázdnyimi rečami, vylihovaním v posteli, čas nevyužitý pri cestovaní dopravnými prostriedkami, čakanie na stanicích alebo v jedálňach či vyčkávaním na tých, čo zvyknú chodiť neskoro. Tieto zlomky času môžeme využiť na čítanie, štúdium alebo na premýšľanie. Na to nám obvykle chýba čas. Jasný cieľ, vytrvalosť, usilovnosť a dôkladné využívanie času umožňujú získať vzdelanie a duševnú disciplínu. To všetko pripravuje ľudí, aby mohli zastávať vplyvné a užitočné povolanie.

[275]

Každý kresťan si má zvyknúť na poriadok, dôkladnosť a presnosť. Pomalú a nedbalo vykonanú prácu nemožno ospravedlňovať, nech ide o čokoľvek. Ak niekto ustavične pracuje, ale bez primeraného výsledku, možno usúdiť, že pracuje bez záujmu. Kto robí pomaly a neproduktívne, mal by si uvedomiť, že týchto chýb sa musí zbaviť. Mal by sa naučiť rozvrhnúť si čas tak, aby dosiahol tie najlepšie výsledky. Správnym prístupom a vhodnou metódou vedia niektorí ľudia za päť hodín urobiť toľko, koľko iní za desať. Sú takí, čo majú pomerne málo práce, no nadrú sa pri nej len preto, lebo si nevedia rozvrhnúť čas. Pomalosťou a otáľaním si pridávajú prácu tam, kde jej je málo. Týchto nesprávnych návykov sa možno zbaviť rozhodnou snahou a cieľavedomou usilovnosťou. Uvedomme si, koľko času práca zaberie a potom sa ju všemožne snažme dokončiť v určenom termíne. Pestovaním vôle rozvíjame aj zručnosť.

Človek, ktorý nechce zmeniť svoje návyky, bude pracovať jednotvárne a nekvalitne. Rozvíjaním svojich schopností môže však dosiahnuť skvelé výsledky a bude všade vítaný a vážený.

Mnohé deti a mladí ľudia by mohli premárnený čas venovať plneniu domácich povinností. Tým by svojim rodičom prejavili lásku a záujem a odbremenili by ich od mnohého, čo sa tak či tak musí vykonať.

Ježiš sa primerane svojmu veku už od detstva zapájal do užitočnej činnosti a nevyhládával vlastné rozptýlenie. Aj keď pomáhal svojmu pestúnovi Jozefovi pri tesárskej práci, neprestal byť Synom večného Boha. Jeho remeslo bolo príznačné – prišiel na svet premieňať ľudskú povahu. Celé jeho dielo bolo dokonalé. Nech robil v dielni čokoľvek, vždy konal dôkladne. Toto sa prejavilo aj neskôr, keď svojou božskou mocou dôkladne premieňal povahu ľudí. Kristus je nám príkladom.

Učme naše deti vážiť si čas a tráviť ho užitočne. Naučme ich konať to, čo oslávi Boha a pomôže ľuďom. Môžu sa už od mala zapájať do misijnej činnosti pre Pána.

Rodičia sa dopúšťajú veľkej chyby, keď svoje deti neučia robiť niečo prospešné. Deti si čoskoro zvyknú na lenivosť a postupne z nich vyrastú neschopní a neužitoční ľudia. V dospelosti, keď sa už musia o seba starať sami, v práci bývajú pomalí a leniví. Chcú však takú istú odmenu ako tí, čo pracujú usilovne. Pohodlní ľudia sa

veľ mi líšia od tých, ktorí vedia, že Boh od nich očakáva svedomitú a usilovnú prácu.

Leniví a nedbanliví jedinci vnášajú tieto zlozvyky aj do náboženského života. Nebudú schopní vykonať nič užitočné pre Božie dielo. Zahál'anie skazilo už mnohých, ktorí by usilovnou prácou mohli svetu veľ mi prospieť. Nedostatok odhodlania cieľavedome pracovať otvára dvere pokušeniam. Zlá spoločnosť a nesprávne návyky kazia povahu, znehodnocujú nielen časný život, ale sú aj príčinou straty večného života.

[276]

Nech pracujeme v ktoromkoľvek odvetví, Božie slovo nás učí: „*Nebud'te leniví v horlivosti. Dajte sa rozohňovať Duchom. Slúžte Pánovi.*“, „*Rob všetko zo svojej sily, čo môže tvoja ruka urobiť.*“, „*Ved' viete, že od Pána dostanete za odmenu dedičstvo. Slúžte Pánovi, Kristovi!*“, [Rimanom 12,11](#); [Kazateľ 9,10](#); [Kološanom 3,24](#).

Zdravie

Dar zdravia si nevieme dostatočne vážiť, hoci od neho závisí naša duševná i telesná výkonnosť. Telo je sídlom pohnútok a náklonností. Mali by sme ho udržiavať v čo najlepšom zdravotnom stave a v správnom duchovnom prostredí, aby nám mohlo čo najlepšie slúžiť.

Čokoľvek poškodzuje telesné sily, otupuje myseľ a oslabuje schopnosť rozoznávať dobro od zla. Tým sa ďalej stráca spôsobilosť rozhodovať sa pre dobro a slabne vôľ a konať, čo je správne.

Zneužívaním svojich telesných síl skracujeme čas užitočnej služby Bohu. Oslabujeme schopnosti, ktoré sú Božím darom. Ak podliehame zlozvykom, ak na úkor zdravia chodíme neskoro spať a povol'ujeme chuti, škodíme svojmu telu. Ak zanedbávame telesný pohyb, ak príliš zat'ažujeme telo i myseľ, narúšame rovnováhu nervovej sústavy. Kto si takýmto prestupovaním prírodných zákonov skracuje život, nemôže patrične slúžiť Bohu ani blíznym, lebo nie je schopný úspešne konať dielo, ktoré mu Boh na svete určil. Ak svojimi škodlivými návykmi pripravujeme svet o dobro, ktoré sme mohli vykonať, nevyhneme sa zodpovednosti pred Bohom.

[277]

Prestupovaním zdravotných zákonov porušujeme aj mravný zákon, pretože Boh je pôvodcom všetkých zákonov. On napísal svoj zákon na každý nerv, na každý sval a na každú schopnosť, ktorú

človekovi zveril. Zneužívanie ktoréhokol' vek telesného orgánu je v rozpore s Božím zákonom.

Všetci by sme sa mali podrobne oboznámiť so stavbou ľudského tela a vedieť, ako sa oň starať, aby mohlo čo najlepšie slúžiť Bohu. Svoje zdravie máme udržiavať a rozvíjať tak pozorne, aby sme ním mohli čo najlepšie prejavovať Božiu povahu. K najdôležitejším oblastiam výchovy patrí štúdium vzťahov medzi telesným zdravím a duchovným životom. Mali by sme mu venovať rovnakú pozornosť v rodine i v škole. Každý by mal poznať štruktúru svojho tela a zákony, ktoré ovládajú život. Kto ich vedome prehliada, hreší proti Bohu. Všetci by sme sa mali snažiť udržať si zdravie v čo najlepšom stave. Zvyky treba podriaďovať rozumu a rozum Božej vôli.

Apoštol Pavel napísal: *„Či neviete, že nepatríte sebe, ale že vaše telo je chrámom Svätého Ducha, ktorý vo vás prebýva a ktorého máte od Boha? Boli ste draho vykúpení. Oslavujte teda Boha svojím telom,, 1. Korint'anom 6,19.20.*

Sila

Boha máme milovať nielen celým svojím srdcom, celou svojou dušou i celou svojou mysl'ou, ale aj celou svojou silou. To znamená, že máme naplno a rozumne používať všetky svoje sily.

[278] Kristus sa rovnako staral o hmotné i duchovné veci. Pri všetkom, čo konal, mal na zreteli vôľu svojho nebeského Otca. Úzko spájal nebeské veci s pozemskými, o ktoré sa zaujímal viac, než si mnohí uvedomujú. Bol nebeským architektom výstavby svätyne, v ktorej sa malo uctievať jeho meno, a dal potrebné pokyny aj na stavbu Šalamúnovho chrámu. Počas svojho pozemského života pracoval ako tesár v dielni svojho pestúna.

Kristus dal staviteľom svätostánku potrebnú múdrosť, aby mohli zhotoviť dokonalé a krásne dielo. Povedal: *„Povolal som podľá mena Becaléla, syna Úriho, syna Chúrovho z kmeňa Júdovho, a naplnil som ho duchom Božím. Totiž múdrosťou, dôvtipom a znalosťou každého diela... Pridal som k nemu Oholíaba, syna Achísamachovho z kmeňa Dánovho. Každému schopnému dal som do srdca múdrosť, aby urobili všetko, čo som ti prikázal,, 2. Mojžišova 31,2-6.*

[279] Pán chce, aby pracovníci ktoréhokol' vek odvetvia videli v ňom Darcu toho, čo majú z jeho štedrosti. Ved' všetky užitočné vynálezy

a vedecký pokrok majú svoj pôvod v Bohu, neskonale múdrom a dokonalom Tvorcovi. Spoločnosť ruky lekára s možnosťou ovplyvňovať nervy a svaly, ako aj znalosť zloženia tela pramenia z Božej múdrosti. Lekár má tieto schopnosti používať na prospech trpiacich. Zručnosť, s akou tesár používa sekeru, sila, s akou kováč kuje železo, tiež pochádzajú od Boha. On zveril ľuďom talenty a očakáva od nich, že sa k nemu budú utiekať o radu. Boh nás chce viesť, aby sme v každej oblasti pracovali čo najlepšie.

Kresťanstvo a užitočná práca patria k sebe. Biblické náboženstvo má prenikať všetkým, čo robíme a čo hovoríme. V pozemských snahách i v duchovných záujmoch treba spájať ľudské a Božie prostriedky tak, aby sa navzájom prelínali v každom podnikaní, v remeslách, v poľnohospodárstve, v obchodovaní i vo vede. Ide teda o ich súčinnosť vo všetkých odvetviach kresťanského života.

Pán zjavil, na akom základe je možná taká spolupráca. Kristových spolupracovníkov má viesť túžba osláviť Boha. Každú prácu treba konať z lásky k Bohu a podľa jeho vôle.

Božiu vôľu máme splňať pri práci na stavbe rovnako dôsledne ako pri pobožnosti. Charakter vzdelávaný podľa správnych zásad nám pomôže rásť v milosti a poznaní v ktorejkoľvek pracovnej oblasti.

Boh však neprijme ani najlepšiu službu výnimočného talentu, ak mu na oltár ako živú obeť nepoložíme vlastné ja. Boh nemôže prijať ovocie, ak nie je zdravý koreň.

Pod Božím vedením sa z Jozefa a Daniela stali skvelí hospodári a prostredníctvom nich mohol Boh vykonať mnoho dobrého. Oni totiž nesledovali vlastné záujmy, ale chceli osláviť Boha.

Danielov život je pre nás poučením o tom, že ani človek na vysokom mieste nemusí byť prísny a bezohľadným pánom. Ak dovoľíme, Boh nás môže viesť krok za krokom tak, ako sa Božím svetlom dal viesť prorok Daniel aj vtedy, keď bol ministerským predsedom Babylonskej ríše. Božie slovo prirovnáva sebeckých a ctibažných štátnikov k poľnej tráve, ktorá rýchlo vädnne. Pán chce, aby v jeho službe boli múdri ľudia, schopní pracovať v najrôznejších odvetviach. Potrebuje takých, čo každým svojím skutkom svedčia o jeho pravde. Dary, ktoré dostali od Pána, majú vzdelávať a rozvíjať pozorným štúdiom. Ak chce pracovník v ktoromkoľvek odvetví dosiahnuť hlbšie poznanie a lepšie výsledky, musí stále rozvíjať

svoje schopnosti. Tým viac to platí o ľuďoch, ktorí svoje schopnosti a vedomosti používajú pri šírení Božieho kráľovstva na zemi. Z Písma vieme, že nepriatelia nenašli v Danielovej práci nijakú chybu, aj keď jeho úsilie podrobili prísnej kontrole. Jeho život svedčí o tom, čo môže dokázať človek, ktorý všetky svoje telesné, duševné i duchovné schopnosti bezvýhradne posväť Božej službe. Daniel zostáva príkladom vzorného pracovníka.

Peniaze

Boh dáva ľuďom potrebnú silu, aby mohli získať majetok a zveruje im aj finančné prostriedky. Stará sa o pôdu a zavlažuje ju rosou i dažďom. Slnčné lúče zohrievajú a prebúdzajú celú prírodu, pôsobia na rast a plodnosť vegetácie. Boh však žiada, aby sme mu dali, čo mu patrí.

[281] Pán nám nezveril majetok na to, aby sme sa ním vychvalovali a vyvyšovali. Ako verní správcovia ho máme používať na Božiu česť a slávu. Niektorí ľudia si myslia, že určitá časť z ich príjmu patrí Bohu, tú teda venujú na náboženské či dobročinné účely a zvyšok pokladajú za svoje vlastníctvo, s ktorým chcú naložiť, ako sa im páči. Takýto názor nie je správny. Všetko, čo máme, patrí Bohu a my sme zodpovední za to, ako s majetkom zaobchádzame. Z nášho hospodárenia s prostriedkami je zrejmé, či Boha milujeme nadovšetko a svojich blížnych ako samých seba.

Peniaze sú veľmi dôležité, lebo prostredníctvom nich možno vykonať mnoho dobrého. Pomocou nich môže Boží ľud nasýtiť hladných, osviežiť smädných, zaodiat nahých, priniesť úľavu utláčaným a chorým. Samy osebe však peniaze nemajú väčšiu cenu než piesok. Skutočnú hodnotu nadobúdajú len vtedy, keď slúžia na uspokojovanie životných potrieb, na pomoc iným alebo na rozmach Kristovho diela.

Nahromadené bohatstvo nielenže neprináša úžitok, ale neraz sa stáva kliatbou. Pozemské poklady sa môžu stať človekovi osídлом, lebo odvracajú pozornosť od nebeského pokladu. V deň Božieho súdu bude nahromadený a nesprávne používaný majetok svedčiť proti jeho vlastníkovi. Písmo varuje: „*Vy boháči, plačte a bedákajte nad svojimi biedami, ktoré prichádzajú na vás. Vaše bohatstvo zhnilo a vaše šatstvo zmol'avelo, vaše zlato a striebro zhrdzavelo a ich*

hrdza bude svedectvom proti vám a ako oheň zožerie vám telá. V posledných dňoch ste si nahromadili bohatstvo. Hl'a, mzda, ktorú ste zadržali robotníkom, čo vám zožali polia, kričí. A krik žencov došiel k ušiam Pána mocností., Jakoba 5,1-4.

Kristus neschvaľuje márnотratné a nerozvážne utrácanie peňazí. Poučné slová o hospodárnosti: „*Pozbierajte nalámané zvyšky, aby nič nevyšlo nazmar., (Ján 6,12)*, platia všetkým nasledovníkom Spasiteľa. Kto si uvedomuje, že peniaze sú hrivnou, ktorú mu zveril Boh, zaobchádza s nimi uvážlivo a cíti povinnosť šetriť, aby mohol pomáhať chudobným.

Čím viac peňazí vynaložíme na vonkajšie ozdoby a na uspokojenie sebeckých záľub, tým menej ich zostane na nasýtenie hladných a na odev pre neoblečených. Čím viac prostriedkov zbytočne utratíme, tým menej dobra môžeme vykonať. Nesprávnym hospodárením okrádame Boha o česť a slávu, ktoré mu právom patria.

[282]

Ochota a srdečnosť

Srdečnosť, ušľachtilé pohnútky a pohotové chápanie duchovných vecí sú dary, za ktoré sú ľudia zodpovední. Všetky ich máme použiť v Božej službe. V tomto sa však mnohí dopúšťajú omylov. Z darov sa tešia, ale neslúžia nimi. Chlácholia sa predstavou, že za vhodnejších okolností by vykonali veľké a prospešné veci. Na vhodnú príležitosť však stále iba čakajú. Pohotovo odsudzujú lakomstvo tých, ktorí nijako nepomáhajú iným. Vedia, že sebeckí ľudia žijú len pre seba a že z nepoužitých darov musia vydať odpoveď. Sebaisto sa s nimi porovnávajú v presvedčení, že až takí sebeckí zase nie sú. Žijú však v sebaklame. Každý sa raz bude zodpovedať za to, ako zúročil zverené talenty. Ľudia obdarení láskavosťou musia pamätať na to, aby svoju srdečnú náklonnosť neprejavovali len priateľom, ale najmä tým, čo ich pomoc potrebujú. Aj príjemné spoločenské správanie je dar, a preto ho máme pri styku s ľuďmi hojne uplatniť. Láska, ktorá preukazuje dobro len niekomu, nie je skutočná láska, ale zvláštny prejav sebeckva. Nepomáha ľuďom ani neoslavuje Boha. Tí, čo sa o Božie dary nevedia podeliť s inými, majú väčšiu vinu, než tí, ktorých odsudzujú. Raz budú počuť: Vôľu svojho Majstra ste poznali, ale nekonali ste sa podľa nej.

[283]

Použité talenty

Božie dary sa používaním zhodnocujú. Úspech nemožno pokladať za náhodu či osud. Je darom Božej Prozreteľnosti, odmenou za vieru, spravodlivé konanie, cnosť a za vytrvalé úsilie. Pán chce, aby sme zužitkovali každý talent. Snahou o to získame ďalšie hodnoty. Boh nadprirodzene nenahrádza nedostatok toho, čo sme mohli dosiahnuť vzdelaním. Ak zverené dary používame účelne, umožňuje nám ich rozvíjať a znásobovať. Obetavosťou v službe Ježiša Krista sa naše schopnosti upevnia. Keď sa staneme nástrojmi Ducha Svätého, bude v nás pôsobiť Božia milosť. Tá nám pomôže zbaviť sa starých zvyklostí i prirodzených sklonov k zlému a osvojíme si nové zvyky. Ak ochotne poslúchame rady Ducha Svätého a riadime sa nimi, jeho moc nám bude oporou, aby sme mohli viac a lepšie slúžiť. Prebudia sa v nás nevyužité sily a podnietia naše duchovné schopnosti.

Kto pokorne nasleduje Pána a dá sa ním viesť vo svojom povolání, môže sa vždy spoľahnúť na jeho pomoc. Ochotou niest' zverenú zodpovednosť sa zušľachtí naša povaha, ožijú duševné a duchovné schopnosti, posilní a očistí sa myseľ i srdce. Je pozoruhodné, ako môžu slabí ľudia vierou v Božiu moc zosilniť, stať sa rozhodnými a mimoriadne úspešnými. Ak sa skromný človek s malými vedomosťami začne s tým, čo má a vie usilovne ďalej vzdelávať, zistí, že Boh mu ponúka nebeské poklady. Čím viac šíri svetlo pravdy, tým viac svetla sám dostáva. Čím viac sa snaží z lásky k ľuďom vysvetľovať Božie slovo, tým lepšie mu bude sám rozumieť. Používaním vrodenných schopností i nadobudnutého vzdelania sa tieto dary rozvíjajú a znásobujú.

[284]

Každé úsilie, ktoré vynaložíme pre Krista, sa nám vráti v podobe požehnaní. Ak ho svojimi prostriedkami oslávime, ich hodnota sa znásobí. Ak sa snažíme privádzať ďalších ľudí k Pánovi a ak sa za nich modlíme, pocítíme v srdci oživujúci dar Božej milosti. Láska zvrúcnie a v našom živote bude viac úprimnosti a modlitebného záujmu. Pohl'adom na Ježiša sa nám predstava Boha stáva jasnejšou a my sa začíname premieňať. Prívetivosť a láska preniknú do našej povahy. V nej sa bude zrkadliť Boží charakter. Čím viac sa budeme podobat' Kristovi, tým budeme spôsobilejší poznávať Boha. Hlbším

vnímaním Božieho slova budeme vedieť lepšie prijímať bohatstvo poznania a večnej múdrosti.

Jeden talent

Muž, ktorý dostal jeden talent, „odišiel, vykopal jamu a peniaze svojho pána ukryl,, [Matúš 25,18](#).

Ježiš v tomto podobenstve hovorí o mužovi, ktorý dostal najmenší dar a nevyužil ho. Nech je tento prípad varovaním pre tých, ktorí sa nazdávajú, že s jediným darom sú v Kristovom diele zbytoční. Keby mali príležitosť robiť niečo veľké, radi by sa do toho zapojili. Myslia si, že slúžiť len v malom rozsahu si nevyžaduje nijaké úsilie. To je však omyl. Pán skúša jednotlivé povahy tým, že ľuďom dáva svoje dary. Muž, ktorý nevyužil zverenú hrivnu, sa nakoniec prejavil ako neverný služobník. On by totiž zakopal aj päť hrivien, keby ich bol dostal, práve tak ako tú jednu. Nezáujmom o jednu hrivnu ukázal, že poháda nebeskými darmi.

„*Kto je verný v malom, je verný aj vo veľkom,*„ [Lukáš 16,10](#). Neraz podceňujeme maličkosti s odôvodnením, že nie sú dôležité. Práve tie však výrazne podporujú skutočný rast. V živote kresťana totiž niet nijakých bezvýznamných či podradných vecí. Pri formovaní svojej povahy nesmieme byť ľahostajní k nijakej drobnosti, lebo aj tá môže znamenať veľké nebezpečenstvo.

„*Kto je nespravodlivý v malom, je nespravodlivý aj vo veľkom,*„ [Lukáš 16,10](#). Nevernosťou v malých povinnostiach olupujeme svojho Stvoriteľa o službu, ktorá mu patrí, ale najviac tým škodíme sami sebe. Pripravujeme sa o milosť, silu, povahovú stálosť, ktorú možno získať len bezvýhradnou odovzdanosťou Bohu. Život bez spojenia s Kristom je vystavený satanovým pokušeniam a vážnym chybám v Pánovom diele. Ak nežijeme podľa správnych zásad v maličkostiach, neposlúchneme Boha ani vo veľkých veciach, na ktorých nám záleží. Chyby, ktorých sa dopúšťame v drobnostiach každodenného života, prenášame aj do dôležitých oblastí. Vo všetkom sa správame podľa rovnakých zásad a z opakovaných činov sa utvárajú zvyky. Zvyky tvoria našu povahu a povaha podmieňuje úspešnosť nášho terajšieho života i vstup do Božieho kráľovstva.

Len vernosťou v maličkostiach sa naučíme vernosti pri plnení zodpovedných úloh. Boh poskytol Danielovi a jeho druhom prí-

ležitosť zoznámiť sa s poprednými mužmi Babylonskej ríše, aby pohania mohli poznať zásady pravého náboženstva. Daniel mal predstavovať Božiu povahu v pohanskom prostredí. Čo mu umožnilo zastávať také významné a čestné postavenie? Bola to vernosť v maličkostiach, ktorou sa vyznačoval celý jeho život. Uctieval Boha aj v zdanlivo malých povinnostiach a Boh bol s ním. On dal Danielovi a jeho druhom „učenílosť a chápanosť pre každé písmo a múdrosť“. *Daniel sa vyznal v každom videní a v snoch.*, [Daniel 1,17](#).

[286] Ako Pán povolal Daniela, aby o ňom vydával svedectvo v Babylone, tak povoláva aj nás, aby sme boli jeho svedkami na svete a ľudia upozorňovali na zásady jeho kráľovstva v najmenších i najväčších záležitostiach života.

Svojím pozemským životom nás Kristus učí pozorne si všímať aj maličkosti. On mal stále na zreteli zodpovednosť za veľké dielo vykúpenia. Aj keď hlásaniu spásnej zvesti a uzdravovaniu venoval všetky telesné i duševné sily, jeho pozornosti neunikli ani tie najskrytejšie veci života. Na jednoduchých príkladoch z prírody predstavil slávne pravdy Božieho kráľovstva a poslucháčom podal tie najpôsobivejšie poučenia. Neprehliadol potreby nikoho zo svojich nasledovníkov. Počul každé volanie o pomoc a v tiesniacom sa dave si všimol dotyk chorej ženy. A práve na tento najslabší dotyk viery dal uzdravujúcu odpoveď. Keď vzkriesil z mŕtvych Jairovu dcéru, pripomenul rodičom, že jej majú dať niečo jesť. Keď vstal z hrobu, nepokladal za zbytočné zložiť plátno, v ktorom bol pochovaný, a starostlivo ho uložiť na príslušné miesto.

Kristus nás pozýva na spoluprácu v diele záchrany tých, čo hynú. S Kristom sme pri krste uzavreli zmluvu, a preto ak nekonáme jeho dielo, nie sme mu verní. Ak chceme plniť zverenú úlohu, musíme sa riadiť jeho príkladom aj v tom, akú pozornosť venoval maličkostiam. To je tajomstvo kresťanského úspechu a vplyvu.

Pán chce, aby jeho nasledovníci dosiahli najvyššiu možnú úroveň a oslávili ho schopnosťami, ktoré ľudom ochotne udeľuje. Len Božia milosť nám umožňuje konať podľa šľachetnejších zásad, než aké uznáva svet. Máme byť rozvážnejší, vnímavejší, múdrejší a pohotovejší, pretože veríme v Boha a v jeho moc, ktorá pôsobí na srdce každého veriaceho.

[287] Tí, čo neboli nadmerne obdarení, nemusia zmalomysel'nieť. Majú zužitkovať dary, ktoré dostali a v sile Božej múdrosti pozorne

sledovať nedokonalosti svojej povahy a zbavovať sa ich. Čokoľvek robíme, máme konať svedomito a rozvíjať v sebe vlastnosti umožňujúce nám naplňať poslanie, ktorým nás poveril Pán.

Treba sa rozhodne zbaviť zlovyku pracovať povrchno. Niektorí ľudia si myslia, že zábudlivosťou môžu ospravedlniť aj tie najhrubšie chyby. Nemajú azda aj oni potrebné rozumové schopnosti? Mali by si cvičiť pamäť, aby zosilnela a spoločne plnila svoju funkciu. Nedbajstvo je hriech. Pre nedbalosť môžeme zameškať prípravu na Božie kráľovstvo a vlastnú spásu.

Významné pravdy Božieho slova treba premietnuť aj do maličkostí. Praktické náboženstvo sa má prejavovať aj v najdrobnejších povinnostiach každodenného života. Bezvýhradná poslušnosť Božiemu slovu nás uspôsobuje lepšie slúžiť Pánovi.

Mnohí sa pokladajú za neužitočných a nezapájajú sa do šírenia Kristovho kráľovstva len preto, lebo nepracujú priamo v Božom diele. Veľmi sa však mýlia. Nemajú nijaký dôvod vyčítať si, že nie sú dielom Majstra osožní, pretože každá svedomitá služba je potrebná. Nemožno prehliadať ani tie najmenšie povinnosti. Poctivá práca má vždy svoju hodnotu a v nej prejavovaná vernosť je dôkazom, že človek môže vziať na seba aj väčšie zodpovednosti.

Pán vysoko hodnotí každú nesebecky splnenú úlohu. Nijaká obeť prinesená úprimne a s radosťou nie je malá.

Kristus nás vyzýva, aby sme splnili každú povinnosť, ktorá sa naskytne. Ochotne plň svoje povinnosti v rodine a snaž sa v domácnosti pripraviť príjemné prostredie. Ako matka, vychovávaj svoje deti pre Krista. To je takisto Božie diele ako služba kazateľa. V kuchyni sa snaž byť dobrou kuchárkou. Z kvalitných surovín pripravuj zdravé, výživné a chutné jedlá a nezabúdaj, že aj myseľ máš naplniť hodnotnými myšlienkami. Ak si roľník, predavač alebo máš iné povolanie, plň svoje povinnosti zodpovedne. Pri práci sa sústreď na to, čo práve robíš, lebo v každej činnosti máš predstavovať Krista. Konaj svoju prácu tak, ako by bol na tvojom mieste on. V Božej službe môžeš uplatniť aj ten najmenší dar od Pána. Jediná rozvážne využitá hrivna splní svoje poslanie. Vernosťou v malých povinnostiach sa každá schopnosť zdokonalí a Boh znásobí jej účinok. Aj nebadateľné dary šíria v Božom diele požehnaný vplyv.

Pri plnení malých i veľkých povinností má byť zjavná živá viera a potom aj všedná práca podporí kresťanský rast. Náš pohľad

sa bude stále upierať na Krista. Láska k nemu v nás prebudí silu potrebnú na dielo. Správne používanie zverených hrivien nás môže tesnejšie spojiť s nebom. A to je skutočné posvätenie, lebo ono totiž znamená ochotne plniť každodenné povinnosti v súlade s Božou vôľou.

[289] Mnohí kresťania stále čakajú na to, že sa im naskytne možnosť vykonať niečo veľkolepé. Ak nenájdu nijaké vysoké postavenie, ktoré by uspokojilo ich ctibažnosť, nie sú ochotní každodenne svedomito pracovať, pretože sa im to nezdá dost' zaujímavé. Nezužitkujú ponúknuté príležitosti, v ktorých by mohli osvedčiť svoju vernosť Bohu. Kým vyčkávajú, život im nezmyselne a neužitočne uniká.

Vrátenie talentov

„Po dlhom čase sa vrátil pán týchto sluhov a začal s nimi účtovať“, [Matúš 25,19](#). Pán sa bude vyzvedať, ako kto naložil so zverenými talentmi. Povahu každého sluhu predstaví vykonané dielo.

Tí, čo dostali päť talentov alebo dva, vrátia Pánovi zverené dary rozmnožené o zisk. Nebudú sa vystatovať nijakými mimoriadnymi zásluhami. Vedia, že konali len svoju povinnosť, keď zverenými talentmi získali ďalšie.

Talenty patria Bohu a to, čo pomocou nich nadobudli, mu patrí tiež. Keby im Kristus nebol venoval svoju lásku a milosť, nezískali by večný život.

Keď však pán z podobenstva prijme talenty späť, pochváli svojich sluhov a odmení ich, ako keby prírastok zisku bol iba ich zásluhou. Poteší sa a bude spokojný. Rád ocení každú službu a obeť. Nie preto, že musí, ale preto, že je láskyplný a dobrý.

„Správne, dobrý a verný sluha! Bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým. Vojdi do radosti svojho pána“, [Matúš 25,23](#).

[290] Boh ocení vernú a oddanú službu lásky. V nebeských knihách bude záznam o tom, ako Duch Svätý vedie ľudí k dobru a k Bohu. Pri druhom príchode Ježiša Krista budú pochválení tí, čo sa dali viesť Duchom Svätým.

„Dobří a verní“, sluhovia sa budú radovať, keď v Božom kráľovstve uvidia vykúpených, na ktorých záchrane sa nejakým spôsobom podieľali. Aj v nebi budú konať Božie dielo, pretože sa na to pri-

pravili už na zemi. Aj tam sa prejaví naša povaha a spôsobilosť služby. Kristus o sebe povedal: „*Syn človeka neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť*“, [Matúš 20,28](#). V diele, ktoré začal na zemi, pokračuje aj v nebi. Našou odmenou za spoluprácu s Kristom na svete bude ešte väčšia spôsobilosť spolupracovať s ním aj na obnovennej zemi.

„*Predstúpil aj ten, čo dostal jeden talent a povedal: Pane, vedel som, že si tvrdý človek. Žneš, kde si nesial, a zbieraš kde si nerozsýpal. Preto som so strachom odišiel a tvoj talent som skryl v zemi. Pozri, tu máš, čo je tvoje!*“, [Matúš 25,24.25](#).

Takto sa vyhovávajú tí, čo premárnili príležitosť zverený talent rozumne zužitkovať. Nazdávajú sa, že Boh je krutý a prísne striehne na chyby ľudí, aby ich za ne odsúdil. Obviňujú ho, že požaduje, čo nedal a chce žať, kde nesial.

Mnohí vo svojom srdci obviňujú Boha, že je krutý vládca, lebo žiada od nich prostriedky a službu. Jemu však nemôžeme priniesť nič, čo by už nebolo jeho. Kráľ Dávid povedal: „*Ved' ani ja ani môj ľud by sme neboli schopní priniesť toľké milodary. Ved' od teba je všetko, takže z tvojej ruky sme ti dali*“, [1. Paralipomenon 29,14](#). Všetko patrí Bohu, lebo on je nielen Stvoriteľ, ale aj Vykupiteľ. Každé požehnanie, ktoré prijímame v živote časnom i večnom, nesie pečať golgotského kríža. Lživé je teda obvinenie, že Boh je krutý vládca, lebo chce žať, kde nesial.

Pán z podobenstva nevyvracia neopodstatnené slová, ktorými ho zlý sluha obvinil, ale dáva mu jasne najavo, že jeho správanie nemožno ničím ospravedlniť. Jedinú zverenú hrivnu mohol mnohorako zúročiť na prospech majiteľ'a. Pán mu povedal: „*Mal si teda dať moje peniaze peňažníkom a ja by som si bol po návrate vzal svoj majetok s úrokom*“, [Matúš 25,27](#).

Náš nebeský Otec nežiada od nás viac, ale ani menej, než sme schopní vykonať. Svojim sluhom neukladá bremená, ktoré by nemohli uniesť. „*On vie, ako sme utvorení, pamätá, že sme prach*“, [Žalm 103,14](#). Všetko, čo od nás žiada, môžeme splniť v sile jeho milosti.

„*Od každého, kto mnoho dostal, bude sa mnoho požadovať*“, [Lukáš 12,48](#). Každý z nás sa bude osobne zodpovedať za to, čo urobil, aj keby šlo len o trochu menej, než na čo mal schopnosti. Pán posudzuje každú príležitosť slúžiť, ktorá sa nám ponúka. Zodpovední budeme za to, že sme svoje schopnosti nevyužili, a do úvahy prídu

aj tie, ktoré sme dôkladne rozvinuli. Bude nás súdiť podľa toho, čo sme mali vykonať a nevykonali sme, pretože sme svoje sily a talenty nezužitovali na oslavu Boha. Aj keď nestratíme večný život, v Božom kráľovstve si uvedomíme následky nevyužitia zverených talentov. Spomenieme si, čo sme stratili tým, že sme nezískali tie vedomosti a schopnosti, ktoré sme mohli získať.

Ak sa bezvýhradne odovzdáme Bohu a pri práci sa dáme viesť jeho pokynmi, on prevezme aj zodpovednosť za výsledky, lebo nechce, aby sme pochybovali o úspechu svojho úprimného snaženia. Nesmieme myslieť na nezdar. Máme možnosť spolupracovať s Pánom, ktorý nepozná neúspech.

[292] Nehovorme o svojich slabostiach a neschopnostiach, pretože to je prejav nedôvery voči Bohu a jeho Slovu. Ak repceme, že nám bolo uložené ťažké bremeno alebo sa zdráhame nie byť zodpovedný, tým vlastne hovoríme, že Boh je krutý Pán, ktorý od nás žiada niečo, na čo nám nedal potrebnú silu.

Neraz označujeme lenivosť za pokoru. Skutočná pokora je však niečo úplne iné. To neznamená duševne krpatieť, strácať odvahu či utekať pred zodpovednosťou. Ozajstná pokora uskutočňuje Božie zámery a pritom sa opiera o Božiu moc.

Boh si niekedy vyvolí ten najskromnejší nástroj, aby uskutočnil veľkolepé dielo, pretože práve v ľudskej slabosti sa výrazne prejavuje moc. Podľa ľudských meradiel sa niektorá vec označuje za veľkú a iná za malú. Boh však meria všetko inak. Nesmieme sa nazdávať, že to, čo sa nám javí ako veľkolepé, musí sa takým javiť aj Pánovi a čo pokladáme za malé, je také aj z Božieho pohľadu. Nekritizujme zverené dary a v práci nebud' me priberčiví. Ujmime sa povinností, ktoré nám ukladá Pán, splňme ich preňho a uňho hľadajme odpočinok. Nezáleží, o akú prácu ide. Boha oslávim každou službou, ktorú konáme celým srdcom, keď sa svojich povinností ujmeme s radosťou a vdácnosťou, že nám dal možnosť s ním spolupracovať.

„Vezmite mu teda talent,,

Pánov rozsudok nad lenivým sluhom znel: *„Vezmite mu teda talent a dajte tomu, čo má desať talentov,,* [Matúš 25,28](#). Kristus týmito slovami upozorňuje nielen na konečnú odmenu, ako v prípade

verného služobníka, ale naznačuje aj pozvoľné odplácanie už na zemi. Ako v prírode, tak aj v duchovnej oblasti každá nepoužívaná schopnosť chradne a vytráca sa. Činnosť je zákonom života, v záhaľke je smrť. „Každému je však daný prejav Ducha na spoločný úžitok,, 1. Korint’anom 12,7. Ak Božie dary uplatňujeme na prospech iných, rozhojňujú sa, ak si ich však pestujeme len pre seba, ubúda ich a nakoniec o ne prídeme. Kto sa nechce rozdeliť o to, čo dostal, zistí, že už nemá čo dať. Schopnosti postupne slabnú a zanikajú.

[293]

Nech si nikto nemyslí, že si môže na svete sebecky užívať a uspokojovať vlastné záujmy a nakoniec sa predsa len dostane do Božieho kráľovstva. Takí ľudia by sa tam nemohli radovať z nezištnej lásky. Nemajú miesta v Božom kráľovstve. Nevedeli by si vážiť čisté ovzdušie lásky. V speve a hudbe nebešťanov by nenašli nijakú záľubu a veda o spasení by im zostala záhadou.

Tých, čo nepracovali pre Krista a unášaní prúdom necítili nijakú zodpovednosť, pretože mysleli iba na seba a žili len pre seba, postaví Sudca celej zeme v deň veľkého súdu medzi páchatel’ov neprávostí a budú odsúdení.

Mnohí vyznávači Krista nedbajú na Božie požiadavky, no neuvedomujú si svoje nesprávne konanie. Uznávajú, že rúhači, vrahovia alebo cudzoložníci si zaslúžia trest. Oni sa však zúčastňujú na bohoslužbe, radi si vypočujú kázeň, a preto sa pokladajú za kresťanov. V živote sa však starajú jedine o seba. Budú prekvapení, ako bol aj neverný sluha v podobenstve, keď počul rozsudok: „*Vezmite mu teda talent.*“, Mýlia sa ako kedysi Židia, pretože požehnanie užívajú len sami a neslúžia nimi iným.

Mnoho je takých, čo nechcú pracovať pre Krista s odôvodnením, že túto prácu nezvládnu. Nedal im Boh predsa len nejakú schopnosť? Určite dal! Lenže oni ju zničili vlastnou nečinnosťou a stále novými odmietavými rozhodnutiami. Už teraz však musia vo svojej povahe poznávať následky rozsudku: „*Vezmite mu teda talent.*“, Sústavné zneužívanie Božích darov zarmocuje Ducha Svätého. Slovmi: „*Toho neužitočného sluha vyhod’te von do tmy.*“, (Matúš 25,30), Pán len potvrdil a spečatil to, o čom rozhodli sami.

[294] 26. kapitola — Podobenstvo o nepoctivom správcovi

(Lukáš 16,1-9)

V čase Kristovho príchodu na svet ľudia všeobecne žili a zmýšľali prospechársky. Dávali prednosť pozemským veciam pred večnými záujmami a hlavnú pozornosť venovali prítomným záležitostiam na úkor toho, čo príde. Mylné vidiny pokladali za skutočnosť a skutočnosť mali za prelud. Neviditeľný svet pre nich neexistoval. Satanské predstavy o tomto živote pokladali za také vábne a dôležité, že tomuto pokušeniu venovali všetku pozornosť.

[295] Tento stav prišiel Kristus zmeniť. Snažil sa ochromiť omamnú moc, ktorou satan oklamal a zvedol ľudstvo. Svojím učením chcel Ježiš upozorniť na správny vzťah medzi požiadavkami neba a zeme, a zmýšľanie ľudí usmerniť na budúcnosť. Jeho poslucháči mali prestať dychtiť po dočasných veciach a uvažovať o večnosti.

Kristus povedal: „*Bol bohatý človek, ktorý mal správca majetku. Toho obžalovali, že mu rozhadzuje jeho majetok.*„ Lukáš 16,1. Boháč z tohto podobenstva zveril celý svoj majetok správcovi. Nebol to však poctivý človek a pán sa presvedčil, že správca ho stále okráda. Skôr však, než by ho prepustil, požiadal ho, aby mu predložil účty. Povedal: „*Čo to o tebe počúvam? Vydaj počet zo svojho šafárenia, lebo ďalej už nemôžeš byť správcom.*„ Lukáš 16,2.

Keď sa správca dozvedel, že pán ho chce prepustiť, mohol si vybrať z troch možností: buď bude musieť niekde inde poctivo pracovať, alebo žobrať, prípadne hynúť hladom. Povedal si: „*Čo budem robiť, keď ma pán zbavuje správcovstva? Kopat' nevládzem, žobrať sa hanbím. Viem, čo urobím, aby ma prijali do svojich domov, keď stratím správcovstvo. Po jednom k sebe volal dlžníkov svojho pána. Prvého sa spýtal: Kol'ko dlhuješ môjmu pánovi? Ten odpovedal: Sto mier oleja. Povedal mu: Vezmi si svoj úpis, sadni si a rýchlo napíš päťdesiat. Potom sa opýtal iného. A ty kol'ko dlhuješ? Odpovedal: Sto kórov pšenice. Tomu povedal: Tu máš svoj dlžobný úpis a napíš osemdesiat.*„ Lukáš 16,3-7.

Nepoctivý správca zvedol na nepoctivosť ďalších. Pomohol dlžníkom na úkor svojho pána a oni prijali túto výhodu s tým, že ho prijmu pod svoju strechu ako priateľ a.

„Pán pochválil nepoctivého správcu, že si počínal opatrne., [Lukáš 16,8](#). Bohatý človek si cenil obozretnosť správcu, ktorý ho oklamal. To však neznamená, že by získal pochvalu aj od Boha.

Nepoctivého správcu nepochválil ani Kristus. Táto všeobecne známa príhoda mala poslucháčov poučiť. Pán povedal: „*Robte si priateľov z nespravodlivej mamony, aby vás, keď sa raz pomínie, prijali do večných príbytkov.*“, [Lukáš 16,9](#). [296]

Farizeji kritizovali Spasiteľa preto, že sa stretával s colníkmi a hriešnikmi. On sa však zaujímal o nich aj ďalej a nevzdával sa snahy získať ich. Dobre vedel, že colnícke povolanie je pre nich veľkým pokušením. Samotné prostredie, v ktorom títo ľudia žili, ich zvädzalo na zlé skutky. Po prvom chybnom kroku nasledoval zrýchlený pohyb po šikmej ploche nepoctivosti s cieľom páchať väčšie nepravosti. Kristus sa všemožne snažil získať týchto ľudí pre vznešenejšie poslanie a ušľachtilejšie ciele a s týmto zámerom im aj hovoril o nepoctivom správcovi. Medzi colníkmi sa prípad z podobenstva skutočne vyskytol. V Kristových slovách mohli teda publikáni poznať pravdu o sebe. Uvedený prípad pútal ich pozornosť a v opise svojho nepoctivého konania mnohí z nich postrehli duchovný význam.

Ježiš povedal toto podobenstvo predovšetkým svojim učeníkom. Oni totiž boli prví, ktorí dostali „*kvas pravdy*“, a mali ho ďalej šíriť. Spočiatku nechápali Kristove naučenia a neraz si mnohé ani nepamätali. Duch Svätý však neskôr tieto pravdy učeníkom objasnil, takže ich mohli živo a hodnoverne odovzdať tým, čo sa po obrátení pripojili k cirkvi.

Spasiteľ oslovil aj farizejov. Dúfal totiž, že presvedčujúca moc jeho reči sa dotkne aj ich. Nejednen z nich to už aj pocítil. Keby svoju pozornosť venovali pravde, ktorú zvestoval, iste by mu uverili.

Farizeji sa snažili Krista obviniť. Vyčítali mu, že sa stretáva s colníkmi a hriešnikmi, on však tieto ich slová obrátil proti nim. Udalosť z prostredia colníkov ich mala poučiť. Boli upozornení na svoje správanie a dostali aj radu, ako môžu napraviť svoje chyby.

Nepoctivý správca mal zverený majetok používať na dobročinné účely. On však plody hospodárenia užíval len sám. Takto premárnili [297]

svoju príležitosť aj Izraelci. Abrahámových potomkov si vyvolil Boh a on ich svojou mocou aj vyslobodil z egyptského otroctva. Mali byť svetu požehnaním, a preto im zveril bohatstvo svojej pravdy. Dostali životodarné Slovo, aby s ním mohli oboznámiť iných. Tieto dary však Boží správcovia zneužili na vlastné obohatenie a slávu.

Farizeji, hrdí na svoju dôležitosť a spravodlivosť, zneužívali zverené dary a neoslavovali nimi Boha.

Správca z podobenstva nerobil nijaké opatrenia pre budúcnosť. Zverení majetok určený na pomoc iným užíval sám. Keď mal byť odvolaný, zistil, že vlastne nič nemá. Pretože majetok svojho pána ešte stále spravoval, rozhodol sa pomocou neho zabezpečiť si bezpracný zvyšok života. Zosnoval teda nový plán. Namiesto sebe začal dávať iným. Len takto mohol získať priateľov, ktorí ho prijmu, keď bude prepustený. Podobne to bolo aj s farizejmi. Onedlho mali aj oni prísť o svoje postavenie. Ježiš im pripomenul, aby sa postarali o svoju budúcnosť. Štedrosťou by mohli sami získať a zabezpečiť sa tým, že sa o Božie dary rozdelia s inými.

Na konci tohto podobenstva Kristus povedal: „*Synovia tohto sveta sú voči sebe navzájom opatrnejší, než synovia svetla.*“, [Lukáš 16,8](#). Inak povedané: Obozretní ľudia tohto sveta sú vo vlastnom záujme múdrejší a horlivejší, než Božie deti v Pánovej službe. Ako bolo za čias Ježiša Krista, tak je aj dnes. Všimnime si, ako žijú mnohí povrchní kresťania. Boh ich obdaril schopnosťami, silou a vplyvom. Zveril im prostriedky na to, aby s ním spolupracovali pri záchrane hynúcich. Tieto Božie dary by mali použiť na pomoc chudobným a trpiacim. Všetci sme povinní sýtiť hladných, zaodiat nahých, starať sa o vdovy a siroty, pomáhať biednym a utláčaným. Podľa Božej vôle nemala byť na svete nikdy bieda. Boh nechcel, aby jeden človek žil v hojnosti a prepychu a druhý aby žobral o chlieb. Ľudia majú použiť na potreby iných všetky prostriedky, ktoré nepotrebujú na živobytie. Ježiš povedal: „*Predajte, čo máte, a rozdajte ako almužnu.*“, ([Lukáš 12,33](#)), máme teda byť „*štedrí... a podeliť sa s inými.*“, [1. Timoteovi 6,18](#). „*Keď robíš hostinu, pozvi chudobných, mrzákov, chromých a slepých.*“, ([Lukáš 14,13](#)). „*Toto, hľa, je pôst, ktorý ja mám rád: Rozviazať putá neprávosti, spretrhať povrazy jarma, prepustiť utláčaných na slobodu a polámať každé jarmo. Neznamená to lámať svoj chlieb hladnému, a biednych bezprístrešných voviesť do svojho domu? Keď vidíš nahého, priodej*

ho a neskrývaj sa pred svojím príbuzným... Ak poskytnieš hladnému, po čom sám túžiš, a nasýtiš strápeného, potom zažiarí tvoje svetlo v temnosti a tvoja tma bude ako poludňajší jas., [Izaiáš 58,6.7.10.](#)

„Chod'te do celého sveta a zvestujte evanjelium všetkému stvoreniu., [Marek 16,15.](#) Toto sú Ježišove príkazy. Robia to všetci kresťania?

Koľkí ľudia si sebecky privlastňujú Božie dary! Koľkí hromadia domy a pozemky! Koľkí utrácajú prostriedky na zábavy, uspokojovanie zvrátených chutí ok, na stavbu prepychových domov, drahý nábytok a výstredné obleky. Svojich blízkych nechávajú hynúť v biede a v chorobe aj zomrieť bez toho, aby ich potešili jediným súcitným pohľadom či slovom alebo láskavým skutkom.

Ľudia hazardujú s prostriedkami, ktoré im zveril Boh. Vynakladajú ich na sebecké záľuby, a tým okradajú Pána o slávu, ktorú by mu vzdávali tí, čo by uverili a okúsili úľavu vo svojom utrpení. Ľudia spreneverili prostriedky, ktoré im zveril Boh. On ústami proroka povedal: „*Priblížim sa k vám na súd a budem náhlým svedkom... proti tým, čo ukracujú na mzde nádenníka, vdovu i sirotu, odmietajú cudzinca a neboja sa ma, vraví Hospodin mocnosť. Či smie podvádzať človek Boha, keď vy ma podvádzate? Vy sa však spytujete: Ako ťa podvádzame? Desiatkami a pozdvihovanými obeťami. Zasiahnutí ste kliatbou, a predsa ma podvádzate, vy, celý národ!., [Malachiáš 3,5.8.9.](#) „Vy, boháči... vaše bohatstvo zhnilo a vaše šatstvo zmol'avelo, vaše zlato a striebro zhrdzavelo a ich hrdza bude svedectvom proti vám... Na zemi ste hodovali a hýrili... Vykrmili ste si srdcia ako v deň zabíjačky. Mzda, ktorú ste zadržali robotníkom, čo vám zožali polia, kričí a krik žencov došiel k ušiam Pána mocnosť., [Jakoba 5,1-3.5.4.](#)*

[299]

Boh bude pri súde od každého žiadať, aby vrátil zverené dary. Poklady, ktoré človek nahromadil, nebudú mať v deň konečného účtovania nijakú cenu, takže mu nič nezostane.

Možno povedať, že nepoctivý správca sa k svojej budúcnosti zachoval rozvážnejšie, prezieravejšie a ostražitejšie, než sa k večnému životu správajú tí, čo chcú predovšetkým nahromadiť majetok. Deti tohto sveta sú múdrejšie než tí, ktorí sa pokladajú za deti svetla. V súvislosti s dňom Božieho súdu prorok o nich povedal: „*V ten deň človek zahodí krtom a netopierom svojich strieborných bôžikov a svojich zlatých bôžikov, ktorých mu zhotovili, aby sa im klaňal; aby vliezol do skalných trhlín a do bralných roklín z hrôzy pred*

Hospodinom a pred jasom jeho veleby, keď povstane, aby otriasol zemou., Izaiáš 2,20.21.

[300] Kristus povedal: „*Robte si priateľov z nespravodlivej mamony, aby vás, keď sa raz pominie, prijali do večných príbytkov., Lukáš 16,9.* Otec, jeho Syn i anjeli slúžia zarmúteným, trpiacim a hriešnym ľuďom. Odovzdajte sa Bohu a zapojte sa do tohto diela. Použite Božie dary na tento účel a stanete sa spolupracovníkmi nebeských bytostí. Budú vás viesť rovnaké pohnútky a vaša povaha sa bude podobat' ich povahe. Obyvatelia „*večných príbytkov,*“ sa vám už nebudú javiť ako cudzinci. Keď sa pominie všetko pozemské, privítajú vás strážcovia nebeských brán.

Prostriedky vynaložené na pomoc iným prinesú zisk. Správnym použitím bohatstva možno vykonať veľa dobrého, predovšetkým získať ľudí pre Krista. Kto žije podľa Kristovej rady, stretne sa v nebesiach s tými, ktorým pomáhal a pre ktorých sa na zemi obetoval. Vykúpení budú vďačne spomínať na tých, čo im pomohli pri záchrane. Nebo si bude najviac vážiť ľudí, ktorí pracovali v Kristovom spásnom diele.

Poučenie z tohto podobenstva je určené všetkým. Každý sa bude zodpovedať, ako naložil s darom Kristovej milosti. Život je príliš vznešený, než aby sme ho prežili len v samých starostiach o pozemské veci. Pán si praje, aby sme oznámili ľuďom, čo sme od neho ako od večného a neviditeľného Boha prijali.

Každoročne zomierajú milióny ľudí bez toho, aby počuli varovanie a vierou prijali zvesť o spasení. Takmer každú hodinu nášho života sa ponúkajú príležitosti na záchranu hynúcich. Také príležitosti sa naskytnú a opäť miznú. Pán si praje, aby sme ich čo najlepšie využiteľovali. Plynú dni, týždne, mesiace a nám sa kráti čas na splnenie zverenej úlohy. Možno nás už o niekoľko rokov neprepočítateľne a bez možnosti úniku osloví hlas: „*Vydaj počet zo svojho šafárenia.,*“

[301] Kristus nás žiada, aby sme si skúmali svedomie. Všetko máme starostlivo a svedomito zvážiť. Na prvej miske váh bude Kristus ako večný poklad, život, pravda, nebesá a radosť zo spasenia, na druhej budú všetky lákadlá sveta. Na prvú miskú položíme dar večného života od Pána, na druhej bude strata nášho života a záhuba tých, ktorých sme mohli priviesť k spáse. Zvážme teda večnosť i časnosť. Pamätajme pritom na Kristove slová: „*Čo osoží človekovi, ak získa aj celý svet, ale svojej duši uškodí?., Marek 8,36.*“

Podľa Božej vôle máme dať prednosť večným hodnotám pred pozemskými. Boh nám dáva možnosť, aby sme si „ukladali poklady v nebi,,. Nabáda nás, aby sme sa snažili dosiahnuť ten najvyšší cieľ a zabezpečili si tie najvznešenejšie hodnoty. Boh povedal: „Človeka urobím zriedkavejším ako rýdze zlato a ľudí ako zlato ofírske,, [Izaiáš 13,12](#). Keď sa pominie majetok, ktorý požerú mole a znehodnotí hrádza, Kristovi nasledovníci sa budú radovať z nehynúceho bohatstva svojho nebeského pokladu.

Priateľské spoločenstvo vykúpených v Božom kráľovstve prevýši každú priazeň sveta. Príbytkom, ktoré nám šiel pripraviť Kristus, sa nevyrovnajú ani tie najhonosnejšie paláce na zemi. Všetko pozemské uznanie sa nevyrovná slovám Spasiteľa, ktorými privíta verných služobníkov: „Pod’te, požehnaní môjho Otca, zaujmite kráľovstvo, ktoré je vám pripravené od stvorenia sveta,, [Matúš 25,34](#).

Tým, ktorí premrhali Božie dary, ponúka Kristus aj dnes možnosť zabezpečiť si večné a nepominuteľné bohatstvo. Vraví: „Dávajte, a bude dané aj vám,, [Lukáš 6,38](#). „Urobte si mešce, ktoré sa nezoderú, nepominuteľný poklad v nebi, kde sa zlodej nedostane a kde mol’ neničí,, [Lukáš 12,33](#). „Bohatým v terajšom veku prikazuj,... aby konali dobro, aby boli bohatí na dobré skutky, aby boli štedrý a vedeli sa podeliť s inými. Tak si budú zhromažďovať dobrý základ do budúcnosti, aby dosiahli skutočný život,, [1. Timoteovi 6,17-19](#).

[302]

Nech vás teda váš majetok predchádza do neba. Zhromažďujte si poklad pri Božom tróne. Dbajte o to, aby ste získali prístup k nesmiernemu bohatstvu Ježiša Krista. „Robte si priateľov z nespravodlivej mamony, aby vás, keď sa raz pominie, prijali do večných príbytkov,, [Lukáš 16,9](#).

27. kapitola — „Kto je môj blížny,,

(Lukáš 10,25-37)

O tázka „*Kto je môj blížny?*“, podnecovala medzi Židmi neko-
nečné spory. Pri cudzincoch a nepriateľoch, ako boli pohania a
Samaritáni, mali Židia problém vyriešený. Kadiaľ však mala viesť
deliaca čiara medzi jednotlivými príslušníkmi vlastného národa a
rôznymi vrstvami spoločnosti? Koho mali vlastne kňazi, rabíni alebo
iní predstavitelia židovskej pospolitosti pokladať za blížneho? Celý
svoj život trávili v kolotoči očisťujúcich obradov, pretože styk s
nevedomými a ľahostajnými davmi by ich, ako sa nazdávali, po-
škvrnil. Mali by teda „*nečistých*“, spoluobčanov pokladať za svojich
blížnych?

Na túto otázku dostali odpoveď v Kristovom podobenstve o
milosrdnom Samaritánovi. Spasiteľ im názorne ukázal, že blížnym
človeka nie je len člen rovnakej cirkvi, príslušník tej istej spoloč-
čenskej vrstvy, národnosti alebo rasy. Naším blížnym je ten, kto
potrebuje pomoc. Je ním každý poranený alebo zbitý človek. Je ním
každé Božie dieťa.

Podobenstvo o milosrdnom Samaritánovi vyvolala otázka, ktorú
Kristovi položil učiteľ zákona. Keď Spasiteľ učil, „*vystúpil jeden
znalec zákona a pokúšal Ježiša: Učiteľ, čo mám robiť, aby som sa
stal dedičom večného života?*“, Lukáš 10,25. Znalca zákona naviedli
farizeji, aby sa s otázkou obrátil na Krista v nádeji, že sa im podarí
chytiť ho za slovo. Preto trpezlivo očakávali odpoveď. Spasiteľ sa
však vyhol sporu a zákonníka sa opýtal: „*A čo je napísané v zákone?
Ako tam čítaš?*“, Lukáš 10,26. Židia pri každej príležitosti obviňovali
Ježiša, že znevažuje zákon zo Sínaja, ale on dal otázku spasenia do
súvisu so zachovávaním Božích príkazaní. Zákonník pohotovo od-
povedal: „*Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca,
celej svojej duše, celej svojej sily a z celej svojej mysle, a svojho
blížneho ako seba samého!*“, Ježiš s tým súhlasil a poznamenal:
„*Správne si odpovedal... Toto rob, a budeš žiť!*“, Lukáš 10,27.28.

Znalca zákona neuspokojoval postoj farizejov a neschvaľoval ani ich skutky. Skúmal Písmo kvôli pravde v ňom obsiahnutej. Otázka spasenia ho živo zaujímala, preto sa celkom úprimne opýtal: „*Čo mám robiť?*“, Vo svojej odpovedi nespomenul obrady ani ceremoniálne predpisy. Tie pokladal za takmer bezcenné. Namiesto toho uviedol dve veľké zásady, v ktorých je obsiahnutý celý Zákon i Proroci. Proti Spasiteľovej odpovedi nemohli rabíni odporovať. Nemohli ho obviňovať, pretože súhlasila s tým, čo povedal znalec a učiteľ zákona.

Kristus vyhlásil: „*Toto rob, a budeš žiť.*“, Vždy učil, že zákon je nedeliteľná jednota. Pripomenul, že nestačí zachovávať jedno prikázanie a pritom prestupovať iné, lebo základom všetkých prikázaní je tá istá zásada. Boh bude pri rozhodovaní o našom večnom živote brať do úvahy náš postoj k celému zákonu.

[305]

Kristus vedel, že nikto z ľuďov nie je schopný zachovávať Boží zákon iba vlastnou silou. Preto chcel zákonníka priviesť k hlbšiemu a usilovnejšiemu hľadaniu pravdy. Zákon budeme môcť zachovávať vtedy, keď prijmeme Kristovu milosť a silu. Viera v zmiernu obet' za hriech umožňuje hriešnikovi, aby miloval Boha celým srdcom a svojho blížneho ako seba samého.

Znalec zákona vedel, že nezachováva ani prvé štyri prikázania, ani ďalších šesť. Presvedčili ho o tom Kristove slová. Namiesto toho, aby vyznal svoj hriech, snažil sa vyhovoriť a namiesto uznania pravdy chcel naznačiť, aké ťažké je zachovávať zákon. Dúfal, že sa tým zbaví odsúdenia a ospravedlní sa pred ľuďmi. Spasiteľove slová ukázali, že jeho otázka bola celkom zbytočná a mohol si ju zodpovedať sám. Predsa sa však ešte spýtal: „*A kto je môj blížny?*“, [Lukáš 10,29](#).

Kristus sa ani teraz nedal strhnúť do sporu a na otázku odpovedal príbehom, na ktorý sa poslucháči ešte dobre pamätali. „*Istý človek zostupoval z Jeruzalema do Jericha a dostal sa do rúk zbojníkov. Tí ho ozbýjali, doráňali, nechali ho polomŕtveho a odišli.*“, [Lukáš 10,30](#).

Kto chcel ísť z Jeruzalema do Jericha, musel prejsť časť Júdskej púšte. Cesta viedla divokou skalnatou roklinou, kde bývali zbojníci a kde sa často páchalo násilie. Práve tam bol pútnik napadnutý, okradnutý o všetko, čo mal a polomŕtvy zostal ležať pri ceste. Ako tak ležal, šiel tade kňaz. Videl raneného a zbitého človeka, ale nechal ho ležať bez toho, aby mu pomohol. „*Obišiel ho.*“, Potom prešiel

[306] popri ňom levíta. Chcel vedieť, čo sa stalo, pristúpil bližšie a podíval sa na trpiteľa. Dobre vedel, čo by mal urobiť, ale nebola to nijaká príjemná povinnosť. Lutoval, že touto cestou vôbec šiel a raneného videl. Vravel si, že prípad sa ho vlastne netýka, a aj on ho obišiel.

Po tej istej ceste šiel aj Samaritán a raneného tiež videl. Urobil však to, čo predošlí dvaja urobiť nechceli. S láskou sa ujal raneného a ochotne mu poslužil. *„Pristúpil k nemu, naliat mu na rany olej a víno, a obviazal mu ich. Potom ho vyložil na svoje dobytča, zaviezol do hostinca a postaral sa o neho. Na druhý deň vyňal dva denáre, dal ich hostinskému a povedal: Staraj sa oňho; a ak naňho vynaložíš viac, ja ti to na spiatočnej ceste uhradím.,* Lukáš 10,34.35. Kňaz i levíta sa pokladali za zbožných, ale Samaritán ukázal, kto je skutočne obrátený. Služba, ktorú ranenému poskytol, bola preňho práve taká nepríjemná ako pre kňaza alebo levítu. Svojimi pohnútkami a skutkami jasne dokázal, že žije podľa Božej vôle.

Kristus týmto podobenstvom jednoznačne a presvedčivo objasnil zásady zákona a svojim poslucháčom ukázal, že ich zanedbávajú. Proti jeho presným a výstižným slovám nemohli odporovať, ba nenašiel v nich dôvod na kritiku ani znalec zákona. Jeho predsudky voči Kristovi sa rozplynuli. Nevedel však potlačiť národnú nenávisť, keď mal úprimne povedať, že Samaritán konal najšľachetnejšie. Keď sa Kristus spýtal: *„Kto z tých troch, podľa teba, bol bližším tomu, čo padol do rúk zbojníkov? On povedal: Ten, čo mu preukázal milosrdenstvo. A Ježiš povedal: Chod' a konaj podobne!.,* Ľuďom, ktorí potrebujú pomoc, preukáž rovnakú lásku a ochotu slúžiť. Tým dokážeš, že zachovávaš celý zákon.

[307] Nábožensky sa Židia od Samaritánov líšili v názore na skutočnú bohoslužbu. Farizeji nezvykli hovoriť o Samaritánoch nič dobré, skôr ich preklínali. Židia a Samaritáni sa navzájom tak nenávideli, že žena Samaritánka nevedela pochopiť, ako ju mohol Kristus požiadať o dúšok vody. *„Ako to, že ty, Žid, žiadaš odo mňa, ženy Samaritánky, aby som sa ti dala napit' ? Židia sa totiž so Samaritánmi nestýkajú.,* Ján 4,9. Keď Židia vo svojej vražednej nenávisti chceli Krista v chráme ukameňovať, nemohli svoju zlobu vyjadriť zjavnejšie: *„Či nevravíme dobre, že si Samaritán, a že si posadnutý démonom?.,* Ján 8,48. Kňaz a levíta očividne zanedbali dielo, ktoré im zveril Boh. Nechtiac tým dali príležitosť, aby nenávidený a opovrhnutý Samaritán poslužil jednému z ich spoluobčanov.

Samaritán sa zachoval podľa prikázania: „Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého., Svojím správaním ukázal, ako prevyšuje tých, čo ho zatracovali. Ošetrovaním raneného človeka ohrozil vlastný život. Správal sa k nemu ako k svojmu bratovi. Tento milosrdný Samaritán predstavuje Krista. Náš Spasiteľ prejavil voči nám takú lásku, ktorej sa nijaká ľudská láska nevyrovná. Zmiloval sa nad nami, keď sme boli dokaličení a keď sme zomierali. Neprešiel okolo nás bez povšimnutia a nenechal nás bez pomoci a bez nádeje zahynúť. Nezostal vo svojom svätom a št'astnom domove, kde ho milovali všetci nebešťania. Ujal sa nás v našom veľkom trápení a stotožnil sa s našimi potrebami. Zomrel za spásu svojich nepriateľov. Prihovárал sa u Otca za svojich vrahov. Kristus sa stal príkladom svojim nasledovníkom: „Prikazujem vám, aby ste sa milovali navzájom., „Ako som ja miloval vás, aby ste sa aj vy navzájom milovali., [Ján 15,17;13,34](#).

Kňaz a levíta chodievali na Boží príkaz do chrámu uctievať Boha. Bohoslužobné spoločenstvo pokladali za veľkú a vznešenú prednosť. Nazdávali sa, že by sa poskytnutím pomoci ranenému pri ceste veľmi ponížili a znevážili by tú mimoriadnu výsadu. Zvláštnu Bohom poskytnutú príležitosť pomôcť trpiacemu nevyužili. Nestali sa teda požehnaním pre svojho blížneho. [308]

Takto sa mnohí ľudia správajú aj dnes. Svoje povinnosti rozdeľujú do dvoch rôznych skupín. Do prvej radia veľké povinnosti, ktoré plniť im predpisuje Boží zákon. Do druhej kategórie zaradujú „maličkosti., pričom úplne zabúdajú na prikázanie: „Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého., Tieto povinnosti plnia podľa nálady, ktorá podlieha chvíľkovým pohnútkam. Tým sa kazí povaha a deformuje Kristovo náboženstvo.

Sú ľudia, ktorí si myslia, že by bolo pre nich ponížením, keby mali slúžiť trpiacim. Iní sa zas vedia ľahostajne prizerať na tých, čo si zámerne ničia zdravie. Ďalší si nevšímajú trpiacich z iných dôvodov. Nazdávajú sa, že v Kristovom diele konajú niečo mimoriadne dôležité. Zdá sa im, že konajú veľké dielo a že sa nemôžu zbytočne zdržiavať a všímať si potreby chudobných a trpiacich. Môže sa stať aj to, že pri práci na diele, ktoré pokladajú za veľké, sami utláčajú iných. Privádzajú ich do tiesnivých situácií, obmedzujú ich práva a nebdajú na ich potreby. Pritom si však myslia, že to možno prehliadnúť, lebo, podľa ich mienky, podporujú Kristovo dielo.

Niektorých povrchných kresťanov vôbec netrápi, že ich brat alebo blížny zápasí s nepriaznivými okolnosťami a nepodajú mu pomocnú ruku. Trpiaci majú potom dojem, že taký sebecký nezaujem nie je v kresťanstve ničím zvláštnym. Zdanliví Boží služobníci nespolupracujú s Pánom. Svojich blížnych olupujú o lásku, ktorú by im mali preukázať a Boha ukracujú o vd' ačné prejavy chvály za poskytnutú pomoc, ako aj o slávu, ktorá mu patrí. Takto odvádzajú od Krista tých, za ktorých zomrel a ktorých chcel priviesť k sebe do svojho večného kráľovstva.

[309] Božia pravda by prostredníctvom nášho života mohla mať na svet väčší vplyv, než aký má. O náboženstve sa síce priveľ a hovorí, ale úžitok z toho nebýva veľký. Môžeme sa pokladať za Kristových nasledovníkov a vyznávať, že veríme každej biblickej pravde Božieho slova, ale nášmu blížnemu to nijako nepomôže, ak svoju vieru neuplatníme v každodennom živote. Akokoľvek dokonalé vyznanie viery nás nezachráni ani našim blížnym nepomôže, ak nie sme praktickými kresťanmi. Dobrý príklad si svet váži viac, než všetky vyznania.

Kristovmu dielu nikdy neposlúži sebecké správanie, lebo on sa stotožňuje s problémami utláčaných a chudobných. Jeho nasledovníci musia mať v srdci viac úprimného súcitu a hlbšej lásky k tým, ktorých Boh tak miloval, že „*dal svojho jednorodeného Syna, aby nik nezahynul, ale aby večný život mal každý, kto verí v neho.*“, [Ján 3,16](#). Bohu sú títo ľudia oveľa vzácnejší než akékoľvek iné obete. Hoci by sme aj všetky svoje sily venovali na prospech veľkého diela, ale pritom by sme si nevšímali potreby blížnych a nedbali o práva utláčaných, Boh našu službu neprijme.

Duch Svätý posväcuje našu povahu tým, že do nej vstúpuje Kristovu vlastnosť. Náboženstvo podľa evanjelia znamená prítomnosť Krista v našom živote – životodarnú, aktívnu silu. Je to Kristova milosť zjavená v povahe a prejavujúca sa dobrými skutkami. Zásady evanjelia nemožno oddel'ovať od praktického života. Kristov vplyv má byť zjavný z každého kresťanovho skutku.

Základom zbožnosti je láska. Ak niekto čistou nesebeckou láskou nemiluje svojho blížneho, nemôže hovoriť ani o čistej láske k Bohu, aj keby ju akokoľvek vrúcne vyznával. Túto lásku nemožno získať tým, že sa vynasnažíme milovať ľudí, musíme ju mať v srdci.

[310] Keď nad naším sebestvom zvíťazí Kristus, naše srdce sa naplní jeho

láskou. Skutočne kresťanskú povahu budeme mať vtedy, keď sa nás zmocní túžba nezištne pomáhať iným a byť im na požehnanie. A keď vo svojom vnútri pocítíme nebeské ovzdušie, prejaví sa nám to aj na tvári.

Nie je možné, aby v srdci, v ktorom prebýva Kristus, nebola láska. Ak milujeme Boha, pretože on prvý miloval nás, budeme milovať všetkých, za ktorých Kristus zomrel. Nemôžeme mať spoločnosť s Bohom, ak nemáme spoločnosť s ľuďmi, pretože v tom, ktorý sedí na tróne vesmíru, je spojené človečenstvo s Božstvom. Ak sme spojení s Kristom, sme spojení aj s našimi blíznymi putom nesebeckej lásky a v našom živote sa prejaví jeho milosrdenstvo. Nebudeme čakať, kým nás niekto upozorní na chudobných a nešťastných. Nikto v nás nebude musieť prebúdzat' súciti s utrpením iných. Chudobným a trpiacim budeme slúžiť tak prirodzene, ako im slúžil Kristus.

V každom prejave lásky a súcitu a v každej snahe potešiť a povzniesť iných je zjavné pôsobenie Ducha Svätého. Ešte aj pohanovia, ktorí nevedeli nič o písanom Božom zákone a nikdy nepočuli Ježišovo meno, sa správali láskavo k jeho služobníkom a chránili ich s nasadením vlastného života. Ich skutky svedčia o pôsobení Božej moci. Duch Svätý naplnil Kristovou milosťou srdcia pohanov a prebudil v nich súciti, aj keď to odporovalo ich prirodzeným sklonom a výchove. Osvietilo ich to „pravé svetlo, ktoré osvecuje každého človeka„, [Ján 1,9](#). Ak žili podľa tohto svetla, viedlo ich do Božieho kráľovstva.

Nebeská sláva sa prejavuje dvíhaním tých, čo zhrešili a potešovaním zarmútených. V každom srdci, v ktorom býva Kristus, sa to prejaví rovnako. Kristovo náboženstvo prináša požehnanie všade tam, kde pôsobí. Kde sa šíri jeho vplyv, tam je Božie svetlo.

Boh neuznáva triedenie ľudí podľa národností, rás či spoločenských vrstiev. Je Stvoriteľom celého ľudstva. Všetci ľudia tvoria jednu rodinu na základe stvorenia i vykúpenia. Kristus prišiel zbúrat' všetky priehradné múry, otvoriť každé oddelenie chrámu, aby každý človek mal voľný prístup k Bohu. Jeho láska je taká veľká, hlboká a silná, že preniká všade. Úbohých ľudí, ktorých nepriateľ spasenia oklamal, Kristus vyslobodil zo zajatia a privádza ich k Božiemu trónu, okolo ktorého žiari dúha zasľúbenia.

V Kristovi nieto rozdielu medzi Židom a pohanom, otrokom a slobodným. Kristova preliata krv zblížila všetkých ([Galat' anom 3,28](#); [Efezským 2,13](#)).

Musíme počúvať volanie trpiaceho ľudstva a odpovedať naň bez ohľadu na náboženské rozdiely. Veľ a dobrého možno urobiť aj tam, kde kvôli náboženským rozdielom pretrvávajú pocity trpkosti. Služba lásky odstráni predsudky a získa ľudí pre Krista.

Mali by sme predvídať starosti, ťažkosti a problémy iných. Mali by sme poznať radosti i starosti vznešených i jednoduchých, bohatých i chudobných ľudí. Kristus povedal: „*Zadarmo ste dostali, zadarmo dávajte*„ [Matúš 10,8](#). Všade okolo nás žijú chudobní a ťažko skúšaní, ktorí potrebujú prejavy súcitu a naliehavú pomoc. Bez porozumenia a pomoci sa nezaobídu vdovy ani siroty, o ktorých sa na Kristov príkaz majú postarať jeho nasledovníci, pretože im ich posielal Boh. Tie si ľudia príliš často nevšímajú. Snád' majú drsnejší vzhľad a sú zanedbané a možno aj odpudivé, no aj tak sú Božím vlastníctvom. Pán ich vykúpil za nesmiernu cenu a sú mu práve také drahé ako my. Patria do Božej rodiny a kresťania ako Boží správcovia sú za ne zodpovední. Ich „*krv budem vyhl'adávať z tvojej ruky*„ [Ezechiel 3,18](#).

[312] Hriech je najväčšie zlo. Našou povinnosťou je spolucítiť s hriešnikom a pomôcť mu. Ku každému však nemôžeme pristupovať rovnako. Tým, ktorí zakrývajú svoj duševný hlad, by veľmi pomohlo nežné slovo alebo láskavá pozornosť. Iní ani nevedia že žijú v najväčšej biede, neuvedomujú si svoju strašnú duševnú úbohosť. Mnohí sú natoľko pohrúžení v hriechu, že o večných skutočnostiach nemajú ani najmenšej potuchy, stratili Boží obraz a nevedia, či môžu byť spasení alebo nie. Neveria v Boha a nedôverujú ani ľuďom. K takým sa možno priblížiť len skutkami nezištnej lásky. Predovšetkým sa im treba postarať o telesné potreby. Treba ich nasýtiť, očistiť a slušne obliecť. Keď uvidia dôkaz vašho súcitu, ľahšie uveria aj Kristovej láske.

Mnohí blúdia a hanbia sa za svoju nerozvážnosť. Vedomie vín a chýb ich ženie takmer na pokraj zúfalstva. K týmto ľuďom nemáme byť ľahostajní. Ak niekto pláva proti prúdu, sila vodného živlu ho strháva späť. Potrebuje pomocnú ruku, akú podal Ježiš topiacemu sa Petrovi. Povzbud' te takého človeka slovami nádeje, ktoré v ňom posilnia dôveru a prebudia lásku.

Tvoj duchovne chorý brat ťa potrebuje, ako si ty potreboval bratskú lásku. Potrebuje skúsenosť človeka, ktorý bol podobne zoslabnutý, niekoho, kto vie s ním spolucítiť a pomôcť mu. Poznanie našej vlastnej slabosti nás má viesť k tomu, aby sme mohli poskytnúť pomoc iným ľuďom v ich trápení. Nikdy by sme nemali obísť trpiaceho človeka bez toho, aby sme sa ho nesnažili povzbudiť útechou, ktorou Boh povzbudzuje nás.

Spoločenstvo s Kristom, osobné spojenie so živým Spasiteľom, nám pomáha, aby sme v mysli a v srdci zvíťazili nad prirodzenými sklonskmi k zlu. Povedzte hriešnikovi o všemohúcej ruke, ktorá ho zodvihne, povedzte mu aj o láskyplnom človečenstve Ježiša Krista, ktorý má s ním súcit. Nestačí, ak uverí len v Boží zákon a moc, teda v niečo, čo s ním nemá súcit a nepočuje jeho volanie o pomoc. Potrebuje uchopiť pomocnú ruku a uveriť milujúcemu srdcu. Pomôžte mu, aby stále myslel na Božiu prítomnosť, ktorá ho sprevádza súcitným porozumením a láskou. Usmernite ho, aby pamätal, že Otcovo srdce zarmucuje každý hriech, no Božia náruč je stále otvorená a Boží hlas stále pozýva: „*Nech sa chopí mojej ochrany, nech uzavrie so mnou mier.*„ [Izaiáš 27,5](#).

[313]

Pri takomto diele sú stále pri vás neviditeľní spoločníci. Nebeskí anjeli boli aj pri Samaritánovi, ktorý sa postaral o zraneného cudzinca. Títo Boží služobníci sprevádzajú každého, kto koná Božie dielo tým, že slúži a pomáha blížnym. Spolupracuje s vami sám Kristus. On je lekár a pod jeho dohľadom dosiahnete významné výsledky.

Od vernosti v tomto diele závisí nielen blaho blížnych, ale aj váš večný údel. Kristus chce povzniesť každého, kto si to úprimne želá, aby mohol s ním spolupracovať, aby bol s ním spojený tak, ako je on jedno s Otcom. Kristus nás chce zbaviť sebeckva, a preto dovoľuje, aby sme sa stretávali s ľudským utrpením a nešťastím. Snaží sa v nás rozvinúť svoje povahové vlastnosti: súcit, milosrdenstvo a lásku. Ak sa zapojíme do tohto diela, vstupujeme do jeho školy, kde sa máme pripraviť pre nebeské príbytky. Ak to odmietneme, zavrhneme Kristovo učenie a rozhodujeme sa pre večnú odluku od neho.

Pán hovorí: „*Ak budeš chodiť po mojich cestách a budeš zachovávať moje nariadenia... umožním ti prístup medzi týchto, čo tu stoja.*„ ([Zachariáš 3,7](#)) – teda medzi anjelov, ktorí sú okolo jeho

[314] trónu. Ak spolupracujeme s nebeskými bytosťami v ich pozemskom poslaní, pripravujeme sa na spoločenstvo s nimi v nebi. „*Či nie sú všetci služobnými duchmi posielanými slúžiť tým, čo majú zdediť spasenie?*“, [Židom 1,14](#). Anjeli privítajú v nebi tých, čo žili na zemi ako nasledovníci toho, ktorý „*neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť*“, [Matúš 20,28](#). V tomto blaženom spoločenstve poznáme na svoju večnú radosť hlboký význam otázky: „*Kto je môj blížny?*“,

28. kapitola — „Odmena milosti,

[315]

([Matúš 19,16-30](#); [20,1-16](#); [Marek 10,17-31](#); [Lukáš 18,18-30](#))

Pravda o dare Božej milosti bola medzi Židmi takmer zabudnutá. Rabíni učili, že Božiu priazeň si človek musí zaslúžiť. Dúfali, že odmenu spravodlivých možno získať vlastnými skutkami. Celá ich zbožnosť bola preniknutá ziskuchtivosťou. Niektorí Kristovi učeníci tiež zastávali podobný názor a Spasiteľ ich na tento omyl upozorňoval pri každej príležitosti. Krátko predtým, než im povedal podobenstvo o robotníkoch na vinici, mu istá udalosť dala podnet na objasnenie správneho prístupu.

Cestou pristúpil k nemu bohatý mládenec, keď si pred ním a spýtal sa ho: „*Učiteľu dobrý, čo mám robiť, aby som získal podiel na večnom živote?*“, [Marek 10,17](#).

Bohatý mládenec oslovil Krista ako váženého rabína, no nespoznal v ňom Božieho Syna. Spasiteľ mu povedal: „*Prečo ma nazývaš dobrým? Nik nie je dobrý, iba jediný – Boh!*“, [Marek 10,18](#). Prečo nazývaš dobrým mňa? Jediné Boh je dobrý. Ak uznávaš, že som dobrý, musíš ma teda prijať aj ako Božieho Syna.

[316]

Kristus pokračoval: „*Ak však chceš vojsť do života, zachovávaj prikázania*“, [Matúš 19,17](#). Boží zákon je výrazom Božieho charakteru. Ak chceš žiť v súlade s Bohom, každý tvoj skutok musí vyjadrovať zásady jeho zákona.

Kristus neoslabil požiadavky zákona. Jednoznačne oznámil, že podmienkou večného života je poslušnosť voči nemu. Rovnaká podmienka platila aj pre Adama pred pádom do hriechu. Pán ani dnes neočakáva od človeka menej, než čo očakával od človeka v raji: dokonalú poslušnosť a úplnú spravodlivosť. Požiadavka zmluvy milosti je dnes práve taká, aká bola v raji – súlad s Božím zákonom, ktorý je svätý, spravodlivý a dobrý.

Mládenec pri slovách „*zachovaj prikázania*“, sa pohotovo spýtal: „*Ktoré?*“, Nazdával sa totiž, že Kristus myslí na niektoré obradné predpisy. Spasiteľ však hovoril o zákone zo Sínaja, preto hneď aj

uviedol niekoľko príkazov z druhej dosky Desatora a vyjadril ich jedinou zásadou: „*Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého*„, [Matúš 19,19](#).

Mládenec pohotovo odpovedal: „*Toto všetko som zachovával. Čo mi ešte chýba?*„ Jeho chápanie zákona bolo povrchné a formálne. Z ľudského hľadiska žil bezúhonne a navonok nepáchal nič zlé. Nazdával sa, že bol dokonale poslušný, aj keď mu toto presvedčenie v skrytosti nahlodávala obava, že medzi ním a Bohom nie je všetko v poriadku. Preto sa opýtal: „*Čo mi ešte chýba?*„

[317] Ježiš mu odpovedal: „*Ak chceš byť dokonalý, chod', predaj svoj majetok, rozďaj chudobným a budeš mať poklad v nebi. Potom príď a nasleduj ma. Keď mládenec počul toto slovo, odišiel smutný, lebo mal veľký majetok*„, [Matúš 19,21.22](#).

Každý, kto miluje len seba, prestupuje zákon. Práve na to chcel Ježiš poukázať bohatému mládenecovi, keď ho postavil pred skúšku, ktorá odhalila jeho sebeckosť. V tom bola jeho povahová slabina. Bohatý mládenec netúžil po ďalšom poznaní. V srdci mal modlu a jeho božstvom bol tento svet. Tvrdil síce, že zachováva Božie príkazy, nepoznal však zásadu, ktorá je podstatou a duchom celého Desatora. Boha ani človeka nemiloval skutočnou láskou. Chýbalo mu to najdôležitejšie, čo podmieňovalo vstup do nebeského kráľovstva. Nadovšetko mal rád seba a časný zisk, a preto nežil podľa nebeských zásad.

Keď bohatý mládenec prišiel ku Kristovi, svojou úprimnosťou si získal Spasiteľovo srdce. Kristus svojím láskyplným pohľadom postrehol v ňom človeka, ktorý by mohol byť hlásateľom evanjelia. Ochotne by bol prijal tohto schopného a ušľachtilého muža, ako prijal chudobných rybárov, ktorí sa rozhodli ísť za ním. Keby bol mládenec venoval svoje schopnosti záchrane hynúcich ľudí, mohol sa stať usilovným a úspešným pomocníkom Krista.

Predovšetkým by však musel prijať podmienky učeníctva a bezvýhradne by musel patriť Bohu. Na Spasiteľovu výzvu sa takto odovzdal Pánovi Ján, Peter, Matúš, ako aj ostatní učeníci. Každý z nich „*nechal všetko, vstal a šiel za ním*„, [Lukáš 5,28](#). Toto žiadal Spasiteľ aj od bohatého mládencu. V nijakom prípade to nebola väčšia obeť, než akú priniesol sám Boží Syn. „*Bohatý, stal sa chudobným kvôli vám, aby ste vy skrze jeho chudobu zbohatli*„, [2. Korint'anom 8,9](#). Mládenec mal nasledovať príklad Ježiša Krista.

Spasiteľ chcel bohatého mládenca získať za svojho posla pri-nášajúceho ľuďom požehnanie. Za to, čoho sa mal kvôli nemu vzdať, mu Kristus prednostne ponúkol svoju prítomnosť. Vyzval ho: „*Nasleduj ma.*„ Peter, Jakub a Ján prijali túto výzvu s radosťou. Bohatý mládenec obdivoval Ježiša, nebol však ochotný prijať jeho zásadu sebaobetovania. Namiesto Spasiteľa uprednostnil svoje bohatstvo. Chcel získať večný život, ale nechcel prijať nesebeckú lásku, z ktorej pochádza život. So zarmúteným srdcom odišiel teda od Krista.

[318]

Po odchode mládenca Ježiš povedal učeníkom: „*Ako ťažko sa dostanú bohatí do kráľovstva Božieho!*„ [Marek 10,23](#). Tieto slová učeníkov prekvapili, lebo boli zvyknutí pokladať boháčov za ľuďmi obdarených nebeskou priazňou. Dúfali, že v Mesiášovom kráľovstve budú aj oni mocní a bohatí. Ak teda bohatí ľudia nemôžu vojsť do Božieho kráľovstva, akú nádej môžu mať ostatní?

Ježiš im povedal: „*Dietky, ako ťažko je vojsť do kráľovstva Božieho! L'ahšie prejde ťava uchom ihly, ako vojde boháč do Božieho kráľovstva. Oni sa ešte viac zhrozili.*„ [Marek 10,24-26](#). Teraz pochopili, že táto vážna výstraha sa týka aj ich. Vo svetle Spasiteľových slov si uvedomili svoju túžbu po moci a bohatstve. V obave o seba zvolali: „*Kto potom môže byť spasený?*„ [Matúš 19,25](#).

„*Ježiš sa na nich zahl'adel a povedal im: u ľudí je to nemožné, ale u Boha je všetko možné.*„ [Matúš 19,26](#).

Bohatstvo samo osebe nikomu neotvára dvere do nebeského kráľovstva a nikomu neposkytuje právo na dedičný podiel medzi vykúpenými. Do Božieho mesta umožňuje človekovi vojsť len dar Kristovej nezaslúženej milosti.

Bohatým i chudobným rovnako platia apoštolove slová: „*Ne-patríte sebe... Boli ste draho vykúpení.*„ [1. Korint'anom 6,19.20](#). Ak ľudia uveria týmto slovám, uvedomia si, že majetok im zveril Boh a podľa jeho pokynov ho majú používať na záchranu hynúcich a na pomoc chudobným a trpiacim. To je však nemožné, pretože ľudské srdce lipne na pozemskom majetku. Mamonou zotročený človek nepočuje krik biednych. U Boha je však možné všetko. Pri pohľade na Kristovu nepoškrvenú lásku sebecké srdce mäkne a podriaduje sa Božej vôli. V takom prípade bohatí ľudia nakoniec povedia s bývalým farizejom Saulom: „*Čo mi bolo ziskom, pre Krista som uznal za stratu. A vôbec, všetko pokladám za stratu pre vznešenosť*

[319]

poznania Ježiša Krista, môjho Pána. Pre neho som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista., Filipským 3,7.8. Potom už nebudú nič pokladať za svoje vlastníctvo. Budú št'astní, že smú byť správcami bohatstva Božej milosti. Kvôli Bohu budú ochotní slúžiť ľuďom.

Apoštol Peter bol prvý z učeníkov, kto sa pod vplyvom Spasiteľových slov odvážil vyjadriť tajné presvedčenie. S uspokojením myslel na to, čoho sa on i jeho bratia vzdali pre Krista: „*Pozri, my sme opustili všetko a nasledovali sme ťa., Matúš 19,27.* Tým pripomenul podmienené zasl'úbenie, ktoré Ježiš dal bohatému mládenkovi: „*Budeš mať poklad v nebi.,* Peter sa spýtal Spasiteľa, akú odmenu dostane on i ostatní učeníci za to, čo obetovali.

Spasiteľova odpoveď nadchla srdce každého z týchto galilejských rybárov. Predstavil im totiž pocty, o akých sa im ani neprisnilo: „*Pri obnovení sveta, keď Syn človeka zasadne na trón svojej slávy, aj vy, ktorí ste ma nasledovali, zasadnete na dvanásť trónov a budete súdiť dvanásť kmeňov Izraela., Matúš 19,28.* Spasiteľ potom dodal: „*Nieto nikoho, kto opustil dom, bratov alebo sestry, matku alebo otca, deti alebo polia kvôli mne a kvôli evanjeliu, žeby teraz v tomto čase, hoci s prenasledovaním, nedostal stonásobne viac – domy, bratov a sestry, matky a deti, polia, a v budúcom veku večný život., Marek 10,29-30.* Petrova otázka: „*Čo za to budeme mať?.,* však vyjavila pohnútku, ktorá by učeníkom znemožnila stať sa oddanými poslami, keby ich Ježiš nebol usmernil. Ich vzt'ah k nemu možno nazvať nájomníckym. Kristova láska ich síce pútala k nemu, ale určité pokrytectvo v nich ešte pretrvávalo. Pri práci ich stále napadala myšlienka, že za vynaloženú námahu si zaslúžia primeranú odmenu. Začali sa povyšovať, lichotiť si a navzájom sa porovnávať. Ak niekto z nich urobil nejakú chybu, ostatných sa zmocnil pocit nadradenosti.

Aby nestratili zo zreteľa zásady evanjelia, Kristus im povedal podobenstvo, ako sa Boh správa k svojim učeníkom a v akom duchu majú preňho pracovať.

„*Nebeské kráľovstvo sa podobá hospodárovi, ktorý vyšiel na úsvite nájsť si robotníkov na vinicu., Matúš 20,1.* V tých časoch bývalo zvykom, že nezamestnaní ľudia čakali na pracovnú príležitosť na trhovisku, kam si ich chodievali hospodári najímať. V podobenstve čítame o mužovi, ktorý si šiel v priebehu dňa niekoľko-

krát najat' robotníkov. Tí, čo nastúpili do práce hneď ráno, súhlasili s ponúknutou odmenou. Robotníci, ktorí začali pracovať neskôr, spoľahli sa na to, ako ich prácu ohodnotí zamestnávateľ.

„*Ked' sa zvečerilo, povedal majiteľ vinice svojmu správcovi: Zavolaj robotníkov a vyplat' im mzdu, všetkým od posledných až do prvých. Ked' prišli tí, čo boli najatí o jedenástej, dostali po denári. Tí, čo prišli prví, si mysleli, že dostanú viac. No i oni dostali po denári.*„ [Matúš 20,8-10](#). Spôsob zaobchádzania hospodára s robotníkmi na vinici znázorňuje Boží spôsob zaobchádzania s ľuďmi. Pán sa správa inak než ľudia. U nich odmena zvyčajne zodpovedá množstvu vykonanej práce a robotník očakáva mzdu podľa zásluhy. V podobenstve však Kristus predstavil zásady svojho kráľovstva, ktoré nie je z tohto sveta. Kristus nepodlieha ľudským zvyklostiam. [321] On hovorí: „*Moje myšlienky nie sú vaše myšlienky a vaše cesty nie sú moje cesty... Ako nebesá prevyšujú zem, tak moje cesty prevyšujú vaše cesty a moje myšlienky vaše myšlienky.*„ [Izaiáš 55,8.9](#).

Prví robotníci boli ochotní pracovať za dohovorenú mzdu, a tú aj dostali. Tým, ktorí začali pracovať neskôr, stačil majiteľov sľub: „*Dám vám, čo bude spravodlivé.*„ [Matúš 20,4](#). Dôverovali pánovi a na odmenu sa už nevyptovali. Spoľahli sa na jeho spravodlivosť a poctivosť. Neboli odmenení podľa množstva vykonanej práce, ale podľa veľkorysosti zamestnávateľa.

Boh si teda praje, aby sme mu dôverovali, pretože on ospravedlňuje bezbožného. Neodmieňa nás podľa zásluh, ale podľa svojho zámeru, „*ktorý uskutočnil v Kristu Ježišovi, našom Pánovi.*„ [Efezským 3,11](#). „*Zachránil nás nie pre skutky spravodlivosti, ktoré sme my urobili, ale podľa svojho milosrdenstva.*„ [Títovi 3,5](#). Pre tých, ktorí mu dôverujú, „*môže urobiť omnoho viac, ako my prosíme alebo rozumieme.*„ [Efezským 3,20](#).

Boh si viac cení pohnútky našej práce, než jej množstvo alebo viditeľné výsledky. Tí, čo prišli na vinicu o jedenástej, boli radi, že mali príležitosť pracovať. Boli vd'ачní tomu, kto ich prijal, no zároveň aj veľmi prekvapení, keď ich na sklonku dňa hospodár vyplatil tak, ako keby boli pracovali celý deň. Vedeli, že si nezaslúžia takú mzdu. Láskovosť zamestnávateľa ich potešila. Nikdy nezabudnú na dobrotu majiteľa vinice ani na takú štedrú odmenu. Podobne je to aj s hriešnikom, ktorý si pri vstupe do Majstrovej vinice o „*jedenástej hodine.*„ uvedomuje svoju nehodnosť. Zdá sa mu, že za taký krátky

[322] pracovný čas si nezaslúži odmenu. Je rád, že Boh ho vôbec prijal. Pracuje pokorne a s dôverou, vd'áčny za prednosť, že smel s Pánom spolupracovať. Boh rád poctí takýto prístup k práci.

Pán chce, aby sme sa naňho spoľahli bez akéhokol'vek pochybovania o výške odmeny. Keď v srdci človeka prebýva Kristus, táto otázka nie je prvoradá. To nie je pohnútkou, ktorá nás má viesť k službe. Na sľúbenú odmenu však nemáme zabúdať a mali by sme si vážiť, čo nám Boh sľúbil. Túžba po odmene nemá byť však naším prvoradým záujmom a Božiu odmenu nemáme očakávať za každú splnenú povinnosť. Nemali by sme sa starať o to, koľko dostaneme, ale poctivo pracovať bez ohľadu na zisk. Pohnútkou nám má byť láska k Bohu a k blížnym.

Podobenstvo o robotníkoch na vinici neospravedľňuje tých, ktorí výzvu do práce na Božej vinici počujú prví, ale nejdú hneď. Majiteľ prišiel o jedenástej hodine na trhovisko, našiel tam postávať nezamestnaných a povedal im: „*Čo tu stojíte celý deň a zaháľate?*„ Odpovedali mu: „*Keď nás nikto nenajal,*„ [Matúš 20,6.7](#). Nikto z tých, čo prišli na vinicu neskôr, nestál ráno na trhovisku a nikto z nich prácu neodmietol. Tí, čo najprv odmietajú ponuku, ale potom sa kajajú, robia dobre, že sa dodatočne obrátia. Neposlúchnuť prvú výzvu milosti býva však nebezpečné.

Keď každý z robotníkov dostal denár, poškodení sa cítili byť tí, čo začali pracovať hneď ráno. Pracovali totiž dvanásť hodín. Nezaslúžili si viac než tí, čo pracovali len jednu hodinu odpoľudnia, keď už nebola taká horúčava? Prejavovali nesúhlas: „*Títo poslední pracovali jedínú hodinu, ale ty si ich postavil na roveň nám, čo sme znášali bremeno dňa a horúčavu,*„ [Matúš 20,12](#).

[323] Majiteľ vinice jednému z nich povedal: „*Priateľu, nekrivdím ti. Nejednai si sa so mnou za denár? Vezmi, čo je tvoje, a chod'. Ja však chcem tomuto poslednému dat' tol'ko, koľko tebe. Nemám azda právo urobiť so svojím, čo chcem? Alebo zazeráš na mňa, že som dobrý? Tak budú poslední prvými a prví poslednými, lebo je mnoho povolaných, ale málo vyvolených,*„ [Matúš 20,13-16](#).

Prví robotníci v podobenstve predstavujú tých, čo si za vykonanú prácu žiadajú viac, než dostanú iní. Púšťajú sa do práce príliš sebedome, no nie obetavo a so sebazaprením. Možno si myslia, že keď celý život slúžili Bohu a prví znášali nápor ťažkostí, nedostatku a príkoria, majú preto nárok na väčšiu odmenu. Viac sa zaoberajú

odmenou než výsadou, že smú slúžiť Kristovi. Domnievajú sa, že za svoju prácu si zasluhujú viac úcty než iní. Keď Pán neuznáva ich nároky, cítia sa dotknutí. Keby sa usilovali s láskou a dôverou k Pánovi, aj d'alej by im zostalo pracovné prvenstvo, ale ich nespokojnosť a hádavosť svedčia o tom, že nie sú spoľahlivými robotníkmi. Prevláda u nich zjavná túžba po vyššom postavení, nedostatok dôvery v Boha, žiarlivosť a neprajnosť voči bratom. V Pánovej добрote a štedrosti nachádzajú zámienku na nespokojnosť, čím jasne dokazujú, že nemajú nijaké spojenie s Bohom ani radosť zo spolupráce s Kristom.

Boha nič tak neuráža ako takáto malichernosť a sebecká láska. On nemôže prijímať do práce ľudí s takýmito vlastnosťami, ktoré odporujú pôsobeniu Ducha Svätého.

Pán povolal na svoju vinicu najprv Židov, preto boli na to pyšní a pokladali sa za jediných spravodlivých. Nazdávali sa, že pre svoju dlhodobú službu majú nárok na väčšiu odmenu než iní. Nič ich tak nepobúrilo ako správa, že v záležitostiach Božieho kráľovstva majú pohania rovnaké možnosti ako oni.

Kristus varoval svojich učeníkov, ktorých ako prvých povolal za svojich nasledovníkov, aby medzi sebou netrpeli takéto zlo. Videl, že samospravodlivosť by mohla oslabiť cirkev a stať sa jej kliatbou. [324] Ľudia by sa potom domnievali, že si miesto v nebeskom kráľovstve môžu niečím zaslúžiť. Mohli by si myslieť, že po určitom úspechu by im Pán musel pomôcť, čím by sa sami dostali do popredia a Kristus by zostal v úzadí. Aj ten najmenší pokrok by ich mohol viesť k predstave, že sú niečím viac než ostatní. Túžili by po lichôtkach, boli by žiarliví a závistliví, keby ich ľudia nepokladali za najdôležitejších. Kristus varoval svojich učeníkov pred týmto nebezpečenstvom.

„Nechváľ sa, múdry, svojou múdrosťou! Nechváľ sa, silák, svojou silou! Nechváľ sa, boháč, svojím bohatstvom! Ale kto sa chváli, nech sa chváli tým, že je rozumný a že mňa pozná, že ja, Hospodin, preukazujem milosť, právo a spravodlivosť na zemi, lebo v týchto veciach mám záľubu., (ROH [Jeremiáš 9,23.24](#) (ROH); [Jeremiáš 9,22.23](#) (ECAV).

Odmenu od Pána nedostaneme za svoje skutky, aby sme sa nevychvalovali. Dostaneme ju len z milosti. *„Čo teda povieme o Abrahámovi, našom praotcovi podľa tela? Čo dosiahol? Ak totiž*

Abrahám bol ospravedlnený zo skutkov, má sa čím chváliť, ale nie pred Bohom. Lebo čo hovorí Písmo? Abrahám však uveril Bohu a zarátalo sa mu to za spravodlivosť. Tomu, kto pracuje, sa mzda zaratúva nie z milosti, ale z povinnosti. Ale tomu, kto nekoná skutky, no verí v toho, kto ospravedľňuje bezbožného, tomu sa jeho viera započítava za spravodlivosť „, [Rimanom 4,1,1-5](#).

Nikto teda nemá dôvod vyvyšovať sa nad iného alebo niekomu niečo závidieť. Nikto nemá väčšie výsady než iný a nikto nemôže tvrdiť, že má právo na odmenu.

[325] Prví i poslední majú byť účastníkmi veľkej odmeny, pri ktorej prví radostne privítajú posledných. Kto nepraje odmenu inému, zabúda, že sám môže byť spasený len z milosti. Podobenstvo o robotníkoch na vinici karhá žiarlivosť a podozrievanie. Láska sa raduje z pravdy a závistlivo neporovnáva. Kto má lásku, ten porovnáva len nedokonalosť svojej povahy s láskavosťou Ježiša Krista.

Podobenstvo varovne pripomína všetkým pracovníkom na Božej vinici bez ohľadu na to, ako dlho pracovali a koľko vykonali, že bez lásky k bratom a bez pravej pokory pred Bohom nie sú ničím. Zbožnosť nemá nič spoločné s vyvyšovaním vlastného ja. Komu ide len o prvenstvo, tomu chýba milosť, ktorá mu jediná môže priniesť úspech v Kristovej službe. Pýcha a samolúbosť poškodzujú dielo.

Boh nehodnotí našu službu podľa toho, aká je dlhá, ale podľa ochoty a vernosti, s akou ju konáme. Pán chce, aby sme sa bezvýhradne odovzdali jeho dielu. Aj tá najmenšia povinnosť, ktorú vykonáme úprimne a nezištne, je Bohu milšia než akékoľvek veľké dielo poznamenané sebecstvom. Boh vidí, do akej miery sa v našej práci prejavuje Kristova povaha a viac si všíma lásku a vernosť, než to, koľko sme urobili.

Kristus bude prebývať v našom srdci a uzná nás za svojich spolupracovníkov len vtedy, keď odumrie naše sebecstvo, keď prestaneme túžiť po prednostnom postavení a keď vôňou nášho života bude vdácnosť a láska.

Nech je práca akokoľvek namáhavá, Boží pracovníci ju nikdy nepokladajú za ťažkú. Sú ochotní obetovať sa do krajnosti, práca ich teší a robia ju s radosťou. Radosť v Bohu vyjadril Ježiš Kristus týmito slovami: „*Mojím pokrmom je plniť vôľu toho, ktorý ma poslal, a dokonat' jeho dielo*„, [Ján 4,34](#). Spolupracujú s Pánom slávy a táto predstava posilňuje ich vôľu a pomáha im vydržať v každej

situácii. Zušľachtení účasťou na Kristových utrpeniach pracujú nezištne, cítia ako on a spoluprácou s ním v jeho diele rozhojňujú jeho radosť, česť a slávu jeho vznešeného mena.

Pre nedostatok ducha, ktorým je preniknutá každá služba Bohu sa z mnohých prvých stanú poslední. Tí však, čo majú tohto ducha, budú prví, aj keby ich ľudia pokladali za posledných. [326]

Mnohí sa odovzdali Kristovi, a predsa nevidia nijakú príležitosť vykonať niečo veľkolepé alebo v jeho službe priniesť nejakú mimo-riadnu obeť. Môže ich tešiť vedomie, že u Boha nemá tú najväčšiu cenu len údel mučeníka a že prvé miesto v nebeských záznamoch nemusí patriť misionárovi, ktorému každodenne hrozí rôzne nebezpečenstvo, ba i smrť. Kto je skutočným kresťanom vo svojom súkromnom živote, v každodennej oddanosti Bohu, v úprimnosti zámeru a v čistote zmysľania, v tichom znášaní príkoria, vo viere a v zbožnosti, vo vernosti aj v maličkostiach, a kto vo svojom domácom živote predstavuje Kristov charakter, ten môže byť pred Bohom oveľa vzácnejší, než svetoznámy misionár alebo mučeník.

Ako odlišne posudzuje povahu človeka Boh od toho, ako ju hodnotia ľudia! Boh je svedkom toho, ako kto odporuje mnohým pokušeniam, o ktorých svet, ba ani najbližší priatelia nevedia. Sú to pokušenia v rodine i vo vlastnom srdci. Boh vidí pokoru človeka, ktorý si uvedomuje svoju slabosť a úprimne ľutuje aj nesprávnu myšlienku. On vidí bezvýhradnú oddanosť jeho službe. Zaznamenáva chvíle ťažkých bojov s vlastným ja, z ktorých sa rodí víťazstvo. To všetko vie Pán i jeho anjeli. V jeho pamätnej knihe je záznam o každom, kto sa ho bojí a vzýva jeho meno.

Tajomstvo úspechu nespočíva vo vzdelaní, v postavení, či vo zverených talentoch, ba ani v našej vôli. Na Krista musíme hľadiť s vedomím vlastnej nedostatočnosti. V ňom, ktorý je zdrojom všetkej sily a najlepších myšlienok, môže ochotný a poslušný človek žiť víťazným životom. Nech by bola naša služba akákoľvek krátka a naše dielo zdanlivo bezvýznamné, ak detsky čistou vierou nasledujeme Krista, odmena nás nesklame. Čo si nezaslúži ani ten najslávnejší a najmúdrejší učenec, to môže získať najslabší a najjednoduchší človek. Zlatá brána v nebi sa neotvára sebavedomým ľuďom a neotvorí sa ani duchovne pyšným. Dvere večnosti sa však doširoka otvoria pod chvejúcim sa dotykem viery malého dieťaťa. [327]

Požehnaná odmena milosti neminie tých, čo úprimne verili a z lásky slúžili Bohu.

29. kapitola — „V ústrety ženíchovi,

[328]

(Matúš 25,1-13)

Kristus sedí so svojimi učeníkmi na Vrchu olív. Slnko zapadlo za horizont a oblohu zahalili večerné tiene. Pred nimi je dom, v ktorom je plno svetla ako na slávnosti. Z nedočkavosti hostí okolo domu možno usúdiť, že čoskoro príde svadobný sprievod. V mnohých oblastiach Východu sa svadobné hostiny konajú večer. Ženích prichádza po nevestu a odvádza si ju domov. Pri svetle pochodní svadobčania odchádzajú z rodičovského domu nevesty do domu ženícha, kde je pre pozvaných pripravená hostina. Ježiš pozoroval zhromaždených hostí očakávajúcich príchod svadobčanov, aby sa mohli pripojiť k slávnostnému sprievodu.

Ned'aleko nevestinho domu stojí desať dievčat oblečených v bielom a každá z nich má v ruke rozsvietenú lampu a nádobku na olej. Všetky túžobne očakávajú príchod ženícha. Ten však neprichádza. Hodiny sa mihajú a čakajúci od únavy usínajú. O polnoci však počuť hlas: „*Hl'a, ženích! Vyjdite mu v ústrety!*“, [Matúš 25,6](#). Tí, čo pospali, náhle sa zobudili a vstali. Videli, ako vo svetle pochodní prichádza sprievod s hudbou a spevom. Počuli hlas ženícha a nevesty. Desať družičiek si vzalo lampy a chystalo sa do sprievodu. Päť z nich si však dostatočne nenaplnilo lampy olejom. Nepredpokladali, že budú musieť tak dlho čakať, a preto si nepripravili olej do zásoby. V tiesni sa obrátili na svoje obozretnejšie družky a žiadali: „*Dajte nám zo svojho oleja, lebo naše lampy hasnú!*“, [Matúš 25,8](#). Päť čakajúcich s naplnenými lampami svoje nádoby už vyprázdni. Viac oleja už nemali, a preto odpovedali: „*Nie! Aby azda nebolo málo aj nám aj vám, chod'te radšej k predavačom a kúpte si!*“, [Matúš 25,9](#).

[329]

Kým si družičky šli kúpiť olej, svadobný sprievod odišiel bez nich. Päť družičiek s rozsvietenými lampami došlo do svadobnej miestnosti a dvere sa za nimi zavreli. Keď nerozvážne družičky prišli k svadobnej miestnosti, nesmeli do nej vojsť. Hostiteľ oznámil: „*Nepoznám vás.*“, Zostali teda v temnej noci vonku na ulici.

Kým Kristus hl' adel na ľudí čakajúcich ženícha, povedal svojim učeníkom podobenstvo o desiatich pannách a ich zážitkom vystihol skúsenosť cirkvi žijúcej práve pred jeho druhým príchodom.

[330] Dve skupiny čakajúcich predstavujú dve triedy tých, čo vyznávajú, že čakajú svojho Pána. Nazvané sú pannami, pretože sa hlásia k čistej viere. Lampy predstavujú Božie slovo. Žalmista hovorí: „*Sviectou mojej nohe je tvoje slovo, svetlom môjmu chodníku.*“, [Žalm 119,105](#). Olej je symbolom Ducha Svätého. Týmto symbolom je Duch Svätý znázornený aj v proroctve Zachariáša: „*Potom anjel, ktorý hovoril so mnou, ma znova zobudil ako človeka, ktorého budia zo spánku. A spýtal sa ma: Čo vidíš? Odpovedal som: Vidím svietnik celý zo zlata a navrchu má nádrž na olej; na ňom sedem lúčok a sedem výleviek k lampám, ktoré sú hore na ňom. Vedl'a neho sú dve olivy, jedna z pravej strany nádrže a druhá z ľavej. Vtedy som sa ozval a opýtal som sa anjela, ktorý hovoril so mnou: Čo znamenajú tieto veci, pane môj? Na to mi takto odpovedal anjel, ktorý hovoril so mnou: ... Toto je Slovo Hospodinovo Zerubábelovi: Nie vojenskou mocou ani silou, ale mojím Duchom, hovorí Hospodin mocnosť... I druhý raz som sa ho opýtal: Čo znamenajú dve olivové vetvy, ktoré cez dve zlaté rúrky vylievajú zo seba zlato? On mi odpovedal: ... To sú dvaja pomazaní, ktorí stoja pred Pánom celej zeme.*“, [Zachariáš 4,1-14](#).

Z dvoch olív vytekal zlatistý olej zlatými trubicami do svietnika a odtiaľ do zlatých lúčok, ktoré osvetľovali svätýňu. Podobne dostávajú prostredníctvom svätých v Božej prítomnosti Ducha Svätého tí, čo sa posvätili Božej službe. Poslaním dvoch pomazaných je oznámiť Božiemu ľudu, že jedine nebeská milosť môže z Božieho slova urobiť sviecu našim nohám a svetlo nášmu chodníku. „*Nie vojenskou mocou ani silou, ale mojím Duchom, hovorí Hospodin mocnosť.*“, [Zachariáš 4,6](#).

[331] V podobenstve vyšli všetky panny v ústrety ženíchovi. Všetky mali olej, lampy i olejnice. Spočiatku sa medzi nimi nejavil nijaký rozdiel. Tak je to aj s cirkvou pred druhým príchodom Ježiša Krista. Všetci veriaci poznajú Písmo, počuli posolstvo o skorom príchode Krista a s dôverou ho očakávajú. Ako je to však v podobenstve, tak je to aj teraz s nami. Čas čakania sa predlžuje, viera prechádza skúškou, a keď sa ozve volanie: „*Hl'a, ženích! Vyjdite mu v ústrety!*“, mnohí nebudú pripravení. Nemajú olej vo svojich nádobách. Duch

Svätý nie je s nimi.

Bez Božieho Ducha nám poznanie Písma svätého nepomôže, teória pravdy bez Ducha Svätého nás neoživí ani neposvätí. Človek môže poznať biblické prikázania i zasl'úbenia, ale ak mu Boží Duch nevštepí pravdu do srdca, jeho povaha sa nezmení. Bez osvietenia Duchom Svätým ľudia podliehajú bludu a stávajú sa obeťami satanových pokušení.

Nerozvážne panny z podobenstva nepredstavujú pokrytco. Vážia si pravdu, obhajujú pravdu a radi sú v spoločenstve tých, čo pravdu vyznávajú, no nepodriadili sa pôsobeniu Ducha Svätého. Nepadli na Skalu, na Ježiša Krista, preto ich povaha zostala nezmenená. Táto trieda ľudí je v inom podobenstve znázornená tvrdou kamenistou pôdou. Sú to tí, čo pohotovo prijímajú Slovo, ale neuvádzajú jeho zásady do života. Slovo nemá na nich trvalý vplyv. Duch pôsobí na srdce podľa toho, ako človek po ňom túži a ako mu dovoľuje pretvárať povahu. Ľudia znázornení nerozvážnymi pannami sú spokojní s povrchnou zmenou. Nepoznajú Boha, nezaujímajú sa o jeho povahu, nemajú s ním spoločenstvo, a preto nevedia ako mu dôverovať, ako naňho hľadiet' a ako žiť. Ich bohoslužba je len holou formou. „Prichádzajú k tebe, ako sa schádza ľud, pred tebou sedia ako môj ľud, počúvajú tvoje slová, ale nebudú ich plniť. Lebo svojimi ústami ukazujú mnoho lásky, ale ich srdce túži len po zisku„, [Ezechiel 33,31](#). Apoštol Pavel pripomína, že to bude príznačnou vlastnosťou ľudí pred druhým príchodom Krista: „V posledných dňoch nastanú ťažké časy, lebo ľudia budú milovať samých seba; ...viac milujúci rozkoše ako Boha. Budú mať výzor pobožnosti, ale jej moc budú popierať„, [2. Timoteovi 3,1-3](#).

Títo ľudia budú v čase nebezpečenstva volať: Pokoj a bezpečnosť. Budú sa chlácholiť vidinou pokoja a na nebezpečenstvo ani nepomyslia. Keď sa preberú zo svojho omylu a zistia, čo im chýba, budú prosiť iných, aby im pomohli. V duchovnom ohľade však nikto nemôže inému poskytnúť, čo mu chýba. Boh svoju milosť ponúka každému. Posolstvo evanjelia sa stále hlása: „Kto žízni, nech príde, kto chce, nech si zadarmo naberie vody života„, [Zjavenie Jána 22,17](#). Charakter však zostáva neprenosný. Nikto nemôže veriť za iného. Nikto nemôže prijať Ducha Svätého namiesto iného, nikto nemôže dať čokoľvek zo svojej povahy niekomu inému, pretože tá je ovocím pôsobenia Ducha Svätého. V Písme čítame, že ani „Nóach,

[332]

Daniel a Jób... nezachránili by ani syna ani dcéru; oni samotní by si svojou spravodlivosťou zachránili vlastný život., Ezechiel 14,20.

Charakter sa prejaví v kritickej chvíli. O polnoci sa ozval krik: „*Hl'a ženích! Vyjdite mu v ústrety!*“, a spiace panny sa zobudili. Obidve skupiny boli prekvapené, ale jedna z nich bola na takúto chvíľu pripravená, druhá nie. Tak aj dnes môže náhla a nepredvídaná pohroma alebo niečo, čo postaví človeka tvárou v tvár smrti, ukázať, či naozaj verí Božiemu sľubu. Vtedy bude zjavné, či človek žije z milosti. Veľká záverečná skúška príde na konci času milosti, kedy už bude príliš neskoro na duchovnú prípravu.

V podvečer dejín sveta bdie desať panien. Všetky sa hlásia ku kresťanstvu. Každá z nich dostala pozvanie i lampu a všetky tvrdia, že slúžia Bohu. Všetky zjavne očakávajú Kristov príchod. Päť z nich sa však nepripravilo, a tie nevojdú na svadobnú hostinu, ale zostanú vonku prekvapené a vystrašené.

[333] V posledný deň budú chcieť mnohí vojsť do Božieho kráľovstva a budú vraviť: „*Jedli a pili sme s tebou a učil si na našich uliciach., Lukáš 13,26. „Pane, Pane, či sme v tvojom mene neprorokovali? Nevyháňali sme v tvojom mene démonov? Nerobili sme v tvojom mene mnoho mocných činov? „Pán im však odpovie: „Nikdy som vás nepoznal. Odíd'te odo mňa, páchatelia neprávosti., Matúš 7,22.23.* Títo ľudia za svojho života nestáli o priateľstvo s Kristom, preto nepoznajú nebeský jazyk a je im cudzia aj nebeská radosť. „*Ved' kto z ľudí vie, čo je v človeku, ak nie duch človeka, ktorý je v ňom? Tak ani veci Božie nepozná nik, len Duch Boží., 1. Korint'anom 2,11.*

Najsmutnejšie, čo kedy smrteľníci počuli, sú slová odsúdenia: „*Nepoznám vás., Pohrdli ste Duchom Svätým, ktorý vám jediný mohol umožniť účasť v radostnom svadobnom zástupe, a tak sa slávnosť bude konať bez vás. Jej lesk by dopadal na slepé oči a hudba by znela do hluchých uší. Prejavy lásky a radosti by nerozozvučali jasavú strunu v srdci, ktoré omámil svet. Sami ste sa vylúčili z neba, pretože ste sa nepripravili na spoločenstvo v ňom.*

Na stretnutie s Pánom sa nepripravíme tým, že budeme vyčkávať, kým zaznie hlas: „*Hl'a, Ženích!*“, a až potom začneme naplňovať prázdne lampy. Nemôžeme na zemi žiť bez Krista a zároveň byť pripravení na život s ním v nebi.

Opatrné panny z podobenstva mali olej v lampách i v nádobách. Ich lampy svietili rovnako jasne po celú noc a svojím svetlom pris-

peľi na počesť ženícha. Osvecovali tmú a vyjasňovali cestu k jeho domu a k svadobnej hostine.

Takto mali aj Kristovi nasledovníci šíriť svetlo v temnote sveta. Prostredníctvom Ducha Svätého sa Božie slovo stáva svetlom a mocou, ktorá premieňa život každého, kto toto slovo prijíma. Duch Svätý vstúpuje do ľudských sŕdc zásady Božieho slova, a tým v nich rozvíja Božie vlastnosti. Z Kristových nasledovníkov má vyžarovať svetlo Božej slávy – Božia povaha. Majú oslavovať Boha, osvecovať cestu k domu Ženícha, k Božiemu mestu, k svadobnej večeri Baránka.

[334]

V podobenstve prišiel ženích o polnoci – keď je najväčšia tma. Tak príde aj Kristus v najtemnejšom období svetových dejín. Ako bolo za dní Nóacha a Lóta, tak bude na svete aj pred príchodom Syna človeka. Keď sa Písmo zmieňuje o tomto období, upozorňuje, že satan bude pôsobiť so všetkou mocou a „so všetkým zvädzaním k nepravosti,, [2. Tesaloničanom 2,10](#). Jasným prejavom jeho pôsobenia je rýchlo sa šíriaca temnota, množstvo bludov, zvrátených náuk a zvodov posledných dní. Satan nielenže zotročuje svet, ale preniká aj do cirkví, ktoré vyznávajú nášho Pána, Ježiša Krista. Následkom veľkého odpadnutia bude hustá polnočná tma. Pre Boží ľud to bude noc skúšky, plaču a prenasledovania pre pravdu. V tejto temnej noci však zažiarí svetlo.

Boh spôsobí, aby „z temnôt zažiarilo svetlo,, [2. Korint'anom 4,6](#). Keď „zem bola pustá a prázdna, tma bola nad prahlbinou a Boží Duch sa vznášal nad vodami. Boh povedal: *Bud' svetlo!* a bolo svetlo,, [1. Mojžišova 1,2.3](#). Tak aj v noci duchovnej tmy zaznie Božie slovo: „*Bud' svetlo!*,, Pán hovorí svojmu ľudu: „*Povstaň a zaskvej sa, pretože prichádza tvoje svetlo a sláva Hospodinova vzchádza nad tebou,,* [Izaiáš 60,1](#).

[335]

Písmo hovorí: „*Tma kryje zem a temnota národy, ale nad tebou vzchádza Hospodin a jeho sláva sa zjavuje nad tebou,,* [Izaiáš 60,2](#).

Svet zahaľuje temnota plynúca z nepochopenia Boha. Ľudia zaznávajú i jeho povahu. Predstavujú a vysvetľujú si ju nesprávne. Dnes treba hlásať Božie posolstvo, ktoré posväcuje svojím vplyvom a zachraňuje svojou mocou. Ľudom treba priblížiť Boží charakter. Do temnoty sveta musí preniknúť svetlo Božej slávy, svetlo jeho dobroty, milosti a pravdy.

O tomto diele píše prorok Izaiáš: „Vystúp na vysoký vrch, Sion, hlásateľ radostnej zvesti, hlasno zvolaj, Jeruzalem, hlásateľ radostnej zvesti! Hlasno volaj, neboj sa, povedz júdskym mestám: Ajhl'a, Boh váš! Ajhl'a, Hospodin, Pán prichádza s mocou, jeho rameno zasahuje: Hl'a, jeho mzda je pri ňom a jeho odmena je pred ním,, [Izaiáš 40,9.10](#).

Tí, čo očakávajú Ženícha, majú ľuďom povedať: „Hl'a, váš Boh!,, Posledné lúče milostivého svetla, posledné posolstvo milosti, ktoré treba oznámiť svetu, v tom sa zjavuje Boží láskyplný charakter. Božie deti majú zjavovať slávu nebeského Otca a dosvedčiť svojim životom a povahou, čo pre nich vykonala Božia milosť.

Svetlo Slnka spravodlivosti, ktorým je Kristus, sa má prejaviť v dobrých skutkoch, v slovách pravdy a v posvätenom konaní.

[336] Kristus, odlesk Otcovej slávy, prišiel ako svetlo sveta. Prišiel ľuďom predstaviť Boha. Čítame o ňom, že bol pomazaný „[Duchom Svätým a mocou, takže chodil, dobre robil,, \[Skutky apoštolov 10,38\]\(#\). V nazaretskej synagóge povedal: „*Duch Pánov je nado mnou, lebo ma pomazal zvestovať chudobným evanjelium a uzdravovať skrúšených srdcom. Poslal ma oznámiť zajatým prepustenie, slepým vrátiť zrak, utláčaných prepustiť a vyhlásiť milostivý rok Pánov,, \[Lukáš 4,18.19\]\(#\). Toto dielo zveril aj svojim učeníkom. Povedal: „*Vy ste svetlo sveta... Nech tak svieta vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je v nebesiach,, \[Matúš 5,14.16\]\(#\).**](#)

O tomto diele prorok Izaiáš napísal: „*Neznamená to lámať svoj chlieb hladnému a biednych, bezprístrešných vodiť do svojho domu? Keď vidíš nahého, priodej ho a neskrývaj sa pred svojím príbuzným. Potom vyšľahne tvoje svetlo ako zore a rýchlo sa uzdravíš; tvoja spravodlivosť pôjde pred tebou a sláva Hospodinova pôjde za tebou,, [Izaiáš 58,7.8](#).*

Počas noci duchovnej temnoty má cirkev vyžarovať svetlo Božej slávy tým, že bude dvíhať utláčaných a potešovať zarmútených. Všade naokolo počuť nárek nad utrpením sveta, všade sú ľudia chudobní a zúfalí. Našou povinnosťou je odstraňovať túto biedu a zmierňovať bolesť postihnutých.

Skutočná pomoc bude účinnejšia než kázanie. Máme sýtiť hladných, odievať nahých a poskytnúť prístrešie ľuďom bez domova. Sme však povinní vykonať ešte viac. Duchovné potreby ľudí môže

uspokojit' len Kristova láska. Ak Kristus prebýva v nás, naše srdce bude plné Božieho súcitu. Otvoria sa zapečatené pramene pravej kresťanskej lásky.

Pán od nás žiada, aby sme trpiacich nielen obdarovali, ale aby sme boli k nim aj prívetiví, aby sme ich povzbudili slovami nádeje a podali im priateľskú ruku. Keď Kristus uzdravoval chorých, kládol na nich ruky. Taký bezprostredný vzťah máme mať aj my k tým, ktorým chceme pomôcť. [337]

Mnohí ľudia už stratili nádej. Vráťte im slnečný jas. Mnohí stratili odvahu. Povzbud'te ich slovami útechy. Na mnohé bolesti duše nejestvuje pozemský balzam a žiaden lekár ich nevie uzdraviť. Modlite sa za nich a prived'te ich k Ježišovi. Povedzte im, že „v Gileáde je balzam,, a že je tam aj „Lekár,, (pozri [Jeremiáš 8,22](#)).

Svetlo je požehnaním pre celý vesmír a svojím dobrodením ovlažuje aj náš nevďačný a skazený svet. Tak isto pôsobí aj „*Slnko spravodlivosti*,,. Temnotu hriechu, žiaľ a bolesť, ktorá obklopuje celú zem, má odstrániť posolstvo o Božej láske. Svetlo z Božieho trónu má osvietiť všetkých ľudí bez ohľadu na ich postavenie, farbu pleti či náboženské presvedčenie.

Posolstvo nádeje a milosti sa má dostať do všetkých končín zeme. Kto chce, môže prijať Božiu moc, zmieriť sa s Bohom a Boh s ním. Pohania už nemusia žiť v hustej temnote. Tma sa rozplynie pred jasnými lúčmi „*Slnka spravodlivosti*,, a peklo stratí svoju moc.

Nikto však nemôže dať, čo nemá. Ľudské úsilie samo osebe nič nezmôže v Božom diele. Nikto sa vlastným pričinením nemôže stať nositeľom Božieho svetla. Stále jasne žiariace svetlo vo svätyni udržiaval zlatý olej, ktorý vlievali nebeskí poslovovia do zlatých trubíc, cez ktoré vtekal do zlatej nádoby a odtiaľ do lúčok sedemramenného svietnika. Človek môže šíriť svetlo jedine vtedy, keď je pod stálym vplyvom Božej lásky. Do srdca, ktoré sú vierou spojené s Bohom, prúdi zlatý olej lásky. Svedčia o tom šľachetné činy a úprimná služba Bohu.

V nesmiernom dare Ducha Svätého sú obsiahnuté všetky nebeské zdroje. Boh nie je príčinou toho, že ľudia dostávajú len časť z hojných prúdov jeho milosti. Keby všetci chceli prijať Božieho Ducha, všetci by ho dostali vrchovatou mierou. [338]

Každý sa môže stať sprostredkovateľom pokladov Božej milosti a prinášať Kristovo nevyčerpatelné bohatstvo. Svet nepotrebuje nič

tak naliehavo ako prejavy Spasiteľovej lásky prostredníctvom ľuďí. Celé nebo čaká na tých, ktorí by ľuďom sprístupnili olej Ducha Svätého, aby sa im stal zdrojom radosti a požehnania.

Kristus sa všestranne postaral o to, aby sa jeho cirkev stala premeneným telom, ktoré osvecuje svetlo sveta, a aby mala slávu Immanuela. Chce, aby každý kresťan žil v duchovnom ovzduší svetla a pokoja a aby sa jeho radosť prejavovala v našom živote.

Dôkazom prítomnosti Ducha Svätého v nás budú skutky lásky. Prostredníctvom človeka oddaného Božej službe bude plnosť Božej moci pôsobiť na iných.

Slnko spravodlivosti má „uzdravenie pod svojimi krídlami,“ [Malachiáš 4,2](#) (ROH); [Malachiáš 3,20](#) (ECAV). Z každého posväteného učeníka má vyžarovať životodarný vplyv, ktorý prebúdza odvahu, užitočnosť a skutočné uzdravenie.

Viera v Ježiša Krista znamená viac než len odpustenie hriechov. Tie sú celkom odstránené a prázdnotu po nich vyplňajú dary Ducha Svätého. Je to Božie osvietenie, radosť v Bohu. V srdci, v ktorom je prítomný Kristus, nieto miesta pre sebecko, je čisté a oslobodené od hriechov. Život veriaceho človeka odzrkadľuje Božiu slávu, úplnosť a dokonalosť plánu spasenia. Prijatie Spasiteľa znamená získať dokonalý pokoj, dokonalú lásku a dokonalú istotu. Práca a pôvab Kristovej povahy, ktorá sa prejavuje v živote veriaceho, svedčí o tom, že Boh skutočne poslal svojho Syna, aby spasil svet.

[339] Nehovorí svojim nasledovníkom, aby sa snažili sami od seba svietiť. Vraví: Nech vaše svetlo svieti. Ak ste totiž prijali Božiu milosť, prijali ste svetlo a ono je vo vás. Odstráňte prekážky a Božia sláva sa zjaví. Svetlo zažiarí, prenikne temnotu, odstráni ju a vy budete šíriť jeho jas v dosahu svojho vplyvu.

Zjavenie Božej slávy v nás priblíži ľuďom nebo natoľko, že nebeská krása bude vyžarovať z každého, kto prijal Spasiteľa. Kristova sláva zaujme a ovplyvní iných. Takto získaní ľudia budú vždy ačne chváliť a velebiť veľkého Darcu.

„*Povstaň a zaskvej sa, pretože prichádza tvoje svetlo a sláva Hospodinova vzchádza nad tebou,*“ [Izaiáš 60,1](#). Toto posolstvo patrí tým, čo sa pripravujú uvítať Ženícha. Kristus prichádza s veľkou mocou a slávou. Príde v sláve Otca a so všetkými svätými anjelmi. Celý svet sa bude ponárat do temnoty, no v príbytkoch svätých bude svetlo. Oni prví postrehnú jas i jeho druhého príchodu. Z jeho

velebnosti bude žiarit' čisté svetlo. Tí, čo mu slúžili, budú obdivovať svojho Vykupiteľa. Kristovi nasledovníci sa budú radovať, ale tí, čo ho odmietli, budú pred ním utekať. Keď patriarcha Jób smel zrakom viery zahliadnuť druhý príchod Krista, povedal: „*Moje oči, nie cudzie ho uvidia*„ [Job 19,27](#). Kristus bol svojim verným nasledovníkom stálym sprievodcom a dôverným priateľom. Žili v úzkom spoločenstve s Bohom. Osvecovala ich Božia sláva. Vyžarovali svetlo poznania Božej slávy v tvári Ježiša Krista. Pri jeho druhom príchode sa budú radovať z plnej veleby jeho kráľovského majestátu. Pripravili sa pre život v nebi, pretože nebo má každý z nich vo svojom srdci.

So zdvihnutou hlavou, s jasnými lúčmi Slnka spravodlivosti, ktoré ich osvecuje a s radosťou blížiaceho sa vykúpenia vychádzajú v ústrety Ženíchovi a volajú : „*Toto je náš Boh, v neho sme dúfali, že nám pomôže*„ [Izaiáš 25,9](#).

„*Počul som akoby hlas veľkého zástupu a akoby hlas mnohých vôd, a akoby hlas mocných hromov, ktorý volal: Haleluja, lebo začal kral'ovat' Pán, náš Boh vševládny: Radujme sa, plesajme a vzdávajme mu slávu, lebo nadišla Baránkova svadba a jeho žena sa pripravila... Povedal mi: Napíš: Blahoslavení sú tí, ktorí sú povolaní na Baránkovu svadobnú hostinu*„ [Zjavenie Jána 19,6-9](#). „*On je Pánom pánov a Kráľom kráľov, a s ním povolaní, vyvolení a verní*„ [Zjavenie Jána 17,14](#).

[340]